ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Pratchett Terry\Pratchett Terry - Úžasná Zeměplocha - 15 - Muži ve zbrani.pdb

PDB Name: Pratchett - UZ 15 - Muzi ve zbr
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 1.6.2006
Modification Date: 1.6.2006
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Terry Pratchett

Úžasná zeměplocha 15

MUŽI VE ZBRANI

Desátník Karotka, ankh-morporská Městská stráž (Noční hlídka), si v noční košili sedl k malému stolku, zvedl tužku, chvilku ohryzával její tupý konec a pak napsal:

Nejdražší mami a tati,
tak vám píšu o další věci, která vás určitě hodně (a určitě mile) překvapí, protože ze mě udělali desátníka!! To taky znamená dalších pět tolarů za měsíc navíc a taky jsem dostal novou blůzu se dvěma prýmky. A nový odznak z leštěné mědi! Je to strašlivá zodpovědnost!! A to všechno taky proto, protože máme kvůli Patricijovi nováčky, protože Patricij - to je ten, jak už jsem vám psal dřívá, vládce města - si vymyslel, že Hlídka musí zachycovat etnické spektrum města -

Karotka na okamžik přestal psát a vyhlédl z malého zaprášeného okna své ložnice na hladinu řeky, od níž se odrážely narůžovělé paprsky pozdně odpoledního slunce. Pak se znovu sehnul nad papír.

- čemuž tak docela nerozumím, ale musí to mít něco společného s kosmetickou fabrikou trpaslíka Krajáče Bouřevana. Taky vám musím napsat, že kapitán Elánius, co jsem vám o něm tolikrát psal, odchází z Hlídky, protože se bude ženit a stane se z něj vznešený gentlemoun, a já vám řeknu, my kluci z Hlídky mu to všichni přejeme. Mě například naučil všechno, co znám, kromě těch věcí, které jsem se naučil sám. Skládáme se, abysme mu koupili nějaký dárek na rozloučenou, myslím to budou jedny z těch nových časoměrů, co jim říkají hodinky, ale těch nových, které nepotřebují démonky na to, aby šly, ale jdou na péro. Taky mu tam dáme vyrýt nějaký nápis, jako třeba Drahému kapitánovi hodinky za krásné hodinky - kamarádi z Hlídky. To je taková slovní lekrace, jako vtip. Zatím nevíme, kdo bude nový kapitán, seržant. Tračník říká, že jestli to bude on, tak resižnuje, desátník Nóblhóch -

Karotka se znovu zadíval z okna. Jeho rozlehlé počestné čelo se pokrylo sítí vrásek vyvolaných namáhavou snahou přijít na něco pozitivního, co by mohl o desátníku Nóblhóchovi napsat.

- je také mnohem spokojenější ve své současné hodnosti a já nejsem v Hlídce dost dlouho. Takže musíme počkat a uvidíme -

Začalo to, ostatně jako mnoho jiných příběhů, smrtí. A pohřbem, který se odehrával jednoho jarního rána, v čase, kdy mlha byla tak hustá, že zaplavila hrob a rakev ležela ukryta pod bělavým příkrovem.
Malý, špinavě šedý voříšek, hostitel takového množství rozličných psích chorob, že byl obklopen oblakem prachu, pozoroval celé dění z hromádky vykopané hlíny.
Několik starších žen z příbuzenstva plakalo. Eduard ze Mřelí neplakal a měl k tomu tři důvody. Byl nejstarší syn, třicátý sedmý hrabě ze Mřelí, a bylo Nevhodné pro hraběte ze Mřelí plakat; byl také - i když inkoust na jeho diplomu téměř ještě neoschl - vrah a vrazi nad smrtí nepláčou, jinak by proplakali celý život; třetí důvod spočíval v tom, že měl vztek. Přesněji řečeno, byl zuřivostí téměř bez sebe.
Zuřil nad tím, že si musel i na tenhle mizerný pohřeb půjčit peníze. Zuřil nad počasím, nad tímhle obyčejným hřbitovem, nad tím, že se hluk města v pozadí během tohoto výjimečného obřadu ani trochu nezměnil. Zuřil nad historií. Ani ve snu ho nenapadlo, že to bude takhle.
Takhle to přece být nemělo!
Zaletěl pohledem na druhý břeh řeky, k pochmurnému obrysu Paláce, a jeho zuřivost se vzepjala a rozpadla na kusy.

Eduarda poslali do školy Cechu vrahů, protože se vědělo, že je to nejlepší škola pro ty, jejichž sociální postavení je vyšší než jejich inteligence. Kdyby vystudoval jako šašek, byl by vynalezl satiru a dělal nebezpečné vtipy na Patricije. Kdyby byl absolvoval školu pro zloděje, vloupal by se do paláce a ukradl něco, co bylo Patriciji velmi drahé…

Jenže… poslali ho do Cechu vrahů…

To odpoledne prodal všechno, co zbylo z majetku hrabat ze Mřelí, a dal se znovu zapsat do školy cechu..

K postgraduálnímu studiu.

Byl výtečný, první student v historii cechu, který to dokázal bez trestných bodů. Jeho profesoři a starší spolužáci o něm mluvili jako o člověku, na kterého je třeba dát si pozor - a protože v něm bylo něco, z čeho se i vrazi cítili nesví - nejlépe z co největší vzdálenosti.

Na hřbitově zatím osamělý hrobník zasypal jámu, která byla místem posledního odpočinku hraběte Eduarda ze Mřelí staršího.

Najednou si uvědomil, že slyší něco, co považoval za své vlastní myšlenky. Znělo to asi takhle:

Byla by tady nějaká šance na kostičku? Ne, to ne, fuj, to se nehodí, zapomeň, že jsem se o tom zmínil. Ale máš ve svém tom… jaksetoto… tašce… pár obložených chlebů s hovězím. Co takhle kdybys z nich aspoň jeden dal tomu malému hezkému pejskovi, co sedí támhle?

Muž se opřel o rýč a rozhlédl se.

Šedý voříšek ho upřeně pozoroval.

"Haf?"

Eduardu ze Mřelí trvalo pět měsíců, než našel, co hledal. Jeho hledání bylo komplikovanější o to, že nevěděl přesně, co hledá, jen to, že až to najde, pozná to. Eduard bezmezně věřil na osud. Lidé jako on se podobné víře oddávají velmi často.

Knihovna cechu patřila k jedněm z největších ve městě. V jistých specializovaných oborech byla největší. Ty obory se týkaly především zanedbatelné délky lidského života a způsobů, jak ho ještě ukrátit.

Eduard tam strávil mnoho času, často na nejvyšší příčce žebříku, často zahalen oblaky prachu.

Přečetl každou známou knihu o zbraních. Nevěděl, co hledá, ale nakonec to našel na okraji jinak velmi nudné a nepřesné knihy o balistice kuší. Velmi pečlivě si to opsal.

Mnoho času strávil Eduard i mezi knihami historickými. Cech vrahů byla společnost urozených mužů, rozených gentlemanů, a lidé tohoto druhu pohlížejí na celou historii jako na jistý druh účetní a plemenné knihy. V knihovně cechu bylo obrovské množství knih a rozlehlá galerie portrétů králů a královen a Eduard ze Mřelí znal ty aristokratické tváře lépe než svou vlastní. Trávil tam své polední přestávky.

Později se říkalo, že právě v téhle době se dostal pod špatný vliv. Jenže tajná historie Eduarda, hraběte ze Mřelí, byla ta, že se nedostal nikdy pod žádný vnější vliv, pokud nepočítáte všechny ty mrtvé krále a královny. Dostal se jen pod vliv sebe samého.

Tyhle věci bohužel většina lidí špatně chápe. Jednotlivci nejsou přirozenými členy klubu lidské rasy, patří tam jen biologicky. Potřebují být hnáni Brownovým pohybem společnosti, což je mechanismus, s jehož pomocí lidské bytosti jedna druhé navzájem připomínají, že jsou… no dobrá… lidské bytosti. Navíc se také stále víc nořil do sebe, jak to v podobných případech bývá.

Neměl plán. Tak jako to lidé dělají, když na ně někdo zaútočí, i on se stáhl do pozic, které mohl lépe hájit, to v jeho případě znamená k minulosti. Pak se ale stalo něco, co mělo na Eduarda stejný účinek, jaký by měl na studenta vyhynulých ještěrů nález plesiosaura v jezírku se zlatými rybičkami před domem.

Jednoho horkého odpoledne, poté co strávil téměř celý den ve společnosti zašlé slávy, vyšel z budovy cechu a zmateně zamrkal v jasném denním světle. Najednou mu do oka padla tvář jednoho z kolemjdoucích, který se přátelsky zdravil s lidmi na ulici.

Nedokázal se ovládnout. Zvolal: "Hej, vy tam! Kdo j-jste?"

Kolemjdoucí se zastavil. "Desátník Karotka, pane. Noční hlídka. To je pán ze Mřelí, že? Mohu vám nějak pomoci?"

"Cože? Ne! Ne. Věnujte se své práci."

Kolemjdoucí přikývl, usmál se na hraběte a vykročil dál, do budoucnosti.

Karotka přestal zírat na stěnu.

Utratil jsem tři tolary za ikonografickou skříňku, to je taková bednička se šotkem uvnitř, který kreslí věci, co mu na ně otevřete okýnko. Je to dneska moc velká móda. Prosím, nalezněte přiložené obrázky mého pokoje, kde spím, a taky mých kamarádů z Hlídky, Noby je ten, co dělá to koumické gesto, ale je to nebroušený diamant a hluboko uvnitř má zlatou žílu.

Znovu přestal psát. Karotka psal domů alespoň jednou týdně. Karotka měřil dva metry, ale byl vychován mezi trpaslíky a jako trpaslík a teprve potom se mu dostalo jakés takés lidské výchovy. Literární tvorba pro něj byla dosti obtížná, ale byl velmi vytrvalý.

Počasí, psal dál, pomalu a opatrně, je pořád velmi teplé…

Eduard tomu stále nemohl uvěřit. Prošel všechny záznamy. Znovu všechno zkontroloval. Vyptával se tam, vyptával se tady, a protože dokázal klást velmi nevinné otázky, lidé mu odpovídali. Nakonec si vyjel na dovolenou do hor Beraní hlavy, kde ho opatrné pátrání a ještě opatrnější otázky přivedly až do trpasličích dolů v okolí Ploskolebčí hory a následně až na jednu jinak zcela bezvýznamnou mýtinu v bukových lesích, kde mu, přesně jak doufal, několik minut trpělivého kopání odhalilo stopy spáleného dřeva.

Strávil tam celý den. Když skončil a ve světle zapadajícího slunce opatrně urovnával na místo výkopu vrstvu listí, byl si naprosto jistý.

Ankh-Morpork měl znovu krále.

A to bylo správné. Byl to osud, který to umožnil Eduardovi poznat právě ve chvíli, kdy on, Eduard, vymyslel svůj plán. A bylo správné, že to byl Osud, protože tak bude město zachráněno před svou nízkou současností svou slavnou minulostí. Měl v rukou prostředky a měl k dispozici konec. A z toho plyne… Eduardovy myšlenky často běžely podobným způsobem.

Dokázal myslet v kurzívě. Na takové lidi je ovšem potřeba dávat pozor.

Nejlépe z bezpečné vzdálenosti.

Moc mě zajímal váš dopis, kde jste mně v něm psali, jak do našeho dolu chodí lidé a vyptávají se na mě. Je to úžasné, jsem tady sotva pár dnů a už jsem populární.

Udělalo mi velkou radost, že jste otevřeli šachtu č. 7. Musím vám říct, že i když jsem tady ve městě moc spokojený, pořád se mi stýská po těch starých zlatých časech doma. Občas, když mám volno, sedávám ve sklepě a každou chvilku se udeřím do hlavy násadou sekerky, ale zdaleka to není ono.

Doufám, že vás dopis zastihne v dobrém zdraví, s pozdravem

Váš milující adoptivní syn,

Karotka.

Složil dopis, zasunul do něj ikonografie, zapečetil jej kusem vosku ze svíčky, který na něj přitiskl palcem, a vstrčil ho do kapsy. Trpasličí pošta do hor Beraní hlavy byla velmi spolehlivá. Stále více a více trpaslíků přicházelo pracovat do města, a protože jsou velmi svědomití, mnozí z nich posílali peníze domů. To způsobilo, že trpasličí pošta byla bezpečná jako máloco, protože byla pečlivě střežena. Trpaslíci velmi tíhnou ke zlatu. Každý silniční lupič, který chce zastavit vůz s trpasličí poštou výkřikem "Peníze nebo život!", by si měl přinést rozkládací židli, něco k snědku a knihu na čtení, aby si ukrátil čekání, než se průvodci zásilek dohodnou, co dají raději.

Pak si Karotka umyl obličej, oblékl si koženou kazajku, kalhoty a kroužkovou zbroj. Připnul si hrudní plát, zasunul helmu pod paži a vykročil s úsměvem na tváři vstříc čemukoliv, co mu budoucnost nabídne.

Teď jsme v jiném pokoji a úplně jinde.

Byla to zchátralá místnost, kde se omítka loupala ze stěn a strop se propadal jako drátěnka v posteli tlustého muže. Pokoj byl přeplněn nábytkem.

Byl to starý, poctivý a pěkný nábytek, ale sem se nehodil. Ten nábytek patřil do velkých síní s vysokými stropy, kde se rozléhají ozvěny. Tady se dusil. Byla tady tmavá dubová křesla. Velké příborníky. Bylo tady dokonce celé brnění. Bylo tady sotva místo pro půltucet lidí, kteří seděli kolem obrovského stolu. Stůl se sem jen taktak vešel.

Kdesi ve stínech tikaly hodiny.

Těžké sametové závěsy byly zataženy, i když venku bylo stále ještě světlo. Vzduch byl těžký a nedýchatelný, a to jak díky horkému dni, tak svíci hořící v laterně magice.

Jediné světlo v místnosti vrhalo bílé prostěradlo, na které se z laterny magiky promítal poměrně dobrý portrét desátníka Karotky Rudykopalssona.

Malé, ale velmi vybrané publikum obraz pozorovalo s opatrně bezvýraznými tvářemi lidí, kteří jsou přesvědčeni, že jejich hostiteli chybějí v balíčku některé z vyšších karet, ale jsou ochotni si zahrát, protože právě zkonzumovali slušné jídlo a bylo by nevychované okamžitě odejít.

"Dobrá," nadhodil jeden z nich. "Myslím, že ho občas vídávám ve městě. No a co? Je to jenom obyčejný policajt, Eduarde."

"Jistě. Je nutné, aby byl jen něčím obyčejným. P-podřadné místo v životě. Všechno to zapadá do klasického vzorce." Eduard ze Mřelí pokynul rukou. Ozvalo se cvaknutí a do štěrbiny v laterně byl zasunut další kousek skla. "Tohle nebylo malováno za života. Král P-paramor. Tenhle obrázek byl namalován p-podle starého p-portrétu. A tohle" - cvak - "je král Velttrik III. P-podle dalšího p-portrétu. Tohle je královna Algena IV… všímáte si té linie brady? Tohle" - cvak - "je sedmipencová mince z doby p-panování Vedletroupa Bezvědomého, všimněte si opět, p-prosím, té linie brady a všeobecné stavby kostí, a tohle je" - cvak - "je… obrázek květin ve váze obrácený vzhůru nohama, čapí nůsky, myslím. Co to má být?"

"Ehm, omlouvám se, sire Eduarde, zbylo mi pár sklíček a skřeti ještě nebyli unavení takže -"

"Další obrázek, p-prosím. P-pak můžete odejít."

"Jak račte, pane Eduarde."

"Cestou se ohlaste u hlavního kata v mučírně!"

"Jak račte, pane Eduarde."

Cvak!

"A tohle je moc p-pěkně udělaný obrázek - dobrá práce, Blinkine - to je obrázek busty královny Coanny."

"Děkuji vám, pane Eduarde."

"Větší kus obličeje by nám odhalil další podobnosti. Myslím, že to stačí. Můžete odejít, Blinkine."

"Prosím, pane Eduarde."

"Jistá p-podobnost uší, řekl bych."

"Samozřejmě, pane Eduarde." Sluha za sebou uctivě zavřel dveře a odešel do kuchyně. Cestou smutně potřásal hlavou. Hrabata ze Mřelí si nemohla dovolit mučírnu ani kata už několik desetiletí. Aby udělal tomu starému brachovi radost, bude si muset vystačit s kuchyňským nožem a udělat, co se dá.

Návštěvníci čekali, až hostitel znovu promluví, ale jak se zdálo, on se k tomu neměl, i když tyhle věci se v Eduardově případě velmi špatně odhadovaly. Když byl vzrušený, netrpěl ani tak na zadrhávání v řeči, jako na chybně umístěné odmlky, jako kdyby zvýšená činnost mozku blokovala funkci jeho úst.

Nakonec se ozval jeden z hostů. "No dobrá. A co tím vším vlastně chcete říci?"

"Všichni jste viděli tu podobu. Není to očividné?"

"Ale no tak, to snad -"

Eduard ze Mřelí k sobě přitáhl kožený kufřík a začal rozepínal popruhy, které jej stahovaly.

"Ale toho chlapce adoptovali zeměplošští trpaslíci. Našli ho jako dítě v p-pralese v horách Beraní hlavy. Bylo tam p-prý několik hořících vozů, mrtvá těla a takové věci. Byl to nejspíš útok lupičů. Trpaslíci také našli ve spálených troskách meč. On ho teď nosí. Velmi starý meč. A je neustále ostrý."

"Ano? Svět je plný starých mečů. A brusných kamenů."

"Ale tenhle byl ukrytý v jednom z těch vozů, který tam nakonec napůl shořel a rozpadl se. Zvláštní, nezdá se vám? Jeden by spíš očekával, že si ho ti cestovatelé p-položí spíš někam k ruce, ne? Aby ho mohli p-použít. V kraji p-plném banditů. A p-pak ten chlapec vyroste a… Osud… to zařídí tak, aby se jak on, tak meč dostali do Ankh-Morporku, kde se mladík stane členem Noční hlídky. Neříkejte mi, že je to náhoda! Tomu nevěřím!"

"Ale to pořád ještě není žádný -"

Eduard zarazil mluvčího pokynem ruky a pak z truhlice vytáhl malý balíček.

"P-provedl jsem p-podrobná p-pátrání, rozumíte, a p-podařilo se mi najít místo, kde k útoku došlo. P-po velmi důkladné p-prohlídce toho místa jsem našel několik starých železných hřebů z kování vozu, p-pár měděných mincí a ve zbytcích zuhelnatělého dřeva… tohle,"

Přítomní natáhli krky, aby lépe viděli.

"Vypadá to jako starý prsten."

"Ano, jeho p-povrch je do černa zašlý, jinak by ho už dávno našel někdo jiný. P-pravděpodobně byl také ukryt někde ve voze. P-podařilo se mi ho částečně vyčistit. Dá se dokonce přečíst nápis vyrytý uvnitř. A teď. Tady je katalog ankhských královských šperků sepsaný, a nakreslený roku 907, za vlády krále P-pneumáta. Mohl bych, p-prosím, mohl bych vás upozornit na ten malý snubní p-prsten na spodním levém okraji téhle strany? Uvidíte, že umělec tady velmi vhodně zachytil i nápis uvnitř p-prstenu."

Trvalo několik minut, než si obrázek všichni prohlédli. Byli to od přírody podezřívaví lidé. Všichni byli potomky, u nichž byly podezřívavost a paranoia základními předpoklady přežití.

Všichni do posledního byli totiž šlechtici. Nebyl mezi nimi jediný, který by neznal jméno svého prapraprapradědečka a to, na kterou ošklivou nebo podezřelou chorobu zemřel.

Právě snědli nepříliš chutné jídlo, které ovšem zahrnovalo také pár doušků velmi starého a kvalitního vína. Přišli sem, protože všichni znali Eduardova otce a hrabata ze Mřelí byla dobrá stará rodina, i když teď její potomek žil za velmi omezených podmínek.

"Vidíte," řekl Eduard velmi pyšně, "ty důkazy jsou až neuvěřitelné. Máme krále!"

Jeho návštěvníci se pokoušeli vyhnout jeden druhému pohledy.

"Myslel jsem, že budete mít radost," řekl Eduard.

Nakonec lord Rzezacz vtělil do slov to, na co všichni přítomní mysleli. V těch modrých očích nebylo místo pro lítost, protože tu jste k přežití nepotřebovali, ale občas bylo možno si dovolit malou laskavost.

"Eduarde," řekl, "poslední ankh-morporský král zemřel před stoletími."

"Rukou zrádců!"

"I kdybychom skutečně našli potomka, byla by dnes jeho královská krev už přece jen trochu zředěna, nemyslíš?"

"Královská krev neřídne!"

Aha, pomyslel si lord Rzezacz, takže on je tenhle druh. Mladý Eduard si myslí, že královský dotek dokáže vyléčit skrofulózu, jako kdyby královský původ byl ekvivalentem sírové masti. Mladý Eduard si myslí, že žádná ztráta krve není dost veliká, má-li dostat na trůn pravoplatného krále, a žádný úkol příliš těžký, jedná-li se o ochranu koruny. Jak romantické, opravdu.

Lord Rzezacz romantický nebyl. Rzezaczové se v pomonarchistických stoletích v Ankh-Morporku velmi dobře adaptovali. Prodávali a kupovali, pobírali renty, dělali si nové známosti a vytvářeli potřebné styky. Dělali prostě to, co dělali aristokraté vždycky - skasali téměř všechny plachty a přežívali, jak se dalo.

"No, možná že na tom něco je," připustil konejšivým tónem člověka, který hovoří s někým, kdo stojí na okenní římse, "ale my se teď musíme sami sebe ptát, potřebuje Ankh-Morpork v tomto čase skutečně krále?"

Eduard se na mluvčího podíval, jako kdyby se lord Rzezacz zbláznil.

"P-potřebuje? P-potřebuje? Zatímco naši spoluobčané strádají p-pod jhem tyrana?"

"Oh. To myslíš Vetinariho."

"Cožpak nevidíte, co z města udělal?"

"Je to skutečně velmi nepříjemný a popudlivý mužík," prohlásila lady Žralounová, "ale neřekla bych, že nás

zase tak moc terorizuje. Rozhodně ne nás jako takové."

"Jedno mu musíte přiznat," řekl vikomt D'Obrussiel, "město funguje. Více méně. Různí lidé pracují a dělají věci."

"Ulice jsou mnohem bezpečnější, než byly za šíleného lorda Picbudky," přidala se k němu lady Žralounová.

"Bezpečnější? Vždyť to byl p-právě Vetinari, kdo založil Cech zlodějů!" vykřikl Eduard.

"Ano, jistě, to bylo samozřejmě velmi zpozdilé a trestuhodné. Na druhé straně, nevysoká měsíční platba… a člověk si chodí v bezpečí…"

"On vždycky říká," přispěchal lord Rzezacz se svou troškou, "že když ve městě má být nějaký zločin - a zločin nikdo nevymýtí, že? -, tak proč by to neměl být zločin organizovaný."

"Mně se zdá," ozval se zase vikomt D'Obrussiel, "že všichni ti chlápci z cechů s ním vycházejí, protože kdokoliv jiný by mohl být horší, ne? A že už jsme zažili několik takových… problematických vládců. Pamatuje si někdo z vás na Sebevraždu Skřipce?"

"Nebo lorda Retardala Harmouna?" nadhodil lord de Montoval.

"Lorda Mnohosměcha Scapulu," přidávala si lady Žralounová. "To byl muž, jehož humor byl někdy opravdu velmi ostrý a špičatý."

"No, ale když dovolíte, tak na Vetinarim… s tím taky něco není tak úplně v…" začal lord Rzezacz.

"Vím, co myslíte," přikývl vikomt D'Obrussiel. "Nemám rád to, jak vždycky ví, co si myslíte, ještě dříve, než si to začnete myslet."

"Každý ví, že vrazi stanovili cenu jeho hlavy na milion tolarů," řekla lady Žralounová. "Tolik by to stálo toho, kdo by ho chtěl dát zabít."

"Jeden se nemůže ubránit myšlence," zabručel lord Rzezacz, "že by to stálo mnohem víc, kdyby měl mít člověk jistotu, že Patricij taky mrtev zůstane."

"U všech bohů! Kam se p-poděla všechna p-pýcha? Kam se p-poděla čest?" Všichni sebou vyděšeně trhli, když lord ze Mřelí prudce vyskočil ze svého křesla.

"Nemohli byste se chvilku p-poslouchat? P-prosím? P-podívejte se na sebe. Kdo z vás neviděl, jak byla jeho rodina ode dne králů p-ponížena? Cožpak si už nepamatujete, jací lidé byli vaši p-prapředci?" Obcházel rychlým krokem kolem stolu, takže všichni se za ním otáčeli na jednu nebo na druhou stranu. Pak rozhořčeně zvedl prst.

"Vy, lorde Rzezaczi! Váš p-prapředek byl jmenován baronem p-po tom, co sám jediný p-pobil třicet sedm Klačanů vyzbrojen p-pouhým špendlíkem. Je to tak?"

"Ano, ale…"

"A vy, lorde de Montovale… pane! První vévoda vedl šest set mužů ke slavné a epické p-porážce v bitvě u Quirmu! To už p-pro vás vůbec nic neznamená? A vy, lorde Adventurio, a vy, sire Jiří… jen tak sedíte v Ankhu, ve svých starých domech, se starými penězi a ještě staršími jmény, zatímco cechy - cechy! ta nejhorší lůza, jakou zplodili kupci a obchodníci, používám ovšem pro srozumitelnost slovo cechy - mají slovo v řízení města!"

Dvěma prudkými kroky přistoupil ke staré dubové knihovně a vytáhl odtamtud obrovskou, v kůži vázanou knihu a hodil ji na stůl z takové výšky, že se lordu Rzezaczovi převrhla sklenice.

"To je Krkatilova Šlechta!" vykřikl. "Každý z nás tam najdeme stránky se svými jmény! Ta kniha nám patří! Jsme to my! Ale ten chlap vás zhypnotizoval! Ujišťuju vás, že je z masa krve, je to obyčejný smrtelník! Nikdo si ho nedovolí odstranit, p-protože si všichni myslí, že by se věci jenom zhoršily! U bohů!"

Jejich společnost vypadala zachmuřeně. To všechno byla samozřejmě pravda…, když věci předestřete takhle. Ale neznělo to méně nepříjemně proto, že všechna ta slova vycházela z úst poněkud přehnaně patetického mladíka s nepřítomným pohledem.

"Ano, ano, staré dny a zašlé časy. Tyčící se věže, zástavy, rytířství a všechny tyhle věci," zabručel vikomt D'Obrussiel. "Dámy ve špičatých kloboucích. Chlápci v železe, kteří mydlí jeden druhého hlava nehlava, a tak dále. Ale podívejte, musíme přece držet krok s dobou -"

"To byl zlatý věk," prohlásil Eduard.

Můj bože, pomyslel si lord Rzezacz, on tomu skutečně věří.

"Víte, drahý hochu," začala opatrně lady Žralounová, "několik náhodných podobných rysů a jeden starý šperk - to vlastně nic moc nedokazuje, nemyslíte?"

"Má chůva mi říkala," přidal se k ní vikomt D'Obrussiel, "že skutečný král musí vytáhnout meč z kamene."

"Ha, ano a vyléčit lupy," přikývl lord Rzezacz. "To je ovšem jenom legenda. Není to pravda. V každém případě mě tahle pověst velmi zajímala. Co je vlastně tak těžkého na tom, vytáhnout nějaký meč z kamene? Tu skutečnou práci už někdo udělal. Kdyby chtěl být fakticky užitečný, musel by především najít toho člověka, který meč do kamene zarazil, ne?"

Ozval se sbor úlevného smíchu. Tak si to Eduard pamatoval. Všechno to skončilo smíchem. Ne že by se smáli přímo jemu, ale on patřil k těm lidem, kteří si většinou smích vztahují osobně.

O deset minut později už byl Eduard ze Mřelí sám.

Umějí si to všechno tak snadno zdůvodnit! Kráčet s dobou! Čekal od nich víc. Mnohem víc. Odvažoval se doufat, že by je jeho snaha mohla inspirovat. Představoval si sám sebe v čele armády…

Do místnosti vešel Blinkin a uctivě při tom šoupal nohama.

Tak jsem je všechny vyprovodil, pane Eduarde," oznámil.

"Děkuji vám, Blinkine. Můžete sklidit ze stolu."

"Jistě, pane Eduarde."

"Co se stalo se šlechtickou p-pýchou, Blinkine?"

"To nevím, pane, já ji nebral."
"Nechtěli mě p-poslouchat."
"Ne, pane."
"Neměli zájem p-poslouchat!"
Eduard seděl u skomírajícího ohně a v klíně choval ohmatanou McLachtanovu knihu Linky ankh-morporského úspěchu. Z jejích stran k němu vyčítavě vzhlíželi mrtví králové a královny.
A tím to vlastně všechno mohlo skončit. V milionu vesmírů to také v tomhle místě skončilo. Eduard ze Mřelí pak stárnul a jeho obsese se změnila v jakýsi druh knižní posedlosti, takový, který se vyznačuje rukavicemi s ustřiženými prsty a domácími trepkami z kobercoviny. Stal se největším žijícím expertem na královské rody, i když o tom věděl jen on sám, protože téměř nevycházel z domu. Desátník Karotka se stal seržantem Karotkou, a když se jeho čas naplnil, zemřel v sedmdesáti a v uniformě při velmi nepravděpodobném incidentu, v němž hrál jednu z hlavních rolí mravenečník.
V milionu vesmírů strážníci Potroublo a Navážka nespadli do podzemí. V milionu vesmírů Elánius nenašel ony podivné spojené trubičky. (V jednom velmi podivném, i když teoreticky možném vesmíru pomalovalo vrtošivé tornádo budovu Hlídky pastelovými barvami. Rozmarný vítr současně spravil rozbitou zástrčku u dveří a udělal kolem ještě několik podobných podivných drobností.) V milionu vesmírů Hlídka neuspěla.
V milionech vesmírů tohle byla velmi krátká kniha.
Eduard klimbal s knihou na kolenou a měl sen. Snil o slavném zápase. Slavný - to bylo další důležité slovo v jeho osobním slovníku, stejně jako čest.
Jestliže zrádci a nečestní lidé nevidí pravdu, pak on, Eduard ze Mřelí, jest prstem Osudu.
Potíž s Osudem je samozřejmě v tom, že často je mu úplně jedno, kam prst položí.

Kapitán Samuel Elánius, ankh-morporská Městská stráž (Noční hlídka), seděl v průvanem zametané předsíni Patricijovy přijímací místnosti. Měl na sobě svůj nejlepší plášť, hrudní pancíř vyleštěný a helmici na kolenou.
S dřevěným obličejem zíral na protější stěnu.
Měl bych být šťastný, říkal si. A jsem. Jistým způsobem. Určitě. Šťastný jako nikdy.
Během několika dnů se ožení.
Přestane být členem Městské stráže.
Stane se nezávislým gentlemanem.
Sundal si bezmyšlenkovitě svůj měděný odznak a vyleštil ho cípem pláště. Pak ho pozvedl, až se od jeho patinového povrchu odrazily sluneční paprsky. AMMS Č. 177. Občas ho napadlo, kolik lidí nosilo ten odznak před ním.
No, v každém případě ho teď bude někdo nosit po něm.
Toto je Ankh-Morpork, město tisíce překvapení (jak se praví v Průvodci městem Cechu obchodníků). Je třeba říkat ještě něco víc? Obrovské místo, domov skoro milionu lidí, největší z měst Zeměplochy, rozkládající se po obou stranách řeky Ankh, vodní cesty tak blátivé, že vypadá, jako by tekla dnem vzhůru.
A návštěvníci říkají: Jak vůbec to velké město existuje? Co ho udržuje v chodu? Když má řeku, která se dá žvýkat, kde vlastně bere pitnou vodu? V čem leží základ jeho městské sociální politiky? Jak to, že proti všem zákonům pravděpodobnosti funguje?
Návštěvníci to ale zase tak často neříkali. Obvykle říkali takové ty věci jako: Kudy bych se dostal, no víte, k… do… no tam… k těm mladým dámám, víte, co myslím?
Ale kdyby v těch okamžicích alespoň chvíli mysleli mozkem, muselo by je něco takového napadnout.

Patricij Ankh-Morporku se opřel ve svém skromném křesle a na tváři se mu objevil zářivě spokojený úsměv nesmírně zaměstnaného člověka, který najde ve svém rozpisu denních povinností: 19.00-19.05 - Buď veselý, uvolněný a měj se k lidem.
"Nuže, abych vám řekl pravdu, kapitáne, když jsem dostal váš dopis, bylo mi to opravdu velmi líto…"
"Rozumím, pane," přikývl Elánius s tváří, která by zahanbila dřevěného houpacího koně.
"Prosím, sedněte si, kapitáne."
"Děkuji, pane," přikývl Elánius. Zůstal stát. To byla věc jeho osobní pýchy.
"Ale samozřejmě to zcela chápu. Berankinovy venkovské statky jsou velmi rozlehlé, pokud vím. Jsem si jist, že lady Berankinová ocení vaši silnou pravici."
"Díky, pane." Kapitán Elánius v přítomnosti vládce města vždy upíral pohled do bodu zhruba třicet centimetrů nad a patnáct centimetrů vlevo, měřeno od Patricijovy hlavy.
"A kromě toho z vás bude velmi bohatý muž, kapitáne."
"Díky, pane."
"Doufám, že jste o tom přemýšlel. S tím na vás padá zcela nová zodpovědnost."
"Jistě, pane."
Patriciji brzy došlo, že sám obstarává obě strany tohoto rozhovoru. Probral se papíry na stole.
"A já teď budu muset také jmenovat nového velícího důstojníka Noční hlídky," pokračoval. "Máte nějaký návrh, kapitáne?"
Jak se zdálo, sestoupil Elánius z oblak, kde se jeho mysl zatím pohybovala. Tohle byla záležitost Hlídky.
"No, v žádném případě Fred Tračník… ten patří k těm seržantům od přírody…"

Seržant Tračník, ankh-morporská Městská stráž (Noční hlídka) přeletěl pohledem inteligentní tváře nových rekrutů.

Pak si povzdechl. Pamatoval si ten den, kdy tady tak stál první den on. Starý seržant Zvrták. To byl otrokář! Jazyk jako bič! Kdyby se ten starý válečník dožil tohohle…

Jakže se tomu říká? Všeobecně přijatelný přístup při náboru nových členů, nebo tak nějak. Silikonová liga proti pomluvám neustále útočila na Patricije, takže teď… A základní seznamovací ceremoniál.

"Zkuste to ještě jednou, strážníku Navážko," řekl s mírně unaveným, výrazem. "Celý kumšt je v tom, že ruku zastavíte těsně před uchem. Tak, takže teď vstaňte z té země a zkuste zasalutovat ještě jednou. Tak. A teď… strážník Potroublo?"

"Zde!"

"Kde?"

"Přímo před vámi, seržante."

Tračník sklopil zrak a o krok ustoupil. Vypuklá křivka jeho více než mocného břicha odhalila vzhůru obrácenou tvář strážníka Potroubla, pozoruhodnou svým inteligentním výrazem plným ochoty a jedním skleněným okem.

"Oh. Dobrá."

"Jsem vyšší, než vypadám."

Oh, bohové, pomyslel si seržant Tračník unaveně. Smíchejte je dohromady, rozdělte na dva díly a dostanete dva normální chlapy, až na to, že normální chlapi by se nedali nalejt do Hlídky. Troll a trpaslík. A to ještě není to nejhorší…

Elánius zabubnoval prsty na stůl.

"Takže Tračník ne," řekl. "Už není tak mladý, jak býval. Je čas posadit ho do budovy Hlídky a zaměstnat u stolu, stejně potřebujeme někoho, kdo by se staral o papíry. Kromě toho si teď i tak ukousl příliš velké sousto."

"Přiznám, že jsem měl vždycky strach, aby mu nezaskočilo, když jsem ho viděl jíst," přikývl Patricij.

"Tím mám na mysli především ty nováčky," vysvětlil mu Elánius významně. "Vzpomínáte, pane?"

Ty, o kterých jste mi řekl, že je musím přijmout? - dodal si v soukromí své vlastní hlavy. Nemohli, samozřejmě nastoupit do Denní hlídky. A ti šašci z Palácové gardy je taky nemohli přijmout. Ó, to nikoliv! Strčte je do Noční hlídky, stejně je to jenom takový vtip, aby se vlk nažral a koza zůstala celá. Budou ve stavu a přitom je nikdo vlastně neuvidí. Alespoň nikdo důležitý.

Elánius se vzdal dalších protestů jen proto, že jeho problém už to dlouho nebude.

Nebylo to snad tím, že by byl druhista, pomyslel si. Ale Hlídka, to byla práce pro muže.

"A co desátník Nóblhóch?" nadhodil Patricij. "Noby?"

V duchu si oba společně promítli obrázek desátníka Nóblhócha.

"Ne."

"Ne."

"A pak je tady samozřejmě," Patricij se usmál, "desátník Karotka. Skvělý mladý muž. A už si udělal velmi dobré jméno, pokud vím."

"To… je… pravda," přikývl Elánius. "Co kdybychom to vzali jako další příležitost k povýšení? Ocenil bych vaši radu."

Elánius si v duchu představil desátníka Karotku…

"Tohle," vysvětloval desátník Karotka "je Středová brána. Slouží celému městu. Proto ji střežíme."

"Před čím?" zeptala se strážnice Angua, poslední z nováčků.

"No, vždyť to znáte. Barbarské hordy, kmeny krvežíznivých domorodců, loupeživé armády… a takové ty věci."

"Cože? A to jako jenom my dva?"

"My? Ale ne!" Karotka se zasmál. "To by byla pěkná hloupost, nemyslíte? Ne ne, když uvidíte něco takového, začnete zvonit co nejhlasitěji na svůj zvonek."

"A co se stane potom?"

"Seržant Tračník, desátník Nóblhóch a zbytek Hlídky přiběhnou tak rychle, jak to jen půjde."

Strážnice Angua přeletěla očima daleký obzor.

A usmála se.

Karotka se začervenal.

Strážnice Angua zvládla salutování ze všech nejrychleji. Zatím sice ještě neměla kompletní uniformu a nebude ji mít, dokud někdo neodnese její… dobrá, postavme se k tomu čelem… hrudní plát ke starému zbrojíři Jakonovovi a neřekne mu, aby ho tady a tady pořádně vyklepal. Kromě toho žádná helma na světě neskryje tu záplavu popelavě světlých vlasů, ale jak desátníka Karotku napadlo, strážnice Angua ty věci vlastně vůbec nebude potřebovat. Lidé se budou i tak stavět do fronty, aby se dali zatknout.

"A co budeme dělat teď?" zeptala se.

"Budeme pokračovat zpět na strážnici," odpověděl Karotka. "Seržant Tračník bude číst večerní hlášení."

Zvládla i "pokračování". Je to speciální chůze, kterou vymysleli unavení poddůstojníci a policisté v celém mnohovesmíru - nevelké zvednutí nohy v nártu, pak opatrný posuv nohy vpřed, krok, kterým můžete kráčet hodinu za hodinou, ulici za ulicí. Strážník Navážka ještě nebyl zralý naučit se "pokračování", rozhodně ne do té doby, než se

odnaučí při každém zasalutování sám sebe omráčit.

"Seržant Tračník," zaváhala Angua, "to je ten tlustý, ano?"

"Správně."

"A proč si chová tu opici?"

"Hm," poškrabal se Karotka za uchem, "myslím, že to mluvíte o desátníku Nóblhóchovi…"

"To je člověk? Ale vždyť má obličej jako ty hlavolamy pro děti: spojte tečky podle čísel a dostanete…!"

"Má pěknou sbírku vřídků, chudák, to je pravda. Dokáže s nimi neuvěřitelné věci. Snažte se, abyste nikdy nestála mezi ním a zrcadlem."

Na ulicích nebylo mnoho lidí. Bylo příliš horko, dokonce i na ankh-morporské léto. Z každé plochy sálalo vedro. Řeka se povalovala ve svém řečišti stejně rozmrzele jako student po flámu, kterého se někdo snaží vytáhnout z postele už v jedenáct dopoledne. Lidé, kteří neměli nutné povinnosti venku, posedávali v nejchladnějších místnostech domů a ven vycházeli jen v noci.

Karotka procházel rozpálenými ulicemi s majetnickým výrazem a lehkou patinou potu získaného poctivou prací a občas si s někým vyměnil pozdravy. Karotku znal každý. Byl snadno k poznání. Nikdo jiný v městě neměřil přes dva metry a neměl mohutnou hřívu ohnivě rudých vlasů. Kromě toho Karotka chodil, jako kdyby mu město patřilo.

"Na strážnici jsem zahlédla nějakého muže, jehož tvář vypadala jako vytesaná z kamene," ptala se Angua, když pokračovali po Široké cestě, které moderní mládež říkala podle cizozemských vzorů Broad Way. "Kdo to byl?"

"To byl troll Navážka," odpověděl Karotka. "Kdysi to býval malý kriminálníček, ale od té doby, co se dvoří Rubíně, dal se na -"

"Ne, myslím toho muže," přerušila ho Angua, která začínala zjišťovat to, co většina ostatních už věděla, totiž že Karotka má tak trochu potíže s metaforami. "Tvář jako bouř - jako někdo, kdo je velmi rozladěný."

"Jo to! To byl kapitán Elánius. Ale ten nebyl naladěný nikdy. On koncem týdne odchází ze služby a bude se ženit."

"Nevypadá to, že by z toho byl obzvlášť šťastný."

"To já nepoznám."

"Taky si myslím, že se mu moc nelíbí nováčkové."

Další věc, kterou desátník Karotka proslul, byla, že nedokázal lhát.

"No, on si fakticky na trolly moc nepotrpí," přikývl. "Ten den, co se doslechl, že musíme přijmout mezi nováčky alespoň jednoho trolla, jsme z něj nedostali jediné slovo. A pak se rozhodlo, že musíme vzít i jednoho trpaslíka, nebo z toho bude velký malér. Já jsem sice taky trpaslík, ale místní trpaslíci tomu moc nevěří."

"Ale neříkejte," podivila se Angua a zvedla hlavu, aby mu viděla do tváře.

"Moje matka mě adoptovala," vysvětlil jí Karotka.

"Aha. No dobrá, ale já nejsem ani troll, ani trpaslík," nadhodila Angua sladkým hlasem.

"No jo, jenže ty jsi žens-"

Angua se zastavila. "Tak v tom je to? Pro rány boží! Vždyť žijeme ve století Ovocného netopýra! U všech bohů, on vážně ještě dnes myslí takhle?"

"On je ve svém myšlení trochu konzervativní."

"Spíš zakonzervovaný, řekla bych."

"Patricij prostě rozhodl, že v Hlídce musí být zastoupeni členové menšinových skupin obyvatelstva."

"Menšinových skupin!"

"Promiňte. No, on s námi bude už jen několik dnů a -"

Někde na druhé straně ulice se ozval tříštivý zvuk. Obrátili se právě ve chvíli, kdy z nedaleké taverny vyrazila postava a jako zajíc se rozběhla ulicí. V patách se jí hnal - alespoň prvních několik kroků - tlustý muž v zástěře.

"Stůj! Chyťte ho! Nelicencovaný zloděj!"

"Ale," řekl si Karotka spíše pro sebe. Přešel ulici a provázen Anguou, jež mu klusala po boku, došel k tlustému muži, který se udýchaně zastavil.

"Dobrý den, pane Flanelli," řekl Karotka. "Nějaké potíže?"

"Ukradl mi sedm tolarů a neukázal mi zlodějské oprávnění!" stěžoval si hostinský. "Co s tím uděláte? Já poctivě platím daně!"

"Každým okamžikem se pustíme do rychlého pronásledování," odpověděl mu Karotka nevzrušeně a vytáhl z kapsy svůj zápisník. "Tak sedm tolarů, říkáte?"

"Ne, bylo jich alespoň čtrnáct!"

Hostinský Flanelli si prohlédl Anguu od hlavy k patě. Muži si tu příležitost nechali málokdy ujít.

"Proč má na hlavě tu helmu?" zeptal se nakonec.

"Je to nová členka Noční hlídky, pane Flanelli."

Angua vrhla na Flanelliho zářivý úsměv. Ten o krok ustoupil.

"Ale vždyť je to -"

"Musíme držet krok s dobou, pane Flanelli," řekl Karotka a zasunul zápisník do kapsy.

Flanelli se vrátil zpět k obchodním záležitostem.

"A zatím mizí někde V ulicích města mých osmnáct tolarů, které už nikdy neuvidím," prohlásil ostře.

"Oh, nil desperandum, pane Flanelli, nil desperandum," řekl Karotka vesele. "Pojďte, strážnice Anguo. Budeme pokračovat v pátrání."

A pokračovali dál, zatímco Flanelli za nimi zíral s otevřenými ústy.

"A nezapomeňte na mých pětadvacet tolarů!" vykřikl na ně nakonec.

"Nebudeme toho muže pronásledovat?" zeptala se Angua, která musela každou chvilku popoběhnout, aby Karotkovi stačila.

"To nemá cenu," zavrtěl hlavou Karotka a zahnul do uličky tak úzké, že její ústí mezi domy nebylo skoro vidět. Protahoval se hlubokým stínem mezi vlhkými stěnami porostlými mechem.

"Zajímavá věc," zabručel přes rameno. "Vsadím se, že neexistuje mnoho lidí, kteří vědí, že ze Široké cesty můžete projít přímo do Zefýrovy uličky. Zeptejte se, koho chcete. Řeknou vám, že se nedostanete ven na druhém konci ulice Pod sukní. Jenže to jde, protože vám stačí projít Mormiovou ulicí a pak se protáhnete tou ozdobnou mříží tady do Borborygmikovy ulice - výborně, ty pruty jsou ze skvělého železa - a jsme v Bývalé uličce -"

Došel ke konci uličky, zastavil se a chvilku naslouchal.

"Na co čekáme?" zeptala se Angua.

Ozval se zvuk pádících nohou. Karotka se opřel o zeď a vystrčil jednu ruku do Zefýrovy uličky. Pak uslyšeli tupý náraz. Karotkova paže se nepohnula ani o kousek. Muselo to být stejné jako narazit v běhu do traverzy přes cestu.

Podívali se na bezvědomou postavu. Po dláždění se kutálely stříbrné tolary.

"Hochu, hochu, hochu," zavrtěl Karotka hlavou. "Chudák tuhle Tuteď. On mi slíbil, že už toho nechá. No co se dá dělat…"

Zvedl jednu nohu nehybné postavy.

"Kolik je těch peněz?"

"Vypadá to jako tři tolary," odpověděla Angua.

"Skvělá práce. To je přesně ta částka."

"Ale ne, ten hospodský přeci říkal, že -"

"Tak jdeme. Zpět na strážnici. Tak pojď, Tutedi. Dneska máš opravdu šťastný den."

"Jak to, že je to jeho šťastný den?" žasla Angua. "Vždyť byl chycen skoro při činu, ne?"

"Jasně. Ale chytili jsme ho my, ne někdo z cechu. Zástupci Cechu zlodějů by na něj nebyli tak hodní jako my."

Hlava bezvědomého zlodějíčka nadskakovala na kočičích hlavách.

"Čórne tři toláče, a šups, hurá domů, to je celý Tuteď. Nejhorší zloděj na světě."

"Ale před chvilkou jsi říkal, že Cech zlodějů -"

"Až tady budeš nějaký ten den, pochopíš, jak to všechno funguje," přerušil ji Karotka. Tuteďova hlava nadskočila na obrubníku. "Více méně," dodal Karotka. "Ale funguje to. Budeš se divit. Všechno to funguje. Přál bych si, aby to tak nebylo. Ale je."

V téže době, co byl Tuteď laskavě odváděn do bezpečí vězení v budově Hlídky, byl zabit klaun. Procházel právě úzkou temnou uličkou s jistotou člověka, který má s Cechem zlodějů pro letošní rok vyrovnané všechny účty, když se před ním objevila temná postava s kápí na hlavě.

"Ferdinande?"

"Oh… á, dobrý večer, to je sir Eduard, že?"

Postava zaváhala.

"Právě jsem se vracel do cechu," vysvětloval Ferdinand.

Postava v kápi přikývla.

"Není vám nic?" zeptal se Ferdinand.

"Tohle je mi opravdu moc líto," řekl muž v kápi. "Ale je to p-pro dobro města. Neber si to osobně, p-prosím."

Přešel za klauna. Ferdinand ucítil podivné zaskřípění a jeho osobní vnitřní vesmír se vypnul.

Pak se posadil.

"Au," začal, "to bo -"

Ale ono už to nebolelo,

Eduard ze Mřelí se na něj díval se zhrozeným výrazem.

"Oh… nechtěl jsem tě udeřit tak silně! Chtěl jsem tě jenom omráčit, abych tě dostal z cesty!"

"A proč jste mě musel vůbec praštit?"

Pak najednou nabyl Ferdinand dojem, že Eduard se vlastně nedívá tak docela na něj a určitě na něj nemluví.

Sklopil oči k zemi a zažil ten prapodivný pocit, známý jen těm právě zesnulým - hrůzu z toho, co vidíte ležet před sebou, následovanou vzápětí neodbytnou otázkou: Kdo se to vlastně dívá?

ŤUK, ŤUK.

Zvedl hlavu.

"Kdo je tam?"

SMRŤ.

"Či smrt?"

Vzduchem proběhl chladný závan. Ferdinand čekal. Eduard ho zoufale popleskával po tváři… tedy po tom, co ještě před chvílí bylo jeho obličejem.

VÍTE, TAK MĚ NAPADLO, JESTLI BYCHOM NEMOHLI ZAČÍT ZNOVU OD ZAČÁTKU? OBÁVÁM SE, ŽE TO VŠECHNO TAK DOCELA NECHÁPU.

"To je mi líto," kývl hlavou Ferdinand.

"Mně je to líto!" zasténal Eduard. "Měl jsem ty nejlepší úmysly!"

Ferdinand pozoroval svého vraha, jak táhne jeho… to… tělo pryč.

"Nic osobního, říká," ušklíbl se. "To jsem vážně rád. Jak by to teprve vypadalo, kdyby to bylo něco

osobního. Strašně by mě mrzelo, kdyby mě měl někdo zabít z osobních důvodů."

VÍTE, UŽ NĚKOLIKRÁT MI ZEMŘELÍ VYČÍTALI, ŽE BYCH SE MĚL CHOVAT TAK NĚJAK… LIDŠTĚJI.

"Řekněte mi proč? Myslel jsem, že spolu docela dobře vycházíme? V mém povolání je velmi těžké, udělat si nějaké přátele. Ve vašem povolání asi taky, že?"

TVRDILI, ŽE BYCH JIM TO MĚL VŽDYCKY OZNÁMIT NĚJAK MÍRNĚJI.

"Jednu minutu si jen tak klidně jdu, vzápětí je po mně! Proč?"

"NEBERTE SI TO TAK. MYSLETE SI, ŽE TO NENÍ NIC JINÉHO NEŽ DLOUHODOBÁ PROSTOROVÁ INDISPOZICE.

Stín klauna Ferdinanda se obrátil ke Smrťovi.

"O čem to mluvíte?"

JSTE MRTEV.

"Já vím." Ferdinand se uklidnil a přestal tak intenzivně přemýšlet o událostech v tom stále více nereálném minulém světě. Smrť věděl, že tak to po prvotním zmatku probíhá u většiny lidí. Koneckonců, to nejhorší, co je mohlo potkat, už měli za sebou. Tedy… při troše štěstí.

KDYBYSTE BYL TAK LASKAV A MOHL MĚ NÁSLEDOVAT…

"Budou tam šlehačkové dorty? Červené nosy? Žonglování? A co pytlovité kalhoty?"

NIC TAKOVÉHO.

Ferdinand strávil skoro celý svůj krátký život jako klaun. Pod pestrobarevným make-upem mu po tváři přeběhl pochmurný úsměv.

"Tak to se mi začíná líbit."

Elániova schůzka s Patricijem skončila jako všechny takové schůzky. Host odchází s nejistým, nicméně neodbytným podezřením, že právě taktak vyvázl holým životem.

Elánius se vydal navštívit svou nastávající. Věděl dobře, kde ji najde.

Mosazná tabulka vedle brány hlásala: Ankh-morporská Sluneční svatyně chorých draků.

Stál tam také malý dutý a patetický dráček nakašírovaný z papírmaše, který v předních tlapkách nesl pokladničku. Pokladnička byla připevněna silným řetězem ke zdi. Na pokladničce byl nápis: Nenechte můj plamen vyhasnout.

Tady trávila lady Sibyla Berankinová většinu svého času.

Byla, jak někdo Elániovi prozradil, bohatší než kterákoliv jiná žena v Ankh-Morporku. Ve skutečnosti měla mnohokrát větší majetek, než by daly dohromady všechny ostatní ženy v Ankh-Morporku.

Lidé říkali, že to bude zvláštní svatba. Elánius se k lidem, kteří mu byli sociálně nadřazeni, choval se špatně skrývanou nechutí, protože z žen takového postavení ho bolela hlava a při spatření mužů ho svědily pěsti. A Sibyla Berankinová byla potomkem jedné z nejstarších rodin v Ankhu. Osud však ty dva k sobě přimáčkl jako vodní vír dva úlomky dřeva a oni se poddali nevyhnutelnému…

Když byl Samuel Elánius malý chlapec, myslel si, že všichni bohatí jedí ze zlatých talířů a žijí v domech z mramoru.

Teď se naučil něco nového: ti opravdu bohatí si mohou dovolit být chudí. Sibyla Berankinová žila v chudobě, jakou si mohli dopřát jen ti nejbohatší, v chudobě, ke které se přistupovalo z druhé strany. Ženy, které byly jen zámožné, šetřily a kupovaly si šaty ušité z hedvábí, lemované krajkami a vyšívané perlami, ale lady Berankinová byla tak bohatá, že si mohla dovolit dupat po celém domě v holínkách a tvídové sukni, kterou měla ještě po své matce. Byla tak bohatá, že si mohla dovolit živit se jen suchary a chlebem s máslem a se sýrem. A to ještě máslo občas vynechávala. Byla tak bohatá, že žila ve třech místnostech čtyřiatřicetipokojového domu. Zbytek místností byl plný velmi drahého a velmi starého nábytku, pokrytého přehozy proti prachu.

Elánius nakonec došel k názoru, že tihle bohatí jsou tak bohatí proto, že si mohli dovolit utrácet méně peněz.

Vezměte si například boty. On si vydělal třicet devět tolarů měsíčně plus příplatky. Pár skutečně dobrých kožených bot stál padesát tolarů. Ale boty za přijatelnou cenu, takové, které vydržely sezónu, někdy i dvě, i když po tom, co se ošlapaly, do nich pekelně teklo, stály deset tolarů. Právě takové boty si Elánius kupoval a nosil je, dokud vydržely. Druhou sezónu už mívaly podrážky tak slabé, že i v mlhavé noci poznal podle dláždění, na kterém místě Ankh-Morporku se právě nachází.

Věc spočívala v tom, že dobré boty vydržely roky a roky. Člověk, který si mohl dovolit dát padesát tolarů za pořádné boty, měl obutí, jež jeho nohy udrží v suchu ještě za deset let, zatímco chudák, který si mohl dovolit dát za boty jen deset tolarů, utratí za stejnou dobu sto tolarů, a přitom bude mít prakticky pořád mokré nohy!

Tohle byla "botová teorie" sociálně-ekonomické nespravedlnosti kapitána Elánia.

Další háček například spočíval v tom, že lady Berankinová si nemusela skoro nic kupovat. Dům byl plný těžkého, solidního nábytku, který nakoupili její předkové. Nikdy se neopotřeboval. Měla celé bedny plné šperků, které se podle všeho tak nějak za staletí nastřádaly samy. Elánius viděl vinný sklep, ve kterém by se mohla celá rota speleologů opít nejen do němoty, ale do stavu, ve kterém by jim bylo úplně jedno, že se tam ztratili beze stopy.

Lady Sibyla Berankinová žila spokojeně ze dne na den při nákladech, jak si Elánius spočítal, které byly zhruba polovinou toho, co denně utrácel on. Za draky však utrácela mnohem více.

Sluneční svatyně chorých draků byla postavena s velmi, opravdu velmi silnými stěnami, velmi, skutečně velmi lehkou nekotvenou střechou a všemi ostatními architektonickými znaky, které nalézáme u muničních továren.

A to všechno proto, že přirozený stav obyčejného bahenního draka je být chorý a přirozený stav chorého draka je být rozmáznutý po stěnách, podlaze a stropě místnosti, kde se právě nalézal. Bahenní drak je špatně

udržovaná, nebezpečně nestálá chemická továrna krátce před výbuchem. Měřeno ve vteřinách.

Spekulovalo se s tím, že zvyk bahenních draků vybuchovat, když jsou podrážděni, vzrušeni, vystrašeni nebo se jen tak nudí, je jistý vypěstovaný obranný reflex, který má zastrašit jejich nepřátele a zajistit drakům přežití. Sežerte draka, hlásají ony výbuchy, a budete mít žaludeční obtíže takového druhu, že je budete moci nejlépe vystihnout slovy "poloměr výbuchu".

Proto Elánius otevíral dveře velmi opatrně. Okamžitě ho zaplavil dračí pach. Byl to nezvyklý pach i na ankh-morporská měřítka. Připomínal Elániovi jezírko, do kterého se několik let házel veškerý odpad Cechu alchymistů a pak ho někdo vysušil.

Malí draci, na něj hvízdali a syčeli ze svých kotců po obou stranách cesty. Vylétlo z nich i několik rozčilených plamínků a s tichým sykotem mu opálilo chloupky na nahých lýtkách.

Sibylu Berankinovou našel ve společnosti dvou nezařaditelných mladých žen v kalhotách, které pomáhaly s provozem Svatyně. Všeobecně se jim říkalo Sára nebo Ema a Elániovi připadaly všechny stejné. Všechny tři teď zápasily s něčím, co vypadalo jako splašený pytel brambor. Lady Berankinová uslyšela kroky a zvedla hlavu.

"Ah, jde Sam," zaradovala se. "Podrž tohle, buď tak hodný."

Do náručí mu byl vhozen onen pytel. V témže okamžiku proťal dno pytle dráp a v srdečném pokusu ho rozpárat zaskřípal Elániovi na hrudním plátu. Na druhém konci se z vaku vydrala hlava se špičatýma ušima a na kapitána Hlídky se na okamžik zaostřily dvě planoucí rudé oči. Zuby přeplněná tlama se otevřela a Elánia zaplavil oblak pekelně páchnoucí páry.

Lady Berankinová chytila obludku jednou rukou za spodní čelist a druhou jí vrazila až po loket do chřtánu.

"Dostala jsem tě!" Obrátila se k Elániovi, který byl ztuhlý hrůzou. "Ten malý mizera si nechce vzít svou vápencovou pilulku. Polkni. Polkni! No proto. Hodný kluk. Už ho můžeš pustit."

Pytel vyklouzl Elániovi z rukou.

"Ošklivý případ bezplamenné chřipky," vysvětlovala lady Berankinová. "Doufejme jenom, že se nám to podařilo podchytit včas."

Drak se vymotal z pytle a rozhlédl se kolem po něčem, co by mohl zapálit. Všichni se mu snažili uklidit z cesty.

Pak se mu pohled očí spojil u kořene čenichu a drak škytl.

Vápencová pilule zasvištěla vzduchem a narazila na protější zeď.

"Všichni k zemi!"

Přítomní se vrhli do úkrytů, které jim poskytovaly předměty jako vodní koryto nebo hromada spečeného uhlí.

Drak škytl znovu a zatvářil se užasle.

Pak vyletěl do povětří.

Vystrčili hlavy, až když se rozptýlil kouř, a upřeli oči na smutný malý kráter.

Lady Berankinová vytáhla z kapsy své kožené kombinézy kapesník a vysmrkala se.

"Ubohý malý idiot," řekla. "No co se dá dělat. Jak se máš, Same? Byl jsi navštívit Havelocka?"

Elánius přikývl. Pomyslel si, že si nikdy v životě nezvykne na představu, že Patricij Ankh-Morporku má nějaké křestní jméno, natož že ho někdo zná tak dobře, že mu tím jménem říká.

"Víš, myslel jsem na tu dnešní večeři," začal zoufale. "Podívej, vážně by bylo lepší, kdybych -"

"Nebuď hloupý," řekla lady Berankinová. "Bude se ti to líbit. Už je načase, aby ses potkal se Správnými lidmi. Dobře to víš."

S pohřebním výrazem přisvědčil.

"Takže tě čekáme doma v osm večer," pokračovala. "A netvař se tak. Strašlivě ti to pomůže. Jsi příliš dobrý na to, abys trávil noci pochůzkami po mokrých a temných ulicích. Je čas, abys vstoupil do světa."

Elánius jí chtěl říci, že miluje ty potulky po mokrých nočních ulicích, ale nebylo by to k ničemu. On je zase tak moc nemiloval. Jenže to bylo to, co vždycky dělal. Považoval svůj odznak za součást sebe sama, stejnou jako vlastní nos. Nemiloval ho, ale necítil k němu ani nenávist. Byl to prostě jeho odznak.

"Takže přiběhni. Bude to velká legrace. Máš kapesník?"

Elánius propadl panice.

"Cože?"

"Dej mi ho." Podržela mu kapesník před ústy. "Plivni," přikázala.

Pak mu pečlivě otřela černou šmouhu z tváře. Jedna ze zaměnitelných Em se tiše zachichotala. Lady Berankinová ji ignorovala.

"Tak," přikývla spokojeně. "Už je to lepší. Teď běž a udržuj nám bezpečné ulice. A jestli při tom chceš udělat něco opravdu užitečného, najdi Buclíka."

"Buclíka?"

"Včera večer utekl ze svého kotce."

"Drak?"

Elánius zasténal a vytáhl z kapsy laciný doutník. Bahenní draci se stávali pro město čím dál tím větší obtíží. Lady Berankinovou to velmi rozčilovalo. Lidé si je koupili, když byli dráčci dlouzí deset centimetrů a byli skvělí na zapalování ohňů a lamp, ale když pak povyrostli a začali propalovat nábytek a nechávali po sobě vyleptané díry v kobercích, podlahách a sklepních stropech pod nimi, vyhodili je na ulici a ponechali osudu.

"Zachránili jsme ho od kováře v Jednoduché uličce," vysvětlovala mu lady Berankinová. "Povídám mu ‚můj dobrý muži, můžete používat výheň jako každý jiný'. Chudáček malý."

"Takže Buclík," přikývl Elánius. "Nemáš oheň?"

"Má modrý obojek," poučovala ho dále lady Berankinová.

"Dobře, dobře."

"Půjde za tebou jako jehňátko, když si bude myslet, že máš v kapse suchar dřevěného uhlí nebo kousek brikety."

"Prima," přikývl Elánius nepřítomně a ohmatával si kapsy.

"V tomhle vedru jsou ale tak trochu neklidní."

Elánius sáhl do jednoho kotce, kde bylo dráčno sotva vylíhlých sedáků, a zvedl malého dráčka, který vzrušeně zapleskal křídly, a z tlamy vypustil modrý plamen. Elánius rychle zatáhl.

"Same, byla bych moc ráda, kdybys mi tady tyhle věci nedělal."

"Promiň."

"Takže kdybys řekl mladému Karotkovi a tomu milému desátníku Nóblhóchovi, aby se poohlédli po městě -"

"Spolehni se."

Lady Sibyla, která měla jinak velmi dobré a cvičené oči, neustále viděla Nobyho jako kulatého rošťáka s červenými tvářičkami, který je k pomilování. Její přístup Sama Elánia vždycky velmi mátl. To musí být ta přitažlivost protiv. Berankinova rodina byla postavena nepopsatelně výše než pekárna, kde se narodil Noby a kde ho nedlouho potom vyloučili z lidské rasy za nečistou hru.

Když Elánius ve své staré kožené kazajce a mírně prorezivělém brnění kráčel ulicí, s helmou staženou, do čela a s jistotou, že to, co cítí pod tenkými podrážkami svých sešlapaných bot, je Akrová alej, nikdo by nevěřil, že má před sebou muže, který si v nejbližších dnech bude brát nejbohatší ženu v Ankh-Morporku.

Buclík nebyl šťastný drak. Chyběla mu kovárna. Jemu se v kovárně docela líbilo. Mohl sníst uhlí, kolik chtěl, a kovář nebyl nijak zlý člověk. Buclík od života moc nežádal a dostal to.

Pak ho ta velká ženská odnesla pryč a zavřela ho do kotce. Kolem byli ještě jiní draci. Buclík jiné draky nijak zvlášť nemiloval. A lidé mu dávali nějaké uhlí, které neznal.

Byl docela rád, když ho někdo uprostřed noci z kotce vytáhl. Myslel si, že se vrátí zpět do kovárny.

Teď už mu pomalu docházelo, že to tak není. Byl zavřený v bedýnce, se kterou někdo neustále drncal, a Buclík začínal být pěkně vzteklý.

* * *

Seržant Tračník se chvilku ovíval svým zápisníkem a pak pohledem znovu přeletěl shromážděné ochránce zákona.

Odkašlal si.

"Tak dobrá, lidi," řekl. "Usaďte se někde."

"Už jsme se usadili, Frede," sdělil mu desátník Nóblhóch.

"Seržante, Noby, seržante," upozornil ho seržant Tračník.

"A vůbec, proč si vlastně máme sedat? Na takové věci nejsme zvyklí. Cítím se jako pako, když tady tak sedím a poslouchám, jak vykládáš všechny ty -"

"Teď, když je nás víc, musíme to dělat, jak se patří," přerušil ho spěšně seržant Tračník. "Takže! Ehm. Dobrá, O. K. Dnes vítáme do naší hlídky strážníka Navážku - nesalutovat! - strážníka Potroubla a strážnici Anguu. Doufám, že budeme dlouho a dobře - co to tam máte, Potroublo?"

"Cožeto?" rozhlédl se Potroublo s nevinným výrazem.

"Rád bych, ale nemůžu si nevšimnout, že stále ještě máte něco, co vypadá jako dvoubřitá vrhací sekera, strážníku, přestože jsem vás už dříve seznámil s předpisy Hlídky."

"Nedalo by se to brát jako kulturní dědictví po předcích, seržante?" nadhodil Potroublo s výrazem plným naděje.

"Můžete si ji nechat ve skříňce. Členové Hlídky nosí jeden meč krátký a jeden obušek."

S výjimkou Navážky, dodal sám pro sebe v duchu. Především proto, že i ten nejdelší meč vypadá v trollově pěsti jako párátko, a za druhé proto, že dokud se jim nepodaří zvládnou věc s tím salutováním, je to velmi riskantní. Nestojí o to vidět, jak si člen Hlídky připíchne ruku k vlastnímu uchu. Dostane kyj a bude to. I tak se pravděpodobně utluče k smrti.

Trollové a trpaslíci! Trpaslíci a trollové! Tohle si nezasloužil, rozhodně ne teď, ve svém věku. A to ještě nebylo to nejhorší.

Znovu si odkašlal. Když začal předčítat z tabulky, bylo to zpěvavým hlasem člověka, jenž se svůj veřejný projev naučil ve škole. "Dobrá," opakoval poněkud nejistě. "Takže. Tady se říká -"

"Seržante?"

"Tak mom-. Aha, to jste vy, desátníku Karotko? Prosím?"

"Nezapomněl jste na něco, seržante?"

"Nevím," odpověděl Tračník opatrně. "Zapomněl?"

"O nováčcích, seržante. O tom, co musí udělat?" napovídal Karotka.

Seržant Tračník si zamnul nos. Tak momentíček… už podle stávajících předpisů podepsali přejímací protokol a na základě podpisu vyfasovali jednu košili (kroužkovou), jednu helmici (ocel, mosaz), jeden hrudní plát (ocel, s výjimkou strážnice Anguy, jejíž hrudní plát musí být upraven, a strážníka Navážky, jenž nakonec dostal spěšně upravený kus zbroje, který předtím chránil válečného slona), jeden obušek (dub), jednu píku či halapartnu (dle výběru) pro naléhavé situace, jednu kuši, jedny přesýpací hodiny, jeden krátký meč (s výjimkou strážníka Navážky) a jeden

odznak úřední, Noční hlídka (měď).

"Myslím, že bychom to měli všechno, Karotko," řekl nakonec. "Všichni podepsali převzetí výstroje a výzbroje. Dokonce i Navážka si našel někoho, kdo za něj udělal křížek."

"Musí složit přísahu, seržante!"

"Oh. Aha. Hm. Vážně?"

"Jistě, seržante. To je zákon!" Seržant Tračník vypadal rozpačitě. Pravděpodobně na to skutečně nějaký zákon byl. Karotka se v takových věcech vyznal mnohem líp. Znal všechny zákony Ankh-Morporku nazpaměť. Byl tak jediným člověkem ve městě, který je skutečně znal. Tračník věděl určitě jednu věc, a totiž tu, že on žádnou přísahu neskládal, a co se týče Nobyho, ten se pravděpodobně dostal k přísaze nejblíž některým ze svých výrazů typu "čert aby vzal tuhle podělanou hru na vojáčky".

"Tak dobrá," řekl nakonec. "Musíte všichni složit přísahu… hm… a desátník Karotka vám ukáže jak. A vy jste skládal přísahu, když jste k nám nastupovat, Karotko?"

"Jistě, seržo. Jenomže ji po mně nikdo nechtěl, tak jsem přísahal sám sobě, v duchu."

"Ano? Výborně. Tak se do toho dejte." Karotka vstal a sundal si helmu. Přihladil si vlasy. Pak zvedl pravou ruku.

"Zvedněte taky pravé ruce," vyzval nováčky. "Ehm, to je ta, co máte blíž ke strážnici Angui, strážníku Navážko. A teď opakujte po mně…" Zavřel oči a jeho rty se chvilku nehlasně pohybovaly, jako by četl něco uvnitř hlavy.

"Já, čárka, závorka, nováčkovo jméno, závorka, čárka…"

"Vy to říkejte po mně," kývl na nováčky.

Ozval se sbor hlasů. Angua se snažila nesmát.

"…slavnostně přísahám při, závorka, bůh, kterého nováček uctívá, závorka…"

Angua se neodvažovala podívat Karotkovi do tváře.

"…že budu prosazovat zákony a pořádek ve městě Ankh-Morporku, sloužit veřejnému zájmu, čárka a chránit podřízené Jeho, pomlčka, Jejího, závorka, nehodící škrtni, závorka, Veličenstva, závorka, jméno vládnoucího monarchy, závorka…"

Angua se pokoušela upírat pohled někam za Karotkovo ucho. Ke všemu se ještě Navážkův hlas už teď opožďoval o několik slov za hlasy ostatních.

"...beze strachu, čárka, osobního prospěchu nebo ohledu na vlastní bezpečí budu, dvojtečka, pronásledovat zločince a chránit nevinné, a bude-li třeba, položím život pro věc řečené povinnosti, tečka. K tomu mi dopomáhej, závorka, výše uvedený bůh, závorka, tečka. Bohové, ochraňujte krále, pomlčka, královnu, závorka, nehodící se škrtni, závorka, tečka."

Angua vděčně skončila a pak teprve spatřila Karotkovu tvář. Stékaly po ní slzy.

"Ehm… dobrá, takže to by bylo, děkuju vám," zabručel seržant Tračník po chvilce.

"-chrá-nit ne-vin-né čár-ka -"

"To si doříkáte ve volném čase, strážníku Navážko."

Seržant si odkašlal a znovu si prohlédl svou tabulku.

Hamouna Hoškina pustili z vězení, takže mějte oči na stopkách, víte, co dokáže, když si dá pár panáků na oslavu, a ten všivej troll Koksicht ztloukl včera večer čtyři chlapy -"

"pro věc ře-če-né po-vin-nos-ti čár-ka -"

"Kde je kapitán Elánius?" napadlo najednou Nobyho. "Tohle by měl dělat on."

"Kapitán Elánius… se snaží utřídit některé věci," odpověděl seržant Tračník. "To není jednoduchá věc, naučit se civilování. Tak dobrá." Podíval se znovu do svého zápisníku a zpět na nováčky. Prý muži… pch!

Rty se mu pohybovaly, jak počítal přítomné. Mezi Nobym a strážníkem Potroublem byl velmi drobný, otrhaný muž s tak přerostlými a slepenými vlasy a vousy, že vypadal jako fretka vyhlížející z houští.

"- napo-máhej zá-vor-ka vý-še u-ve-de-ný bůh zá-vor-ka teč-ka."

"No ne, ksakru," prohlásil. "Co tady děláš, Tutedi? Díky, Navážko - nesalutovat! - už si můžeš sednout."

"Ochranná vazba, seržo," vysvětloval Karotka.

"Už zase?" Tračník stáhl klíče od cel z háku nad stolem a hodil je zloději. "Tak jo. Cela číslo tři. Klíče si vezmi s sebou, kdybychom je potřebovali, tak křiknem."

"Vy jste fakt frajer, pane Tračník," prohlásil Tuteď a zmizel na schodech k celám.

Tračník zavrtěl hlavou.

"Nejhorší zloděj na světě," zabručel.

"Tak dobrý se mi zase nezdá," zavrtěla hlavou Angua.

"Já nemyslím ‚nejhorší' jako nejlepší, ale ‚nejhorší' jako ten nejmizernější."

"Pamatujete, jak šel celou tu cestu až na Dunmanifestin, aby bohům ukradl oheň?" nadhodil Noby.

"A já mu povídám ‚ale vždyť my oheň máme, Tutedi, máme ho už nějakých posledních tisíc let'," pokračoval Karotka. "A on na to ‚no právě, víte, jakou bude mít dneska historickou hodnotu?'"

"Chudák stará," pokýval hlavou seržant Tračník. "No dobře. Tak co tady ještě máme… no, Karotko?"

"Teď ještě musí dostat králův šilink," upozornil ho Karotka.

"No jo, pravda, to by měli." Tračník zalovil v kapse a vytáhl tři ankh-morporské tolary velké jako zekýny, které měly přibližně stejný obsah zlata jako mořská voda. Hodil každému z nováčků po jednom.

"Tomuhle se říká králův šilink," řekl a podíval se na Karotku. "Nevím proč. Když vstoupíte do služby, musíte ho dostat. Předpisy, rozumíte? Dokazuje to, že jste skutečně vstoupili do služby." Na chvilku se zatvářil rozpačitě a pak

si odkašlal. "Dobrá. Tak jo. Tlupa balv- nějací trollové," opravil se, "se vydali na pochod dolů po Krátké ulici. Strážník Navážka - nesalutujte! Tak. O co tam jde?"

"Je trollí Nový rok," odpověděl Navážka.

"Vážně? Myslím, že by bylo dobře, kdybysme se na to podívali. A taky mám hlášení, že prachožr-trpaslíci pořádají průvod městem nebo co -"

"Výročí bitvy v Koumském údolí," zabručel strážník Potroublo. "Proslulý den vítězství nad trolly." Tvářil se pravděpodobně dost pyšně, alespoň tak to pod jeho hustými vousy vypadalo.

"Jó? Napadli jste nás zezadu," zavrčel Navážka a vrhl na trpaslíka výhružný pohled.

"Có? Vždyť to byli trollové, kdo -" začal okamžitě popuzeně Potroublo.

"Ticho," zvýšil hlas seržant Tračník. "Podívejte, tady se říká, že pochodují…, že pochodují… pochodují nahoru Krátkou ulicí." Obrátil papír. "Je to pravda?"

"Trollové pochodují jedním směrem a trpaslíci druhým?" zopakoval Karotka, jako by se chtěl ujistit, že slyšel správně.

"No, tak to bude něco, co bysme neměli v žádným případku minout," ušklíbl se Noby.

"Něco není v pořádku?" zeptala se Angua. Karotka udělal neurčité gesto rukou. "No maucta. To bude peklo. Musíme s tím něco udělat."

"Trpaslíci a trollové spolu vycházejí jako dům a oheň," prohlásil moudře Noby. "Už jste někdy byla v hořícím domě, slečno?"

Obvykle rudá tvář seržanta Tračníka teď zbledla do růžova. Připjal si opasek a zvedl obušek.

"A pamatujte," upozornil své smíšené mužstvo, "musíme postupovat s velkou opatrností."

"Jo," přikývl desátník Nóblhóch. "Nejopatrnější bude, když zůstaneme tady."

Na to, abychom pochopili, proč se trollové a trpaslíci nemají rádi, se musíme vrátit daleko do minulosti.

Trpaslíci a trollové jsou si podobni jako křída a sýr. Přesně jako křída a sýr. Jedni jsou organičtí, druzí ne, i když mají také slabě sírový pach. Trpaslíci si dobývají živobytí tím, že roztloukají kameny, které obsahují drahé minerály, a ony na křemíkové bázi fungující životní formy nazývané trollové jsou prakticky kameny s jistým obsahem drahých minerálů a kovů. V přírodě navíc tráví většinu dne v nehybnosti, a to není stav, ve kterém by se měl nalézat balvan s obsahem vzácných kovů a minerálů, když se někde v okolí vyskytují trpaslíci. Trpaslíci pak nenávidí trolly, protože když někde odhalíte zajímavou žílu drahých kovů nebo minerálů, nemůžete milovat kameny, které najednou vstanou a utrhnou vám ruku, protože jste jim právě zarazili špičák do ucha. Panovala mezi nimi děděná mezidruhová krevní msta a stejně jako všechny podobné správné krevní msty už nepotřebovala žádné další záminky. Stačilo, že vždycky existovala. Trpaslíci nenáviděli trolly, protože trollové nenávidí trpaslíky a naopak.

Hlídka se ukrývala v Třílampové ulici, která do Krátké ulice ústila zhruba v polovině. Zdáli k ní doléhal sykot a praskot pestrobarevných raket. Ty vystřelovali trpaslíci, aby zahnali zlé důlní duchy.

Trollové je měli také rádi, ale ti je vystřelovali, protože jim velmi chutnaly.

"Nevím, proč bysme je nemohli nechat vyřídit si to mezi sebou a pak zatknout poražený," nadhodil desátník Nóblhóch. "Dělali jsme to tak vždycky."

"Patricij začal být děsně háklivý na tyhle etnické nepokoje," oznámil mu seržant Tračník zachmuřeně. "V poslední době mluví, jako kdyby se na tom chtěl pocvičit v sarkasmu."

Dostal nápad. Tvář se mu o poznání rozjasnila. "Máte nějaký nápad, Karotko?" Dostal druhý nápad, Karotka byl prostý a poslušný hoch.

"Desátníku Karotko?"

"Seržo?"

"Vyřiďte tu záležitost, ano?" Karotka nahlédl za roh a pohledem vlevo a vpravo zhodnotil postupující stěnu trollů a polostěnu trpaslíků. Oba zástupy už se zahlédly.

"Provedu, seržante," řekl. "Strážníci Potroublo a Navážka - nesalutujte! - se mnou."

"Nemůžete ho tam nechat jít!" zvolala Angua. "Vždyť ho posíláte na jistou smrt!"

"Tenhle mládenec má fakticky skvělej smysl pro povinnost," zabručel desátník Nóblhóch. Vytáhl zpoza ucha kratičký nedopalek cigarety a škrtl sirkou o podrážku služební boty.

"Nedělejte si starosti, slečno," konejšil ji Tračník. "On -"

"Strážnice," řekla Angua.

"Cože?"

"Strážnice," opakovala. "Žádná slečna. Karotka říká, že ve službě nemám žádné pohlaví."

Na pozadí Nobyho náhlého kašle seržant Tračník velmi rychle řekl: "Chtěl jsem tím jenom říct, strážnice, že mladý Karotka má krísma. Celý pytel chrisma."

"Krísma?"

"Plné pytle."

Natřásání přestalo. Buclík už byl opravdu vzteklý. Opravdu a vážně vzteklý.

Pak se ozval páravý zvuk. Pytlovina se rozhrnula a Buclík uviděl, že venku stojí další malý drak a dívá se přímo na něj.

Buclík reagoval tím jediným způsobem, který uměl.

Karotka stál se založenýma rukama uprostřed ulice. Nováčkové Potroublo a Navážka stáli kousek za ním a

pokoušeli se pozorovat oba blížící se průvody současně.

Tračník si myslel, že je Karotka jednoduchý. Karotka tak na lidi často působil. A jednoduchý taky byl.

Lidé se mýlili v něčem jiném. V tom, že jednoduchý totiž neznamená totéž co hloupý.

Karotka nebyl hloupý. Byl přímý, poctivý, pravdomluvný, neustále dobrosrdečný, čestný v každém svém konání. V Ankh-Morporku se ovšem tohle všechno sečetlo do výsledného slova "hloupý" a zaručovalo mu to stejnou šanci na přežití, jakou měla medúza v rozpálených kamnech. Jenže tady bylo také několik jiných věcí. Jednou z nich byly pěsti uštědřující rány, které se naučili respektovat i trollové. Pak tady bylo to, že Karotka byl člověk, který ve všech svých spolubližních vzbuzoval zcela přirozenou, skutečnou a téměř nadpřirozenou oblibu. Vycházel s lidmi skvěle i ve chvíli, kdy je zatýkal. Měl výjimečnou paměť na jména.

Většinu svého poměrně krátkého života žil v malé trpasličí kolonii, kde téměř nebyli jiní lidé, se kterými by se mohl seznámit. Pak se najednou ocitl v obrovském městě a bylo to, jako by jeho talent celou tu dobu čekal jen na tuhle chvíli, aby se mohl rozvinout. A stále ještě se rozvíjel.

Zamával vesele na pochodující trpaslíky. "Dobrý den, pane Stehnotrhu! Dobrý den, pane Silnoruko!"

Pak se otočil a zamával na vedoucího trolla. Ozvalo se tlumené "pššc", když vyletěla další barevná světlice.

"Dobrý den, pane Bauxite!"

Pak přiložil ruce k ústům.

"Kdybyste se všichni na chvilku zastavili a poslouchali mě!" vykřikl.

Oba průvody se skutečně zastavily, i když přední řady poněkud váhaly a zadní se téměř neúnosně zahustily. Jenže kdyby to byly neudělaly, musely by pošlapat Karotku.

Pokud měl Karotka nějakou drobnou chybu, bylo to, že když se věnoval něčemu většímu, nevěnoval pozornost maličkostem kolem sebe. Proto mu teď unikal polohlasný rozhovor, který se odehrával za jeho zády.

"- pch! To přece byla taky past! A tvoje matka byla rudná -"

"Takže, panové," začal Karotka faktickým a velmi přátelským hlasem "Jsem si jistý, že není jediný důvod, proč byste se měli chovat tímhle ošklivým způsobem -"

"- ale vy na nás taky past! Můj prapraprapradědeček, on Koum údolí, on mně říkal."

"- v našem hezkém městě a v tak krásný den, jako je ten dnešní. Musím vás jako dobré obyvatele Ankh-Morporku požádat -"

"- jó? Ty snad dokonce víš, kdo byl tvůj fotr, co?"

"- i když chápu, že chcete oslavit své etnické svátky a jste pyšní na zvyky svých předků, co kdybyste se podívali na mé druhy ve zbrani, důstojníky naší Hlídky, kteří zavrhli své pradávné zvyky a antipatie -"

"- rozmlátím hlavu tobě, ty zlosynový trpajzlík!"

"- pro větší zdar -"

"- tobě rozbiju hubu i s jednou rukou uvázanou za zády!"

"- a slávu města, jehož odznak pyšně -"

"- k tomu měl příležitost! Já tobě ruka za záda svážu! Obě!"

"- a s hlavou hrdě vztyčenou nosí."

"Grrr!"

"Auuuú!"

Karotkovi konečně došlo, že mu skoro nikdo nevěnuje pozornost. Otočil se. Strážník Potroublo byl vzhůru nohama, protože strážník Navážka se mu pokusil otlouci hlavu v helmici o dláždění, i když strážník Potroublo uvedené polohy vhodně využil, uchopil strážníka Navážku za koleno a pokoušel se mu zahryznout do lýtka.

Oba průvody scénu fascinovaně pozorovaly.

"Měli bychom něco udělat!" zvolala Angua, která se stále ještě se zbytkem Hlídky ukrývala v ústí Třílampové uličky.

"No," začal seržant Tračník rozvážně, "tyhle etnické záležitosti jsou vždycky ošemetná věc."

"Tam by člověk mohl snadnou šlápnout do ho… hodně ošklivé věci," přidal se k němu Noby. "Je to velmi křehká záležitost, tyhle etnický záležitosti."

"Křehké? Vždyť chtějí jeden druhého zabít!"

"Je to prostě otázka kultury," snažil se jí vysvětlit seržant Tračník rozpačitě. "Nemá cenu vnucovat jim naši kulturu a náš způsob myšlení, víte? To by bylo druhistické."

Zatím desátník Karotka, stojící uprostřed ulice, viditelně zrudl.

"Jestli se začnou opravdu prát teď, když je pozorujou všichni jejich kamarádi," upozorňoval Noby, "tak mám skvělej plán. Vezmem nohy na ramena a -"

Na Karotkově býčím krku vystoupily žíly jako provazy. Zastrčil si palce za opasek a zařval: "Strážníku Navážko! Zasalutujte!"

Učili ho to celé hodiny. Navážkův mozek se novým nápadům velmi bránil, ale jakmile nová myšlenka jednou pronikla dovnitř, vydržela tam velmi dlouho.

Zasalutoval.

Ruku měl plnou trpaslíka. Zasalutoval tedy, zatímco strážník Potroublo opsal oblouk vzduchem a dopadl na Navážkovu hlavu jako malý kyj.

Zvuk, který se ozval, když se jejich helmy srazily, se vrátil ozvěnou od okolních budov a ozvěna byla vzápětí následována dvojím kovovým zachřestěním, když oba strážníci padli v bezvědomí na dláždění. Karotka do nich strčil špičkou sandálu. Pak se otočil a vykročil k čelu průvodu trpaslíků. Chvěl se při tom vztekem.

V ústí Třílampové uličky se seržant Tračník strachy zakousl do okraje vlastní helmy.

"Vy máte určitě zbraně, co?" zavrčel Karotka na stovku trpaslíků. "Kápněte božskou! Jestliže ti z vás, kdo mají zbraně, je okamžitě neodhodí na zem, seberu celý průvod a zavřu vás, až budete černí! A myslím to smrtelně vážně!"

Trpaslíci v čele průvodu o krok ustoupili. Pak se ozvalo roztroušené chřestění kovových předmětů dopadajících na dláždění.

"Všechny!" zasyčel Karotka výhružně. "To platí i na tebe. No, ty tam s tím černým plnovousem, co se pokoušíš schovat za pana Prakovrha! Já vás dobře vidím, pane Silnoruko! Položte to! On vás ten smích přejde!"

"A teď ho určitě zabijí, že," vydechla tiše Angua.

"To je právě ta psinděra," odpověděl jí Noby. "Kdybysme něco takovýho zkusili my, už by z nás toudle dobou byla sekaná. Ale u něj to kupodivu funguje."

"Krísma," přikývl vážně seržant Tračník, který se musel opřít o zeď.

"Vy myslíte charisma? Jako osobní kouzlo?" došlo konečně Angui.

"Jo. Něco takovýho. Jo."

"Jak to dělá?"

"Jó, tak to nevím," zavrtěl Noby hlavou. "Co když je to kluk, kterýho musí mít každej rád?"

Karotka se obrátil k trollům, kteří se pošklebovali trpasličím rozpakům.

"A co se vás týče," prohlásil, "pamatujte si, že dneska v noci se budu na hlídce zdržovat kolem ulice V kamenolomu a chci tam mít klid, jasné? Jestli něco, tak si mě nepřejte. Slyšeli jste?"

Ozvalo se šoupání obrovských nohou a mnohohlasé mumlání.

Karotka si přiložil jednu ruku k uchu.

"Neslyším vás pořádně," řekl.

Huhňání zesílilo a změnilo se v jakousi tokátu o stu hlasů na téma "Ano, desátníku Karotko".

"Tak dobrá. A teď můžete jít. A na tyhle hlouposti už zapomeňte a buďte hodní mládenci."

Karotka si oprášil ruce a usmál se na všechny strany. Trollové se tvářili nechápavě. Teoreticky pro ně Karotka představoval jen slabou vrstvu mastnoty na dlažbě. Ale v praxi se to nějak ne a ne stát…

Angua nevěřícně vydechla: "On právě řekl stovce trollů ‚hodní mládenci'. Vždyť někteří z nich teprve nedávno sešli z hor! Někteří na sobě mají dokonce lišejník!"

"Jo," přikývl seržant Tračník. "To je nejchytřejší část trollů, tyhle lišejníky."

A pak svět vybuchl.

Hlídka odešla ze strážnice dřív, než se do Pseudopolského dvora vrátil kapitán Elánius. Vyšel po schodech do své kanceláře a sedl si na ulepenou židli s koženým potahem. Prázdný pohled upřel na stěnu.

Chtěl odejít z Městské stráže. Samozřejmě, že to chtěl.

To přece nebylo to, čemu by obyčejný člověk řekl styl života. Rozhodně ne života.

Strašlivá pracovní doba. Jeden si nemohl být jist ze dne na den, jestli platí tytéž zákony, jaké platily včera. Žádný rodinný život, ne takový, o němž by se dalo mluvit. Špatná strava, zhltnutá, když byl čas nebo příležitost. Snědl během té doby dokonce i několik uzenek v rohlíku od Kolíka Ať'sepicnu. Vždycky buď pršelo, nebo bylo vedro k zalknutí. Žádní přátelé - s výjimkou kolegů z Hlídky, protože to jsou jediní lidé, kteří žijí ve vašem světě.

Zatímco teď se během několika dnů, jak řekl seržant Tračník, už on, Elánius, poveze přímo na stříbrném omáčníku. Nic na práci, jen pořádně jíst, vozit se na pěkném koni a pokřikovat příkazy na služebnictvo.

V takových okamžicích se z hlubin Elániovy paměti vynořoval obraz starého desátníka Nakopla. To byl velitel Noční hlídky v době, kdy nastoupil Elánius jako nováček. A nedlouho potom odešel na penzi. Všichni se složili a koupili mu laciné hodinky, takové ty, co jdou několik let, dokud zevnitř nevyprchá démonek, který je pohání.

To je pěkně pitomý nápad, pomyslel si Elánius s pohledem stále ještě upřeným na protější stěnu. Chlap nechá své práce, odevzdá placku, přesýpací hodiny a zvonec, a co za to všechno dostane? Jedny laciné hodinky.

Jenže starý Nakopl stejně druhý den přišel zase do práce a ve vestě měl své nové hodinky. Aby všem ukázal co a jak, říkal, dodělat tohle a tamto, hahaha. Dorazit pár zbytků, co? Dohlídnout, abyste se vy mladí nedostali maléru, hehe. O měsíc později nosil na strážnici uhlí, zametal podlahu, vykonával příležitostné práce a pomáhal lidem psát hlášení. O pět let později tam pořád ještě byl. Byl tam dokonce i o šest let později, když jeden ze strážných přišel o něco dříve do služby a našel ho ležet na zemi…

A ukázalo se, že nikdo, jediný příslušník Hlídky neví, kde Nakopl bydlel a jestli neexistuje nějaká paní Nakoplová. Jak si Elánius vzpomněl, na pohřeb museli vybrat. A na hřbitově byli jenom členové Noční hlídky…

Když tak o tom přemýšlel, uvědomil si, že na pohřbu členů Městské stráže bývali vždycky zase jen její členové.

Samozřejmě, teď to bylo trochu jinak. Seržant Tračník byl mnoho let ženatý, a šťastně, protože si s ženou dokázali zařídit život tak, že se setkávali jen příležitostně, většinou na prahu, když jeden šel dovnitř a druhý ven. Ale ona mu nechávala v troubě slušné jídlo a muselo v tom být i trochu něco navíc, to bylo jasné. Měli totiž i vnoučata a z toho vyplývalo, že se ocitli v situacích, kdy se jeden druhému vyhnout nedokázali. Mladý Karotka musel děvčata a mladé ženy odhánět holí. A desátník Nóblhóch… no, ten si tyhle věci pravděpodobně řešil po svém. Říkalo se o něm, že má tělo pětadvacetiletého mladíka, i když nikdo nevěděl, kde ho má ukryté.

Podstata věci byla v tom, že každý někoho měl, i když v Nobyho případě to bylo pravděpodobně proti vůli oněch dotyčných.

Tak, pomyslel si kapitán Elánius, co v tom doopravdy je? Vážně o ni stojíš? S láskou si tolik nelam hlavu, po čtyřicítce je velmi riskantní tohle slovo používat. Nebo máš jen strach, že se z tebe stane starý člověk, který nakonec umře neschopen opustit koleje svého života a bude pohřben jen díky lítosti skupiny mladíků? Mladíků, kteří tě budou

znát jen jako starého prďolu, jenž se neustále šourá po strážnici a je dobrý k tomu, aby si ho poslali pro kávu a něco teplého do žaludku, a kterému se mohou za zády posmívat?

Tomu se chtěl vždycky vyhnout. A osud mu teď přistrčil skutečnou pohádku.

Samozřejmě věděl, že je bohatá. Ale co nečekal, bylo pozvání do kanceláře pana Morhospise.

Pan Morhospis byl právní zástupce Berankinovy rodiny už velmi dlouho. Přesně řečeno celá staletí. Pan Morhospis byl upír.

Elánius neměl upíry rád. Trpaslíci byli za střízliva zákona dbalí malí prevíti, a dokonce i s trolly se dalo vyjít, když si je člověk držel na očích.

Ze všech těch nemrtvých měl však šimrání za krkem. Žít a nechat žít bylo docela v pořádku, ale když jste se nad tím logicky zamysleli, tak jste tady měli problém jako hrom…

Pan Morhospis byl vrásčitý jako želva a velmi bledý. Trvalo mu celou věčnost, než se dostal k věci, a když pak udeřil konečně hřebík na hlavičku, přibil tím hřebíkem Elánia k židli.

"Kolikžeto!?"

"Ehm. Myslím, že jsem to řekl správně. Takže majetek včetně venkovských statků a hospodářství, pozemky a domy v městské zástavbě a ten malý kus nestabilní půdy nedaleko univerzity vynášejí ročně zhruba … sedm milionů ročně. Ano, to je ono. Sedm milionů při střízlivém odhadu, musím dodat."

"A to všechno je moje?"

"Od okamžiku, kdy uzavřete sňatek s lady Sibylou. I když mi tady tím dopisem oznamuje, že máte tímto okamžikem přístup k celému jejímu majetku."

Oči podobné matným perlám sledovaly Elánia mrtvým pohledem.

"Lady Sibyla vlastní zhruba jednu desetinu Ankhu a rozlehlé pozemky v Morporku plus velký počet venkovských farem a -"

"Ale…, ale… říkal jste něco o tom, že je budeme vlastnit společně…"

"Lady Sibyla je v tomto směru velmi konkrétní. Odkazuje celý svůj majetek vám jakožto svému manželovi. Má, abych tak řekl, velmi starosvětský přístup… k instituci manželské." Papír, který měl před sebou, posunul po stole k Elániovi. Elánius si ho přitáhl, rozevřel ho a vytřeštěně zíral.

"Pokud byste ovšem zemřel dříve než ona," pan Morhospis zabubnoval na papír prsty, "vrátil by se majetek zpět do jejích rukou. Nebo do rukou eventuálního plodu vašeho spojení."

Při těch slovech se Elánius nezmohl na jediné slovo. Cítil jen, jak mu poklesla spodní čelist a v mozku se mu speklo několik periferních nervových spojení.

"Lady Sibyla," pokračoval nevzrušeně právník a Elánius měl dojem, že se k němu ta slova nesou odněkud ze strašné dálky, "sice není tak mladá, jak bývala, ale je to pořád ještě zdravá a silná žena, a není tedy důvodu, proč by -"

Zbytek rozhovoru absolvoval Elánius jen automaticky.

Ještě teď se mu o tom jen velmi obtížně přemýšlelo. Pokaždé když to zkusil, myšlenky se mu rozebíhaly na všechny strany. A stejně jako vždycky když se k němu svět zachoval příliš velkoryse, nakonec se mu zaběhly dokonale.

Otevřel spodní zásuvku svého stolu a podíval se na lesklou láhev Bearhugger's Very Fine Whiskey. Nebyl si tak docela jistý, jak se tam dostala. Nějak se nikdy nedostal k tomu ji vyhodit.

Začni s tím znovu a penze se nedožiješ.

Zůstaň u těch svých doutníků.

Zavřel zásuvku, opřel se a vytáhl z kapsy polovykouřený doutník.

Možná že členové Hlídky už nebyli tak dobří jako dříve. Politikové! Pch! Strážní jako starý Nakopl by se museli obracet v hrobech, kdyby věděli, že Hlídka přijala dokonce i žen-

A svět vybuchl.

Dovnitř se vehnala tlaková vlna a zasypala protilehlou stěnu úlomky skla, z nichž jeden pořezal Elániovi ucho.

Vrhl se na podlahu a ukryl se pod stůl.

Tak to je ta poslední kapka. Tentokrát vyhodili ti potrhlí alchymisti svoji ratejnu do povětří skutečně naposled. Jestli k tomu bude moci říct Elánius jediné slovo… tak…

Jenže když se pak odvážil zvednout a vystrčit hlavu nad okenní parapet, zahlédl, jak se na druhé straně řeky zvedá sloup prachu a černého kouře nad budovou Cechu vrahů.

Zbytek Hlídky přiklusal Filigránskou uličkou právě ve chvíli, kdy Elánius došel k bráně Cechu vrahů. Cestu mu zastoupili dva černě odění vrazi. Byli sice velmi uctiví, ale jejich chování naznačovalo, že další nabídka je neuctivost. Za branami bylo slyšet zvuk spěchajících nohou.

"Vidíte ten odznak?" dotazoval se Elánius. "Vidíte ho?"

"Na tom nezáleží, tohle je majetek cechu," odpověděl vrah.

"Ve jménu zákona nás okamžitě vpusťte dovnitř!" zařval Elánius.

Vrah se na něj nervózně usmál. "Zákon praví, že uvnitř zdí cechu vládnou cechovní zákony," řekl.

Elánius se na něj zamračil, ale byla to pravda. Stávající zákony města končily u bran cechovních pozemků. Cechy měly své vlastní zákony. Cechům patřily…

Zastavil se.

Strážnice Angua, která stála za ním, se sehnula a zvedla ze země střep skla.

Nohou prohrábla hromádku odpadků na zemi.

Pak se její pohled setkal s pohledem malého nepopsatelného potulného psíka, který ji velmi upřeně pozoroval

zpod nedalekého dvoukoláku. Nebylo ovšem správné říkat o něm, že je nepopsatelný. Vypadal jako zhmotnělý zápach s vlhkým nosem.

"Haf, haf," prohlásil voříšek znuděně. "Haf, haf haf a kní, kní."

Pak odklusal do ústí nedaleké uličky. Angua se rozhlédla a vydala se za ním. Zbytek Hlídky se shromáždil kolem Elánia, který najednou začal mluvit velmi tiše.

"Přiveďte mi okamžitě představeného Cechu vrahů," procedil mezi zuby. "Hned!"

Mladý vrah se na něj pokusil ušklíbnout.

"Pch! Vaší uniformy se neleknu."

Elánius sklopil zrak ke svému otlučenému pancíři a obnošené zbroji.

"Máš pravdu," přikývl. "Tohle není uniforma, které by se někdo lekl. Je mi to líto. Desátník Karotka, strážník Navážka - vpřed!"

Mladý vrah najednou zjistil, že slunce zastřela dvě temná mračna.

"Ale tyhle uniformy," řekl Elánius, "a doufám, že se mnou budete souhlasit, dokážou vyděsit kdekoho."

Vrah pomalu přikývl. O tohle tedy nestál. Obvykle před budovou cechu ani žádné stráže nestávaly. K čemu by to taky bylo? Ve svých drahých a na míru ušitých šatech ukrýval přinejmenším osmnáct věciček sloužících k zabíjení lidí, ale rychle si uvědomil, že strážník Navážka má jednu takovou věc přímo na konci každé paže. Aby se tak řeklo, více při ruce.

"Tak já…é…půjdu a é… přivedu Mistra, můžu? Ano?" vypravil ze sebe.

Karotka se k němu naklonil. "Děkuji vám za spolupráci," přikývl.

Angua pozorovala psa. Pes pozoroval Anguu.

Když si pejsek sedl a začal se zuřivě škrabat zadní nohou za uchem, přidřepla k němu na bobek.

Poté co se pohledem ujistila, že široko daleko nikdo není, vyštěkla na něj otázku.

"Jen se nehoň," prohlásil pes.

"Ty umíš mluvit?"

"Hm. K tomu jeden moc inteligence nepotřebuje," zavrčel voříšek. "A jeden ani nepotřebuje nijak pronikavou inteligenci, aby zjistil, co jsi zač ty."

Angua se v panice rozhlížela.

"Je to tak vidět?"

"Je to v tom pachu, děvče. Copak jsi se vůbec nic nenaučila? Ucejtil jsem tě na kilák daleko. Ohó, pomyslel jsem si, co mezi nimi dělá jedna z tamtěch?"

Angua mu zuřivě zahrozila prstem.

"Jestli to někomu řekneš -!"

Pes se zatvářil ještě ublíženěji než obyčejně.

"Stejně by mě nikdo neposlouchal."

"Proč ne?"

"Protože každej ví, že psi nemluvěj. Oni mě slyšej, rozumíš, ale dokud neteče fakticky do bot, myslejí si, že si to sami myslí." Pejsek si povzdechl. "Věř mi, vím, o čem mluvím. Četl jsem knížky. No, přiznám, většinu jsem jich jen tak přežvejkal."

Znovu se podrbal za uchem. "Mám ale dojem," pokračoval, "že bysme si mohli bejt navzájem užiteční…"

"Jak to myslíš?"

"No, ty bys mě mohla přivést na stopu nějakého kilového stejku. To dělá s mojí pamětí pravé divy, takovej pořádnej stejk. Po takovým stejku je moje paměť okamžitě celá pryč." Angua se zamračila.

"Lidé nemají rádi slovo ‚vyděrač'."

"To není jediný slovo, který nemají rádi," odpověděl jí psík. "Vezmi si například můj případ. Trpím chronickou inteligencí. K čemu je taková věc obyčejnému psovi? Žádal jsem o ni? Já tedy ne. Našel jsem si jenom takové pěkné místečko na spaní hned u budovy Silnoproudé magie na univerzitě, a myslíš, že mi někdo řekl o tom, jak tam všude prosakuje ta pitomá magie? Houbeles. Pak se jednoho rána probudím, a sotva otevřu oči, v hlavě mi začne bublat jako ve vaně, do které někdo hodil pytel koupelnový soli. Ohó, pomyslím si, tak už je to tady zas! Vítám tě, vytváření abstraktních pojmů, tady jsem, intelektuální rozvoji… K čemu mi to všechno, sakra, je? Když se mi to stalo naposled, skončil jsem zachraňováním světa před nějakejma strašnejma tentononcama z Podzemních rozměrů, a myslíš, že mi někdo řekl aspoň děkuju? Jakej hodnej pejsek, dáme mu kostičku? Tůdle!" Zvedl jednu silně ošoupanou tlapku. "Jmenuju se Gaspoda. Takový věci se mi stávají jednou týdně. Ale jinak jsem jenom pes."

Angua se vzdala. Uchopila moly prožranou končetinu a potřásla jí.

"Já se jmenuju Angua. Co jsem zač, víš."

"Už jsem to zapomněl," odpověděl jí Gaspoda.

Kapitán Elánius se rozhlédl po troskách roztroušených po dvoře a pohledem se zastavil na obrovské díře zející ve stěně jedné z přízemních místností. Všechna okolní okna byla rozbitá a pod nohama kapitánovi praskalo sklo. Zrcadlové sklo. Samozřejmě že vrazi byli velmi marniví, ale zrcadla si snad dávali do místností, ne? Na dvoře by jeden očekával spoustu obyčejného skla. Skla, které vyletělo ven, ne vletělo dovnitř.

Viděl, jak se strážník Potroublo sehnul a zvedl pár malých kladek připevněných na kousku provazu, jehož konec byl spálený.

Mezi troskami zahlédl i obdélník lepenky.

Kapitánu Elániovi se zježily vlasy v zátylku.

Zavětřil ve vzduchu a zachytil závan jakéhosi ostrého pachu.

Elánius by byl první, kdo by dokázal připustit, že není nejlepší policajt, ale pravděpodobně by si tu námahu ušetřil, aby nemusel poslouchat následující sbor souhlasných hlasů. Měl totiž jistou dávku tvrdohlavé umíněnosti, která popouzela důležité osoby, a ten, kdo popouzí důležité osoby, automaticky nemůže být dobrý policajt. Ale zato si vyvinul jisté instinkty. Nemůžete žít na ulicích města celý život a nemít instinkty. Stejně jako se jemně a téměř nepostřehnutelně mění džungle, když se přiblíží lovec, tak se měnilo město.

Něco se tam dělo, něco špatného, a on pořád nemohl přijít na to, co to je. Natáhl se pro něco, co leželo na zemi.

"Co má tohle znamenat?"

Elánius se narovnal. Neotočil se.

"Seržante Tračníku, chci, abyste se vrátil na strážnici a vzal s sebou Nobyho a Navážku," řekl. "Desátník Karotka a strážník Potroublo zůstanou se mnou."

"Provedu, pane!" zvolal seržant Tračník, s přidupnutím zaujal vzorný pozor a ukázkově odzdravil, to vše, aby namíchl ty pitomé vrahy. Elánius si to s potěšením uvědomil.

Teprve pak se otočil.

"Ah, doktor Kruxminor," řekl.

Představený Cechu vrahů byl bílý vztekem, což velmi pěkně kontrastovalo s hlubokou černí jeho obleku.

"Nikdo pro vás neposlal!" mračil se. "Kdo vám dal právo potulovat se po našem dvoře, pane policajte? Chodíte si tady, jako kdyby vám to místo patřilo!" Elánius se odmlčel a jeho srdce zpívalo jako slavík. Vychutnával si tu chvilku. Byl by si nejraději tenhle okamžik vzal a vylisoval v nějaké obrovské knize, aby si ho mohl na stará kolena alespoň občas vytáhnout a vychutnat znovu.

Sáhl pod svůj hrudní plát a vytáhl dopis, který dostal od právníka Berankinů.

"Pokud chcete slyšet ten nejpodstatnější důvod," ušklíbl se vesele, "tak je to proto, že mi to tady opravdu patří."

Mnoho lidí se dá definovat podle toho, co nenávidí. Věcí, které nenáviděl kapitán Elánius, bylo poměrně dost. Vrazi byli v jeho seznamu na třetím místě, hned za králi a nemrtvými.

Musel však i proti své vůli připustit, že doktor Kruxminor se vzpamatoval velmi rychle. Když si přečetl dopis, nevybuchl, nehádal se, ani netvrdil, že se jedná o padělek. Prostě dopis složil, vrátil jej Elániovi a řekl odměřeně: "Rozumím. Alespoň doživotně."

"Právě tak. Mohl byste mi laskavě říci, co se to tady vlastně stalo?"

Dobře si všiml, že dírou ve stěně budovy na dvůr proudí starší vrazi a velmi pečlivě prohlížejí trosky. Doktor Kruxminor zaváhal jen velmi krátce. "Rakety pro ohňostroj," odpověděl nakonec.

"Stalo se to," vysvětloval Gaspoda, "že někdo posadil draka uzavřeného v bedně kryté na jedné straně pytlovinou přímo proti stěně na dvoře, jasný? A pak ten někdo šel, schoval se za sochu kousek dál na nádvoří, zatáhl za provázek a o minutku později - prásk!"

"Prásk?"

"Jo, zrovna tak. Pak se náš přítelíček protáhl dírou, za chvíli zase vylezl, přeběhl dvůr, a hups do stínu. Vzápětí se na dvůr vyrojili vrazi a on se vmísil mezi ně. Jeden by tomu nevěřil. Jenom další chlap v černém. A nikdo si ho nevšímá, jasný?"

"To chceš říct, že tam pořád ještě je?"

"A jak to mám asi vědět? Všude kápě a široké pláště, všichni v černém…"

"Jak je možné, že jsi tam byl, právě když se to stalo?"

"Hm, já se vždycky ve středu vplížím na dvůr Cechu vrahů. To je večer míchaného grilu, jasný?" Gaspoda si těžce povzdechl, když viděl nechápavý výraz na Anguině tváři. "Kuchař každou středu podává míchané maso pečené na grilu. A skoro nikdo nechce pečený jelita. Takže to představuje pár koleček kolem kuchyně, jasný? A haf, haf, panáčky, panáčky, a koho to tady máme, to je hodný pejsek a podívejte se na toho mrňavýho blechavce, tváří se, jako kdyby rozuměl každýmu slovu, co řeknu, tak se musíme podívat, co tady pro pejska máme…"

Chvilku se tvářil rozpačitě.

"Pýcha je dobrá věc, ale pečený jelito je pečený jelito," zabručel.

"Tak rakety na ohňostroj?" opakoval Elánius. Dr. Kruxminor vypadal jako člověk, který se chytá plovoucího kmene na rozbouřeném moři.

"No ano, rakety na ohňostroj. No. Bude Zakládající den. Naneštěstí někdo odhodil hořící sirku, od které chytila celá bedna s raketami." Dr. Kruxminor se náhle usmál. "Můj drahý kapitáne Elánie," řekl a několikrát tleskl do dlaní, "i když velmi oceňuji váš upřímný zájem, myslím, že vůbec není -"

"Ty rakety byly uskladněny támhle v té místnosti?" zeptal se Elánius.

"Ano, ale není důvodu, proč byste -"

Elánius došel k otvoru ve zdi a nahlédl dovnitř. Několik vrahů se tázavě podívalo na dr. Kruxminora a jejich ruce sjely k různým částem oděvu. Zavrtěl hlavou. Možná že jeho opatrnost měla něco společného s tím, jakým způsobem položil Karotka ruku na jílec svého meče, ale mohlo to být i tím, že i vrazi mají, koneckonců, jistý morální kód. Bylo nečestné zabít někoho, za koho jste nedostali zaplaceno.

"Vypadá to jako nějaké… muzeum," uvažoval nahlas Elánius. "Cechovní síň památek a cti, nebo něco

takového, že?"

"Ano, ano, přesně tak. Různé zajímavosti a maličkosti. Víte sám, jak se takové věci za léta nastřádají."

"Oh. No, zdá se, že je všechno v pořádku," přikývl Elánius. "Omlouvám se, že jsem vás zdržoval, doktore. Tak já pomalu půjdu. Doufám, že jsem vám nezpůsobil žádné nepříjemnosti."

"Ale samozřejmě, že ne! Jsem rád, že jsem vás mohl provést kolem a poskytnout tak klid vaší mysli."

Elánius a jeho doprovod byli uctivě, ale velmi důrazně směrováni k bráně.

"To sklo bych co nejrychleji uklidil," obrátil se Elánius k doktorovi, když předtím vrhl poslední pohled na znečištěný dvůr. "Někdo by si tady na všem tom skle mohl ošklivě ublížit. Nerad bych viděl, aby některý z vašich lidí přišel k úrazu."

"Hned se do toho dáme, drahý kapitáne," usmál se dr. Kruxminor.

"Výborně. Tak dobrá. Mnohokrát vám děkuji." Kapitán Elánius se zastavil v bráně a pak se pleskl dlaní do čela. "Omlouvám se, promiňte prosím, ale mám v tyhle poslední dny paměť jako řešeto - a co se vám to vlastně ztratilo?"

Na tváři dr. Kruxminora se nepohnul ani sval.

"Neřekl bych, že se nám něco ztratilo."

Elánius na něj chvilku mlčky upíral zrak.

"No ano! Promiňte! Samozřejmě, že nic! To byste už dávno řekl… Omlouvám se. Už mám té práce nějak až nad hlavu a nevím, co mluvím. Takže abych opravdu šel."

Dveře mu zapadly přímo do obličeje.

"Dobrá," přikývl sám pro sebe Elánius.

"Kapitáne, proč jste -" začal Karotka. Elánius pozvedl ruku.

"Tím se to všechno vysvětlilo," řekl mnohem hlasitěji, než bylo třeba. "Byly to všechno zbytečné starosti. Vraťme se do Dvora. Kde je strážnice Jaksevlastnějmenuje?"

"Tady, kapitáne," ozvala se Angua a vystoupila z ústí nejbližší uličky.

"Tak tady jste byla schovaná? A co je tohle?"

"Haf, haf, kní, kní."

"To je jenom pejsek, kapitáne."

"Dobrý bože!"

Budovami Cechu vrahů se rozezněl hlas velkého zvonu Inhumace. Ze všech stran se sbíhaly černěoděné postavy a ve snaze doběhnout na nádvoří co nejrychleji se strkaly a zakopávaly o sebe.

Rada cechu se narychlo sešla před kanceláří dr. Kruxminora. Doktorův zástupce, pan Odkraglli, opatrně zaklepal na dveře.

"Vstupte."

Rada se namačkala dovnitř.

Kruxminorova pracovna byla největší místností budovy. Občasným návštěvníkům cechu to vždycky připadalo jaksi nevhodné, aby Cech vrahů měl takové světlé a vzdušné budovy a místnosti, které se podobaly spíše místnostem nějakého exkluzivního pánského klubu než místu, kde je příprava smrti součástí denního rozvrhu.

Stěny byly ozdobeny veselými tisky se sportovní a loveckou tematikou, i když při bližším pohledu člověk zjistil, že lovená kořist nejsou ani jeleni, ani lišky. Byly tam také skupinové portréty a z poslední doby moderní ikonografy. Zachycovaly třídy cechu, řady rozesmátých tváří nad černě oděnými těly. Mladší členové seděli se zkříženýma nohama v přední řadě a jeden z nich dělal některému ze spolužáků oslí uši.

U jedné stěny místnosti stál dlouhý mahagonový stůl, kolem kterého se jednou týdně scházeli starší cechu. Na druhé stěně měl Kruxminor svou soukromou knihovnu a malou pracovní desku. Nad deskou byla skříňka, jakou vídáme v lékárnách, skládající se ze stovek malých zásuvek. Zásuvky sice měly jmenovky, ale ty byly psány tajným písmem vrahů, což stačilo k tomu, aby většina návštěvníků znervózněla natolik, že odmítala nabízené pití.

Strop podpíraly čtyři sloupy z černé žuly. Byla v nich vyryta jména nejproslulejších vrahů historie. Mezi sloupy stál Kruxminorův čtvercový stůl. Sám doktor stál za stolem a jeho výraz byl skoro stejně dřevěný jako stolní deska.

"Chci, aby se okamžitě provedla kontrola prezence," vyštěkl. "Opustil někdo budovy cechu?"

"Ne, pane."

"Jak si můžete být tak jist?"

"Strážci na střechách Filigránské uličky hlásili, že ven nikdo nevyšel, pane."

"A kdo střeží ty strážce?"

"Oni hlídají jeden druhého, pane."

"Dobrá. Poslouchejte mě dobře! Chci, aby se to všechno zlikvidovalo co nejdříve. Jestli někdo potřebuje opustit budovy, chci, aby ho někdo sledoval. Dále: budovy cechu musí být prohledány od střech po sklepy, rozumíte?"

"Co máme hledat, pane?" zeptal se mladší asistent katedry jedů.

"Hm… cokoliv, co je ukryto. Jestliže najdete něco a nebudete vědět, co to je, okamžitě pošlete pro člena rady. A nebudete se toho dotýkat."

"Ale, doktore, tady v budovách je obrovské množství ukrytých před -"

"Tohle bude něco úplně jiného, rozumíte?"

"Ne, pane."

"Dobrá. A té ušňupané Hlídce o tom nikdo neřekne ani slovo. Ty, chlapče… podej mi můj klobouk." Dr. Kruxminor si povzdechl. "Obávám se, že musím jít a sdělit to Patricijovi."

"Pech. Zlomte vaz, pane."

Kapitán znovu promluvil až ve chvíli, kdy přecházeli Mosazný most.

"Tak a teď, desátníku Karotko," začal, "vzpomínáte si na to, kolikrát jsem vám říkal, jak nesmírně důležitá je schopnost pozorovat?"

"Jistě, kapitáne. Vždycky jsem vašim výkladům o této věci věnoval maximální pozornost."

"Takže čeho jste si všiml?"

"Někdo tam rozbil zrcadlo. Každý ví, že vrazi milují zrcadla. Jenže na druhé straně to bylo muzeum, tak proč tam vlastně to zrcadlo bylo?"

"Promiňte, pane?"

"Kdo to řekl?"

"Tady dole, strážník Potroublo."

"Aha, ano. Ano?"

"Pane, já o ohňostrojích a raketách k jejich výrobě něco vím. Po použití těch raket zůstává nějakou dobu v okolí charakteristický zápach. Tam jsem nic takového necítil, pane. Cítil jsem úplně něco jiného pane."

"Dobře vyčichnuto, Potroublo."

"A pak tam byl ten kus ohořelého provazu a ty kladky."

"Já tam cítil draka," prohlásil Elánius.

"Jste si jistý, kapitáne?"

"Věřte mi," ušklíbl se Elánius. Ten, kdo stráví nějaký čas ve společnosti lady Berankinové, velmi brzo zjistí, jak páchnou draci. Když vám během jídla něco položí hlavu do klína, mlčíte, strkáte tomu opatrně kousky jídla a v duchu se ze všech sil modlíte, aby to náhodou neškytlo.

"V té místnosti byla skleněná skříň," pokračoval. "Ta byla rozbitá! Pch! Něco bylo ukradeno. V prachu ležel malý obdélník lepenky, ale někdo ho musel sebrat v době, kdy se mnou mluvil ten lišák Kruxminor. Dal bych sto tolarů za to, kdybych věděl, co na tom papíru bylo napsáno."

"A proč, kapitáne?" zajímal se desátník Karotka.

"Protože ten bastard Kruxminor nechtěl, abych se to dozvěděl!"

"Já vím, co tam mohlo prorazit tu díru," řekla Angua.

"Co?"

"Drak, který vybuchl."

Chvilku kráčeli v omráčeném tichu.

"To by mohlo být, pane," zabručel Karotka kolegiálně. "Ti malí ďáblíci dokáží vybuchnout, i když upustíte helmu."

"Drak," zamračil se Elánius. "A jak jste vůbec přišla na to, že to mohl být drak, strážnice Anguo?"

Angua zaváhala. Okamžitě ji napadlo, že odpověď "řekl mi to jeden pes" není ta pravá zahajovací věta na cestě ke kariéře.

"Ženská intuice?" odpověděla nakonec.

"Předpokládám ale," podíval se na ni Elánius, "že vám ta vaše intuice nenapověděla, co tak asi mohlo být ukradeno?"

Angua pokrčila rameny. Karotka si všiml, jak zajímavě se jí při tom pohybu zavlnila hruď.

"Něco, co vrazi umístili do muzea, protože to chtěli mít neustále na očích?" uvažovala Angua.

"No jistě," přikývl Elánius. "A teď mi ještě řeknete, že to všechno viděl tenhle voříšek."

"Haf?"

Eduard ze Mřelí zatáhl závěsy, zastrčil závoru na dveřích a opřel se o ně. Bylo to tak snadné!

Položil balíček na stůl. Balíček byl poměrně slabý a dlouhý asi sto dvacet centimetrů.

Opatrně odstranil obal a najednou… leželo to před ním!

Vypadalo to téměř přesně tak jako na obrázcích. To bylo pro toho člověka typické - celá stránka plná podrobných kreseb lukostřílů a tahle věcička zachycená jen v náznaku na okraji knihy, jako by to vůbec nebylo důležité.

Bylo to tak jednoduché! Proč to ukrývat? Pravděpodobně proto, že z toho měli lidé strach. Lidé se vždycky obávali síly. Znervózňovala je.

Eduard předmět zvedl, chvilku se s ním mazlil a nakonec zjistil, že mu dokonale padne do ruky i do ramene.

Jsi moje.

A to byl, více méně, konec Eduarda ze Mřelí. Chvilku z něj ještě něco přežívalo, ale to už myslelo úplně jinak než člověk, protože to prakticky přestalo být člověkem.

Bylo skoro poledne. Seržant Tračník odvedl nováčky na střelnici v ulici V půlkách.

Elánius se vydal s Karotkou na hlídku.

Cítil, jak to, co v něm bublalo od posledních událostí, pomalu přetéká. Něco naráželo do konců jeho zrezivělých, nicméně stále ještě aktivních instinktů a pokoušelo se to přivábit jeho pozornost. Musel se pohybovat. Jediné, co mohl udělat Karotka, bylo držet s ním krok.

Na ulicích kolem Cechu vrahů zahlédli tři starší studenty - vrahy, kteří dosud zametali a uklízeli trosky.

"Vrahové na denním světle," odplivl si Elánius. "Překvapuje mě, že se okamžitě neproměnili v prach."

"To dělají upíři," upozornil ho Karotka.

"No ano! Máte pravdu. Vrazi, licencovaní zloději a ti krvežízniví upíři! Víte, mládenče, tohle bylo kdysi velké staré město."

Zcela podvědomě přešli do onoho zvláštního kroku a pokračovali v načatém hovoru.

"Myslíte tu dobu, kdy jsme měli krále, pane?"

"Krále? Krále! U všech hromů, to ne!"

Trojice vrahů se udiveně ohlédla.

"Něco vám řeknu," pokračoval Elánius. "Monarcha je absolutní vládce, že? To znamená nevyšší boss -"

"Pokud to není královna," upozornil ho Karotka.

Elánius se na něj překvapeně podíval a pak přikývl.

"O. K., tak to by byla nejvyšší bossulka -"

"Jenže to ve mně vzbuzuje představu mladší ženy, a královny většinou bývají starší. Nehodilo by se spíš něco jako bossa? Taky ne. Hm. Možná bossorka."

Elánius se zastavil. Ve vzduchu tohoto města je něco podivného. Kdyby byl Stvořitel řekl, "Budiž světlo!" v Ankh-Morporku, dál by se nedostal, protože na všech stranách kolem by se lidé ptali: "A jakou bude mít barvu?"

"Dobrá, tak řekněme svrchovaný vládce," řekl a vykročil dál.

"Tak jo."

"Ale to není správné, nemyslíte? Jeden člověk, který drží v rukou život i smrt tisíců."

"Ale kdyby to byl hodný člověk -" začal Karotka.

"Cože? Cože? No dobrá. Věřme tedy, že je to hodný člověk. Ale jeho nejvyšší rádce, to bude taky hodný člověk? Raději doufejte, že ano, protože i on je svrchovaný vládce, protože vládne ve jménu svého pána. A zbytek dvořanů… no bylo by líp, kdyby to taky byli hodní lidé. Protože stačí, aby mezi nimi byl jeden špatný, a už tady máme úplatky a protekcionářství."

"Ale Patricij je taky svrchovaný vládce," poukázal Karotka. Přátelsky kývl na kolemjdoucího trolla: "Dobrý den, pane Karbunkle."

"To je pravda, ale ten alespoň nenosí korunu, nesedí na trůně a netvrdí ti, že je správné, že vládne právě on," ušklíbl se Elánius. "Já toho bastarda nenávidím," připouštěl Elánius. "Ale je přímý. Přímý jako vývrtka."

"Ale přesto. Hodný člověk na místě krále -"

"Myslíte? Vážně? Králové a kralování otravují lidské myšlení, hochu. Počestní lidé se začínají klanět a poskakovat sem a tam jenom proto, že někdy dědeček byl mnohem masovější vrah než ten jejich. Je možné, že jsme měli kdysi docela dobré krále! Jenže králové plodí zase další krále. A krev se nezapře. Nakonec se z nich stane smečka nadutých, krvežíznivých čuňat. Každou chvíli useknou hlavu nějaké královně, nebo se pustí do boje s některým ze svých bratranců. A tak se to táhlo kolik století! A pak jednoho dne povstal jeden muž a řekl ‚Dost už bylo králů!' a my povstali, pustili se do boje s tou krvavou šlechtou, strhli krále z trůnu, odvlekli ho na náměstí. Polámaných měsíců a usekli mu tu jeho zatracenou tyranskou hlavu! To byla dobře vykonaná práce!"

"No né," poslouchal ho dychtivě Karotka. "A kdo to byl?"

"Kdo?"

"No ten chlápek, který vykřikl: Dost už bylo králů!"

Lidé se za nimi ohlíželi. Elániova tvář přešla z rudého odstínu rozpáleného nadšení do ještě výraznějšího odstínu zaskočených rozpaků. Rozdíl v obou odstínech však byl téměř nerozeznatelný.

"Oh… v těch dnech velel Městské stráži," zamumlal. "Říkali mu Kamenná tvář."

"Tak o tom jsem nikdy neslyšel," zavrtěl Karotka hlavou.

"No… é… to jméno se v historických knihách moc nevyskytuje," odpovídal Elánius. "Občas se musí semlít nějaká ta občanská válka, a když je po všem, je někdy lepší předstírat, že se to či ono vlastně nestalo. Občas někdo musí udělat jistou věc a pak se právě na něj musí zapomenout. On to byl, kdo pozvedl sekeru nad královskou hlavou. Nikdo jiný by to neudělal. Byl to přece jen královský krk. Králové jsou," další slova s odporem vyplivl, "něco zvláštního. Dokonce i potom, co lidé viděli jeho palác a… vyčistili… hm… zbytky. Dokonce i pak jim král připadal jako něco zvláštního. Svět sice nikdo nevyčistí, ale on se chopil sekery, všechny je proklel a udělal to."

"A co to bylo za krále?" zeptal se Karotka.

"Lorenzo Laskavý," odpověděl mu Elánius nepřítomně.

"Viděl jsem jeho obraz v palácovém muzeu," přikývl Karotka. "Takový obtloustlý starší člověk. Obklopený spoustou dětí."

"To je pravda," přikývl opatrně Elánius. "Měl strašně rád děti."

Karotka zamával na dvojici trpaslíků.

"To jsem nevěděl," řekl Karotka. "Myslel jsem si, že to byla prostě taková krvavá vzpoura nebo co."

Elánius pokrčil rameny.

"Kdybyste se o tom chtěl dozvědět víc, našel byste to v historických knihách."

"A to byl konec ankh-morporských králů, že?"

"Zůstal po něm jeden syn, myslím. A několik šílených příbuzných. Byli posláni do vyhnanství. Říká se, že to je pro lidi královské krve strašlivý osud. No, já na tom nic tak strašného nevidím."

"Myslím, že já to docela chápu. Vy taky milujete tohle město, pane."

"To ano. Ale kdybych si měl vybrat mezi vyhnanstvím a tím, jestli mně někdo usekne hlavu, pak - budete tak

laskav a pomůžete mi s těmi kufry, prosím? Ne, ne, dobře jsme udělali, že jsme se králů zbavili. Myslel jsem tím to, že město fungovalo."

"Ale to funguje pořád," podivil se Karotka.

Prošli kolem Cechu vrahů a došli k vysokým, odmítavým zdem Cechu šašků a kašparů, jehož budovy zabíraly protější roh bloku.

"To je omyl, ono ještě funguje. Podívejte se támhle."

Karotka poslušně zvedl hlavu.

Na křižovatce ulic široké cesty, přezdívané Broad Way, a ulice Alchymistů stála známá budova. Její fasáda byla překrásně zdobená, ale pokrýval ji nános prachu. Okupovala ji také celá armáda chrličů.

Zašlý nápis nad vchodem hlásal: NI DÉŠŤ, NI SNÍH, NI TEMNOTA NOCÍ, KDY SLUNCE NESVÍTÍ, NEZABRÁNÍ POSLŮM NAŠIM SVOU POVINNOST SPLNITI a dříve, za slavnějších dob, to tak snad skutečně bylo, ale později někdo došel k názoru, že je třeba nápis doplnit, takže k němu byla hřebíky přibita tabule s následujícím textem:

NEŽÁDEJTE OD NÁS INFORMACE O:
balvanech
trollech s obušky
jakýchkoliv dracích
paní Bochánkové
velkých zelených věcech s tlamou plnou zubů
černých psech s oranžovým obočím
dešti kokršpanělů
mlze
paní Bochánkové

"Aha," přikývl, "královská pošta."

"Poštovní úřad," opravil ho Elánius. "Můj dědeček říkal, že kdysi tam mohl člověk podat dopis a ten se nejpozději do měsíce spolehlivě dostal na místo svého určení. Člověk ho nemusel dávat kolemjdoucímu trpaslíkovi a doufat, že ho ten malý zkurvysynek nesežere dřív, než -"

Hlas se mu najednou vytratil.

"Omlouvám se. Nechtěl jsem se vás dotknout."

"Nic se nestalo," odpověděl Karotka vesele.

"Ne že bych měl něco proti trpaslíkům. Vždycky jsem tvrdil, že by člověk musel po čertech dobře hledat, než by našel jinou partu tak zkušených, zákona dbalých, tvrdě pracujících -"

"- malých zkurvysynků?"

"Ano. Ne!"

Pokračovali dál.

"Tahle paní Bochánková, to je pěkně tvrdohlavá ženská, co?"

"To máte pravdu," přikývl zachmuřeně Elánius.

Pod podrážkou Karotkova obrovského sandálu něco zaskřípalo. "Další sklo!" zabručel. "To tedy doletělo pěkně daleko."

"Vybuchující drak! Ta holka má ale představivost, co?"

"Haf, haf," prohlásil jakýsi hlas za nimi.

"Ten zatracený čokl jde za námi," zabručel Elánius.

"Štěká na něco tam nahoře na zdi," řekl nato Karotka.

Gaspoda je chladně pozoroval.

"Haf a haf, k sakru, a taky kní a kní," pokračoval. "To jste fakticky slepí, nebo co?"

Je pravda, že obyčejní lidé neslyšeli Gaspodu mluvit, protože normální psi přece nemluví. To ví každý. To je na úrovni inteligentního organického života notoricky známo, stejně jako je známo mnoho dalších podobných faktů, které vás v konečném důsledku dokážou přesvědčit, že jste svými smysly mylně informováni. Děje se to proto, že kdyby si lidé skutečně všímali zcela přesně všeho, co se děje kolem, nikdo by se nikdy nedostal k práci. Kromě toho skutečně většina psů nemluví. Jeden, který to dokáže, to je prostě jen obyčejná statistická chyba a jako takovou je třeba ji ignorovat.

Gaspoda však postupně zjistil, že ho lidé dokážou vnímat na podprahové úrovni. Právě včera ho někdo odkopl do stoky u chodníku. Surovec stačil ujít sotva několik kroků, když mu do hlavy pronikla myšlenka: "To jsem ale hnusný surovec, co?"

"Tam nahoře něco je," ukázal najednou Karotka. "Podívejte… je to modré a visí to z támhletoho chrliče."

"Haf, haf, haf? No věřili byste tomu?"

Elánius vylezl Karotkovi na ramena a pomaličku natahoval ruku po zdi nahoru, ale úzký modrý pásek byl stále ještě mimo jeho dosah.

Chrlič k němu otočil kamenné oči.

"Poslyšte, dovolil byste?" řekl Elánius. "Ta věcička vám visí rovnou na uchu."

Se skřípotem kamene na kameni zvedl chrlič jednu končetinu a stáhl si modrý proužek z ucha.

"Děkuji vám."

"Ne-áte ú-ec hač."

"Vy máte chrliče docela rád, že kapitáne?" řekl Karotka, když pokračovali dál.

"Jo. Možná že je to jenom jistý druh trollů, ale žijí si v klidu jen sami pro sebe, málokdy sestupují níž než do prvního patra, a jestli páchají nějaké zločiny, tak jen takové, o kterých se nikdy nikdo nedozvěděl. To jsou stvoření podle mého gusta." Rozmotal proužek.

Byl to obojek, nebo přesněji řečeno zbytek obojku, který byl na obou koncích ohořelý. Pod nánosem sazí byl špatně, ale přece jen čitelný nápis "Buclík".

"Ti ďáblové!" řekl Elánius. "Oni vyhodili do povětří draka!"

* * *

Teď bychom vám měli představit nejnebezpečnějšího muže světa.

Za celý svůj život neublížil jedinému živému tvoru. Několik jich pitval, to je pravda, ale vždycky, až když byli mrtví, a žasl nad tím, jak mohlo být vyrobeno něco tak dokonale fungujícího, zvláště vezmeme-li v potaz, že to vytvořil amatér. Několik let neopustil větší vzdušnou místnost, ale to mu nevadilo, protože se stejně většinu času pohyboval jen uvnitř své vlastní hlavy. Existují totiž jistí lidé, kteří se dají jen velmi obtížně uvěznit.

Byl pevně přesvědčený, že hodina fyzického cvičení denně je naprosto nezbytná pro všeobecné zdraví, chuť k jídlu a pravidelnou peristaltiku střev a žaludku, a proto právě seděl na stroji, který sám vymyslel.

Zařízení se skládalo ze sedla a páru šlapadel, která prostřednictvím řetězu otáčela velkým kolem. Kolo bylo nad zemí, protože celé zařízení bylo vzadu podepřeno kovovým stojanem. Další, volně zavěšené kovové kolo bylo umístěno před sedlem a dalo se s ním otáčet s pomocí jakýchsi dvou rukojetí. Kolo a rukojeti tam přidal, jednak aby měl na čem celé zařízení dopravit ke stěně, když docvičil, a jednak proto, že druhé kolo dodávalo celé té věcičce příjemnou symetrii. Nazýval to "pedálo-točný-kolo-stroj-s-druhým-kolem".

Lord Vetinari také pracoval.

Obvykle býval v Oválné kanceláři nebo seděl na obyčejné dřevěné židli u paty palácového schodiště. Na vrcholku schodiště byl bohatě zdobený trůn pokrytý prachem. Byl to královský trůn Ankh-Morporku a byl pochopitelně ze zlata. Patricije nikdy ani nenapadlo, že by si na něj mohl sednout.

Jenže dnes byl překrásný den, a tak pracoval v zahradě.

Návštěvníci Ankh-Morporku byli většinou velmi překvapeni, když zjistili, že k Patricijově paláci patří velmi zajímavé zahrady.

Patricij nebyl zahradnický typ. Někteří z jeho předchůdců však ano a lord Vetinari nikdy neničil ani neměnil nic, pokud k tomu neměl vážný důvod. Staral se o malou zoologickou zahradu, stáj závodních koní a pochopil i to, že zahrady jsou velmi zajímavé z hlediska historického.

Zahrady založil a vybudoval Johnson zvaný Zatracený Hlupec.

Někteří z tvůrců velkých a proslulých zahrad vstoupili do historie a vešli do vědomí lidí díky svým nádherným přírodním parkům a zahradám. Jejich výtvory byly navrženy s téměř božskou dokonalostí a prozíravostí a využívaly samu krajinu, kterou pouze dotvářely, ale neměnily. Nikdo z oněch tvůrců nevytvářel nová jezera, nepřesouval pahorky a nekácel lesy, aby tak umožnili budoucím generacím obdivovat jemnou krásu divoké přírody přetvořené člověkem. Byli mezi nimi například Brown Schopný, Novák Ostrovtipný, De Vere Intuitivní…

V Ankh-Morporku to byl Johnson zvaný Zatracený Hlupec.

Zatracený Hlupec Johnson říkající: "Teď to možná vypadá trochu zmateně, ale počkejte, až to uvidíte za pět set let." Zatracený Hlupec Johnson říkající: "Koukejte, ty plány vážně nebyly vzhůru nohama, když jsem je kreslil." Zatracený Hlupec Johnson, který nechal navézt před quirmský palác dva tisíce tun zeminy a vybudovat z nich umělý pahorek, protože: "Zešílel bych, kdybych se musel v jednom kuse dívat na ty stromy a hory za nimi, vy snad ne?"

Palácové pozemky v Ankh-Morporku se považovaly za něco, co bylo vrcholem jeho kariéry. Tak například tam bylo umělé pstruhové jezírko dlouhé sto padesát metrů a právě v důsledku jedné z těch chyb, kterými byl Zatracený Hlupec Johnson proslulý, jen tři centimetry široké. Bylo domovem jediného pstruha, který se měl celkem dobře, pokud se ovšem nepokoušel otočit. Byla tam ozdobná fontána, která po spuštění sice nestříkala, zato nejprve pět minut velmi výhružně bručela a pak vystřelila malého kamenného andělíčka do výše tří set metrů.

Zahrada byla ohraničena ochranným příkopem. Je to zahradnický trik, kdy s pomocí takového příkopu zabráníte tomu, aby se vám po vašich pozemcích potulovaly krávy a neesteticky vyhlížející chudí lidé a ničili vám trávník, a přitom vás ve výhledu do krajiny neomezuje žádný hloupý plot. Jenže na základě práce nesmlouvavé tužky Zatraceného Hlupce byl nakonec onen příkop vykopán do hloubky patnácti metrů a zmizeli v něm už tři zahradníci.

Zato bludiště bylo tak malé, že se lidé ztráceli při tom, když ho hledali.

Patricij však ty zahrady miloval jistým tichým a spokojeným způsobem. Měl určité představy o mentalitě většiny lidstva a ony zahrady mu dávaly plně za pravdu.

Na trávníku kolem židle byly hromady listin. Kolem neustále pobíhali úředníci, některé papíry odnášeli, jiné zase přinášeli. Úředníci se neustále měnili. Do Paláce proudily informace z mnoha míst a mnoha různých zdrojů, ale tady bylo jediné místo, kde se všechny soustřeďovaly, stejně jako se chvění jednotlivých vláken přenáší do středu pavučiny.

Hodně vládců, dobrých, špatných a dost často i mrtvých většinou vědělo, co se v jejich říši udalo v posledních dnech. Bylo jen málo těch, kterým se s vynaložením všech sil podařilo zjistit, co se tam odehrává teď. Lord Vetinari považoval jedny i druhé za lidi, kteří postrádají ambice.

"Prosím, doktore Kruxminore?" řekl, aniž zvedl hlavu od práce.

Jak to, mondie, ten chlap dělá? pomyslel si Kruxminor. Jsem si naprosto jistý, že jsem neudělal nejmenší hluk.

"Ach, Havelocku," začal.

"Chtěl jste mi něco říci, doktore?"

"To všechno bylo… nastraženo."

"Jistě. A bezpochyby velmi důkladně pátráte po pachateli. Výborně. Přeji vám hezký den."

Patricij za celou tu dobu nezvedl hlavu od papírů před sebou. Ani se neunavoval zeptat se, o co jde. On to totiž, zatraceně, ví, pomyslel si Kruxminor. Jak je možné, že tomu člověku nikdo nedokáže říct něco, co by ještě nevěděl?

Lord Vetinari odložil jakousi listinu na jednu z hromádek a zvedl další.

"Vy jste ještě tady, doktore?"

"Chtěl bych vás ujistil, můj pane, že -"

"Věřím, že byste chtěl, věřím dokonce, že i můžete. Je tady ale jedna věc, která by mě zajímala."

"Pane?"

"Proč jste tu věc schovali v cechovním muzeu a tak jste umožnili, aby došlo ke krádeži? Měl jsem pocit, že byla dávno zničena. Jsem si téměř jistý, že jsem k tomu dokonce vydal příkaz."

Vrah tajně doufal, že na tuto otázku nedojde. Jenže Patricij v téhle hře patřil k nejlepším.

"Ehm. My…, tedy můj předchůdce si myslel, že by nám mohla sloužit současně jako varování, výstavní exponát a jistý příklad."

Patricij najednou zvedl hlavu a přátelsky se na něj usmál.

"Skvěle!" prohlásil. "Já, například, jsem vždycky velmi věřil, že není nad dobrý, názorný příklad. Proto jsem si naprosto jistý, že celou situaci vyřešíte rychle a co nejtišeji."

"Jistě, můj pane," odpověděl vrah poněkud zadýchaně. "Ale -"

Začalo poledne.

Poledne v Ankh-Morporku nějakou chvíli trvá, protože po všeobecné dohodě ho odbíjí dvanáctero hodin. První začaly odbíjet hodiny na budově Cechu učitelů jako výsledek společné modlitby všech členů cechu. Pak uvedly do chodu svůj obrovský gong vodní hodiny v budově chrámu Malých bohů. Černý zvon v chrámu Osudu vydá jen jediný, překvapivě silný a čistý tón, ale než začne měřit čas stříbrná rolničkohra poháněná šlapadly, která je v kopuli věže Cechu šašků a kašparů, budou už vyzvánět, hlučet zvonit a cinkat všechny ostatní zvony na budovách ostatních cechů. Nebude možno je rozeznat od sebe snad s jedinou výjimkou - hlasu němého a kouzelného zvonu jménem Černý Tom. Ten visí ve zvonici Neviditelné univerzity a jeho dvanáct přesně odměřených tich nakrátko přehluší zvony ostatní.

A nakonec, o několik úderů za ostatními, se držel zvon Cechu vrahů, který vždycky končil poslední.

Vedle Patricije dvakrát udeřily překrásné sluneční hodiny a převrátily se.

"Co jste chtěl říci?" zeptal se Patricij jemně.

"Je v tom kapitán Elánius. Začal se o tu záležitost až podezřele zajímat."

"Ale božíčku. Vždyť je to jeho zaměstnání!"

"Skutečně? Musíte ho odvolat!"

Doktorova slova se rozlehla zahradou. Několik holubů poplašeně vzlétlo a zmizelo za vysokou zdí.

"Musím?" řekl Patricij, jako když másla ukrajuje.

Doktor Kruxminor zbledl a zoufale začal hledat slova. "Koneckonců, vždyť je to jenom služebník města," vypravil ze sebe. "Nevidím jediný důvod, proč by se mu mělo dovolit, aby se pletl do věcí, které se ho vůbec netýkají."

"A já měl dojem, že Elánius se považuje spíš za služebníka zákona," usmál se Patricij.

"Je to taková pitomá osina v… v úřadě, nesnesitelný otrava a nadutý zbohatlík."

"No tohle. Síla vašich citů mě překvapuje. Ale když to žádáte, neodkladně na něj písknu a poručím mu ‚k noze'."

"Děkuji vám, pane."

"To je v pořádku. A teď už se mnou nedejte zdržovat."

Doktor Kruxminor tiše odkráčel ve směru Patricijova neurčitého gesta.

Lord Vetinari se opět sklonil nad svou prací, a když zaslechl vzdálený tlumený výkřik, ani nezvedl hlavu. Místo toho se natáhl a zazvonil na malý stříbrný zvonek.

Objevil se jeden z úředníků.

"Běž a dones žebřík, Važuzle, buď od té dobroty," řekl. "Jak se zdá, spadl doktor Kruxminor do příkopu."

Na zadních dveřích do dílny trpaslíka Znovuzroda Kladivbuše se zvedla západka a dveře se otevřely. Majitel se došel podívat, jestli tam někdo není, a otřásl se.

Zavřel dveře.

"Takový ošklivý poryv studeného větru," obrátil se k druhému přítomnému. "To je ale počasí."

Strop dílny byl jen metr šedesát pět nad podlahou. To bylo pro trpaslíka víc než dost.

AU, řekl hlas, který nikdo neslyšel.

Kladivbuš se podíval na předmět upevněný ve svěráku a uchopil šroubovák.

AU.

"Úžasné," zabručel. "Já si myslím, že když pohneme touhle… é… kulatinou, posune se tady ten kus se šesti komorami a tak se k té… střílející díře přisune nová střela. To by bylo celkem jasné. Tady to zařízení, to je evidentně

jenom něco jako křesadlo. Tadyhle ta pružina nám ošklivě zarezlá. Tu ale snadno vyměním. Víte," obrátil se ke svému návštěvníkovi, "tohle je velice zajímavé zařízení. Všechny ty chemikálie v komorách a tak. Takový jednoduchý nápad. To je něco pro klauny? Nějaká automatická práskačka?"

Chvíli se hrabal v sudu kovových odřezků a součástek. Vytáhl kus oceli a vybral si pilník.

"Rád bych si pak udělal několik náčrtků."

Asi o třicet vteřin později se ozvalo nepříliš hlasité pop a dílnou se rozšířil oblak dýmu.

Znovuzrod Kladivbuš se zvedl ze země a vrtěl hlavou.

"To jsme měli kliku!" prohlásil. "To mohl být ošklivý malér."

Pokusil se rukama rozptýlit kouř a pak se znovu natáhl pro pilník.

Ruka mu prošla skrz.

EHM.

Znovuzrod to zkusil znovu.

Pilník byl stejně nehmotný jako dým.

"Co je?"

EHM.

Vlastník podivného přístroje hleděl v hrůze na něco na zemi. Znovuzrod sledoval jeho pohled.

"No tohle?" řekl. Pochopení, které se prozatím potulovalo na hranicích jeho vědomí, se teď rozhodlo vstoupit na scénu. Tak to většinou při úmrtích bývalo. Když se vám to už jednou stalo, patřili jste mezi první, kdo se to dozvěděli.

Návštěvník chvatně vytáhl přístroj ze svěráku a vsunul jej do plátěného pytle. Pak se napůl zmateně, napůl nepřátelsky rozhlédl kolem, chytil tělo pana Kladivbuše pod pažemi a vytáhl ho dveřmi směrem k řece.

Ozvalo se vzdálené šplouchnutí, nebo vlastně ten zvuk, který se ozve, když hodíte něco do Ankhu.

"No maucta," povzdechl si Znovuzrod. "A navíc ještě neumím ani plavat."

S TÍM SI, MYSLÍM, NEMUSÍTE LÁMAT HLAVU, řekl Smrť.

Znovuzrod se na něj podíval.

"Jste mnohem menší, než jsem si vás představoval," řekl nakonec.

TO BUDE TÍM, ŽE KLEČÍM, PANE KLADIVBUŠI, odpověděl mu Smrť.

"Ta hnusná věc mě zabila!"

TO JE PRAVDA.

"Tak to je poprvé, kdy se mi stalo něco podobného!"

KAŽDÝ TO JEDNOU ZAŽIJE POPRVÉ. ALE NE VŠICHNI NAPOSLED.

Smrť vstal. Ozvalo se zaklepání kolenních kloubů. Už nenarážel hlavou do stropu. V téhle chvíli už tam žádný strop nebyl. Dílna se pomalu rozplynula.

Byly takové věci jako trpasličí bohové. Trpaslíci sice nepatřili k přirozeně věřícím skupinám, ale zdá se, že ti, kdo se pohybují ve světě, kde může bez nejmenšího varování prasknout výdřeva chodby nebo se provalit přírodní kapsa plná vlhkého písku, potřebují bohy jako jakýsi nadpřirozený ekvivalent ochranné helmy. Kromě toho, když se udeříte do palce tříkilovým kladivem, je překrásné vzíti jméno některého ze svých bohů nadarmo. Jistě by to vyžadovalo ateistu s velmi zvláštní a silnou myslí, aby dokázal poskakovat s jednou rukou sevřenou v podpaží druhé ruky a vykřikovat při tom věci jako třeba: "Oh, do-náhodného-výkyvu-v-časoprostorovém-kontinuu!" nebo "Auvajs, to je ale primitivní-a-přežitá-technologie na kolečkách!"

Znovuzrod neplýtval časem na otázky. Spousta věcí vám po smrti začne připadat mnohem míň důležitých.

"Já věřím v převtělování duší."

JÁ VÍM.

"Snažil jsem se žít slušný život. Pomůže to?"

TO NENÍ MOJE VĚC. Smrť si odkašlal. NO ALE… PROTOŽE VĚŘÍTE NA REINKARNACI… PŘIJDE OPĚT ZNOVUZROD.

Čekal.

"Ano, tak nějak jsem si to představoval," přikývl Znovuzrod. Trpaslíci jsou známí mimo jiné díky humoru. V jistém slova smyslu. Lidé na ně ukazují a říkají: "Ti malí prevíti nemají smysl pro humor."

HM. NEPŘIPADALO VÁM NA TOM, CO JSEM PRÁVĚ ŘEKL, NIC VESELÉHO?

"Jak? Ne. Ne… Myslím, že ne."

BYLA TO TAKOVÁ SLOVNÍ HŘÍČKA. PŘIJDE OPĚT ZNOVUZROD.

"No a co?"

NEVŠIML JSTE SI TOHO?

"A čeho, prosím?"

OH.

"Promiňte."

KDYSI MI BYLO ŘEČENO, ABYCH SE TUHLE ZÁLEŽITOST POKUSIL ALESPOŇ TROŠKU ZPŘÍJEMNIT.

"Znovuzrod prožije znovuzrod."

NO.

"Já se nad tím zamyslím."

DĚKUJI VÁM.

"Tak dobrá, chlapi," zabručel seržant Tračník, "tohle je váš pendrek, úředně nazývaný obušek neboli služební

hůl." Odmlčel se a v duchu si pokusil vybavit dny, kdy ještě sloužil v armádě. Ta myšlenka ho obveselila.

"Musíte ho důkladně ošetřovat a nesmíte se od něj prakticky odloučit," vykřikl. Rozohnil se. "Budete s ním jíst, budete s ním spát, budete -"

"Promiňte."

"Kdo to řekl?"

"Tady, dole, strážník Potroublo."

"No tak, co máte?"

"Jak tím obuškem budeme jíst, seržante?"

Mužnost, již v sobě seržant Tračník vyvolal vzpomínkami na vojenskou službu, se najednou vytratila. Strážník Potroublo se mu nelíbil. Měl podezření, že strážník Potroublo je rypák, který chce dělat potíže.

"Cože?"

"No, já jenom, jestli ho máme používat jako nůž nebo vidličku, nebo ho máme zlomit napůl a používat ho jako hůlky, nebo co?"

"Co to žvaníte?"

"Dovolíte, seržante?"

"No tak co je, strážnice Anguo?"

"A jak, ale přesně, s ním budeme spát, pane?"

"No, já… já tím myslel… desátníku Nóblhóchu, okamžitě se přestaňte šklebit!" Tračník si upravil hrudní plát a rozhodl se udeřit z jiné strany.

"Takže to, co tady máme, je panák, loutka neboli cvičný fantom," ukázal na předmět z kůže vycpané slámou, který zdáli připomínal lidskou postavu. Figura byla upevněna na kůlu. "My mu tady přezdíváme Artur, figurína určená k výcviku. Vystupte, strážnice Anguo! Řekněte mi, strážnice, myslíte, že byste dokázala zabít člověka?"

"Jak dlouhou dobu na to mám?"

Nastala přestávka, během níž zvedli desátníka Nóblhócha ze země, několikrát ho udeřili do zad a počkali, než se vydýchá.

"Dobrá, tak dál," pokračoval seržant Tračník. "Co musíte udělat? Vy teď musíte vzít svůj obušek takhle a na povel ‚jedna' se bystře přiblížíte k Arturovi a na povel ‚dva' ho svižně napálíte přes hlavu. Takže jedná… á… dva!"

Obušek se odrazil od Arturovy helmy.

"Dobře, jenom jedna chybička na tom byla. Ví někdo jaká?"

Všichni potřásli hlavami.

"Zezadu!" zdůraznil seržant Tračník. "Musíte je vždycky praštit zezadu. Nemá cenu riskovat nějaké nepříjemnosti, že? Tak, teď je řada na vás, strážníku Potroublo."

"Ale, seržante -"

"Proveďte."

Všichni Potroubla napjatě pozorovali.

"Neměli bychom mu donést židli?" nadhodila po patnácti rozpačitých vteřinách Angua.

Navážka se ušklíbl.

"Jeho moc málo na Městská stráž," zaduněl.

Strážník Potroublo přestal poskakovat nahoru a dolů.

"Promiňte, seržante, ale trpaslíci to takhle nedělají, víte?"

"Jenže to tak dělají strážní," odpověděl mu rázně seržant Tračník. "Dobrá, strážníku Navážko - nesalutovat! - teď to zkuste vy."

Navážka uchopil obušek mezi to, čemu z nedostatku technických termínů musíme říkat palec a ukazováček, a udeřil Artura přes helmu. Pak se mírně udiveně podíval na pahýl, který z obušku zbyl. Pak sevřel svou… hm… snad… pěst a začal bušit Artura do hlavy a přestal teprve tehdy, když silný kůl, na kterém byla figura upevněna, zarazil skoro metr do země.

"Tak, teď ten trpaslík, on může zkouška." Zavládlo několik dalších rozpačitých vteřin. Seržant Tračník si odkašlal.

"No, takže ano, můžeme říci, že ukázal požadovanou způsobilost," řekl nakonec. "Udělejte si poznámku, desátníku Nóblhóchu. Strážník Navážka - nesalutovat! - strhnout z žoldu jeden tolar za zničený obušek. A kromě toho jsem vám zapomněl říct, že byste měli mít možnost po zásahu zadržené vyslechnout."

Podíval se na Arturovy trosky. "Tak si myslím, že nastal čas seznámit vás s jemným uměním lučištnictví."

Lady Sibyla Berankinová stála nad oním smutným proužkem kůže, který byl jediným zbytkem po malém Buclíkovi.

"Kdo by udělal něco takového malému dráčkovi?" říkala právě.

"To se právě pokoušíme zjistit," odpověděl jí Elánius. "My… myslíme si, že ho někdo uvázal ke zdi a on tam vybuchl."

Karotka se nahnul přes vysoký okraj jednoho kotce dovnitř.

"A kuči kuči kuči kuc!" udělal na malého draka uvnitř. Přátelský plamínek mu ožehl obočí a řasy.

"Víš, byl dokonale ochočený," pokračovala lady Berankinová. "Neublížil by ani mouše, chudáček."

"Jak by mohl někdo přinutit takového draka, aby vybuchl?" zeptal se Elánius. "Mohl by to udělat tak, že by ho kopl?"

"Samozřejmě," přikývla lady Sibyla. "Ale přišel by při tom o nohu, víš."

"Takže to nebyl tenhle případ. A nějak jinak? Tak, abys při tom neutrpěla úraz?"

"To by asi nešlo. To už by bylo jednodušší přinutit to ubohé zvíře, aby se vyhodilo do povětří samo. Ale poslyš, Same, vážně, tohle jsou věci, o kterých hrozně nerada mluvím."

"Potřeboval bych to vědět."

"No… v tomhle ročním období spolu samečkové zápasí. Snaží se vypadat co největší, chápeš? Proto je v téhle době držím odděleně."

Elánius potřásl hlavou. "Byl tam jen jeden drak."

Nedaleko nich se Karotka naklonil do dalšího kotce, kde dračí sameček tvaru přerostlé hrušky otevřel jedno oko a se zájmem se na něj zadíval.

"Aletojeroztomilýdráček, tohleto!" zabrumlal Karotka. "Jen počkej, ty kluku jeden, mám tady někde kousek dřevěného -"

Drak mezitím otevřel i druhé oko, pak se najednou docela probral a zvedl se na zadní. Uši přitiskl k hlavě. Nozdry se mu rozšířily. Rozvinul křídla. Zhluboka se nadechl. Z místa, kde mají draci žaludek, se ozvaly zvuky přečerpávaných kyselin a žbluňkajících šťáv, když se ve vnitřním chemickém systému otevřely záklopky a zvedla stavidla. Nohy zadupaly na zemi. Hrudník se začal nadouvat -

Elánius narazil do Karotky zhruba ve výši pasu a srazil ho k zemi.

Zatím drak v kotci napůl zmateně a napůl vítězoslavně zamrkal. Nepřítel tajemně zmizel. Bál se!

Spustil se zpět na zem a vypustil mohutný plamen.

Elánius pustil hlavu, kterou si svíral rukama, a překulil se na bok.

"Proč jste mi to udělal, kapitáne?" nechápal Karotka. "Vždyť já mu přece nechtěl -"

"On útočil na draka," zvolal Elánius. "Na draka, který by mu v žádném případě útok neoplatil!"

Zvedl se na kolena a poklepal Karotkovi na hrudní plát.

"Leštíte si ho opravdu dokonale!" pokračoval. "Člověk by se v něm mohl vidět. A vidět se v něm může i něco jiného."

"Aha, ano, tak v tom je to -" řekla lady Sibyla. "Každý přece ví, že touhle dobou je třeba draky držet ode všech zrcadel -"

"Zrcadla," užasl Karotka. "Poslyšte, tam přece byly úlomky -"

"Tak. Oni ukázali ubohému Buclíkovi zrcadlo," přikývl Elánius.

"Ten malý chudák se pokoušel udělat větší, než byl sám!" doplnil Karotka.

"Tady máme co dělat s pokřivenou myslí," zabručel Elánius.

"Oh, ne! Myslíte to vážně?"

"Samozřejmě!"

"Ale… ne… to se musíte mýlit! Vždyť Noby byl celou tu cestu s námi!"

"Nemyslel jsem Nobyho," odpověděl opatrně kapitán. "Myslím, že i kdyby prováděl s tím drakem kdovíco, nedokázal by ho přivést k výbuchu. Na tomhle světě žijí ještě podivnější lidé než desátník Nóblhóch, desátníku Karotko."

Na Karotkově obličeji se objevil výraz nelíčené a nesmírné hrůzy.

"No páni," vydechl zděšeně.

Seržant Tračník prohlédl terče. Pak si sundal helmu a otřel si čelo.

"Myslím si, že by bylo lepší, kdyby strážnice Angua zatím v další střelbě nepokračovala, dokud nevymyslíme, jak to udělat, aby se jí její…, aby si sama sobě nepřekážela."

"Promiňte, seržante."

Pak se obrátili k Navážkovi, který stál s mírně přihlouplým výrazem za hromadou polámaných luků. Kuše nepřipadaly v úvahu. V jeho mohutných tlapách vypadaly jako jehlice do klobouku. Teoreticky by měl být dlouhý luk v jeho rukou smrtelně nebezpečnou zbraní, ale než se tak stane, bude se muset naučit, ve kterém okamžiku má přestat luk napínat a vypustit šíp.

Navážka pokrčil rameny.

"Promiňte, šéf," řekl. "Luky, ony ne trollí zbraň."

"Ha!" odplivl si Tračník. "A co se týká vás, strážníku Potroublo -"

"Já pořád nemůžu přijít na kloub tomu míření, seržante!"

"A já měl dojem, že trpaslíci jsou proslulí svými bojovými dovednostmi."

"To jo…, ale ne zrovna touhle," zasmušil se Potroublo.

"Hlavně pastima," zabručel si pro sebe Navážka.

Protože byl troll, odrazilo se jeho mumlání od vzdálených budov.

"Ty zrádný trolle, vezmu si svou -"

"No tak," zarazil seržant Tračník vznikající konflikt v začátku, "myslím, že přerušíme výcvik. Budete se tyhle věci muset naučit tak nějak… v průběhu doby, jasné?"

Povzdechl si. Nebyl krutý a celý život byl buď voják, nebo policista, ale teď měl pocit, že na něj někdo ušil ošklivou boudu. Jinak by, jistě neřekl to, co vzápětí řekl.

"Nevím, vážně nevím. Rvete se mezi sebou, ničíte své vlastní zbraně… Sakra, koho to chceme podfouknout? Teď je skoro poledne, udělejte si pár hodin volna a sejdeme se znovu večer. Jestli si ještě budete myslet, že vám to stojí za to."

Ozvalo se dzoinng! Potroublovi spustila sama od sebe kuše v rukou. Střela proletěla desátníku Nóblhóchovi

kolem ucha a vletěla do řeky, v jejíž hladině zůstala trčet.

"Promiňte," omlouval se Potroublo.

"C c," bylo jediné, na co se seržant Tračník zmohl.

To na tom bylo ze všeho nejhorší. Bylo by mnohem lepší, kdyby trpaslíkovi vynadal. Bylo by lepší, kdyby dal najevo, že mu Potroublo stojí alespoň za ty nadávky. Ale on se pak jen otočil a vydal se k Pseudopolskému dvoru.

Slyšeli, že seržant polohlasem utrousil jakousi poznámku.

"Co on řeknul?" zeptal se Navážka.

"Podařený oddíl chlapů, jen co je pravda," řekla Angua a zčervenala.

Potroublo si odplivl na zem, což byla vzhledem k jeho výšce blesková záležitost. Pak sáhl pod svůj plášť a vytáhl odtamtud, podobně jako salonní kouzelník vytahuje králíka velikosti deset z cylindru velikosti pět, svou dvoubřitou válečnou sekeru. A rozběhl se.

V době, kdy dorazil k panensky neposkvrněnému cíli, změnil se v rozmazanou šmouhu. Pak se ozvalo skřípavé prasknutí a terč vybuchl jako nukleární stodola.

Jeho dva kolegové se vydali posoudit výsledek akce a kolem nich se tiše snášely k zemi zbytky vycpávky.

"To není špatné," pochválila ho Angua. "Ale vzpomeň si, jak nám říkal, že bychom jim pak měli položit nějaké otázky."

"Ale už neřekl, že nám na ně musí být schopni odpovědět," odpověděl Potroublo zachmuřeně.

"Strážník Potroublo, strhneme jeden tolar žold za zničený terč," ozval se Navážka, který už dlužil jedenáct tolarů za zničené luky.

"Jestli prý nám to ještě bude stát za to!" rozčiloval se Potroublo, zatímco sekera zmizela kdesi na jeho těle. "Druhista!"

"Já si myslím, že to tak nemyslel," zastala se seržanta Angua.

"Hó, tebe se to jistě netýká," ušklíbl se Potroublo.

"Jak to, že ne?"

"Protože ty jsi chlap," pochopil i Navážka.

Angua byla dost bystrá na to, aby se na okamžik zamyslela a jeho výrok si přebrala.

"Ženská," řekla.

"To je to samý."

"Jenom v širším slova smyslu. Pojďte, dáme si někde hlt něčeho k pití…"

Prchavý okamžik pocitu soudružství a soudržnosti v nesnázích najednou vyprchal.

"Pít s trollem?"

"Pít s trpaslíkem?"

"No dobrá," prohlásila Angua. "Tak co kdybyste ty a ty šli a napili se se mnou?"

Angua si sundala helmu, zatřásla hlavou a rozpustila si vlasy. Trollky žádné vlasy nemají, i když ty šťastnější si dokážou vypěstovat slušný lišejníkový porost, a trpaslicím je možno skládat komplimenty týkající se spíše hedvábnosti jejich plnovousů než jejich hlav. Ale bylo možné, že Angua jak u jednoho tak u druhého udeřila na jakousi společnou strunu vesmírného chlapství.

"Neměla jsem zatím čas se pořádně rozhlédnout," řekla. "Ale viděla jsem nějaké místo ve Třpytné ulici."

To ovšem znamenalo, že museli přejít řeku a při tom se alespoň dva z nich snažili dát kolemjdoucím najevo, že tady přinejmenším s jedním z těch zbývajících dvou nejsou. Což znamenalo, že se se zoufalou lhostejností rozhlíželi kolem.

Následně pak to znamenalo, že Potroublo uviděl toho trpaslíka ve vodě.

Jestli se to dole dalo vůbec nazvat vodou.

Jestli se to, co tam bylo, dalo pořád ještě nazvat trpaslíkem.

Všichni se naklonili přes zábradlí.

"Víte," začal Navážka po chvíli, "že to vypadá jako ten trpaslík Kladivbuš, co v Ojíněné ulici dělá zbraně?"

"Jo jako ten, no, to jo."

"Vypadá trochu jako on," připouštěl Potroublo, "ale on to v žádném případě není."

"Co tím chceš říct?" zeptala se Angua.

"Myslím tím jenom to," prohlásil Potroublo, "že pan Kladivbuš nemá tak velkou díru na místě, kde mají lidi hrudník."

Cožpak ten člověk nikdy nespí? pomyslel si Elánius. Copak ten hnusný chlap nikdy neskloní svou hlavu? Cožpak tady nikde není ložnice s černými potahy a černým županem visícím na věšáku na dveřích?

Zaklepal na dveře Oválné kanceláře.

"Ah, to je náš kapitán," vítal ho Patricij, který zvedl hlavu od práce. "Jste vzácně rychlý."

"Skutečně?"

"Dostal jste můj vzkaz?" řekl lord Vetinari.

"Ne, pane. Byl jsem velmi zaměstnán."

"Samozřejmě. A co že vás to tak zaměstnalo?"

"Někdo zabil pana Kladivbuše, pane. Pan Znovuzrod Kladivbuš byl velmi známý v komunitě městských trpaslíků. Byl něčím… zastřelen, snad nějakou dobývací zbraní, a pak hozen do řeky. Právě jsme ho vytáhli. Jsem na cestě k jeho ženě, abych ji informoval. Myslím, že žije v Přeslazené ulici. A tak jsem si řekl, že když jdu kolem…"

"To je velmi nešťastná věc."

"No, pro pana Kladivbuše rozhodně," přikývl Elánius.

Patricij se opřel a zadíval se na Elánia.

"Řekněte mi jednu věc. Jak byl zabit?"

"To bohužel nevím. Něco takového jsem v životě neviděl… prostě měl v hrudi obrovskou díru. Ale já už zjistím, jak k ní přišel."

"Hmm. Zmínil jsem se vám už o tom, kapitáne, že mě dnes ráno přišel navštívit doktor Kruxminor?"

"Ne, pane."

"Jevil skutečně… účast."

"Jistě, pane."

"Myslím, že jste ho dost rozrušil."

"Pane?"

Jak se zdálo, došel Patricij k rozhodnutí. Naklonil se v židli kupředu.

"Kapitáne Elánie -"

"Pane?"

"Vím, že pozítří odcházíte na odpočinek, a cítíte se proto poněkud… nesvůj. Ale protože jste kapitánem Noční hlídky, žádám vás, abyste se řídil dvěma velmi zvláštními instrukcemi…"

"Pane?"

"Okamžitě ukončíte jakékoliv pátrání spojené s loupeží v budově Cechu vrahů. Rozumíte? Je to jen a jen záležitost cechu."

"Pane," Elánius se snažil zachovat nehybnou tvář.

"Raději si budu myslet, že slovo, které jste v této větě nevyslovil, je ‚ano'."

"Pane."

"A v téhle také. A co se týká nešťastného pana Kladivbuše… Tělo bylo nalezeno před krátkou chvílí, je to tak?"

"Ano, pane."

"Pak ani vyšetřování tohoto případu nespadá do vaší pravomoci, kapitáne."

"Cože? Pane?"

"To vyřídí Denní hlídka."

"Ale pane! Nikdy jsme se příliš nezabývali otázkou pravomocí Denní a Noční hlídky!"

"To je možné, ale za současných okolností dám pokyn kapitánu Ucholubovi, aby vyšetřování převzal. Pokud se samozřejmě ukáže, že je nějakého vyšetřování třeba."

Jestliže bude nějakého vyšetřování třeba! Nakonec se ukáže, že ta díra, co měl Kladivbuš v prsou, se tam objevila pouhou náhodou. Třeba, že ho zasáhl meteorit! pomyslel si Elánius.

Zhluboka se nadechl a opřel se oběma rukama o Patricijův stůl.

"Majonéza Ucholub si nenajde vlastní zadek, ani kdybyste mu půjčil atlas! A nemá ani potuchy, jak je potřeba jednat s trpaslíky! Říká jim štěrkožrouti! To tělo našli moji lidé! Je to v mé pravomoci!"

Patricij upřel pohled na Elániovy ruce. Elánius je stáhl ze stolní desky, jako kdyby se náhle rozpálila do běla.

"Noční hlídka. To jste vy, kapitáne. Vaše povinnosti a práva trvají v nočních hodinách."

"Ale mluvíme přece o trpaslících! Jestliže to nevyřídíme k jejich spokojenosti, vezmou právo do vlastních rukou. A to pro ně většinou znamená useknout hlavu nejbližšímu trollovi! A to chcete svěřit Ucholubovi?"

"Oznámil jsem vám své příkazy, kapitáne."

"Ale -"

"Můžete odejít."

"Nemůžete přece -"

"Řekl jsem, že můžete jít, kapitáne Elánie!"

"Pane!"

Elánius zasalutoval. Pak udělalo předpisově čelem vzad a vyšel z místnosti. Dveře za sebou zavřel pomalu a opatrně, takže téměř nebylo slyšet, jak zapadly.

Vzápětí Patricij zaslechl temný úder zvenčí. To Elánius udeřil pěstí do stěny. Elánius si to neuvědomoval, ale ve stěně chodby před Oválnou kanceláří bylo více než tucet viditelných prohlubenin a jejich hloubka dávala tušit jeho stav ve chvíli, kdy je udělal.

Podle zvuku usoudil lord Vetinari, že ta dnešní bude potřebovat někoho, kdo by opravil omítku.

Patricij si povolil krátký úsměv, přestože ta grimasa nebyla nijak veselá.

Město fungovalo. Byl to sám sebe korigující spolek cechů, spojených nezměnitelnými zákony vzájemně propojených osobních zájmů. A fungovalo. V průměru. Tak či tak. Přesto všechno. Normálně.

Poslední věc, o kterou by člověk stál, je nějaký městský strážný, který dupe městem a převrací kolem sebe všechno, na co narazí, jako…, jako dobývací katapult, který zešílel.

Normálně.

Jak se zdálo, byl Elánius ve vhodném duševním stavu. Při troše štěstí budou mít Patricijovy striktní příkazy potřebný efekt…

Stejný bar najdete v každém větším městě. Je to bar, kam chodí pít policajti.

Když se členové Hlídky, kteří byli mimo službu, chtěli napít, málokdy pili jinde. Veselejší ankh-morporské hospody pro ně nebyly. Tam se totiž mohlo každou chvíli stát něco, co by je hezky rychle do služby vrátilo. Takže

většinou chodili ke Kbelíku ve Třpytné ulici. Hospoda byla poměrně malá, s nízkým stropem a přítomnost městské Hlídky pravidelně odradila většinu ostatních hostů. Pan Gouda, majitel, si s tím příliš hlavu nelámal. Nikdo nedokáže pít jako polda, který toho viděl příliš mnoho, než aby dokázal zůstat střízlivý.

Karotka odpočítal na barpult drobné.

"Takže to budou tři piva, jedno mléko, jedna tekutá síra s drceným koksem a kyselinou sírovou -"

"A s paraplíčkem," zaduněl spokojeně Navážka.

"- a jednou Letní sníh s pomerančovou šťávou.

"A s ovocným salátem," dožadoval se Noby.

"Haf?"

"A misku piva," dodala Angua.

"Zdá se, že k vám ten pejsek docela přilnul," řekl Karotka.

"Zdá se," přikývla Angua. "Ale nevím proč."

Majitel před ně na pult položil objednané nápoje. Chvíli na nádoby mlčky zírali. Pak nápoje vypili.

Pan Gouda, který svým poldům rozuměl, znovu mlčky naplnil jak sklenice, tak Navážkův izolovaný korbel.

Chvíli na nádoby mlčky zírali. Pak nápoje vypili.

"Víte," ozval se po chvíli seržant Tračník, "co mě fakt žere, co mě děsivě žere, je to, že ho jen tak hodili do vody. Že se ani neunavovali tím, aby k němu přivázali nějaký závaží. Prostě ho tam hodili. Jako kdyby jim bylo jedno, jestli se najde, nebo ne. Víte, co myslím?"

"Co žere mě," přidal se k němu Potroublo "je to, že to byl trpaslík."

"A mě zase žere, že byl zavražděn," přikývl Karotka.

Pan Gouda znovu prošel kolem řady svých návštěvníků. Chvíli na nádoby mlčky zírali. Pak nápoje vypili.

Byla ovšem pravda, že navzdory všemu, co dokazovalo opak, nebyla vražda v Ankh-Morporku vůbec běžná. Smrti, na nichž se podílel Cech vrahů, ano. A jak už jsme předtím uvedli, existovalo také mnoho cest a způsobů, jak spáchat sebevraždu. A tu a tam došlo v sobotu večer k nějaké té domácí šarvátce; to když lidé hledali nějakou lacinější cestu k úniku, než byl rozvod. Všechny ty věci se dály, to ano, ale za těmi se dal najít nějaký smysl a nějaký důvod, byť ten nejnesmyslnější.

"Pan Kladivbuš byl mezi trpaslíky pěkně velké zvíře," uvažoval Karotka nahlas. "A kromě toho to byl vážený občan. Ten si dával pozor, aby zbytečně nevyvolával nepokoje a nepříjemnosti, jak to s oblibou dělává starý pan Silnoruka."

"Má dílnu v Ojíněné ulici," zabručel Noby.

"Měl," připomenul mu Tračník.

Chvíli na nádoby mlčky zírali. Pak nápoje vypili.

"Co bych ráda věděla já," zamyslela se Angua, "je, co v něm udělalo tu díru."

"V životě jsem něco takového neviděl," přikývl Tračník.

"A neměl by raději někdo zajít k nim a říct to paní Kladivbušové?" nadhodila zase po chvíli Angua.

"Tam se vydal kapitán Elánius," uklidnil ji Karotka. "Řekl, že to po nikom z nás nemůže chtít."

"No to je fakt," vyletělo z Tračníka s ulehčením. "Já bych to nedokázal ani za hodiny se zvonkohrou! Když se tihle malí hajzlíci namíchnou, dokážou být strašní."

Všichni zachmuřeně a vědoucně pokývali hlavami, a to včetně malého hajzlíka přírodního a velkého hajzlíka adoptovaného.

Chvíli na nádoby mlčky zírali. Pak nápoje vypili.

"Neměli bychom zjistit, kdo to udělal?" zeptala se Angua.

"A proč?" zeptal se Noby.

Jednou nebo dvakrát němě otevřela ústa a nakonec ze sebe vypravila: "No, třeba pro případ, že by to udělali znovu?"

"Ale tohle nebyla práce vrahů, že?" ujišťoval se Potroublo.

"Ne," potvrdil Karotka. "Ti vždycky nechávají lístek. Na to je zákon."

Chvíli na nápoje mlčky zírali. Pak nápoje vypili.

"To je ale město," povzdechla si Angua.

"Jenže to všechno funguje," zabručel Karotka. "To je na tom ta nejlegračnější věc. Víte, že když jsem poprvé nastoupil k Hlídce já, šel jsem a prostě a jednoduše jsem sbalil představeného Cechu zlodějů za zlodějnu?"

"A to se mi fakt líbí!" rozjasnila Angua tvář.

"Jenže jsem se tím pádem tak trochu dostal do maléru," pokračoval Karotka.

"Víte," začal moudře Tračník, "tady jsou zloději organizovaní. Víte, co tím myslím, jejich činnost je úřední. Ne že by v poslední době pořádali nějak moc akcí. Když jim každoročně zaplatíš malou částku, dají ti potvrzení a máš od nich pokoj. Všem to ušetří čas a spoustu práce."

"A členy cechu jsou všichni zloději?" zeptala se Angua.

"No jistě," přikývl Karotka. "Nemůžeš chodit po Ankh-Morporku a krást bez povolení cechu. Ne, pokud nemáš speciální talent."

"Proč? Co se stane? Jaký talent?"

"No, například talent přežít, když tě pověsí za nohy z městské brány a přibijou ti uši ke kolenům," informoval ji Karotka.

"To je strašné," vydechla Angua.

"No jo. Já vím. Jenže háček je v tom… háček je v tom, že to funguje. Celé to funguje. Cechy a organizovaný

zločin, prostě všechno. Všechno to, jak se zdá, funguje."

"No, co se týče pana Kladivbuše, tak to nefungovalo," zabručel seržant Tračník.

Podívali se na své nápoje. Pomalu, velmi pomalu, jako mohutná sekvoj, která podniká první krok na cestě, na jejímž konci se stane milionem letáků "Chraňte naše lesy" se Navážka zřítil z barové stoličky na záda. Izolovaný korbel stále ještě držel v ruce. Kromě toho, že změnil svou polohu o 90 stupňů, nepohnul ani svalem.

"To dělá ta síra," zabručel Potroublo, aniž otočil hlavu. "Ta se jim vždycky vrazí rovnou do hlavy."

Karotka udeřil pěstí na pult.

"Měli bychom něco udělat!"

"Mohli bysme mu stáhnout boty," navrhl Noby.

"Myslím s tím případem pana Kladivbuše."

"A to jo, jo, jojo," přikývl Noby.

"Teď už mluvíš jako starej Elán. Kdybysme se měli starat o každou mrtvolu, kterou ve městě najdem…"

"Ale tohle je přece něco jiného!" odsekl mu Karotka. "Obyčejně je to… no, jak bych to… bývá to sebevražda nebo válka cechů a takové věci. Ale tohle byl trpaslík! Pilíř společenstva! Celé dny vyráběl meče a sekery a věci vhodné pro zabití spoluobčanů a samostříly a mučící nástroje. A pak se najednou ocitne v řece s dírou v hrudníku. Kdo by s tím měl něco udělat, když ne my?"

"Ty si do toho svýho mlíka něco přidáváš?" nadhodil sarkasticky seržant Tračník. "Hele, myslím, že trpaslíci si tuhle věc dokážou vyřídit sami. To máš jako s ulicí V kamenolomu. Nebudu přece strkat nos někam, kde by mi ho mohl někdo utrhnout a sežrat!"

"Jenže my jsme městská Hlídka," oponoval mu Karotka. "To neznamená jen tu část města, která měří přes metr padesát a je stvořená z masa."

"Tohle neudělal žádný trpaslík," prohlásil Potroublo, který se začal mírně kývat sem a tam. "Ani troll." Pokusil se poklepat si ze strany do nosu a minul. "A to dokazuje skutečnost, že měl pořád ještě obě ruce a obě nohy."

"Kapitán Elánius bude chtít, aby se to vyšetřilo," trval na svém Karotka.

"Kapitán Elánius se učí civilování," zabručel Noby.

"Dobrá, já ale -" začal seržant Tračník a vstal ze své stoličky.

Pak vyskočil. Poskakoval nahoru a dolů a ústa se mu otevírala a zavírala. Nakonec se podařilo slovům vydrat se ven.

"Moje noha!"

"Co je s tvou nohou?"

"Něco jsem si do ní vrazil!"

Uskakoval dozadu, jednou rukou si svíral sandál a nakonec se zarazil o Navážku.

"Překvapilo by vás, kdybyste věděli, co všechno si v tomhle městě můžete vrazit do nohy," přikývl Karotka.

"Máte něco v podrážce sandálu," upozornila Angua. "Přestaňte kopat kolem sebe, vy blázne."

Vytáhla od pasu dýku.

"Je to kus lepenky, nebo co. A je v ní napínáček. Někde jste na to musel šlápnout. Pravděpodobně když jste to prohlížel… tam."

"Kus lepenky?" zbystřil Karotka.

"Je na ní něco napsaného…" Angua odškrabala z lepenkového obdélníčku bláto. "Je to špinavé a dá se z toho přečíst jen kousek," řekla.

"Co to znamená?" zeptala se.

"To nevím. Třeba, že se nic nestalo. Možná je to vizitka pana Nikoho, ať je to kdo je to," zabručel Noby. "Koho to zajímá? Dejme si ještě jed-"

Karotka vzal kartičku do ruky a obracel ji sem a tam.

"Schovej ten napínáček," žádal Potroublo; "Těch je jenom pět za penny. Můj bratranec Čudlík je vyrábí."

"Tohle je důležité," prohlásil Karotka pomalu. "To by se měl dozvědět kapitán. Myslím, že právě něco takového hledal."

"Co je na tom tak důležitého?" ušklíbl se seržant Tračník. "Kromě toho, samozřejmě, že mě pekelně bolí ta noha?"

"To nevím, ale kapitán si s tím už poradí," trval Karotka tvrdohlavě na svém.

"Tak mu to tedy řekni," přikývl nakonec Tračník. "Teď by měl být u jejího lordstva."

"Jo, učí se bejt gentlemanem."

"Taky že mu to řeknu," odpověděl klidně Krotka.

Angua vyhlédla zaprášeným oknem. Už brzo vyjde měsíc. Tohle byl jeden z těch městských problémů. Když si jeden nedával pozor, mohla se ta zatracená věc ukrývat za některou z věží.

"Tak já se vydám k domovu," oznámila.

"Já tě doprovodím," nabídl se Karotka spěšně. "Stejně musím zajít za kapitánem."

"To si ale dost zajdeš…"

"To mi nevadí, vážně."

Podívala se mu do nadšeného obličeje.

"Nerada bych ti komplikovala život."

"To je v pořádku. Mám rád procházky. Při chůzi se mi dobře přemýšlí."

Angua se navzdory momentálnímu zoufalství usmála.

Vyšli do hebkého, vlahého večera. Karotka zcela podvědomě nasadil klasický policejní krok.

"Tohle je strašně stará ulice," začal rozhovor. "Říká se, že pod ní teče podzemní řeka. Někde jsem to četl. Co ty si myslíš?"

"A vážně máš tak rád procházky?" zeptala se Angua a srovnala s ním krok.

"No fakticky. Najdeš tady spoustu zajímavých míst, malebných zákoutí ulic a historických památek. Často se procházím po městě, když mám volno."

Podívala se mu do obličeje. Oh, bohové, pomyslela si.

"Proč jsi vlastně vstoupil do Hlídky?"

"Otec řekl, že ze mě ta služba udělá muže."

"Jak se zdá, funguje to."

"To ano. Je to nejlepší práce, jakou znám."

"Vážně?"

"No jistě. Víš, co znamená slovo policista?"

Angua pokrčila rameny.

"Ne."

"Původně to znělo trochu jinak a znamenalo to ‚muž města'. Polis je staré slovo pro město."

"Opravdu?"

"No. Četl jsem to v knize. Muž města."

Vrhla po něm pohled koutkem oka. Jeho tvář byla v té chvíli ozářena světlem pochodně umístěné na rohu ulice, ale navíc měla jakousi vlastní vnitřní záři.

Je hrdý. Vzpomněla si na přísahu.

Pro všechno na světě, on je vážně hrdý na to, že může být tím zatraceným strážníkem.

"A proč jsi k Hlídce nastoupila ty?"

"Já? Oh, já… jsem ráda, když mám jisté jídlo a střechu nad hlavou. Kromě toho, stejně jsem neměla moc na vybranou. Mohla jsem se stát buď členkou Hlídky, nebo… pch… švadlenou."

"A tobě se asi nechtělo celý život sedět s jehlou. A píchat, co?".

Ostrý pohled, který na něj Angua vrhla, jí neukázal nic než počestnou tvář a výraz upřímného zájmu.

"To je ono," vzdala se. "Nechtělo. A pak jsem zahlédla ten plakát ‚Městská stráž vás potřebuje! Zažijte nejneuvěřitelnější dobrodružství s muži - členy Noční hlídky!' Tak jsem si řekla, že to zkusím. Koneckonců, neměla jsem už co ztratit."

Čekala, jestli mu unikne i tenhle dvojsmysl. Unikl.

"To vymyslel seržant Tračník," přikývl Karotka. "Někdy mu to vážně myslí."

Popotáhl.

"Necítíš nic?" zeptal se. "Smrdí to jako… tak trochu, jako kdyby někdo vyhodil starý kobereček ze záchoda."

"No, tak to ti fakt děkuju," ozval se ze tmy velmi nízko nad zemí jakýsi hlas. "Vážně. Díky. To je od tebe… jaksetoto. Stará předložka ze záchoda. To jo."

"Já nic necítím," lhala Angua.

"Lhářko," zabrumlal tajemný hlas.

"A taky nic neslyším."

Podrážky kapitánu Elániovy prozradily, že je v ulici Vodní brázdy. Jeho nohy kráčely o své vlastní vůli, jeho myšlenky byly někde jinde. Je třeba přiznat, že větší část se jich pomaloučku rozpouštěla v nejskvělejším nektaru Kubuly Medvídka.

Kdyby alespoň nebyli tak zatraceně slušní. V životě viděl spoustu věcí, na které se pokoušel, byť zcela bezvýsledně, zapomenout. Až do dnešního dne stála v čele jeho seznamu chvíle, kdy zíral přímo do nozder obrovského draka, který se nadechoval, aby ho vzápětí změnil v malou hromádku mastného popela. Ještě dnes se budil zaplaven potem při vzpomínce na malý věčný plamínek, který hořel v onom bezedném chřtánu. Obával se však, že to všechno teď nahradí vzpomínky na ty kovové trpasličí tváře, které ho lhostejně pozorovaly, a na pocit, že jeho slova padají kamsi do bezedné propasti.

A vzato kol a kolem, co jim vlastně mohl říci? "Promiňte, je mrtev - a je to úředně ověřeno. Nasadili jsme na ten případ naše nejhorší muže?"

Dům nebožtíka Znovuzroda Kladivbuše byl plný trpaslíků - tichých, velmi korektních trpaslíků podobných sovám. Novinky se šíří rychle. Nemohl jim říci nic víc, než co už věděli. Mnoho z nich svíralo zbraně. Byl tam samozřejmě pan Silnoruka. Kapitán Elánius s ním už několikrát mluvil na téma jeho projevů, které se nesly zhruba v tom smyslu, že je třeba naházet všechny trolly do drtičky kamení a vzniklým štěrkem vyspravit městské ulice. Tentokrát však pan Silnoruka mlčel. Tvářil se jen arogantně. V domě vládla atmosféra tiché a zdvořilé hrozby, která jako by říkala: My si tě teď vyslechneme a pak uděláme, co uznáme za vhodné.

Nebyl si dokonce ani jistý tím, kdo z přítomných je paní Kladivbušová. Všichni mu připadali úplně stejní. Když mu ji představili - vousatou a v tepané přilbici -, dostal od ní několik zdvořilých, nic neříkajících odpovědí. Ne, ona jeho dílnu zamkla a bohužel někam založila klíč. Děkuji vám.

Pokusil se naznačit - tak jemně, jak jen to bylo možné -, že na hromadný pochod k ulici V kamenolomu by se Hlídka dívala (pravděpodobně z hodně velké vzdálenosti) velmi nepřívětivě, ale nakonec se mu to nepodařilo. Nemohl říci: neberte věci do vlastních rukou, protože Hlídka už je zlosynovi v patách, z toho prostého důvodu, že pořád ještě ani nevěděl, kde s případem začít. Měl váš manžel nepřátele? Ano, já vím, že do něj někdo udělal díru jako vrata, ale

kromě toho?

Tak se s důstojností, jaké jen byl schopen, což nebylo mnoho, rozloučil a po boji, který svedl sám se sebou a jejž hanebně prohrál, si vzal ze stolu s pohoštěním půl láhve Medvídkovy whisky Děda Sladomlse a vyšel do noci.

Karotka s Anguou došli ke Třpytné ulici.

"Kde bydlíš?" zeptal se Karotka.

"Támhle kousek," mávla Angua rukou.

"V Jilmové ulici? Ne u paní Bochánkové?"

"Ale ano. Proč ne? Chtěla jsem jen nějaký nepříliš drahý, čistý pokojík. Co je na tom špatného?"

"No… víš, myslím si… nic proti paní Bochánkové, příjemná paní, skvělá…, ale… no, víš… sama sis toho musela všimnout…"

"Všimnout? Čeho?"

"No… ona není příliš… vybíravá."

"Promiň, ale já ti pořád nějak nerozumím."

"Zahlédla jsi přece některé z jejích ostatních hostů, ne? Pokud se nepletu, tak u ní pořád ještě žije Reginald Půlbotka, ne?"

"Jo ty myslíš tu zombii?" pokrčila Angua rameny.

"A tu podkrovní místnost měl pronajatou nějaký bánší."

"Pan Soulolit, ano."

"A taky tam bydlí ta stará paní Oslintalová."

"Ona je ghúl. Ale už je na odpočinku. Teď zásobuje sladkostmi dětské oslavy."

"Chtěl jsem říct, nepřipadá ti to místo tak trochu podivné?"

"Ale nájemné je nízké a postele čisté."

"Jenže já mám dojem, že v nich málokterý z nájemníků vůbec kdy spal."

"No a co? Musela jsem vzít, co se mi naskytlo!"

"Promiň. Vím, jaké to je. Když jsem sem poprvé přišel, byl jsem na tom taky tak. Ale stejně bych ti poradil, aby ses odtamtud odstěhovala tak rychle, jak to jen půjde, a našla si někde něco, co by bylo… hm, vhodnější pro mladou dámu, jestli tedy víš, co tím myslím."

"Ani ne. Pan Půlbotka se mi dokonce pokusil pomoci nahoru s věcmi. Fakt je, že já mu pak nahoru musela vynést ruce. Pořád z něj opadávají nějaké kousky, z chudáka."

"Ale vždyť to nejsou… no… takoví lidé jako my," snažil se Karotka dál. "Prosím, byl bych nerad, abys mě nějak špatně pochopila, ale… podívej, trpaslíci? Někteří z mých nejlepších přátel jsou trpaslíci. Moji rodiče jsou trpaslíci. Trollové? S trolly nemám ty nejmenší potíže. Trollové jsou solí země. Doslova a do písmene. Pod svou tvrdou skořepinou srdce ze zlata. Ale nemrtví… u těch bych si přál, aby se vrátili tam, odkud přišli."

"Jenže většina jich pochází právě odsud."

"Já je prostě nemám rád, promiň."

"Už musím jít," odpověděla mu Angua odměřeně. Zastavila se u temného ústí uličky.

"Dobře. Tak dobře," omlouval se Karotka. "Hm. Kdy tě zase uvidím?"

"Zítra. Pracujeme oba v jedné a téže partě, pamatuješ?"

"Ale když budeme mít volno, mohli bychom třeba někdy-"

"Už musím jít!"

Angua se otočila a rozběhla. Nad střechami Neviditelné univerzity se objevil rozptýlený půloblouk měsíční záře.

"Dobrá. Výborně. To je prima. Takže zítra," volal za ní Karotka.

Angua cítila, že právě ve chvíli, kdy zmizela ve stínech, se svět kolem ní začal otáčet. Neměla to nechat dojít tak daleko.

Dopotácela se na následující křižovatku, do míst, kde bylo jen několik lidí, a zmizela v ústí další, ještě temnější uličky a začala si strhávat šaty…

Zahlédl ji jen Bundo Brnk, vyloučený z Cechu zlodějů pro zbytečnou horlivost, a ten akt ho proměnil v zoufalého muže schopného do jisté míry i násilí. Osamocená žena v temné uličce, to bylo přesně to, o čem si myslel, že zvládne.

Rychle se rozhlédl kolem a následoval ji do tmy.

Pět vteřin bylo ticho. Pak se v ústí uličky objevil Bundo a běžel jako o život. Běžel až do přístavu, kde právě vyplouval s přílivem rybářský člun. Přeběhl po prkenném můstku ve chvíli, kdy se ho posádka chystala stáhnout na palubu, a stal se námořníkem. Zemřel o tři roky později v daleké cizí zemi, kde mu spadl na hlavu pásovec, ale za celou tu dobu nikomu ani slovem neprozradil, co tenkrát viděl. Ale říkalo se, že zoufale křičel, kdykoliv zahlédl psa.

O několik vteřin později se objevila v ústí uličky Angua a plavným krokem odklusala pryč.

Lady Sibyla Berankinová otevřela dveře a nasála vzduch.

"Samueli Elánie! Ty jsi opilý!"

"Ještě ne! Ale doufám, že brzo budu!" odpověděl jí Elánius vesele.

"A nepřevlékl ses z uniformy do civilu!"

Elánius sklopil oči na prsa a pak je zase zvedl.

"Vidíš, to je pravda," přikývl spokojeně.

"Hosti tady budou každou chvilku. Běž nahoru do svého pokoje. Máš tam napuštěnou vanu a starý Jeefes ti tam připravil oblek. Tak do toho…"

"To je skvělé!"

Elánius se koupal ve vlažné vodě a topil v růžovém alkoholickém oparu. Pak se usušil, jak nejlépe to šlo, a prohlédl si oblek rozložený na posteli.

Ušil mu ho na zakázku nejlepší krejčí ve městě. Sibyla Berankinová měla dobré srdce. Byla to žena od přírody velkorysá.

Oblek byl v tmavomodré a vínově červené se záplavou krajek kolem krku a na zápěstích. To byla poslední móda, jak mu řekli. Sibyla Berankinová chtěla, aby vykročil do Velkého světa. Nikdy to tak přesně neřekla, ale on věděl, že ho Sibyla považuje za příliš dobrého, než aby byl do smrti obyčejným poldou.

Zíral na oblek pohledem plným vláčné nechápavosti. Nikdy předtím na sobě něco takového neměl. Když byl ještě malý chlapec, nosil ty hadry, které se daly přivázat na tělo, a o něco později to už byly kožené spodky a kroužková košile Hlídky, ono pohodlné a praktické oblečení.

U obleku byl i klobouk. Byl zdobený perlami.

Elánius nikdy neměl na hlavě nic, co by nebylo vykováno z kusu železa.

Střevíce byly dlouhé a špičaté.

V létě vždycky nosil sandály a v zimě tradiční levné boty.

Kapitánu Elániovi se taktak podařilo stát se důstojníkem. Vůbec si nebyl jistý, jak by se teď měl stát gentlemanem. Jak se zdálo, součástí toho bylo i obléct si tenhle oblek…

Sjížděli se hosté. Slyšel skřípění kočárových kol na příjezdové cestě a pleskání nohou mužů nesoucích nosítka.

Vyhlédl z okna. Ulice Vodní brázdy ležela výš než většina Ankh-Morporku a nabízela nerušený výhled na město, pokud to bylo to, čím jste si chtěli krátit dlouhou chvíli. Patricijův palác se rýsoval v šeru jako temný stín, na němž bylo vidět jediné zářící okno. Palác ležel uprostřed poměrně dobře osvětlené části města. Když ovšem začal člověk rozšiřovat pozorovaný prostor, světla rychle řídla a slábla a nakonec váš pohled dospěl do těch městských částí, kde si nikdo nezapálil ani lojovou svíčku, protože by to bylo plýtvání jídlem. Nad ulicí V kamenolomu se vznášela narudlá záře - záře pochodní -, to je jasné, trollové slaví Nový rok. A slabá záře nad budovou Silnoproudé magie Neviditelné univerzity. Elánius by zavřel všechny ty mizerné mágy pro podezření, že jsou zbytečně moc chytří. Ale zdálo se mu, že je mnohem víc světel kolem ulice Kotevního řetězu a Strmé ulice, v té části města, které lidé jako kapitán Ucholub říkali Plechárna…

"Samueli!"

Elánius si upravil kravatu, jak nejlépe dovedl.

Stál tváří v tvář trollům, trpaslíkům i drakům, ale teď se měl setkat se zcela neznámým druhem. S boháči.

Potom si vždycky jen velmi těžko vzpomínala, jaký byl svět, když byla dans une certaine condition, jak matka onen stav delikátně nazývala.

Tam například si pamatovala, že viděla vůně a pachy. Budovy a ulice… samozřejmě tam byly, ale jen jako jednobarevné čmouhy, na jejichž pozadí zvuky a, ano, pachy vystupovaly jako zářící linky… barevného ohně a oblaka… oblaka barevného kouře.

A v tom to právě bylo. Tady se to celé bortilo. Nikdy potom nedokázala najít vhodná slova k tomu, aby popsala, co viděla a cítila. Kdybyste byli schopní zahlédnout alespoň na chvilku osmou barvu a pak byste ji měli popsat v sedmibarevném světě, zněl by váš popis pravděpodobně… "bylo to tak jako zelenočervené, ale ne tak docela". Podobné zážitky se nepopisují dobře a zkušenosti mezi živočišnými druhy se předávají ještě hůř.

Občas, i když ne příliš často, si Angua myslela, že je šťastná, protože má možnost nahlédnout do obou těch světů. A pak tady bylo oněch dvacet minut "po změně", kdy byly všechny její smysly tak ostré, že celý svět, v každém smyslovém rozsahu, zářil jako duha. Už jen to samo o sobě za to skoro stálo.

Byly různé druhy vlkodlaků. Některým lidem prostě stačilo se každou hodinu oholit a nesundávat klobouk, který jim zakrýval uši. Působili skoro normálním dojmem.

Ale ona je stejně poznala. Vlkodlak dokázal rozeznat vlkodlaka na druhé straně přeplněné ulice. V jejich očích bylo něco zvláštního. A když jste měli chvilku času, našlo se mnoho dalších drobných znaků a příznaků. Vlkodlaci většinou žili osaměle a hledali si takové zaměstnání, kde by nepřišli do styku se zvířaty. Pravidelně byli cítit výraznou vodou po holení nebo parfémem a byli velmi vybíraví v jídle. Také si pečlivě vedli deníky, nebo alespoň kalendáře, ve kterých měli červeným inkoustem vyznačeny fáze měsíce.

Být venkovským vlkodlakem, to byl těžký život. Stačilo, aby se ztratilo jedno hloupé kuře, a vy jste byli prvním podezřelým. Každý říkal, že ve městě se žije mnohem snáz.

V každém případě byl ale život ve městě velmi náročný.

Angua byla schopná přehlédnout několik hodin života Jilmové ulice jediným pohledem. Strach malého zlodějíčka viděla jako blednoucí oranžovou linku. Karotkova stopa - to byl rozptylující se zelený mrak s bledším okrajem, který signalizoval, že jeho původce cítil jisté znepokojení. K zelené se družily jemné odstíny staré kůže a leštěnky na kov. Ulici křižovalo samozřejmě množství dalších stop, ať už silných, nebo slabých.

Byla tam i jedna, která páchla jako stará záchodová předložka.

"Ahoj, čubičko," ozval se za ní hlas.

Otočila hlavu. Gaspoda nevypadal lépe ani očima psovité šelmy, stal se navíc jen středem mraku mnoha

podezřelých vůní.

"Aha, to jsi ty?"

"Bodejť," přikývl Gaspoda, který se zuřivě škrabal. Vrhl na ni pohled plný naděje. "Hele, já se jen tak ptám, rozumíš, chtěl bych to vyřídit hned teď, aby mezi námi bylo jasno, jen tak, aby se neřeklo, že jsem to nezkusil, jako pro to… jaksetoto, chápeš, vím, že ne, ale kdyby náhodou, tak bych nerad vypadal jako, víš, co myslím, není tady asi šance, že bych si mohl čuchnout -"

"Není."

"No, já se jen tak ptám. Bez urážky."

Angua nakrčila čenich.

"Jak je možné, že tak děsivě páchneš? Páchl jsi strašně, už když jsem tě cítila jako člověk, ale teď-"

Gaspoda se zatvářil pyšně.

"Dobrý, ne?" nafoukl se. "K tomu nepřijdeš sama od sebe. Na tom je potřeba pracovat. Kdybys byla pravej pes, připadalo by ti to jako skvělá voda po holení. Mimochodem, měla by sis pořídit obojek, slečno. Když máš obojek, nikdo si tě ani nevšimne."

"Díky."

Zdálo se, že Gaspoda má něco na mysli.

"Ehm.. ty nevytrhávaš srdce, že ne?"

"Ne, dokud na to nemám opravdu chuť," odpověděla mu Angua.

"Dobrá, dobrá. Jasně," pospíšil si Gaspoda. "Kam máš namířeno?"

Šla rychle, a aby s ní udržel krok, musely jeho křivé nožky přejít do rozkývaného klusu.

"Chtěla bych si to trochu očichat kolem Kladivbušovy dílny. Neříkala jsem ti, abys šel se mnou."

"Stejně nemám co na práci," odpověděl klidně Gaspoda. "V Žebírkovém domě nevyhazujou odpadky dřív než o půlnoci."

"Cožpak nemáš nějaký domov, kam by ses mohl vracet?" nadhodila Angua, když proběhli pod stánkem se smaženými klobásami a pomfrity.

"Domov? Já? Já a domov? Jo. No jo. No problémo. Rozesmáté dětičky, velká kuchyň, tři jídla denně a vlastní místo u ohně, je to lumpík, ale všichni ho máme rádi a tak dále. Žádnej problém. Jenže já mám občas rád trochu volnosti," vysvětloval jí Gaspoda.

"Já jen, že nemáš žádný obojek."

"Svezl se mi z krku."

"Vážně?"

"To bylo tím, že byl tak těžkej, byl zdobenej drahejma kamenama."

"Samozřejmě, jak jinak."

"Oni mě nechávají dělat, co se mi zlíbí," pokračoval Gaspoda.

"To vidím."

"Někdy nezajdu domů, hm, celý dni."

"Vážně?"

"I tejdny, kolikrát."

"Rozumím."

"Ale jak ti jsou rádi, když se pak zase ukážu," pokračoval Gaspoda.

"Neříkal jsi náhodou, že spáváš na univerzitě?" nadhodila Angua, když se vyhýbali povozu ha Ojíněné ulici.

Gaspoda chvilku vyzařoval mírně nejistý pach, ale velmi rychle se vzpamatoval.

"Jo, to jo," přisvědčil. "No, víš, jak to bejvá… tyhle rodiny. Děti tě pořád tahají, cpou ti suchary a takový věci, lidi tě pořád hladěj. Jednomu to brzo začne lízt na nervy. Takže tam spávám fakticky často."

"Chápu."

"Abych řekl pravdu, častějc tam spím, než nespím."

"Vážně?"

Gaspoda tiše zakňučel.

"Měla bys bejt fakt opatrná, to ti povídám. Taková mladá čubička jako ty tady v tomhle psím městě může spadnout do maléru dřív, než se otočí."

Dorazili k dřevěnému ochozu za Kladivbušovou dílnou.

"Jak si -" začala Angua.

Tady vládla směsice pachů, ale ten nejsilnější byl ostrý jako pila.

"Rakety? Ohňostroj?"

"A strach," přikývl Gaspoda. "Spousta strachu."

Očichal dřevěnou podlahu. "Lidskej strach, ne trpasličí. Trpasličí se pozná. To je ta jejich krysí dieta. Fuj! Ten se musel fakticky strašně bát, když je to ještě teď tak silný."

"Já cítím jednoho muže a jednoho trpaslíka," řekla Angua.

"Jo. Jednoho mrtvýho trpaslíka."

Gaspoda přistrčil svůj odřený čenich ke škvíře pode dveřmi a hlasitě začenichal.

"Ještě je tady něco jinýho," zabručel, "ale je to strašně složitý, když je řeka hned pod náma. Je to olej a… mastnota… a různý druhy - hej, kam jdeš?"

Angua, s čenichem u země, se vydala k Ojíněné ulici a Gaspoda klusal za ní.

"Sleduju stopu."

"Na co? Moc ti nepoděkuje, abys věděla."

"Kdo?"

"Ten tvůj mladej fešák."

Angua se zastavila tak prudce, že do ní Gaspoda vrazil.

"To myslíš desátníka Karotku? To není žádný můj mladý fešák."

"Jo? Ne? Já jsem pes, rozumíš. Jeden jedinej skvělej nos! Pach nelže. To sou tydlecty féromony. Stará dobrá sexuální chemie."

"Vždyť ho znám teprve pár nocí!"

"Aha!"

"Co má znamenat to tvoje ‚aha'?"

"Nic, nic. Na tom přece není nic špatného -"

"Není žádné to, na kterém by mohlo být něco špatného!"

"Dobře, dobře, ale i kdyby bylo…" řekl Gaspoda a spěšně dodával: "Tak by na tom nic nebylo. Desátníka Karotku má rád každý."

"Taky jsem si všimla," přikývla Angua a bylo vidět, že se uklidnila. "Je opravdu… moc sympatický."

"Dokonce i Velký Fido ho kousl jenom do ruky, když se ho Karotka pokusil pohladit."

"Kdo je Velký Fido?"

"Hlavní rafan Cechu psů."

"Psi mají svůj cech? Psi? Dělej si srandu z někoho jiného."

"Ne, čestně. Práva na zbytky, místa na slunění, noční povinnosti štěkat, rozmnožovací práva, vytí na měsíc… a vůbec celá ta kost."

"Psí cech," zavrčela Angua pohrdavě. "Na to ti tak skočím."

"Zkus prohnat obyčejnou krysu Špatnou ulicí a pak mi začni nadávat do lhářů. Máš velikou kliku, že jsi narazila na mě, jinak by tě čekaly ošklivý trable. Každýho psa, kterej v tomhle městě není v cechu, čekají velký trable. Fakt máš strašný štěstí, že jsi trefila akorát na mě."

"Předpokládám, že ty jsi v cechu velký mu- pes, co?"

"Já nejsem členem cechu," odpověděl jí pyšně.

"A jak to, že jsi ještě naživu?"

"Já vždycky myslím na zadní nohy, neměj strach. A Velkej Fido mě nechává na pokoji. Mám totiž Moc."

"Jakou Moc?"

"Ale nic. Velkej Fido… to je můj kámoš."

"Když se někdo zakousne do ruky, která ho chce pohladit - to mně moc přátelské nepřipadá."

"Ne, jo? Z toho posledního chlapa, kterej chtěl Velkýho Fida pohladit, našli akorát přesku z vopasku."

"Vážně?"

"Jo, a ta ještě byla na stromě."

"Kde to jsme?"

"No, tady není ani stromeček. Cože?"

Gaspoda zavětřil. Jeho nos dokázal číst město podle pachů stejně jako vzdělané podrážky kapitána Elánia podle dláždění.

"V místě, kde ústí ulice Vodní brázdy do náměstí Požehnaného chrousta," odpověděl.

"Ta stopa pomalu bledne. Mizí mezi spoustou všech těch ostatních."

Angua ještě chvilku čenichala kolem. Ano, ten někdo došel až sem, ale tady jeho stopu křižovalo příliš mnoho ostatních. Ten ostrý pach tady stále ještě byl, ale jen jako závan ve víru ostatních pachů. Uvědomila si oblak vše přehlušující vůně laciného mýdla. Všimla si ho už předtím, ale jen jako žena a jen jako slabého závanu. V čtyřnásobné síle téměř vyplňoval svět.

Ulicí přicházel desátník Karotka a tvářil se zamyšleně. Nedíval se příliš na cestu, ale on to ani nepotřeboval. Desátníku Karotkovi lidé ustupovali z cesty.

Bylo to poprvé, kdy ho viděla těmahle očima. U všech bohů! Jak si toho mohli lidé nevšimnout? Procházel městem jako tygr vysokou travou, nebo středový medvěd sněhovou plání a krajina kolem něj mu byla stejně přirozená jako jeho vlastní kůže…

Gaspoda se ohlédl. Angua seděla a zírala.

"Visí ti ven jazyk," upozornil ji.

"Co? Vážně? A co? To je normální, jsem udýchaná."

"Cha, cha."

Karotka si jich všiml a zastavil se.

"Ale podívejme, to je ten malý potulný pejsek," řekl.

"Haf, haf," vyrazil ze sebe Gaspoda a ten zrádce, jeho ocásek, se začal dychtivě kývat ze strany na stranu.

"Jak vidím, alespoň ty sis našel přítelkyni," usmál se Karotka, pohladil ho po hlavě a pak si bezmyšlenkovitě otřel ruku do své tuniky.

"A musím říct, že je to překrásná čubička," dodal. "Ramtopský vlkodav, jestli se v tom jen trochu vyznám." S přátelským výrazem Anguu pohladil. "No dobrá," řekl pak. "Jenže takhle se nemůžeme bavit celý večer, máme nějakou práci, že?"

"Haf, kní, dej pejskovi suchar," řekl Gaspoda.

Karotka se zvedl ze dřepu a ohmatával si kapsy. "Myslím, že bych tady někde měl mít nějaký suchar - skoro

bych věřil, že rozumíš každému slovu, co řeknu…"

Gaspoda zapanáčkoval a bez nejmenších obtíží chytil hozený suchar.

"Haf, haf, vrti, vrti," řekl.

Karotka na něj vrhl mírně zamyšlený pohled, jaký na něj vrhali všichni lidé, když místo zaštěkání řekl, haf a místo zavrtění ocáskem inzeroval ‚vrti, vrti', kývl na Anguu a pokračoval ve své cestě na ulici Vodní brázdy a k domu lady Berankinové.

"Vidíš? Tak támhle," prohlásil Gaspoda a s hlasitým chroupáním se pustil do sucharu, "kráčí moc příjemnej mládenec. Prostej, ale milej."

"Je jednoduchý, že? To bylo to první, čeho jsem si na něm všimla. Je prostý. A všechno ostatní je složité."

"Už na tebe dělal buličí oči předtím," odpověděl jí Gaspoda. "Ne že bych měl něco proti buličím očím, aby bylo jasno. Když jsou čerstvé."

"Jsi nechutný."

"Asi jo, ale aspoň vypadám celej měsíc stejně, bez urážky."

"Koleduješ si o kousanec."

"No jasně," zasténal Gaspoda. "Jo, jen si do mě klidně kousni. Auvajs. Ale kdo auvajs? To mně fakt dělá starosti, to si piš. Mám tolik psích chorob, že jsem naživu jen díky tomu, že ty malý sviňky válčej mezi sebou. Měl jsem dokonce i lízavku a tu můžeš chytit, jenom když jsi březí ovce, abys věděla! Tak jen do toho! Kousni mě! Změň celý můj život. Pokaždé když bude měsíc v úplňku, mi narostou chlupy a ošklivý, ale zdravý žlutý tesáky a budu muset běhat kolem po čtyřech. Jasně, je mi jasný, že to bude sakra velká změna proti mýmu současnýmu stavu. Abych ti řekl pravdu," pokračoval, "v poslední době mám nějaký trable v oddělení srsti, takže si myslím, že takový kousnutí - ne na plnou hubu, ale jen takový uždíbnutí - by mi mohlo -"

"Buď zticha." Alespoň ty sis našel přítelkyni, řekl Karotka. To vypadá, jako že on sám zatím…

"Třeba jen takový malí olíznutíčko -"

"Buď zticha."

"Ten neklid, to je všechno Vetinariho vina," řekl vévoda z Eorle. "Ten člověk nemá žádný styl! Takže teď máme město, kde mají hokynáři stejný vliv jako baroni! On dokonce povolil i instalatérům, aby si založili cech! To je proti přírodě, to je můj skromný názor!"

"Nebylo by to tak hrozné, kdyby alespoň trochu dbal na sociální rozvrstvení," souhlasila lady Omnějová.

"Nebo alespoň vládl," přidala se k ní lady Žralounová. "V dnešní době, jak se zdá, projde lidem všechno."

"Připouštím, že staří králové, zvláště ke konci, nebyli náš druh lidí," pokračoval vévoda z Eorle, "ale alespoň za něco stáli, to je můj skromný názor. V těch dnech jsme měli slušné město. Lidé odvedli svou denní práci a neflinkali se celé dny jen tak kolem. A taky jsme tenkrát neotvírali brány kdejakému otrhanci, kterému se zachtělo dovnitř. A samozřejmě zákon jsme měli také! Není to tak, kapitáne?"

Kapitán Samuel Elánius upíral skelný pohled někam mírně stranou a nad levé ucho mluvčího.

Doutníkový kouř visel ve vzduchu téměř nehybně. Elánius si vzdáleně uvědomoval, že během několika posledních hodin snědl příliš mnoho jídla ve společnosti lidí, kteří se mu ani trochu nezamlouvali.

Zatoužil po pachu mokrých ulic a hrubé dlažbě pod podrážkami laciných bot. Kolem stolu koloval podnos s nápoji na trávení, ale Elánius si nevzal jedinou skleničku, protože to Sibyla těžce nesla. A přitom se to pokoušela nedat najevo, což on snášel ještě hůře.

Medvídkova whisky už pomalu vyprchala. V této chvíli svou střízlivost nenáviděl. Znamenalo to totiž, že zase začne přemýšlet. Jedna z myšlenek, které se začínaly drát na povrch, byla, že taková věc jako skromný názor neexistuje.

Neměl mnoho zkušeností s bohatými a mocnými. To je u policajtů téměř pravidlo. Není to tím, že by bohatí páchali méně zločinů, ale zločiny, které páchali, byly tak vysoko nad úrovní obyčejné kriminality, že na ně zpravidla obyčejní poldové v laciných botách a rezavějícím pancíři nedosáhli. Vlastnit sto podezřelých krámků a domků ve slumech - to nebyl zločin, i když žít v některém z nich už ano - téměř. Být vrahem - cech to nikdy nepřiznal, ale důležitým předpokladem pro přijetí byl urozený původ -, to nebyl zločin. Když jste měli dostatek peněz, pak jste prakticky nemohli spáchat zločin. Bohatí se vlastně dopouštěli jen takových malých zábavných hříšků.

"A kam se v dnešní době podíváte, tam vidíte nafoukané zbohatlé trpaslíky a trolly a neotesané lidi," přikývla zasmušile lady Žralounová. "V Ankh-Morporku žije víc trpaslíků než ve kterémkoliv z jejich měst, nebo jak těm svým dírám říkají."

"Co vy si o tom myslíte, kapitáne?" naléhal vévoda z Eorle.

"Hm?" Kapitán Elánius sebral z mísy na stole grep a začal s ním otáčet v prstech.

"O etnických problémech našeho města."

"A my nějaké máme?"

"No, samozřejmě… Podívejte se na ulici V kamenolomu. Tam se noc co noc strhne nějaká rvačka."

"A taky nemají absolutně žádný přístup k víře!"

Elánius chvilku studoval grapefruit. Chtěl říci:

Samozřejmě, že se perou. Vždyť jsou to trollové. Samozřejmě se mlátí obušky - trollština, to je především jazyk těla a oni…, jak bychom to řekli… si rádi zařvou. Abych vám řekl pravdu, jediný, kdo skutečně dělá potíže, je ten bastard Chrysopras, ale to jenom proto, že se opičí po lidech a chápe rychleji než ti ostatní. A co se týče víry, trollí bohové se mlátili kyji do hlav tisíc let před tím, než jsme se my přestali pokoušet žrát kamení.

Jenže vzpomínka na mrtvého trpaslíka v jeho duši vyvolala poněkud perverzní touhy.

Odložil grapefruit zpět na mísu.

"Máte stoprocentně pravdu," přikývl. "Podle mě bychom měli ty bezbožné bastardy sehnat do houfu a pod ozbrojeným doprovodem vyexpedovat z města."

Na okamžik zavládlo ticho.

"Nic jiného si ta chátra nezaslouží!" dodal Elánius.

"Správně!" zvolala lady Omnějová. Elánius měl podezření, že její křestní jméno je Sára. "Vždyť jsou sotva lepší než zvířata!"

"Všimli jste si, jak obrovské mají hlavy?" nadhodil Elánius. "To je prakticky obyčejný balvan. Mají jen velmi malé mozky."

"A morálně, co si budeme -" začal vévoda z Eorle.

V místnosti se ozval šum vlažného souhlasu. Elánius se natáhl pro svou sklenici.

"Jeefesi, myslím, že kapitán Elánius už nemá na víno chuť."

"Omyl!" zvolal Elánius vesele. "A když už mluvíme o trollech, co takhle trpaslíci?"

"No, já nevím, jestli jste si toho všimli," začal vévoda z Eorle, "ale v poslední době je vidět čím dál tím méně psů, než byl člověk zvyklý."

Elánius na něj zamyšleně zíral. To s těmi psy byla pravda. V poslední době skutečně potulných voříšků ubylo. Jenže Elánius taky s Karotkou navštívil několik trpasličích barů a věděl, že trpaslíci jsou sice ochotní sníst psa, ale jen tehdy, když nemůžou sehnat krysu. A ani deset tisíc trpaslíků, kteří by se bez přestávky cpali nožem, vidličkou a lopatou, by v ankh-morporské krysí populaci nezanechalo tu nejmenší mezeru. Koneckonců, bylo to základní motto všech trpasličích dopisů domů: přijeďte všichni a přivezte si hlavně kečup.

"A všimli jste si, jak mají malé hlavy?" začal. "Mají velmi omezený objem mozkovny. To je dokázáno vědeckým měřením."

"A jejich ženy člověk nikdy nevidí," přisadila si lady Sára Omnějová. "To považuji za velmi… podezřelé. Víte přece, co se o trpaslících říká," dodala temným hlasem.

Elánius si povzdechl. On totiž věděl, že trpasličí ženy vidíte neustále, že jenom vypadají úplně stejně jako trpasličí muži. To snad věděl každý, kdo o trpaslících věděl alespoň něco.

"Jsou to mazaní malí mizerové," přisadila si lady Žralounová. "Jsou ostří jako břitva."

"Víte," zavrtěl Elánius hlavou, "že to je to, co nám tak zatraceně leze na nervy, nemám pravdu? To, jak nejsou schopní jediné racionální myšlenky, a přitom jsou tak mazaní, že?"

Pohled, který na něj vrhla lady Sibyla, viděl jen on sám. Vévoda z Eorle udusil zbytek doutníku.

"Oni se sem prostě vetřeli a teď už je najdete všude. A pracujou jako mravenci, a to i v době, kdy každý normální člověk spí po dobře vykonané celodenní práci."

"No, alespoň jeden z nich už dnes v noci pracovat nebude," řekla lady Omnějová. "Moje komorná mi řekla, že jednoho dnes ráno našli v řece. pravděpodobně nějaká krevní msta nebo kmenová půtka."

"Pch… to je určitě jenom začátek," řekl se smíchem vévoda z Eorle. "I když o jednoho míň nebo víc - toho si stejně nikdo nevšimne."

Elánius se zářivě usmál.

Hned u ruky mu stála láhev s vínem, a to navzdory Jeefesovým nenápadným a taktním pokusům ji odstranit z jeho dosahu. Její hrdlo přímo zvalo k uchopení.

Uvědomoval si, že na něm utkvívá několik pohledů. Podíval se přes stůl do tváře muže, který ho upřeně pozoroval a jehož poslední příspěvek ke konverzaci zněl: "Byl byste tak laskav a podal mi koření, kapitáne?" Na té tváři nebylo nic zvláštního s výjimkou toho pohledu - který byl chladný a mírně pobavený. Byl to doktor Kruxminor. Elánius měl neodbytný pocit, že mu doktor čte myšlenky.

"Samueli!"

Elániova ruka se zastavila na poloviční cestě k láhvi. Jeefes stál vedle své paní.

"Jak se zdá, je u dveří jakýsi mladý muž, který se po tobě ptá," řekla lady Berankinová. "Desátník Karotka."

"Božíčku, jak vzrušující!" řekl vévoda z Eorle. "Že by nás přišel zatknout, co myslíte? Hahaha."

"Ha," řekl Elánius.

Vévoda z Eorle strčil lokem do svého souseda.

"Předpokládám, že někde v okolí je páchán zločin," řekl.

"Určitě," přikývl Elánius. "A to velmi blízko."

Uvedli Karotku s helmicí pod paží, který vypadal jako ze škatulky.

Rozhlédl se po vybrané společnosti, nervózně si olízl rty a zasalutoval. Všichni na něj upírali pohledy. Bylo téměř nemožné Karotky si v místnosti nevšimnout. Ve městě byli větší lidé než on. Nebyl nesmyslně přerostlý. Jakýmsi zcela přirozeným procesem působil tak, že se věci kolem něj zmenšovaly. Vedle desátníka Karotky se prakticky všechno stávalo pouhým pozadím.

"Pohov, desátníku," řekl Elánius. "Tak jak nám věci stojí? Tedy, abyste mi rozuměl," dodával spěšně, protože znal Karotkův zmatený přístup k podobným vžitým rčením, "co vás sem přivádí takhle pozdě večer?"

"Rád bych vám něco ukázal, pane. Hm. Pane, já si myslím, že je to z Cechu vr -"

"Víte co, půjdeme ven a probereme si to tam, abychom společnost nerušili." Doktoru Kruxminorovi se ve tváři nepohnul ani sval.

Vévoda z Eorle se pohodlně opřel v křesle. "No, musím přiznat, že to na mě udělalo dojem," řekl. "Vždycky jsem si myslel, že vy z Hlídky jste spolek neschopných lidiček, ale jak vidím, jdete za svou povinností bez ohledu na denní či noční dobu. Jste vždycky připravení sbalit nějakého toho zlodějíčka. Stále na stráži, aby vám neunikl jediný zločinecký mozek, že?"

"Jo. To je ono," přikývl Elánius. "Kriminální mozek, máte pravdu. A častokrát ho najdeme v nejbližším okolí."

Chladný vzduch v prastaré chodbě mu připadal jako požehnání. Opřel se o stěnu a zamžoural na kus kartonu.

",Nic'?"

"Víte, řekl jste přece, že jste na tom dvoře něco zahlédl -"

"Ale proč ,nic'?"

"Třeba odsud brali nějaké předměty. Třeba je odnesli vyčistit nebo spravit a pak tam někdo dal tu cedulku, aby všichni věděli, že nic dalšího z té vitríny nemají brát," navrhoval Karotka. "Víte, oni to tak někdy v muzeích dělají. Když najednou odvážejí víc předmětů, dávají na jejich místa takovéhle cedulky, aby nedošlo k nějakému omylu."

"No, já bych neřekl, že je to právě… A vůbec, co vy vlastně víte o muzeích?"

"No, to máte tak, pane," odpověděl Karotka, "když mám volno, tak si občas do některého zajdu. Byl jsem samozřejmě v tom, co je na univerzitě, a lord Vetinari mě jednou nechal prohlédnout si Starý palác, pak jsem byl v muzeích cechů - oni mě vlastně pustí prakticky všude, když je o to slušně požádám, a v Ojíněné ulici je trpasličí muzeum -"

"Vážně?" podivil se Elánius, kterého to proti jeho vůli skutečně zaujalo. Prošel Ojíněnou ulicí snad tisíckrát.

"No jistě, pane, hned v ústí Kolotoční uličky."

"To je zajímavé. A co v něm je?"

"Obrovské množství zajímavých vzorků trpasličího chleba."

Elánius se nad tím chvilku zamyslel. "No, to teď není důležité, vraťme se k věci," řekl nakonec. "Takhle by to ale nikdo nenapsal."

"Proč ne, pane? ,Vraťme se k věci' se jinak napsat nedá."

"To nemyslím, myslím, že ani hodně hloupý člověk by nedal do vitríny kartičku s nápisem Nic."

Otáčel kouskem kartonu v prstech.

"Jenom šílenec se může vloupat do Cechu vrahů," myslel nahlas.

"To je pravda, pane."

Zlost odplavila všechny alkoholové výpary. Elánius znovu cítil… ne přímo napětí, to nebylo to správné slovo… prostě cítil něco. Pořád ještě si nebyl jistý, co to je. Ale bylo to někde nedaleko a čekalo to na něj…

"Samueli Elánie, co se děje?"

Lady Berankinová za sebou zavřela dveře jídelny.

"Pozorovala jsem tě," řekla. "Byl jsi úmyslně hrubý, Same."

"Pokoušel jsem se nebýt."

"Vévoda z Eorle je velmi starý přítel."

"Skutečně?"

"No, znám ho už velmi dlouho. Abych ti řekla pravdu, nemůžu toho chlapa ani vystát. Ale ty jsi z něj dělal hlupáka."

"Dělal ze sebe hlupáka sám. Já mu s tím jenom pomáhal."

"Jenže, víš… často jsem tě slyšela mluvit o trpaslících a trollech velmi ošklivě."

"To je něco jiného. Já na to mám právo. Ten idiot by nepoznal trolla, ani kdyby na něj ten troll šlápnul."

"To ano, to by ho poznal," upozornil Karotka. "Někteří z nich totiž mohou vážit až -"

"A co se děje, že je to tak důležité?" zeptala se lady Berankinová.

"My… pokoušíme se najít toho, kdo zabil chudáka Buclíka," odpověděl jí Elánius.

Výraz lady Berankinové se okamžitě změnil.

"Tak to je něco jiného," řekla. "Takoví lidé by měli být veřejně bičováni."

Proč jsem to řekl? napadlo Elánia. Možná proto, že je to pravda. Nic… něco je pryč… něco zmizí a vzápětí objevíme trpasličího mistra, kterému někdo udělal ošklivou díru do prsou a pak ho hodil do řeky. To má jistě souvislost. Je to spojeno. Ted' musíme najít, co ty věci spojuje.

"Karotko, zašel byste se mnou ještě jednou ke Kladivbušům?"

"Jistě, kapitáne. Proč?"

"Chtěl bych se podívat do té jeho dílny. A tentokrát s sebou budu mít trpaslíka."

A víc než to, dodal sám pro sebe v duchu. Budu s sebou mít desátníka Karotku. Každý má rád desátníka Karotku.

Elánius, i když nerozuměl, pozorně naslouchal rozhovoru, který se odehrával v řeči trpaslíků. Jak se zdálo, Karotka přece jen vítězil, i když jen o chlup. Klan se vzdával ne z nějakého důvodu, nebo snad z úcty k právu, ale proto, že… jednoduše…, protože to byl Karotka, kdo něco žádal.

Nakonec zvedl desátník hlavu. Seděl na trpasličí stoličce, takže kolena měl prakticky ve výši uší.

"Musíte pochopit, pane, že trpasličí dílna je velmi důležité místo."

"Jistě," přikývl Elánius. "To chápu."

"A vy jste, hm… mnohem větší."

"Teď nerozumím."

"Větší. Mnohem větší než trpaslík."

"Aha."

"Jak bych vám to vysvětlil… vnitřek trpasličích dílen, to je něco jako… vnitřek šatů, pane, jestli mě chápete. Oni říkají, že se tam můžete podívat, když budu s vámi. Ale nesmíte se ničeho dotýkat. Hm. No, vážně z toho nejsou moc šťastní, kapitáne."

Trpaslík, který byl pravděpodobně paní Kladivbušová, odněkud vytáhl svazek klíčů.

"Vždycky jsem s trpaslíky vycházel v tom nejlepším," řekl Elánius.

"Jsou fakticky nešťastní, pane. Ehm. Nevěří, že to bude k něčemu dobré."

"Uděláme, co bude v našich silách!"

"Hm. Asi jsem to nepřeložil tak docela správně. Hm. Oni si totiž myslí, že my nejsme k ničemu. Nechtějí se nás dotknout, pane. Oni si jen myslí, že nám stejně nikdo nedovolí, abychom se s tím případem někam dostali."

"Au!"

"Je mi líto, kapitáne," omlouval se Karotka, který šel předkloněný natolik, že vypadal jako obrácené L. "Až po vás. Dejte si pozor na hlavu, až -"

"Au!"

"Asi by bylo nejlepší, kdybyste si sedl na zem a já se zatím porozhlédl kolem."

Dílna byla dlouhá a samozřejmě nízká. Na vzdálenějším konci byly ještě jedny malé dveře. Pod stropním oknem byl pracovní stůl. Na protější stěně byla výheň a police na nářadí. A díra.

Ze zdi odpadl kus omítky zhruba metr nad zemí a v cihlách, které se červenaly v otvoru, byly vidět praskliny rozbíhající se na všechny strany.

Elánius se poškrabal na nose. Dnes přes den nenašel čas alespoň na chvilku si lehnout. To byla další taková věc. Bude si muset zvyknout spát, když bude tma. Už si ani nepamatoval, kdy naposled spal, když byla tma.

Nasál vzduch.

"Já cítím světlice na ohňostroj," řekl.

"Mohlo by to být taky z výhně," uvažoval Karotka. "Vždyť víte, že jak trollové, tak trpaslíci vypouštějí rakety po celém městě."

Elánius přikývl.

"Dobrá," zabručel. "Tak je tady něco zajímavého?"

"Někdo tady nedávno pěkně silně udeřil do zdi," odpověděl Karotka.

"To se mohlo stát kdykoliv," řekl Elánius.

Karotka zavrtěl hlavou. "To ne, pane, protože podívejte, tady na zemi pod tou prasklinou je prach z omítky a trpaslíci vždycky udržují své dílny ve vzorném pořádku."

"Vážně?"

Na policích vedle pracovního stolu byly srovnány různé zbraně, některé napůl dokončené. Elánius zvedl téměř hotový samostříl.

"Dobrá práce," usmál se pochvalně. "Skvělý mechanismus."

"Byl tím proslulý," přikývl Karotka a bezcílně se probíral věcmi na pracovním stole. "Byl velmi zručný a dělal i jemné práce. Jako koníčka vyráběl hrací skříňky. Nikdy neodolal technické výzvě, zajímal ho každý stroječek, každý mechanismus. Ehm. A co vlastně opravdu hledáme, pane?"

"To si nejsem tak docela jistý. Ale tohle, tohle je tedy kousek!"

Byla to válečná sekera tak těžká, že Elániovi poklesla ruka k boku. Čepel pokrývaly složitě propletené linie. Zbraň musela představovat týdny práce. "To není zbraň, která by se nosila jen tak do rachoty, co?" nadhodil Elánius.

"Samozřejmě není," odpověděl Karotka. "To je pohřební symbol."

"To bych řekl, že od téhle čepele k pohřbu není daleko."

"Ne, okamžik, já jsem tím chtěl říci, že ta sekera je určena k tomu, aby byla pohřbena s mrtvým trpaslíkem. Každý trpaslík je pohřbíván se zbraní. Věděl jste to? Aby si ji s sebou vzal… kamkoliv vede jeho cesta."

"Ale vždyť je to překrásný kousek uměleckého řemesla! A ostří má jako - au!" Elánius si vstrčil palec do úst. "Jako břitvu."

Karotka vypadal šokované. "Samozřejmě. Nebylo by k ničemu, kdyby se jim postavil se špatnou zbraní."

"O jakých ‚nich' to mluvíš?"

"No, o čemkoliv špatném, co by potkal na své posmrtné cestě," odpověděl Karotka poněkud neochotně.

"Aha," Elánius zaváhal. Tohle byla půda, na které se cítil velmi nejistý.

"To je taková prastará tradice," vysvětloval Karotka.

"Já myslel, že trpaslíci nevěří na ďábly, démony a takové věci?"

"To je pravda, ale… nejsme si jistí, jestli to vědí ti ďáblové a démoni."

"Oh."

Elánius odložil sekeru a zvedl z police něco jiného. Byl to rytíř ve zbroji, vysoký dvacet centimetrů. Ze zad mu trčel klíč. Otočil jím a málem tu věcičku upustil, když pohnula nohama. Postavil ji na zem a figurka začala prkenně pochodovat po podlaze a při tom mávala mečem.

"Hýbe se tak trochu jako Tračník, co?" řekl Elánius. "To asi bude hodinový stroj!"

"Ty se teď začínají čím dál tím víc objevovat," přikývl Karotka. "A pan Kladivbuš se v nich opravdu vyznal."

Elánius přikývl. "My ale teď musíme hledat něco, co tady nemá být. Nebo něco, co by tady být mělo, ale není. Máte dojem, že je tady něco, co chybí?"

"Těžko říct, pane. Není to tady."

"Cože?"

"To, co tady chybí, nevidíme, protože to tady není. A když to tady není, nemůžeme zjistit, že to tady chybí," odpověděl mu Karotka s nezlomnou logikou.

"Já jsem tím myslel," začal Elánius trpělivě znovu, "že by tady mohla chybět nějaká věc, u které bys

předpokládal, že tady bude, kterou bys tady čekal."

"No... všechny obvyklé nástroje tady jsou. Skvělé nástroje. Bude to velká škoda."

"Jaká škoda? Proč škoda?"

"Musí je všechny roztavit."

Elánius se nevěřícně díval na police, na nichž ležely pečlivě vyrovnané řady kladiv, kleští, pilníků a dalšího nářadí.

"A proč? Nemohl by je používat nějaký jiný trpaslík?"

"Cože? Používat nářadí nějakého jiného trpaslíka?" Karotkovi se odporem zkřivila ústa, jako kdyby mu někdo navrhl, aby si na sebe vzal měsíc staré spodky desátníka Nóblhócha. "Oh ne, to by nebylo… správné. Víte, ty nástroje jsou… částí jeho samotného. Rozumíte…, kdyby je měl někdo používat po tom, co je on sám používal tolik let… brr!"

"Opravdu je to tak hrozné?"

Kovový rytíř vkráčel pod pracovní stůl.

"To by bylo velmi… špatné," pokračoval Karotka. "Jako… nepřirozené."

"Hm." Elánius vstal.

"Kapit-"

"Au!"

"- dejte pozor na strop. Promiňte."

Zatímco si Elánius jednou rukou osahával hlavu, druhou rukou ohmatával otvor ve stěně.

"Něco… něco v té díře je," řekl. "Podejte mi jedno z těch dlát."

Zavládlo ticho.

"Dláto, prosím vás. Jestli vám to pomůže, tak vám musím říct, že se tady pokoušíme zjistit, kdo zabil pana Kladivbuše. Jasné?"

Karotka zvedl jedno dláto, ale bylo vidět, že to dělá téměř proti vlastní vůli.

"Tak tady máte to dláto, ale je to dláto, které patří panu Kladivbušovi," učinil Karotka neochotně žádané.

"Desátníku Karotko, byl byste tak laskav a přestal být alespoň na dvě minuty trpaslíkem? Jste člen Hlídky! A dejte sem to zatracené dláto! Byl to dlouhý a namáhavý den. Děkuji vám!"

Elánius zastrčil dláto do otvoru ve stěně, a když s ním chvilku viklal sem a tam, vypadl mu do dlaně nepravidelný olověný kotouč.

"Koule z praku?" zajímal se Karotka. "Na prak tady není dost místa," zavrtěl hlavou Elánius. A kromě toho, jak by se, u všech čertů, dostala koule tak hluboko do zdi?"

Zasunul olověnou placičku do kapsy. "Takže to by tak asi bylo všechno, co?" řekl a narovnal se. "Asi bychom měli - au! - vytáhnout toho vojáčka zpod stolu. Budete tak hodný? Raději ať to tady necháme v pořádku."

Karotka zalovil v temnotě pod stolem. Něco tam zašustilo.

"Tady je nějaký papír, pane."

Karotka se opatrně zvedl na kolena a mával malým nažloutlým papírem. Elánius se na útržek zadíval.

"No, mně to připadá jako nesmysl," řekl po chvíli. "Určitě to není psáno trpaslicky, to poznám. Tyhle značky - ty už jsem někde viděl. Nebo něco, co se jim hodně podobalo. Ale smysl mi to nedává žádný." Podal papír Karotkovi. "Podívejte se na to. Naschvál, co byste z toho poskládal vy?"

Karotka se zamračil. "Já umím jenom čepici a lodičku. A potom ještě takovou jako chryzantému -"

"Ale já myslím, jestli by vám něco neřekly ty značky. Tyhle značky, přímo tady."

"To nevím, kapitáne. Ale mně se taky zdají povědomé. Tak trochu jako… alchymistické?"

"Oh ne!" vykřikl Elánius a zakryl si rukou oči. "Jenom ne ti prašiví alchymisti! Jenom to ne! Ne ten šílený spolek obchodníků s raketami. I vrahy bych snesl, ale ne tyhle idioty! Ne! Prosím! Kolik je hodin?"

Karotka se podíval na přesýpací hodiny, které mu visely u opasku. "Půl dvanácté, kapitáne."

"V tom případě si jdu lehnout. Ti šašci můžou klidně do rána počkat. Udělal byste ze mě šťastného člověka, kdybyste mi řekl, že tenhle cár papíru patřil Kladivbušovi."

"O tom opravdu pochybuju, pane."

"Já taky. Tak pojďme. Co kdybychom prošli těmi zadními dveřmi?"

"Pozor na hlavu, pane."

Elánius, téměř na kolenou, se zastavil a prohlížel si rám dveří.

"No, desátníku," řekl nakonec, "teď alespoň víme, že to neudělal troll, že? Ze dvou důvodů. Jednak by troll neprošel těmi dveřmi, které mají trpasličí velikost."

"A ten druhý důvod, pane?"

Elánius něco opatrně vytáhl z rámu dveří.

"Ten druhý důvod, Karotko, je, že trollové nemají vlasy."

Několik vlasů, které se zachytily v dřevěném rámu dveří, bylo dlouhých a červených. Někdo je tady nevědomky zanechal. Někdo vysoký. Rozhodně vyšší než trpaslík.

Elánius si vlasy pečlivě prohlížel. Vypadaly mnohem víc jako nitě než vlasy. Rudé hedvábné nitě. No dobrá, stopa je stopa.

Opatrně vlasy zabalil do kousku papíru, který si vypůjčil z Karotkova zápisníku, a podal je desátníkovi. "Tumáte, dejte na ně pozor." Potom vylezli do noci. Ocitli se na úzkém dřevěném ochozu připevněném ke stěně nad řekou. Elánius se opatrně zvedl.

"Tohle se mi nelíbí, Karotko," prohlásil. "Pod tím vším je něco zkaženého." Karotka se podíval dolů.

"Chtěl jsem říci, že se dějí tajné a podivné věci," vysvětloval Elánius trpělivě.

Pokračovali k Mosaznému mostu. Šli poměrně pomalu, protože Karotka se zdravil s každým, koho potkali. Otrlí zlosyni, jejichž normální odpověď na poznámku kteréhokoliv člena Hlídky by se dala zachytit snad jen formou ošklivých znaků používaných v komixových seriálech, se na něj přihlouple usmívali a mumlali uctivé pozdravy jako odpověď na jeho srdečné: "Dobrý večer, Kostilame! Dej pozor, abys mi zase nešlápl vedle!"

Elánius se zastavil v polovině mostu, aby si zapálil doutník, přičemž si škrtl sirkou o jednoho z ozdobných hrochů. Pak se podíval dolů do hustých vod.

"Karotko?"

"Ano, kapitáne?"

"Myslíte si, že skutečně existuje něco jako zločinecká mysl?"

Karotkova snaha si tu větu přebrat byla téměř slyšitelná.

"No… myslíte…, že někdo myslí jako Kolík Ať sepicnu, pane?"

"To není zločinec."

"Snědl jste, pane, alespoň jednu z těch věcí, co prodává?"

"No… víte… ano, snědl, ale to je něco jiného. On má jen místopisně deformované finanční myšlení."

"Promiňte, pane?"

"Chtěl jsem říct, že oproti ostatním lidem má jiný názor na to, kde mají věci své místo. Jako třeba peníze. On je přesvědčený, že všechny peníze by měly být v jeho kapsách. Ne, co se týká toho zločineckého mozku, jsem myslel -" Elánius zavřel oči a myslel chviličku na doutníkový kouř, nalévaný nápoj a lakonické hlasy. Jistěže existovali lidé, kteří kradli peníze ostatním lidem. Dobrá, takový je svět. To byla docela obyčejná krádež. Ale existovali lidé, kteří jediným jednoduchým slůvkem dokázali lidem ukrást jejich lidství. A to bylo úplně něco jiného.

Jádro celé věci bylo v tom - jednoduše řečeno -, že neměl rád ani trolly, ani trpaslíky. Na druhé straně vlastně neměl příliš v lásce vůbec nikoho. Jenže on se ve společnosti trollů a trpaslíků pohyboval denně a měl právo je nemít rád. Podstatné bylo, že žádný tlustý idiot to právo neměl.

Upíral pohled do vody. Přímo pod ním byl jeden z mostních pilířů, kolem kterého mlaskal a chrčel Ankh. Nečistoty, kusy dřeva, větve, odpadky, to všechno kolem pilíře vytvořilo jakýsi pestrý plovoucí ostrov. Rostly na něm dokonce i houby.

Co by Elánius právě teď ocenil, byla láhev Medvídkovy whisky Jimkin Berahugger, Když jste se dívali na svět dnem láhve whisky, tak se vám krásně zaostřil.

Jenže teď se jeho oči zaostřily na něco jiného.

Pravidlo podobností, napadlo Elánia. Tak tomu říkají herbalisté a bylináři. Jako kdyby bohové na některé byliny a rostliny nalepili cedulky s nápisem "použij mě". Jestliže bylina vypadá jako část těla, je dobrá na výrobu léků k léčení téhle části těla. Máme zubomleč pro léčení zubů, posmutek na… smutek, sluneční oko na oči a existuje dokonce houba, která se jmenuje Phallus impudicus, a já sice nevím, na co může být dobrá, ale Noby umí skvělé houbové omelety. Takže… buď je támhle ta houba naprosto dokonalým lékem na ruce, nebo…

Elánius si povzdechl.

"Karotko, mohl byste někde sehnat lodní hák?"

Karotka sledoval jeho pohled.

"Kousek nalevo od té velké klády."

"Ale ne!"

"Obávám se, že naopak ano. Vytáhněte ho, zjistěte, kdo to byl, a napište hlášení pro seržanta Tračníka."

Tělo patřilo klaunovi. Jakmile Karotka slezl dolů a odstranil část naplavených odpadků, objevila se nad vodou nabělená tvář se širokým smutným úsměvem.

"Je mrtvý!"

"Zdá se, že je to nakažlivé, co?"

Elánius se podíval na rozesmátou mrtvolu. Nepátrejte. Dejte od toho ruce stranou. Nechtě to vrahům a tomu zatracenému Ucholubovi. To je rozkaz.

"Desátníku Karotko?"

"Pane?"

To je rozkaz!

No a co? K čertu s tím. Co si o sobě ten Vetinari vlastně myslí? A co si myslí o Elániovi? Že je taky nějaký vojáček na klíček?

"Zjistíme, co se to tady děje."

"Rozkaz, pane!"

"Ať se děje, co se děje. Zjistíme to."

Řeka Ankh je pravděpodobně jediná řeka, na jejíž hladině si mohou vyšetřovatelé křídou nakreslit obrys mrtvého těla.

Drahý seržante Tračníku,

doufám, že se vám daří dobře. Počasí je hezké a stálé. Tohle je mrtvola, kterou jsme dnes v noci vytáhli z řeky, ale nevíme, kdo to je, jen to, že je členem Cechu šašků a kašparů a je to klaun jménem Ferdinand. Utrpěl vážný úder zezadu do hlavy a pak ho někdo nacpal pod most do vody, kde musel nějaký čas ležet. Je to ošklivý pohled. Kapitán Elánius říká, že musíme všechno zjistit. On říká, že podle něj je to nějak smíchané s vraždou pana Kladivbuše. Říká, že je třeba promluvit se šašky. Říká, abyste to udělal. Také, prosím, přijměte přiložený kousek papíru. Kapitán Elánius říká,

abyste s tím zkusil zajít k alchymistům -

Seržant Tračník přestal číst a několik minut srdečně proklínal alchymisty.

- protože to je Záhadný důkaz. Doufám, že vás můj dopis zastihne při dobrém zdraví, váš oddaný Karotka Rudykopalsson (des.).

Seržant se poškrabal na hlavě. Co to, u ďáblů, všechno znamená?

Nedlouho po snídani přišlo několik starších šašků z Cechu šašků, aby si vyzvedli mrtvé tělo. Mrtvoly v řece… no, tak na tom nebylo celkem nic zvláštního. Ale nebyl to způsob, jakým by klauni a šašci obvykle umírali. Vždyť co může mít klaun tak cenného, aby to stálo za krádež? A jaké mohl klaun představovat nebezpečí?

A co se týče alchymistů, no to ať ho vezme čert, jestli -

"Ale samozřejmě, vždyť on ani nemusí! Zvedl hlavu a podíval se na nováčky. Konečně budou k něčemu dobří!

"Potroublo a Navážka - nesalutujte! - mám pro vás takový malý úkol. Vezmete tenhle kousek papíru do Cechu alchymistů, jasný? A zeptáte se některého z těch šílenců, jak by si s tím poradili."

"Kde je Cech alchymistů, seržante?" zeptal se Potroublo.

"Na ulici Alchymistů, to se samo sebou rozumí," odpověděl Tračník. "Alespoň zatím tam pořád ještě je. Ale na vašem místě bych si pospíšil."

* * *

Budovy Cechu alchymistů stojí přímo proti budovám Cechu hráčů. Alespoň většinou. Někdy jsou výš, někdy níž, někdy se snášejí v kusech po okolí.

Lidé se často hráčů ptají, proč stále ještě neopustili svou budovu, když cech, který mají přes ulici, každé čtyři měsíce vyhodí do povětří svou Velkou síň, a hráči odpovídají: "Přečetl jste si, když jste šel dovnitř, nápis, který máme na dveřích?"

Trpaslík a troll došli až k budově cechu a každou chvíli do sebe náhodou úmyslně vrazili.

"No, a když ty tak chytrý, dej ty papír mně!"

"Pch! Dokážeš ho přečíst? Dokážeš, jo?"

"Ne! Ale já řeknu tobě, abys ty přečetl. To se ono říká del-ego-vání."

"Ha! Neumí číst! Neumí počítat! Pitomý troll!"

"Ne pitomý!"

"Ne, jo? Každý ví, že trollové neumějí počítat ani do čtyř."

"Krysopožiroute!"

"Kolik je tohle prstů? No? Řekněte mi to, vaše chytrosti, kamenná hlavo!"

"Moc," odvážil se Navážka.

"Cha, cha, houbeles, pět! Ty budeš o výplatě v pěkným maléru! Seržant Tračník řekne: Hloupý troll, nepozná ani, kolik tolarů mu dávám. Pch! Tak mě napadlo, jak sis vlastně přečetl tu nabídku ke vstupu do Hlídky? To ti ji musel někdo přeslabikovat, co?"

"A jak sis ty ji přečetl? Tebe někdo zvedl, aby tys na ni viděl?"

Došli k hlavnímu vchodu budovy Cechu alchymistů.

"Já bouším! Můj džob!"

"Já zaklepu!"

Když pan Posílka, sekretář cechu, otevřel dveře zjistil, že na klepadle visí za ruku trpaslík a jakýsi troll s ním mává nahoru a dolů. Upravil si ochrannou přilbu.

"Prosím?" nadhodil.

Potroublo pustil klepadlo.

Navážkova obočí se pomalu splazila ke kořenu jeho zanedbatelného nosu.

"Aha. Jo. Ty bláznovatý, řekni, co ty z toho uděláš?" řekl.

Posílka se podíval z Navážkovy tváře na papír, Potroublo se pokoušel trolla nějak obejít, ale ten vyplňoval dveřní otvor téměř beze zbytku.

"Proč mu říkáš takové věci?"

"Seržant Tračník, on říká, abysme my říkali -"

"Já bych z toho dokázal udělat lodičku a čepici," začal Posílka, "a kdybych měl nůžky, tak ještě dečku nebo řadu panenek, které se drží za ruce -"

"Víte, tady ten… můj kolega tím myslí, pane, jestli byste nám nemohli pomoci s pátráním, které se týká nápisu tady na tom kusu papíru?" vysvětloval Potroublo.

Posílka se na něj podíval. "Vy jste člen Hlídky?"

"Jsem strážník Potroublo," vysvětloval Potroublo a pak ukázal vzhůru, "a tohle je zkoušímbýtstrážník Navážka - nesaluto…, ale sakra!" Ozval se tupý náraz a Navážka se tiše sesul k zemi.

"Sebevražedný oddíl, jak vidím?" řekl alchymista.

"On se za chvilku probere," uklidňoval ho Potroublo. "To je to nešťastné salutování. Je to na něj trochu složité. Znáte trolly."

Posílka pokrčil rameny a obrátil pozornost k papíru.

"Připadá mi to… známé," řekl po chvilce. "Už jsem to někde viděl. Okamžik… vy jste trpaslík, že?"

"To ten můj nešťastný nos, že? Ten mě vždycky prozradí."

"No, vím naprosto jistě, že jsme se vždycky snažili společnosti pomoct a vycházet vstříc," řekl Posílka. "Pojďte dál."

Potroublovy okované boty přivedly Navážku několika kopanci k vědomí a troll vykročil za alchymistou a trpaslíkem.

"Mohl bych se zeptat, pane, na co máte tu ochrannou přilbu?" zeptal se Potroublo, když procházeli chodbami. Všude kolem se ozývalo bušení. Budova cechu se totiž většinou neustále přestavovala.

Posílka zvedl oči k nebesům.

"Koule," povzdechl si. "Přesněji řečeno kulečníkové koule."

"Jo, znal jsem jednoho chlápka, který taky hrál tak razantně," přikývl Potroublo.

"Oh, v tom to není. Pan Silverfish je dobrý hráč. Ten problém je právě spíše v tom, že málokdy mine."

Potroublo se znovu podíval na jeho bezpečnostní přilbu.

"To ta slonovina, chápete?"

"Aha," přikývl Potroublo, který nechápal, "takže to sloni?"

"Slonovina bez slonů. Transmutovaná slonovina. Solidní obchodní záležitost."

"Já myslel, že pracujete na zlatě?"

"To taky. Vy lidičky vlastně víte o zlatě prakticky všechno, že?" přikývl Posílka.

"To máte pravdu," přisvědčil trochu rozpačitě Potroublo, kterého poněkud zaskočila slova "vy lidičky".

"Jak se ukazuje," pokračoval Posílka, "výroba zlata je trochu ošidná věc…"

"Jak dlouho už to zkoušíte?"

"Asi tři sta let."

"To je dost dlouho."

"Jenže na té slonovině pracujeme teprve týden a vyvíjí se to skvěle! Opravdu skvěle!" pokračoval spěšně alchymista. "Až na některé vedlejší průvodní jevy, kterých se určitě velmi brzo zbavíme."

Otevřel jakési dveře.

Ocitli se ve velké místnosti vybavené několika jako obvykle velmi špatně odvětranými výhněmi, celými řadami bublajících křivulí a jedním vycpaným krokodýlem. Vzduch páchl atypicky nízkou průměrnou délkou života.

Velké množství vybavení však bylo vystěhováno, aby se ve středu místnosti udělalo místo pro kulečníkový stůl. Kolem stolu stálo půl tuctu alchymistů, všichni v pozicích, které naznačovaly, že jsou připraveni k bleskovému útěku.

"Tak to už je tenhle týden třetí," komentoval Posílka zachmuřeně. Ukázal na postavu shrbenou nad tágem.

"Ehm, pane Silverfishi -" začal.

"Ticho! Hra je v proudu!" zarazil ho hlavní alchymista, aniž spustil oči z bílé koule.

Posílka se podíval na počitadlo.

"Jednadvacet bodů," vydechl. "No tohle! Možná že se nám konečně podařilo přidat do nitrocelulózy to správné množství kafru -"

Ozvalo se typické ťuknutí. Odpálená koule se rozeběhla, odrazila se od mantinelu -

- a najednou zrychlila. Stále rostoucí rychlostí se řítila na skupinku ostatních koulí a cestou z ní unikal bílý kouř.

"Taky nestabilní," potřásl Posílka hlavou. "K zemi!"

Všichni v místnosti se přikrčili. Výjimkou byli jen dva členové Hlídky, z nichž jeden byl v jistém smyslu předpřikrčený a ten druhý několik minut za reálným časem.

Z černé koule najednou vyrazil sloup ohně, koule provázená chvostem černého dýmu proletěla Navážkovi kolem hlavy a rozbila okno. Zelená koule sice zůstala na svém místě, ale divoce rotovala. Ostatní koule poletovaly sem a tam, některé z nich občas vzplály, zatímco jiné se odrážely od stěn.

Navážku zasáhla mezi oči červená koule, odrazila se od něj, spadla na stůl, padla do prostřední kapsy a tam vybuchla.

Rozhostilo se ticho přerušované jen tu a tam záchvatem kašle. Z mastného kouře se vynořil Silverfish a roztřesenou rukou přesunul ohořelým koncem svého tága na počitadle další znaménko.

"Jedna," zabručel. "Sakra. Takže znovu od tyglíku; Objednejte někdo nový kulečníkový stůl a -"

"Promiňte," ozval se Potroublo a zatahal ho za koleno.

"Kde je kdo?"

"Tady dole!"

Silverfish sklopil oči.

"Oh. Vy jste trpaslík?"

Potroublo na něj vrhl pohrdavý pohled.

"Vy jste obr?" odpověděl.

"Já? Samozřejmě že ne!"

"Aha. V tom případě já musím být trpaslík. A to za mnou, to je troll," pokračoval Potroublo. Navážka zaujal postoj, který vzdáleně připomínal pozor.

"Přišli jsme za vámi, abychom se vás zeptali, jestli náhodou nevíte, co je tady na tom papíře," řekl Potroublo.

"To, to," zaduněl Navážka.

Silverfish se na papír podíval.

"No ano," přikývl. "To je nějaký Leonardův zápis. A co?"

"Leonard?" nadhodil Potroublo. Podíval se na Navážku. "Zapiš si to," vyštěkl.

"Leonard da Quirm," doplnil alchymista.

Zdálo se, že Potroublo stále ještě tápe.

"Vy jste o něm nikdy neslyšel?" podivil se Silverfish.

"Obávám se, že nikoliv, pane."

"Myslel jsem, že o Leonardovi z Quirmu slyšel každý. Částečně mu šplouchalo na maják, ale byl to génius."

"Byl alchymista?"

Zapiš si to, zapiš si to… Navážka se rozhlédl kolem po nějakém kusu ohořelého dřeva a vhodné stěně.

"Leonard? Ne ne. Nepatřil k cechu. Nebo by bylo lepší říct, že patřil spíš ke všem cechům. Ten měl záběr! Fušoval prostě do všeho, jestli víte, co tím myslím?"

"Ne, pane."

"No trochu maloval, projektoval taky stavby, hrál si s mechanikou a vymýšlel různé stroje a zařízení. Zajímal ho kdejaký starý stroj a nástroj."

A určitě taky kladivo a dláto, pomyslel si Navážka.

"Tohle je vzorec na… no, víte, klidně vám to můžu říct, protože to už dávno není žádné tajemství… To je vzorec na to, čemu my říkáme prach číslo jedna. Síra, ledek a dřevěné uhlí. Ten se používá při výrobě ohňostrojů do raket. Dokáže ho vyrobit každý hlupák. Ten vzorec tady vypadá tak podivně, protože je psaný pozpátku, zprava doleva, a s obráceným sklonem písma."

"Tohle by mohlo být důležité," sykl Potroublo na Navážku.

"Ale ne," zavrtěl hlavou Silverfish. "On tak psal pořád. Vždyť říkám, že mu trochu kapalo na karbid. Ale přitom byl strašlivě chytrý. Neviděli jste nikdy jeho portrét Mony Oggové?"

"Myslím, že ne."

Silverfish vrátil kus papíru Navážkovi, který se na něj upřeně zadíval, jako by věděl, co nápis na něm znamená. Třeba bych si to mohl zapsat na tohle, pomyslel si.

"Její zuby vás v místnosti sledovaly, kam jste se jen pohnuli. Úžasné. Někteří lidé dokonce tvrdili, že je ty zuby pronásledovaly i z místnosti a šly za nimi po ulici."

"No, myslím, že bychom si měli s panem da Quirm pohovořit," prohlásil odhodlaně Potroublo.

"No, to byste asi měli, to byste vážně měli," souhlasil Silverfish. "Háček je jen v tom, jestli vám bude mít kdo naslouchat. Zmizel totiž před několika roky."

…a až najdu něco, čím bych si to mohl zapsat, budu si muset najít někoho, kdo by měl naučil psát a…

"Zmizel? Jak?"

"My si myslíme," odpovídal mu Silverfish pomalu, "že objevil způsob, jak se stát neviditelným."

"Vážně?"

"Myslíme si to proto," vysvětloval Silverfish a tajnůstkářsky na oba členy Hlídky kývl, "že ho od té doby nikdo neviděl."

"Aha," zabručel Potroublo. "Hm. Tak z toho mi jde hlava tak trochu kolem, ale nemohl odejít jen někam, kde ho nikdo prostě vidět nemůže?"

"Kdepak, to by nebylo ve stylu starého Leonarda. Nikdy by se neztratil. Ale zmizet - zmizet, to on by mohl."

"Oh."

"On byl tak trochu na budku, to je fakt. Měl v hlavě příliš velký mozek. Ha, vzpomínám si, jak kdysi dostal nápad, že bude vyrábět blesky z citronů. Hej, Posílko, vzpomínáš na Leonarda a jeho bleskové citrony?"

Posílka si udělal na spánku prstem malý kroužek. "No bodejť. Prý zastrčíte do citronu měděnou a zinkovou tyčinku a hej presto! máte ochočený blesk. Byl to idiot."

"Pozor, on nebyl idiot," protestoval Silverfish a zvedl jedinou kulečníkovou kouli, která jakoby zázrakem unikla výbuchu. "Byl tak chytrý, jak říkala moje babička, že nakonec většinou přechytračil sám sebe. Bleskové citrony! Jaký to má smysl? To je stejná pitomost jako s tím jeho strojem na ‚hlasy z nebe'. Já mu povídám: ‚Leonarde, na co bychom pak měli mágy? Na takovéhle věci máme vyzkoušenou docela obyčejnou magii. Citrony na blesky? Příště snad budeš vymýšlet křídla pro lidi, nebo co.' A víte, co mi odpověděl? Odpověděl mi: ‚No, víš, když už jsi o tom začal mluvit…' chudák stará."

K všeobecnému záchvatu smíchu se přidal dokonce i Potroublo.

"A zkoušeli jste to?" zeptal se nakonec.

"Co jestli jsme zkoušeli?" podíval se na něj Silverfish nechápavě.

"Ha, ha, ha," zaduněl Navážka, poněkud opožděný za ostatními.

"No zastrčit do citronu ty kovové tyčinky?"

"Nebuďte blázen, člověče."

"A co znamená tenhle písmeno?" řekl Navážka a ukázal na papír.

Všichni se podívali.

"Jo tohle," přikývl Silverfish, "to ale není žádná značka. Tím byl starý Leonard pověstný. V jednom kuse si čmáral po okrajích knih. Čmáry, čmáry, čmáry. Povídal jsem mu, že by si mohl klidně říkat pan Čmáral."

"Já si myslel, že to má něco společného s alchymií," zamyslel se Potroublo. "Vypadá to tak trochu jako samostříl bez luku. A tady to slovo Ecinčur. Co to znamená?"

"To tedy nevím. Zní mi to jako nějaký barbarský jazyk. No…, jestli je to všechno, strážníku… provádíme velmi důležité výzkumy," řekl Silverfish, který si pohazoval koulí z falešné slonoviny. "My nejsme takoví naivní snílkové jako chudák Leonard."

"Ecinčur," zabručel Potroublo a obracel papír v rukou sem a tam. "Ručnic-e-"

Silverfish kouli upustil. Potroublo stačil taktak skočit za Navážku.

* * *

"S tímhle už mám zkušenosti," prohlásil seržant Tračník, když se s Nobym přiblížili k budovám Cechu šašků a kašparů. "Až zabuším klepadlem, drž se při zdi, jo?"

Klepadlo bylo tvarováno jako umělá ňadra, ta, která jsou nevysychajícím pramenem vtipů a pobavení pro rugbyové hráče a pak ještě pro ty lidi, jimž někdo chirurgicky odstranil smysl pro humor. Tračník rychle zabušil a pak uskočil do bezpečí.

Ozvalo se zavýsknutí, několikeré zatroubení frkačky, krátká melodie, kterou někdo zřejmě považoval za neobyčejně veselou, pak se nad klepadlem otevřelo malé okénko a z něj se pomalu vysunula dřevěná ruka, na jejímž konci se kymácel šlehačkový dort. Ruka však vzápětí praskla a dort skončil jako malá hromádka u Tračníkových nohou.

"To je hrozně smutné, co?" řekl Noby.

Dveře se trhavě pootevřely a ve škvíře se objevil malý šašek.

"Já ptám se hnedle medle," začal zpěvným hlasem, "proč tlustý muž tu, buší, že zaléhají uši?"

"No, to já nevím," odpověděl Tračník automaticky. "Proč tlustý muž buší, až to… co?"

Upírali oči jeden na druhého a přemýšleli kudy kam.

"Na to se ptám já vás," řekl šašek opatrně. Měl smutný hlas plný beznaděje.

Seržant Tračník vykročil zpět, do světa příčetnosti.

"Seržant Tračník, ankh-morporská Městská stráž, Noční hlídka," řekl, "a tady to je desátník Nóblhóch. Rádi bychom si s někým promluvili o muži, který…, který byl nalezen v řece, ano?"

"Aha. Ano. Chudák bratr klaun Fedinand. Myslím, že bude lepší, když půjdete dovnitř," řekl šašek.

Noby se právě chystal strčit do dveří, když ho Tračník zarazil a mlčky ukázal vzhůru.

"Jak se zdá, je nahoře na dveřích postaven kbelík s tekutým vápnem."

"Žeby?" podivil se šašek. Byl velmi malý a na nohou měl obrovské boty, které z něj dělaly jakési chodící velké L. Tvář mu pokrýval nános běloby, na níž byl namalován obrovský rudý úsměv. Vlasy měl vyrobeny z několika starých mopů obarvených narudo. Nebyl tlustý, ale jakási vycpávka v kalhotách měla působit dojmem, že má silně přes váhu. Měl šle z měkké gumy, takže mu kalhoty při každém kroku poskakovaly nahoru a dolů, a to byla poslední věc, která měla dokreslovat obrázek dokonalého trouby.

"Ale ano, jistěže tam je," přikývl seržant Tračník.

"Opravdu?"

"Vážně."

"No, v tom případě lituji," zabručel šašek. "Je to hloupé, já vím, ale je to svým způsobem tradice. Počkejte okamžik."

Ozval se zvuk přistavovaného žebříku, několik plechových zazvonění a kleteb.

"Tak už je to v pořádku. Pojďte dál." Šašek je vedl bránou dovnitř. Všude bylo ticho, rušené jen hlasitým flip-flop jeho obrovských bot na dláždění. Najednou ho, jak se zdálo, něco napadlo. "Vím, že je to dost zvláštní otázka, ale předpokládám, že ani jeden z vás, gentlemani, by neměl chuť přičichnout si k té květině, kterou mám v dírce na klopě?"

"Ne."

"Ne."

"Ano, hned jsem si to myslel." Šašek si povzdechl. "Je to těžká věc, věřte mi. Myslím šaškování. Mám službu u brány, protože jsem ve zkušební lhůtě."

"V jaké zkušební lhůtě?"

"Víte, pořád zapomínám: je to hluboký na rtech pláč a v srdci lehký smích, nebo je to naopak? Pořád se mi to plete."

"Co se týče toho Ferdinanda -" začal Tračník.

"Právě probíhá jeho pohřeb," odpověděl malý šašek. "Proto mám kalhoty spuštěné na půl žerdi."

Vyšli do slunečního světla.

Vnitřní nádvoří bylo lemováno řadami šašků, bláznů a klaunů. Ve větru cinkaly rolničky. Slunce se odráželo od červených nosů a nechtěných proudů vody, které díky nervozitě tu a tam tryskaly z falešných knoflíkových dírek.

Šašek zavedl oba členy Hlídky za řadu tatrmanů, kde je postavil.

"Jsem si jistý, že doktor Bělobrad si s vámi promluví, hned jak skončíme," řekl. "Mimochodem, jmenuji se Boffo." S výrazem plným naděje k nim natáhl ruku.

"Nepodávat," varoval Tračník.

Boffo se zatvářil zničeně.

Začala hrát hudba a z kaple vyšel průvod členů cechu. V čele kráčel jeden z klaunů a nesl malou urnu.

"To je velmi dojemné," nakrabatil Boffo tvář.

Na pódiu na protější straně nádvoří seděl tlustý klaun v pytlovitých kalhotách na širokých šlích, s motýlkem, který se ve větru pomalu otáčel, a vysokém cylindru. Na tváři měl namalován smutný obličej. V ruce svíral hůl, na jejímž konci byl připevněn rybí měchýř.

Klaun s urnou došel k pódiu, vystoupil po schůdcích nahoru, zastavil se a čekal.

Hudba utichla.

Klaun v cylindru udeřil nosiče urny do hlavy měchýřem - jednou, dvakrát, potřetí…

Nosič urny postoupil kupředu, zatřepetal parukou, pak vzal urnu do jedné ruky, druhou uchopil tlustého klauna za pásek u kalhot, odtáhl mu je a s nesmírnou důstojností mu za ně vysypal popel zesnulého klauna Ferdinanda.

Shromážděním proběhl hlasitý vzdech. Hudba spustila Pochod idiotů, hymnu Cechu šašků a kašparů. Na konci melodie vyletěl hudebníkovi konec trombonu a udeřil dalšího klauna do týla. Ten se otočil a chtěl udeřit trombonistu, který ovšem uhnul, rána zasáhla hudebníka za ním a srazila ho do tympánu.

Tračník s Nobym si vyměnili pohledy a potřásli hlavami.

Boffo vytáhl velký, červenobíle kostkovaný kapesník a s humorným kvákáním se vysmrkal.

"Klasický obřad," řekl. "Přesně to by si byl jistě přál."

"Máte nějakou představu o tom, co se vlastně stalo?" nadhodil Tračník.

"Jistěže. Bratr Grineldi použil klasický trik pata-špička-celá-noha a vysypal urnu -"

"Ne, já myslel, co se týká smrti bratra Ferdinanda."

"Hm. My si myslíme, že to byla nehoda," odpověděl Boffo.

"Aha, tak nehoda," zabručel Tračník.

"Jistě. To si myslí i doktor Bělobrad." Boffo na okamžik zvedl obličej vzhůru. Sledovali jeho pohled. Střechy budov Cechu vrahů sousedily se střechami Cechu šašků a kašparů. Nebylo dobré dráždit takové sousedy, zvláště když jediné zbraně, které jste měli k dispozici, byly z lineckého těsta, zdobené šlehačkou.

"To si myslí doktor Bělobrad," opakoval znovu Boffo a sklopil pohled ke špičkám svých obrovských bot.

Seržant Tračník měl rád pokojný život. A město mohlo klidně jednoho dva klauny postrádat. Podle jeho názoru - kdyby byli zmizeli všichni šašci, klauni a tatrmani, byl by svět o něco šťastnější. A přece… přece… nevěděl, co to v posledních dnech do Hlídky vjelo. Stalo se to Karotkovi. Postihlo to i starého Elánia. Už to tak prostě nenecháme… nedovolíme, aby nám věci lhaly…

"Třeba si tak nějak čistil obušek a ten mu nešťastnou náhodou vyletěl z ruky," řekl Noby jízlivě. Tak na toho už to taky leze.

"Nikdo by nezabil mladého Ferdinanda," pokračoval klaun tichým, hlasem. "Byl to hodný a přátelský mládenec. Měl všude kamarády."

"Skoro všude," upozornil ho Tračník.

Pohřeb skončil.

Šašci, klauni a tatrmani se rozcházeli za svými povinnostmi a na cestě se sráželi a mačkali ve dveřích. Bylo při tom mnoho strkání a padání a troubení na nosy i na zadky. Byla to scéna, po jejímž zhlédnutí by si byl i dokonale vyrovnaný člověk schopen podříznout za krásného letního rána žíly na zápěstí.

"Jediné, co vím, je," řekl Boffo potichu, "že když jsem ho viděl včera, vypadal velice… divně. Zavolal jsem na něj, právě když vycházel branou a -"

"Co myslíte tím divně?" přerušil ho Tračník. Tak já opravdu pátrám, pomyslel si s jistou dávkou pýchy. Lidé mi pomáhají v Pátrání!

"Nevím, prostě divně. Nebyl prostě ve své kůži -"

"To bylo včera?

"No jistě. Ráno. Pamatuju si to, protože brána se -"

"Včera ráno?"

"Vždyť to povídám, pane. Víte, byli jsme všichni trochu nervózní po tom výbuchu, ke kterému došlo u -"

"Bratře Boffo!"

"Oh bohové, ne -" zamumlal klaun. Mířila k nim jakási postava. Strašlivá postava. Žádný klaun nebyl legrační. To byl celý účel klaunů. Lidé se klaunům smáli, ale to bylo z nervozity. Význam klaunů spočíval v tom, že když jste je nějakou dobu pozorovali, mohlo se vám pak stát cokoliv a připadalo vám to celkem veselé. Bylo hezké vědět, že je tady ještě někdo, kdo je na tom hůře než vy. Někdo musel být zadkem světa.

Ale i šašci se něčeho bojí, a to je onen bílý klaun s nabílenou tváří. Ten, který se nikdy nepřiplete do cesty letícímu dortu. Ten v zářivě bílých šatech a s bezchybně bílým make-upem. Ten s malým špičatým kloboučkem, malými ústy a jemně načrtnutým černým obočím. Doktor Bělobrad.

"Kdo jsou tihle gentlemani?"

"Ehm -" začal Boffo.

"Noční hlídka," odpověděl za něj Tračník a zasalutoval.

"A copak vás sem přivedlo?"

"Pátrání v rámci vyšetřování smutného skonu klauna Ferdinanda, pane," odpověděl Tračník.

"A já si myslím, že je to jen záležitost cechu, seržante. Co si myslíte vy?"

"Víte, pane, byl nalezen v -"

"Jsem si naprosto jistý, že je to věc, kterou není třeba Hlídku obtěžovat," odpověděl mu doktor Bělobrad.

Tračník zaváhal. Byl by raději stál proti doktorovi Kruxminorovi než proti tomuhle zjevení. Vždyť u vrahů se předpokládalo, že budou nepříjemní. Klauni ovšem měli jen krůček k mimům.

"Ne, pane," odpověděl. "Takže podle vás to byla nepochybně nehoda?"

"Správně. Bratr Boffo vás doprovodí k východu," přikývl hlavní klaun. "A pak se ohlásí u mě v pracovně," dodal. "Rozuměno?"

"Jistě, doktore Bělobrade," zahuhlal nešťastně Boffo.

"Co vám udělá?" zeptal se Noby, když se vydali k bráně.

"Nejspíš to bude klobouk plný bílé barvy," zasténal Boffo. "Když budu mít opravdu štěstí, tak jen povidlový

koláč do obličeje."

Otevřel malá dvířka v hlavní bráně.

"Je nás tady víc, kterým se to nelíbí," zašeptal. "Nevím, proč by z toho ti grázlové měli vyváznout bez trestu. Měli bychom vyrazit na vrahy a pěkně si to s nimi vyřídit."

"A proč na vrahy?" podivil se Tračník. "Proč by vrazi zabíjeli nějakého klauna?"

Boffo se zatvářil provinile. "Já jsem neřekl ani slovo!"

Tračník se na něj s porozuměním usmál. "Tady se každopádně děje něco velmi podivného, pane Boffo."

Boffo se kradmo rozhlédl kolem, jako kdyby čekal, že každým okamžikem odněkud přiletí vražedný šlehačkový dort.

"Najděte jeho nos," zasykl koutkem úst. "Najděte jeho nos. Jeho ubohý nos!"

Dvířka se s třesknutím zavřela. Seržant Tračník se obrátil k Nobymu. "Měl důkazní předmět A, alias druhý mrtvý, nos, Noby?"

"Jasněže, Frede."

"Tak o čem to mluvil?"

"Copak já vím?" Noby se poškrabal na hlavě.

"Třeba myslel falešný nos. Znáš to. Takové ty červené koule na gumičce. Ty," zatvářil se bolestně, "co si o nich klauni myslí, jak nejsou legrační. Takový nos neměl."

Tračník znovu zabušil na dveře a znovu se rychle postavil mimo dosah veselých pastiček.

Okénko ve dveřích se otevřelo.

"Co je?" sykl Boffo.

"Myslel jste tím jeho falešný nos?" zeptal se Tračník.

"Jeho pravý! A teď zmizte!"

Okénko se zavřelo.

"Je to blázen," prohlásil s přesvědčením Noby.

"Ferdinand měl pravý nos. Nebo se ti na něm něco nezdálo?"

"Ne. Měl pár nosních dírek."

"No, já nejsem na nosy žádný odborník," zamyslel se Tračník, "ale myslím si, že se buď bratr Boffo strašlivě mýlí, nebo na tom všem něco smrdí."

"Jako třeba co?"

"No podívej, Noby, ty jsi člověk, o kterém se dá říci, že se zhlídnul ve vojenské kariéře, že?"

"To je fakt, Frede."

"Kolikrát jsi byl degradován?"

"Mockrát," odpověděl Noby pyšně. "Ale vždycky jsem s tím šel k doktorovi a -"

"Byl jsi na mnoha bojištích, že?"

"Aspoň na tuctu."

Seržant Tračník přikývl.

"Takže jsi viděl spoustu těl, když jsi obsluhoval mrtvé -"

Desátník Nóblhóch přisvědčil. Oba věděli, že služba mrtvým znamená sběr osobních věcí, cenností a odebrání bot. Poslední, co mnozí umírající vojáci na vzdálených bitevních polích v minulosti viděli, byl desátník Nóblhóch, který k nim míří s pytlem na rameni, nožem v ruce a vypočítavým výrazem na tváři.

"Je to škoda, nechat tam dobrý zboží," zabručel Noby.

"Takže sis musel všimnout, jak jsou mrtvá těla čím dál tím… mrtvější," pokračoval seržant Tračník.

"Mrtvější než mrtvý?"

"Víš, o čem mluvím. Jak je to na nich víc vidět," pokračoval seržant Tračník, expert soudního lékařství.

"Myslíš, jak tuhnou a červenají a tak?"

"Správně."

"A pak začínají jako měknout a povolovat…"

"To je ono -"

"Hele, víš, že v tomhle stavu se jim mnohem líp stahujou prsteny?"

"Vtip je v tom, Noby, že člověk obvykle pozná, jak dlouho je ten člověk mrtvý. Tak například ten klaun. Viděl jsi ho jako já. Soustřeďme se na čas. Délka, no?"

"Sto šedesát pět až sto sedmdesát, řekl bych. Neseděly mu boty, to se pozná. Byly mu velký."

"Ale já myslel, jak dlouho byl mrtvý."

"Pár dnů. To se pozná podle toho, že -"

"Tak jak je možné, že ho Boffo viděl včera ráno?"

Pokračovali městem.

"No, tak to je trochu oříšek," přikývl Noby.

"To máš pravdu. Předpokládám, že to bude kapitána moc zajímat."

"Třeba je ten klaun zombie?"

"Nemyslím."

"Zombie jsem nikdy nemohl vystát," upozornil ho Noby.

"Vážně?".

"Víš, jak bylo těžký dostat jejich boty?"

Seržant Tračník mávnutím pozdravil kolemjdoucího žebráka.

"Pořád ještě chodíš o svých volných večerech do toho spolku lidových tanců, Noby?"

"Samozřejmě, Frede. Tenhle týden nacvičujeme ‚Trhání sladkého šeříku'. Je tam hrozně složitý dvojitý přechodový krok."

"Jsi zvláštní chlap, Noby. Člověk nikdy neví, kde všude máš prsty."

"To jenom tehda, když ty prsteny fakticky nejdou stáhnout."

"Chtěl jsem jenom říct, že představuješ zvláštně mnohostrannou osobnost."

Noby se pokusil kopnout malého potulného psíka.

"Ty už zas čteš knihy, Frede?"

"Musím si doplnit vzdělání, Noby. To ti nováčkové. Karotka má nos v knihách skoro pořád. Angua zná slova, která si já musím hledat v encyklopedii, a dokonce i ten s tím zadkem hned u země je chytřejší než já. Myslím, že na svou velící funkci mám každopádně dost chatrné vzdělání."

"Ale jsi chytřejší než Navážka," utěšoval ho Noby.

"To si taky říkám. Říkám si: ‚Frede, ať je to, jak je to, ty jsi chytřejší než Navážka.' Ale pak si vždycky dodám: ‚Jenže to jsou, Frede, i kvasinky.'"

Odvrátil se od okna.

"Tak. Ta zatracená Hlídka!"

Ten zatracený Elánius! Přesně ten nesprávný muž na nesprávném místě. Proč se lidé nikdy nepoučí z historie? Zradu měl zakódovanou přímo v genech. Jak může město pořádně fungovat, když se někdo takový potuluje kolem? K tomu přece nebyla Hlídka určena. Muži Hlídky měli dělat, co se jim řeklo, a dohlédnout na to, aby to tak dělali i ostatní lidé.

Člověk jako Elánius mohl způsobit pěkný zmatek. Ne proto, že by byl chytrý. Chytrý člen Hlídky - to byl protimluv. Ale stačila pouhá náhoda a situace se mohla zkomplikovat.

Ručnice ležela na stole.

"Co mám s tím Elániem udělat?"

Zabij ho.

Angua se probudila. Bylo téměř poledne, ležela ve své posteli v domě paní Bochánkové a někdo bušil na dveře.

"Hmm?" řekla.

"Sem se přišla zeptat. Mám ho vodpálkovat?" ozval se hlas zhruba ve výšce klíčové dírky.

Angua rychle uvažovala. Ostatní nájemníci ji před tímhle varovali. Čekala na první srozumitelnou narážku.

"Aha, jo díky, milunko. Sem zase zapomněla," řekl hlas.

U paní Bochánkové si musel člověk vybrat ten správný čas. Nebylo jednoduché žít v domě spravovaném ženou, která se v přítomnosti pohybovala jen fyzicky. Paní Bochánková byla médium.

"Zase jste měla zapnutou jasnovidnost, paní Bochánková," řekla Angua, spustila nohy z postele a začala se rychle probírat hromádkou šatstva na židli.

"A kamže sme se to dostali?" řekla paní Bochánková stojící stále ještě za dveřmi.

"Řekla jste: ‚Sem se přišla zeptat. Mám ho vodpálkovat?', paní Bochánková," napovídala Angua. Oblečení! To byla vždycky ta největší potíž. Mužskému vlkodlakovi stačilo najít spodky a předstírat, že spěchal.

"Aha, jo." Paní Bochánková si odkašlala. "Dole u dveřích je ňákej mladík a ptá se po vás," řekla.

"A kdo je to?" zeptala se Angua.

Na okamžik zavládlo ticho.

"Jo, jo, si myslím, že už je to vyřízený," řekla po chvilce paní Bochánková. "Vodpusťte, zlatíčko. Mám hrozný bolesti hlavy, když mi lidi nedoplňujou ty správný kousky řeči. Ste člověk, zlato?"

"Můžete dovnitř, paní Bochánková."

Pokoj nebyl nic moc. Byl hlavně hnědý. Na podlaze hnědé nepromokavé plátno místo koberce, hnědé stěny, nad postelí obrázek hnědého jelena, obklopeného smečkou hnědých psů na hnědých blatech, jehož tmavohnědé paroží se rýsovalo proti obloze. Obloha byla oproti všem meteorologickým zvyklostem hnědá. Byla tam hnědá skříň. Možná, že kdybyste se prodrali vrstvou tajemných starých kabátů*, které v ní visely, ocitli byste se v magické říši víl, plné mluvících zvířat a skřítků, ale za tu hroznou námahu by to pravděpodobně nestálo.

Vstoupila paní Bochánková. Byla to malá tlustá paní, ale nedostatek výšky řešila tím, že nosila obrovský černý klobouk. Ne ten špičatý typ, jaký nosí čarodějky, ale klobouk pokrytý vycpanými ptáky, voskovým ovocem a dalšími ozdobnými předměty, a to vše nabarveno načerno. Angua ji měla docela ráda. Pokoje byly čisté, nájem levný a paní Bochánková měla pochopení pro lidi, kteří žili poněkud neobvyklý život a měli své zvláštnůstky, dejme tomu odpor k česneku. Její dcera byla vlkodlačka, a tak paní domácí dobře věděla o tom, že okna a dveře v přízemí musí mít mnohem delší kliky a kličky, aby je dokázala otevřít i vlčí tlapa.

"Je voblečenej do zbroje," oznamovala paní Bochánková. V každé ruce nesla jeden kbelík plný čehosi, co vypadalo jako štěrk. "A mejdlo má až za ušima."

"Oh. Ehm. Dobře."

"Mu můžu říct, aby táhnul po svejch, estli chcete," nabízela se paní Bochánková. "To dělám vždycky, dyž se vobjeví někdo, vo koho tady nestojíme. Zvlášť eště dyž si přinese dubovej kolík. To tady nemůžu trpět, něco takovýho. Lidi, co vám dělaj nepořádek v hale, mávaj na všechny strany pochodněma a tak."

"Myslím, že vím, kdo to je," odpověděla jí Angua. "Já to vyřídím."

Zastrčila si blůzu za opasek.

"A estli pudete ven, tak za sebou zavřete dveře, jo?" volala za ní paní Bochánková, když Angua vyšla do haly. "Du panu Mrkalcovi vyměnit zem v rakvi, páč ho poslední dobou z toho, co tam má, bolej záda."

"Ale to, co nesete, mi připadá jako štěrk?"

"Jo, ale je ortopedickej."

Karotka stál uctivě přede dveřmi, helmu pod paží a na tváři nesmírně rozpačitý výraz.

"Copak?" nadhodila Angua skoro laskavým tónem.

"Ehm. No, dobré ráno. Myslel jsem, jako, že třeba když ještě tak dobře neznáš město, víš, myslím do podrobna, takže kdybys chtěla, tedy kdybys měla chvilku a chuť, tak to…, když máme ještě čas před nástupem do služby…, že bych ti mohl ukázat nějaký zajímavý kousek?"

Na okamžik měla Angua dojem, že jasnovidný dar paní Bochánkové teď přešel na ni. Hlavou jí proběhly různé představy z budoucnosti.

"Ještě jsem nesnídala," odpověděla.

"V Nebozezově lahůdkářství v ulici Kotevního řetězu podávají skvělé snídaně. Nebozez je trpaslík, ale připravuje pokrmy pro všechny."

"Ale teď je poledne."

"Jenže pro Noční hlídku je čas snídaně."

"Já jsem prakticky vegetariánka."

"Mají tam skvělou sojovou krysu."

Vzdala se. "Skočím si pro kabát."

"Ha, ha," řekl jakýsi hlas, který přetékal sžíravým cynismem.

Sklopila oči. Za Karotkou seděl Gaspoda a pokoušel se šklebit, zatímco se zuřivě škrabal.

"Včera večer jsme spolu prohánělí kočky," připomínal jí. "My dva, vzpomínáš? Osud nás, abych to tak nějak vyjádřil, svál dohromady."

"Běž pryč!"

"Prosím?" podíval se na ni udiveně Karotka.

"Ty ne. Ten pes."

Karotka se ohlédl.

"Ten? Vadí ti? Je to příjemný přátelský pejsek."

"Haf, haf, sucharrr."

Karotka si začal automaticky prohledávat kapsy.

"Vidíš?" zašklebil se Gaspoda na Anguu. "Tenhle mládenec by vyhrál soutěž Mistr Prostota, nemám pravdu?"

"Snášejí trpaslíci ve svých podnicích psy?" zeptala se Angua.

"Ne," odpověděl Karotka.

"Jo, ale až když jim natáhnou česnekový kalhoty a šoupnou je do trouby."

"Vážně? To se mi zamlouvá," usmála se Angua. "Tak pojďme."

"Tak vegetariánka?" zahuhlal Gaspoda, který jim kulhal v patách. "No nazdar!"

"Zavři tlamu!"

"Prosím?" zastavil se Karotka.

"To nic, myslela jsem chvilku nahlas."

Elániův polštář byl tvrdý a studený. Opatrně ho ohmatal. Byl tvrdý a studený, protože to nebyl polštář, ale stůl. Měl pocit, že k němu má přilepenou tvář, a neměl ani v nejmenším chuť uvažovat o tom čím.

Dokonce si ani nesundal zbroj.

Ale zato se mu teď podařilo rozlepit jedno oko.

Psal do svého zápisníku. Pokoušel se v tom všem najít nějaký smysl. A při tom usnul.

Kolik to bylo hodin? Není čas ohlížet se zpět.

Podařilo se mu přečíst:

Ukradeno z Cechu vrahounů: nemají už nic. Kladivbuš zavražděn. Zápach raket. Kus olova. Alchym. značky. Druhé tělo v řece. Klaun. Má falešný červený nos? Nemá, nemá taky už nic!

Upíral oči na těch několik téměř nečitelných poznámek.

Jsem na stopě, pomyslel si. Nemusím vědět, kam vede, je potřeba jen po ní jít. Když se pořádně hledá, vždycky se nějaký zločin najde. A někde do toho zapadnou i vrazi.

Sleduj každé vodítko. Prozkoumej každou podrobnost. Pomaličku, polehoučku.

Mám hlad.

Neohrabaně se zvedl na nohy a podíval se na svou tvář, která se odrážela v popraskaném zrcadle nad umyvadlem.

Zaneseným sítem paměti mu pomalu začaly prokapávat události minulé noci. Ve středu všeho byla tvář lorda Vetinariho. Elánius cítil, jak v něm narůstá zlost, sotva si na to vzpomenul. Ten přezíravý, chladný způsob, jakým oznámil Elániovi, že se nesmí zajímat o krádež z -

Elánius se znechuceně díval na svůj odraz -

- a něco mu zavadilo o ucho a roztříštilo sklo.

Zíral na díru v omítce, rámovanou zbytky zrcadla. Všude kolem něj s cinkotem dopadaly na zem střepy.

Elánius stál ještě okamžik jako vyřezaný ze dřeva.

Pak zareagovaly jeho nohy, které došly k názoru, že mozek bloudí neznámo kde, povolily pod ním a snesly zbytek jeho těla na podlahu.

Ozvalo se další zazvonění a z poloviny plná láhev whisky značky Jimkin Bearhugger stojící na stole se rozletěla na kousky. Pomalu se zvedl na všechny čtyři a pak se opatrně vztyčil u stěny vedle okna. Elánius si ani nepamatoval, že ji koupil. Hlavou mu proletěly zlomky představ. Mrtvý trpaslík. Díra ve stěně…

Kdesi úplně vzadu se mu vylíhla jakási myšlenka a začala se mu pomalu rozlévat mozkem. Tohle byly dřevěné, slabě nahozené stěny, a navíc ještě velmi staré. S trochu snahy jste jimi mohli prostrčit prst. A kdyby měl takovou stěnou proletět kus kovu -

Dopadl na zem ve stejném okamžiku, když se ozvalo něco jako pok, a ve stěně těsně vedle okna se objevil otvor. Do vzduchu vyletěl obláček rozbité omítky.

Elániův samostříl stál opřený opodál u stěny. Nebyl žádný střelec odborník, ale, u ďábla, kdo byl? Namíříte a vystřelíte. Přitáhl si ho k sobě, převrátil se na záda, vstrčil špičku nohy do třmenu a zatáhl za tětivu. Ozvalo se klapnutí, když zapadla na místo. Pak se rychle překulil na jedno koleno a vsunul do drážky střelu.

Je to katapult. Musí to být katapult. Možná v trollí velikosti. Někdo na střeše Opery, nebo někde vysoko…

Přilákej jejich střelbu, vyprovokuj je… Zvedl svou helmu a nasadil ji na špičku další střely. Teď se musí skrčit pod oknem a…

Chvilku přemýšlel. Pak se přeplazil po podlaze do rohu, kde bylá násada s hákem na konci. Kdysi se používala k otvírání horních oken, která ovšem dávno zarezlá tak, že se s nimi nedalo pohnout.

Nasunul helmu na hák, zapřel se v rohu a s jistou dávkou námahy se mu podařilo kulatinu zvednout tak, že se vrchol helmy zvedl nad okenní rám.

Pok.

Pokud by si byl člověk, který by chtěl vystrčit nad okenní parapet něco jako třeba helmici nasazenou na střele do samostřílu, lehl na podlahu pod oknem, teď by mu to bylo líto. Přesně z toho místa totiž s praskotem vyletělo několik velkých třísek.

Elánius se usmál. Někdo se ho pokoušel zabít a to v něm vzbudilo pocit, že je mnohem živější, než se cítil mnoho dnů předtím.

A taky, že je útočník o něco hloupější než on. To je něco, co si můžete u člověka, který vás chce zabít, vždycky přát.

Odhodil tyč, zvedl kuši, proběhl kolem okna a v běhu vystřelil na nezřetelnou siluetu na střeše Opery na druhé straně ulice, i když vzdálenost byla poměrně veliká. Přeběhl pokoj a vyrazil dveřmi. Ve chvíli, kdy se za ním zavíraly dveře, něco se zaduněním narazilo do rámu.

Pak dolů po schodech, ven z domu, přes střechu záchodu, do průchodu U odřené pěsti, po schodech k zadnímu vchodu do domu retrofrenologa Zorga, přes jeho ordinaci a k oknu.

Zorgo i jeho momentální pacient ho zvědavě pozorovali.

Střecha, kde se ještě před chvílí nacházel neznámý útočník, byla prázdná. Elánius se otočil a setkal se se dvěma nechápavými pohledy.

"Dobrý den, kapitáne Elánie," řekl retrofrenolog a v jedné ruce stále ještě třímal pozvednutou velkou dřevěnou palici.

Elániovi po tváři přeběhl mírně nepříčetný úsměv.

"Měl jsem dojem -" začal, zarazil se, ale vzápětí pokračoval, "- že jsem támhle na střeše zahlédl zajímavého, velmi vzácného motýla."

Troll i jeho pacient obrátili pohledy ke zmíněné střeše.

"Jenže tam žádný nebyl," dokončil Elánius.

Vrátil se zpět ke dveřím.

"Promiňte, že jsem vás vyrušil," omluvil se a vyšel ven.

Zorgův pacient jeho odchod se zájmem pozoroval.

"Neměl on samostříl?" řekl nakonec. "Není to trochu zvláštní, vydávat se na lov vzácných motýlů se samostřílem?"

Zorgo upravil polohu souřadnicové síťky na pacientově hlavě.

"Nevím, třeba jim taková kuše dokáže zabránit v tom, aby vyvolávali všechny ty zatracené bouře." Pozvedl znovu palici. "Tak do čeho jsme se to chtěli dneska pustit? Rozhodnost?"

"Ano. Ne. Já nevím."

"Dobrá." Zorgo zamířil. "Tohle," upozornil a měl naprostou pravdu, "bude bolet jen chviličku a pak už nic neucítíte."

Bylo to něco víc než obyčejné lahůdkářství. Byl to jakýsi střed městské trpasličí komunity a shromažďovací místo. Když Angua, ohnutá v pase skoro do pravého úhlu, vstoupila, šum hlasů utichl. Když se za ní ve dveřích objevil Karotka, rozezněly se hlasy znovu a společnost na mnoha stranách prokvetla úsměvy. Přátelsky zamával všem hostům.

Pak dal opatrně stranou dvě židle. Když si sedli na podlahu, mohli seděl vzpřímeně.

"Je to moc… pěkné," řekla Angua. "Takové etnické."

"Chodím sem poměrně často," přikývl Karotka. "Jídlo je tady skvělé a samozřejmě se vyplatí poslouchat, co se děje v nižších vrstvách."

"Tak to tady jistě nedá moc práce, že?" usmála se Angua.

"Promiň, ale -"

"No, já jenom myslela, že tady je člověk… opravdu hodně… nízko."

Cítila, jak jí s každým slovem uniká půda pod nohama. Okolní hlasy najednou začaly znovu slábnout.

"Ehm," řekl Karotka a upřel na ni významný pohled "Jak bych ti to… řekl? Tady sice všichni mluví trpaslicky, ale poslouchají v člověčině."

"Promiň."

Karotka se usmál. Kývl na kuchaře za pultem a hlasitě si odkašlal.

"Myslím, že mám někde prášky na kašel -" začala Angua.

"Objednával jsem snídani," přerušil ji Karotka.

"Ty znáš jídelní lístek nazpaměť?"

"Jistě. Ale navíc je napsaný támhle na zdi."

Angua se otočila a zadívala se na to, co původně považovala za náhodnou škrábanici na stěně.

"To je oggham," vysvětlil jí Karotka. "Prastaré a vzletné runové písmo, jehož původ byl dávno zahalen mlhami času, ale říká se o něm, že vznikl ještě před příchodem bohů."

"Vážně? A co tam mají?"

Tentokrát si Karotka skutečně odkašlal.

"Omáčka, vejce, fazole a krysa - 12 p.

Omáčka, krysa a opečený chléb - 10 p.

Krysa se smetanovým sýrem - 9 p.

Krysa s fazolemi - 8 p.

Krysa s kečupem - 7 p.

Krysa - 4 p."

"Proč stojí kečup skoro tolik co krysa?"

"Zkoušela ses někdy najíst kečupu bez krysy?" odpověděl jí Karotka. "No, objednal jsem ti kousek trpasličího chleba. Už jsi ho někdy jedla?"

"Ne."

"Každý by to měl alespoň jednou zkusit," uvažoval Karotka nahlas. Chvilku přemýšlel. "A většina lidí to zkusí," dodal, "jednou."

Tři a půl minuty minuty potom, co se probudil, se kapitán Elánius, Noční hlídka, vypotácel po posledních schodech na střechu budovy městské Opery. Zalapal po dechu a dokončil výstup allegro ma non troppo.

Pak se opřel o stěnu a v půlkruhu před sebou pohyboval nataženým samostřílem.

Na střeše kromě něj nikdo nebyl. Všude kolem se rozkládaly prázdné olověné desky a vstřebávaly ranní slunce. Už teď byly tak rozpálené, že by bylo obtížné se po nich pohybovat.

Když se vydýchal a cítil se poněkud lépe, nahlédl za komíny a vypuklé světlíky. Jenže ze střechy vedlo několik cest a byly tady desítky úkrytů.

Viděl odsud přímo do svého pokoje. Když na to přijde, viděl odsud do pokojů větší části města.

Katapult… ne…

No dobrá. Ale tady alespoň najde nějaké svědky.

Přešel k okraji střechy a pohlédl dolů.

"Zdravím vás, vy tam," řekl. Zamrkal. Budova byla vyšší než šestipatrový dům a na lačný žaludek to nebyl právě nejpříjemnější pohled.

"Hm… poslyšte, nemohl byste vylézt sem nahoru?"

"Roč ne, úžu."

Elánius ustoupil. Ozvalo se skřípění kamene a na střechu se pracně vyšplhal chrlič, který se pohyboval jako oživlá socha v laciném trikovém filmu.

Elánius toho o Chrličích mnoho nevěděl. Karotka mu kdysi vyprávěl o tom, jak jsou úžasní, zvláštní, městský druh trollů, u kterých se časem vyvinula symbiotická existence s okapy a svody. Vzpomínal, jak Karotka obdivoval způsob, jakým svýma obrovskýma ušima zachycují dešťovou vodu a chrlí ji jemnými síťkami, které mají v ústech. Chrliče jsou pravděpodobně nejpodivnější formou života na celé Zeměploše. Jen málokterý pták si postaví hnízdo na střeše budovy obydlené chrliči, a dokonce i netopýři kolem nich létají velkými oblouky.

"Jak se jmenuješ, příteli?"

"í-sa řehlí-ející od ej."

Elániovy rty se nehlučně pohybovaly, jak si v duchu doplňoval všechny ty zvuky, které bytost, jejíž ústa byla neustále otevřena, nedokázala vytvořit. Římsa přehlížející Broad Way. Osobní údaje každého chrlíce byly úzce spjaty s místem jeho pobytu stejně jako u škeble přílepky.

"Takže, Římso," začal opatrně Elánius, "víš, kdo jsem?"

"Ohožel neí."

Elánius přikývl. Sedí tady nahoře za každého počasí a do uší mu lezou komáři. Takoví tvorové nemají přeplněný adresář. I taková škeble potoční zná víc lidí.

"Jsem kapitán Elánius z Hlídky."

Chrlič roztáhl obrovské uši.

"Áž-ě? A já se á a Aro-a?"

Elánius si větu v duchu přeložil a zamrkal.

"Vy znáte desátníka Karotku?"

"Oh, ja-a y e? Ochoielě."

Elánius si odfrkl. Já jsem tady v okolí vyrostl, pomyslel si, a když jdu po ulici, každý řekne "co je to za otrapu?". Karotka je tady pár měsíců a zná ho každý. A on zná každého. Určitě by se mě to dotklo, kdyby nebyl tak strašně sympatický.

"Pořád žiješ tady nahoře," začal Elánius, jehož to zaujalo navzdory mnoha naléhavějším věcem, které zatěžovaly jeho mysl, "jak je možné, že znáš Aro-u? É, Karotku?"

"Cho-í i em to a ta o-o-í-at."

"Áž-ě?"

"Ao."

"A nepřišel sem nahoru dnes někdo jiný?"

"Ao."

"A viděl jsi, kdo to byl?"

"Oh. Yl ay je ch-íli. A ěl seo rae-o. Iěl jse ho ěže o Holoeroě olici."

Utíkal po Holofernově ulici, přeložil si Elánius. Ať to byl kdokoliv, bude teď už daleko.

"Ěl yč," řekl najednou Římsa sám od sebe. "Ohosroj-ou yč."

"Cože měl?"

"Ohos-roj! Z-áe ohos-roj? Ác! Íií! O! Ác! Rae-y!"

"Aha, ohňostroj."

"Ao. O ěl. Yč."

"Tyč na ohňostroj? Jako tu tyč, ze které se vypouštějí rakety?"

"Ee! Ji-o! Yč s ržale. Uážeš s í a oa oělá ÁC!"

"Ukážeš s ní a ona udělá bác?"

"Ao."

Elánius se poškrabal za uchem. To vypadalo jako hůl, kterou nosili mágové. Ale ty nedělaly hluk.

"No… tak ti mnohokrát děkuju, Římso. O-rao jsi ě elice o-ohl."

Obrátil se nazpět ke schodům.

Někdo se ho pokusil zabít.

A Patricij ho varoval před vyšetřováním krádeže v Cechu vrahů. Krádež, řekl. Až dosud si Elánius nebyl jistý, zda tam k nějaké krádeži vůbec došlo.

Pak jsou tady ovšem zákony náhody. Ty hrají v policejním vyšetřování mnohem větší úlohu, než je logika vyprávění ochotna připustit. Na každou vraždu vyřešenou díky nálezu důležitého otisku podrážky nebo cigaretového nedopalku připadá stovka případů, které zůstanou nevyřešeny kvůli tomu, že vítr navál listí na špatné místo nebo že zem byla ztvrdlá suchem. Až příliš mnoho případů je vyřešeno díky šťastné náhodě - někdo náhodou zastaví důležité vozidlo, vyslechne náhodně utroušenou poznámku nebo se v blízkosti místa zločinu objeví náhodou někdo, kdo má potřebnou národnost, spojovanou se zločinem, a nemá alibi…

Dokonce i Elánius znal sílu náhody.

Sandálem zavadil o něco, co kovově zazvonilo.

"A tohle," rozzářil se desátník Karotka "Je proslulý Triumfální oblouk postavený na paměť bitvy o Droboroh. Myslím, že jsme ji vyhráli. Je na ní zpodobněno přinejmenším devadesát neproslulejších bojovníků. Slouží také jako hlavní orientační bod."

"Měli tam dát hlavně panáky podle těch účetních," ozval se psí hlas za Anguou. "To byla první bitva ve vesmíru, kde byl nepřítel donucenej prodat vlastní zbraně, aby zaplatil úrok z úvěru."

"Ale já žádný oblouk nevidím," osmělila se Angua, zatímco Gaspodu okázale ignorovala. "Kde je?"

"Hm. Ano. To je ten problém," přikývl Karotka. "Promiňte, pane Poskrovníku. To je pan Poskrovník, oficiální strážce monumentu. Podle prastaré tradice je jeho mzda jeden tolar ročně a každý svátek Prasečí hlídky dostává novou vestu."

Na křižovatce ulic seděl na stoličce stařec s kloboukem staženým do očí. Teď si ho pošoupl do týla.

"Hezké odpoledne, pane Karotko. Vy byste asi chtěli vidět Triumfální oblouk, že?"

"Ano, prosím." Karotka se obrátil k Angui. "Naneštěstí jeho návrh a stavební dozor svěřili tomu Zatracenému Hlupci Johsonovi."

Starý muž nakonec vytáhl z kapsy malou lepenkovou krabičku a s posvátným výrazem zvedl víčko.

"Kde je?"

"Uvnitř. Hned pod tím chomáčem dřevité vlny."

"Oh."

"Obávám se, že přesné měření znal pan Johson jen z doslechu."

Pan Poskrovník přiklopil víčko.

"Vytvořil také Quirmský památník, Ankhské vysuté zahrady a Kolos morporský," doplňoval Anguino vzdělání Karotka.

"Kolos morporský?"

Pan Poskrovník pozvedl kostnatý prst. "Ohó," usmál se. "Neodcházejte."

Začal se poklepávat po kapsách. "Někde ho tady mám."

"Cožpak ten člověk nenavrhl nic užitečného?" zeptala se Angua.

"Pokud vím, navrhl sadu ozdobného stolního náčiní pro šíleného lorda Picbudku," odpověděl Karotka, když se vydali na další cestu.

"A ta byla v pořádku?"

"Ne tak docela. Ale v tomhle případě je to mnohem zajímavější, protože v solničce bydlí čtyři rodiny a pepřenku používá město jako jednu z obilních sýpek."

Angua se usmála. Zajímavé věci. Karotka znal moře zajímavých údajů o Ankh-Morporku. Angua cítila, že ona se na jejich hladině vznáší dost nejistě. Procházet se s Karotkou ulicemi města bylo totéž jako objednat si tři okružní cesty s průvodcem a všechny je smáčknout do jedné.

"Tak a tohle jsou budovy Cechu žebráků. Ten je ze všech cechů nejstarší. To ví ve městě málokdo."

"A to je vážně pravda?"

"Lidé si myslí, že je to Cech šašků, nebo vrahů. Zkus se někoho zeptat. Skoro každý ti řekne, nejstarší cech ve městě jsou určitě šašci nebo vrazi. Ale nejsou. Tyhle cechy vznikly poměrně nedávno. Zato Cech žebráků už existuje celá staletí."

"Vážně?" vypravila ze sebe Angua slabým hlasem. Během poslední hodiny se o Ankh-Morporku dozvěděla víc, než by chtěl vědět kterýkoliv normální člověk. Měla matné podezření, že se jí Karotka pokouší dvořit. Jenže se zdálo, že jí chce namísto obvyklých květin nebo čokolády předat v dárkovém balení město.

A navzdory všem lepším vlastnostem a instinktům pocítila osten žárlivosti. Žárlila na město. U bohů, vždyť ho znám teprve několik dnů!

Bylo to tím, že on to město vlastně nosil jako kabát ušitý na míru. Jeden by očekával, že si Karotka každou chvilku začne prozpěvovat jednu z těch písní s podivným rytmem a slovy jako "to je mé město" nebo "chci se stát jeho součástí". Prostě ty písně, při nichž lidé tančí na ulicích, dají zpěvákovi jablko a přidají se k němu a skupina prodavaček zápalek a květin najednou projeví až neuvěřitelné choreografické nadání a všichni se chovají jako poctiví, spokojení a veselí občané, a ne jako zlí, sobečtí lumpové a vrazi, jimiž ve skutečnosti většinou bývají. Zarážející na tom bylo, že kdyby se byl Karotka skutečně pustil do zpěvu a tance, lidé by se k němu pravděpodobně opravdu přidali. Karotka by dokázal přesvědčit kruh menhirů, aby za ním vytvořily zástup a zatančily si rumbu.

"Na hlavním nádvoří je několik velmi zajímavých starých soch," pokračoval zapáleně. "Včetně Jemina, boha žebráků. Ukážu ti je. Nebude jim to vadit."

Zabušil na dveře.

"To snad ani nemusíš," zkusila to Angua.

"To nic není -"

Dveře se otevřely.

Angui se rozšířily nozdry. Ten pach se podobal…

Žebrák si prohlédl Karotku od hlavy k patě. Ústa se mu v úžasu otevřela.

"To je Usmolený Michal, že?" usmál se na něj Karotka.

Dveře s třesknutím zapadly.

"No, tak to nebylo příliš přátelské," zabručel Karotka.

"Smrdí, co?" ozval se ošklivě jízlivý hlas z míst odněkud za Anguou. Neměla sice náladu vzít Gaspodu na vědomí, ale teď bezmyšlenkovitě přikývla. I když u žebráků vždycky člověk narazil na pravý koktají pachů a odérů, teď byl druhým nejvýraznějším pachem strach a ze všeho nejsilněji byla cítit krev. Její pach byl tak silný, že se Angui chtělo křičet.

Za dveřmi se ozvalo několik hlasů a dveře se znovu otevřely.

Tentokrát stál u vchodu celý zástup žebráků. Všichni zírali na Karotku.

"Dobrá, vaše ctihodnosti," řekl ten, kterého Karotka oslovil jako Usmoleného Michala. "My se tedy vzdáváme. Jak jste se to dozvěděl?"

"Co jak jsem se -" začal Karotka, ale Angua do něj strčila loktem.

"Někoho tady zabili," vysvětlila mu.

"Co je ta žena zač?" zeptal se Usmolený Michal.

"Strážnice Angua. Patří k mužům Hlídky," odpověděl Karotka.

"Chechty, chechty," řekl Gaspoda.

"Musím říct, lidi, že se fakticky lepšíte," prohlásil Usmolený Michal. "Našli jsme chudinku před pár minutama."

Angua cítila, jak Karotka otvírá ústa; aby se zeptal "koho?". Znovu ho strčila loktem.

"Bude nejlepší, když nás tam rovnou zavedete," řekla.

Ukázalo se, že je to -

- tak především žena. V podkrovní místnosti plné hadrů.

Angua poklekla vedle těla. Teď už to bylo jen mrtvé tělo. Už to nebyl člověk. Člověk, dokonce i mrtvý, mívá na ramenou hlavu.

"Ale proč?" zeptala se. "Kdo mohl udělat něco takového?"

Karotka se obrátil k žebrákům, kteří se tlačili na prahu. "Kdo to je?"

"Leticie Klipsová," odpověděl Usmolený Michal. "Byla to jen komorná královny Molly." Angua se tázavě podívala na Karotku. "Královna?"

"Oni někdy říkají nejvyššímu žebrákovi král nebo královna," odpověděl Karotka. Těžce oddechoval. Angua přetáhla přes mrtvé tělo sametový plášť, který ležel vedle.

"Tak jenom služebná," zabručela si pro sebe. Uprostřed místnosti stálo vysoké zrcadlo, přesněji řečeno jeho rám. Úlomky zrcadla se leskly na podlaze místnosti jako stříbrné mince. A mísily se s úlomky okenního skla. Karotka odhrnul nohou několik střepů. V podlaze byla hluboká rýha a na jejím konci vyčníval okraj čehosi kovového.

"Usmolený, potřebuju hřebík a kus provázku," řekl Karotka velmi pomalu a opatrně. Oči neodtrhl od onoho kousku kovu zaraženého v podlaze.

Vypadalo to skoro, jako by čekal, že ta věc něco udělá.

"Nemyslím si, že by -" začal žebrák. Karotka, aniž otočil hlavu, natáhl jednu ruku, chytil Michala za šaty pod krkem a bez znatelné námahy ho zvedl ze země.

"Kus provázku," opakoval, "a hřebík."

"Samozřejmě, desátníku Karotko."

"A vy ostatní, běžte si po svém," obrátila se Angua k žebrákům ve dveřích.

Mlčky na ni poulili oči.

"No tak!" vykřikla a zaťala pěsti. "Přestaňte tu ubohou ženskou očumovat!"

Žebráci zmizeli.

"Bude to chvíli trvat, než donesou ten provázek," řekl Karotka a nohou odhrnoval další střepy. "Budou ho muset na někom vyžebrat, chápeš."

Vytáhl nůž a začal opatrně vydlabávat kovový předmět. Nakonec držel v ruce olověnou kouli, lehce zploštělou tím, jak prošla oknem, zrcadlem, prknem v podlaze a jistými částmi Leticie Klipsové, především těmi, které nebyly navrženy k tomu, aby během života spatřily světlo světa.

Obracel kouli v prstech.

"Anguo?"

"Prosím?"

"Jak jsi věděla, že je tady mrtvý?"

"Já… měla jsem takové tušení."

Žebráci se vrátili a byli tak nervózní, že se jich několik najednou pokoušelo nést jediný kousek provázku.

Karotka zatloukl hřebík do okenního rámu na místo, kde byla rozbitá tabulka, a přivázal k němu konec provázku. Pak zarazil nůž do rýhy v podlaze a přivázal k němu druhý konec provázku. Pak si lehl na podlahu a podíval se podél nataženého provázku.

"U všech bohů!

"Co se děje?"

"Muselo to přiletět ze střechy Opery."

"Ano? A co?"

"To je přes dvě stě metrů."

"Ano?"

"Ta… věc se zarazila tři centimetry do dubové podlahy."

"Znal jsi to děvče… vůbec?" zeptala se Angua a cítila při té otázce rozpaky.

"Neznal."

"Já myslela, že ty znáš každého."

"No, asi jsem ji tu a tam někde zahlédl, ale to je všechno. Město je plné lidí, se kterými se občas potkáš."

"Na co potřebují žebráci služebné?"

"Nemyslíte si, že bych měla bez služebné takhle upravené vlasy, drahoušku, že ne?"

Ve dveřích se objevilo podivné stvoření. Jeho tvář byla plná boláků a bradavic. Ty bradavice měly vlastní bradavice a teprve na nich rostl chlup. Tvor byl pravděpodobně ženského pohlaví, ale pod mnoha vrstvami hadrů, do kterých byl zabalen, nebylo snadné to určit. Zmíněné vlasy vypadaly, jako kdyby je právě prohrábl hurikán. Ulepenými prsty.

Pak se stvoření narovnalo.

"Oh. To je desátník Karotka. Nevěděla jsem, že jste to vy!"

Hlas teď byl docela normální, nebyl v něm ani náznak chrapotu a kňourání. Postava se obrátila a její hůl tvrdě dopadla na hlavu někoho v chodbě.

"Jsi ošklivý kluk, Uslintaný Sidney! Proč jsi nám neřekl, že je to desátník Karotka?"

"Auvajs!"

Rozcuchaná postava vešla do místnosti.

"A jak se jmenuje vaše přítelkyně, desátníku?"

"To je strážnice Angua. Anguo, tohle je královna Molly z Žebráků."

Jak si Angua všimla, tak to bylo poprvé, kdy někdo nebyl překvapen, že v Hlídce slouží žena. Královna Molly ji pozdravila jako jedna pracující žena druhou. Cech žebráků poskytoval mužům i ženám, kteří nechtěli pracovat, stejnou pracovní příležitost.

"Vy byste asi nemohla postrádat deset tisíc tolarů, za které bychom si my postavili malou vilku, že?"

"Ne."

"Jen jsme se ptali."

Královna Molly se hůlkou dotkla předmětu pod pláštěm.

"Co to bylo, desátníku?"

"Myslím, že je to nějaká nová zbraň."

"Zaslechli jsme řinčení skla a bylo to," řekla Molly. "Proč by ji chtěl někdo zabít?"

Karotka se podíval na sametový plášť.

"To je její pokoj?" zeptal se.

"Ne, můj. Je to moje šatna."

"Potom ten, kdo to udělal, nechtěl zabít ji. Chtěl zabít vás, Molly. Šaty dělají člověka… Je to váš obřadní plášť, že? Oficiální plášť představeného Cechu žebráků. Pravděpodobně nedokázala odolat pokušení a zkusila, jak by jí slušel. Správný plášť, správná místnost, chybná osoba."

Molly si přitiskla ruku k ústům, čímž riskovala okamžitou nákazu.

"Vrazi? Vražedný útok?"

Karotka zavrtěl hlavou. "Nevypadá to tak. Ti tyhle věci vyřizují zblízka. Mají k tomu skutečně osobní přístup," dodal trpce.

"Co máme dělat?"

"Nebylo by špatné začít tím, že pohřbíte tuhle chudinku." Karotka otáčel v prstech kovovou koulí. Pak k ní přičichl.

"Ohňostroj," řekl.

"Máš pravdu," přikývla Angua.

"A co s tím budete dělat vy?" zeptala se královna Molly. "Jste přece Hlídka, ne? Tak co? Co s tím budete dělat?"

Potroublo a Navážka pokračovali po Zapudrované ulici. Byla lemována koželužnami, cihelnami a sklady dřeva a všeobecně se nepovažovala za zvláště pěknou ulici. Potroublo si myslel, že to byl důvod, proč je seržant Tračník poslal na hlídku právě sem, "aby se naučili znát město". Odklidilo je to z cesty. Seržant Tračník měl dojem, že když jsou na strážnici, vypadá místnost neuklizená.

Okolní ticho rušil jen cvakot podkůvek na podrážkách jejich bot a ťukot Navážkových kloubů o dlažbu.

Nakonec se ozval Potroublo. "Chtěl bych ti jenom říct, že mně se to, že nás takhle spárovali, nelíbí o nic víc než tobě."

"Bodejť!"

"Ale už se stalo a my bychom se měli snažit spolu nějak vyjít, aby to fungovalo. V tom případě tady ale musí dojít k některým změnám."

"Jako třeba?"

"Jako třeba se mi zdá nesmysl, že neumíš počítat. Vím, že trollové umějí počítat. Proč to neumíš ty?"

"Umím počítat!"

"Tak kolik ti teď ukazuju prstů?"

Navážka se na něj upřeně zadíval.

"Dva?"

"Výborně. A kolik teď?"

"Dva a… jeden…"

"No? Dva a jeden, to je…?"

Zdálo se, že Navážka propadá panice. Tohle pro něj byla brána vyšší matematiky.

"Dva a jeden, to je tři."

"A teď?"

"Dva a dva."

"To jsou čtyři."

"Čtyř-ři."

"A teď kolik?"

Potroublo zkusil rovnou osm prstů.

"Čtyřidvojka."

"Co je to čtyřidvojka?"

"Dvě a dvě a dvě a dvě."

Potroublo naklonil hlavu ke straně.

"Hmm," zabručel. "Dobře. Čtyřidvojce se říká osm."

"Vosm."

"Poslyš," řekl Potroublo a podrobil trolla dlouhému kritickému pozorování, "možná že zdaleka nejsi tak hloupý, jak vypadáš. Tyhle počty nejsou těžké. Zamysleme se nad tím. Tedy… já se nad tím zamyslím a ty se ke mně přidáš, až se naučíš ta správná a potřebná slova."

Elánius za sebou zabouchl dveře strážnice. Tračník zvedl pohled od stolu. Na tváři měl potěšený výraz.

"Co se děje, Frede?"

Seržant Tračník se zhluboka nadechl.

"Zajímavé zprávy, kapitáne. My s Nobym jsme provedli nějaké pátrání v Cechu šašků a kašparů. Sepsal jsem všechno, co jsme tam zjistili. Tady to je. Skutečná zpráva."

"Fajn."

"Všechno pěkně černé na bílém, koukni. Do posledního písmenka. I podtrhaný."

"Skvělá práce."

"Má to dokonce i čárky a háčky, podívej."

"Už se těším, jak si to přečtu, Frede."

"A Potroublo a Navážka taky něco našli. Potroublo taky sepsal zprávu. Ale nemá tam zdaleka tolik čárek jako já."

"Jak dlouho jsem spal?"

"Šest hodin."

Elánius se pokusil uspořádat si v hlavě všechny ty psané zprávy, ale nepodařilo se mu to.

"Musím si něco vpravit do žaludku," řekl. "Trochu kafe, nebo tak nějak. Pak bude ten svět určitě vypadat lepší."

Každý, kdo momentálně kráčel Zapudrovanou ulicí, by tam narazil na trpaslíka a trolla, kteří na sebe vzrušeně pokřikovali.

"Dvakrát třicet dva a osm a jedna!"

"Vidíš? A kolik cihel je tady v tomhle štosu?"

Pomlka.

"Šestnáct a osm a čtyři a jedna!"

"Vzpomeneš si, co jsem ti řekl o skládání desítek?"

Delší odmlka.

"Dva-acet-devět?"

"Přesně! Výborně!"

"Výborně!"

"Ty to dokážeš!"

"Já to dokážu!"

"Máš přirozený dar počítat do dvou!"

"Mám přirozený dar počítat do dvou!"

"A když umíš počítat do dvou, spočítáš všechno!"

"A když umím počítat do dvou, spočítám cokoliv!"

"A pak svět vysrkneš jako ústřici!"

"Jako ústřici! Co je to ústřice?"

Angua musela tu a tam popoběhnout, aby udržela s Karotkou krok.

"Nezajdeme se podívat na střechu Opery?"

"Později. Než bychom tam dorazili, bude pachatel dávno pryč. Nejdříve to musíme říci kapitánovi."

"Myslíš, že byla zabita tou samou věcí jako Kladivbuš?"

"Určitě."

"Tam je… devět ptákůch."

"Dobře."

"Tam je… jeden most."

"Správně."

"Tam je čtyři-deset člunů."

"Výborně."

"Tam je… jeden tisíc. Tři sta. Šest-desát. Čtyři cihly."

"Skvěle!"

"Tam je-"

"Teď bych to nechal trochu odpočinout. Nechceš přece všechno převádět jenom na čísla -"

"Tam je… jeden běžící muž."

"Cože? Kde?"

Káva Šáma Hargy byla jako roztopené olovo, ale měla jednu přednost: když jste ji dopili, měli jste nesmírný pocit úlevy, že jste se konečně dopracovali ke dnu šálku.

"Tak tohle," ušklíbl se Elánius, "byla strašlivá káva, Šáme."

"Aby ne," přikývl Harga.

"Já jsem tedy za svého života vypil celé litry mizerné kávy, ale tahle, tahle mi připadala, jako když mi někdo po jazyku tahá sem a tam pilu. Jak dlouho jsi ji vařil?"

"Kolikátého je dnes?" zeptal se Harga, který leštil sklenici. Většinou leštil sklenice. Nikdo nikdy nezjistil, kam přišly ty vyleštěné.

"Patnáctého srpna."

"A rok?"

Šám Harga se usmál, nebo spíš přeskupil několik svalů v obličeji. Šám Harga vedl podnik veřejného stravování už mnoho let, a to hlavně díky tomu, že se dokázal neustále usmívat, nikdy nedával na úvěr a uvědomoval si, že jeho hosté chtějí jídlo, které má čtyři vyvážené složky: cukr, škrob, tuk a opečenou kůrčičku.

"Dal bych si pár vajec," řekl Elánius, "s hodně udělanými žloutky, ale bílky musí téct jako med. A chci slaninu, tu, co je krásně do černá vyuzená a přitom má tučné kousky. A jednu topinku. Na másle a s česnekem. Takovou, že když se na ni podíváš, tvůj žlučník a slinivka začnou zelenat strachem."

"To je nějaká objednávka," zabručel Harga.

"Včera se ti to podařilo. A nalej mi ještě další kafe. Černé jako půlnoc za bezměsíčné noci."

Harga se zatvářil udiveně. Tohle nebyl normální Elánius.

"A jak je taková půlnoc černá?" zeptal se.

"Černá jako nic jiného, řekl bych."

"No, nemusí to být tak docela pravda," odpověděl Harga.

"Cože?"

"Když nesvítí měsíc, je na obloze vidět mnohem více hvězd. Za bezměsíčné noci vlastně může být dost světlo."

Elánius si povzdechl.

"Co takhle bezměsíčná noc, kdy je zataženo?"

Harga upřel zamyšlený pohled na jeho šálek.

"Kumuly, nebo cyronimby?"

"Cože? Co jsi to říkal?"

"Od kumulů, které plují velmi nízko, se odrážejí světla města, chápeš? A abys věděl, tak se někdy stává, že ve velkých výškách jsou rozptýleny ledové krystaly a ty -"

"Dobrá," povzdechl si Elánius unaveně. "Noc černá jako dobré černé kafe!"

"To je ono!"

"A koblihu." Elánius chytil Hargu za usmolenou vestu a přitáhl si ho k sobě, až byli nosem proti nosu. "Koblihu tak koblihovatou, jako jsou koblihy udělané z mouky, mléka, vajec, cukru, másla, špetky soli, kapky rumu a dobré marmelády podle chuti konzumenta, jasné? Ne koblihovatou ve smyslu nějaké metafory. Prostě koblihu. Jednu."

"Koblihu."

"Tak."

"Mně stačí říct."

Harga si oprášil vestu, vrhl na Elánia ublížený pohled a odšoural se do kuchyně.

"Stůjte! Jménem zákona!"

"A jaké je jméno zákona?"

"Jak to mám vědět?"

"A proč my ho honíme?"

"Protože utíká!"

Potroublo byl mužem zákona teprve několik dnů, ale už stačil vstřebat jednu základní skutečnost: je téměř nemožné pohybovat se po ulici a neporušit při tom nějaký zákon. Policista, který si chce opravdu ukrátit čas a užít svůj den mezi občany, má k dispozici celou škálu prostředků a záminek od bezcílné potulky přes neochotu ke spolupráci až k odporování zákonu s přihlédnutím k přitěžujícím okolnostem (chybná barva/tvar/druh/pohlaví). V jednom okamžiku ho napadlo, že každý, kdo by se nedal na útěk, když za sebou spatřil Navážku bušícího klouby rukou do země, by pravděpodobně mohl být obviněn z přestupku podle vyhlášky z roku 1581 o blbosti, která je trestná. Jenže teď už bylo pozdě zabývat se něčím takovým. Někdo prchal a oni ho pronásledovali. Pronásledovali ho, protože prchal, a on prchal, protože ho pronásledovali.

Elánius se usadil nad svou kávou a začal si prohlížet věc, kterou sebral na střeše Opery.

Vypadalo to jako Panova flétna, pokud si představíme, že by Panovi stačilo šest tónů a všechny stejné. Předměty podobné píšťalkám byly vyrobeny z kovu a spájeny dohromady. Po jedné straně je všechny spojoval pásek železa s hlubokými vroubky, podobný narovnanému ozubenému kolečku, a všechno dohromady to páchlo jako rakety používané na ohňostroj.

Položil si předmět opatrně vedle talíře.

Přečetl si hlášení seržanta Tračníka. Fred Tračník nad ním musel strávit dost času a jistě při jeho tvorbě použil encyklopedii. Hlášení znělo takto:

"Hlášení serž. F. Tračníka. Zhruba v 10. hod. dopoledne, dnes, 15. srpna, jsme pokračovali s des. Nóblhóchem k budovám Cechu šašků a kašparů na Boží ulici, kdeže jsme hovořili s klaunem Boffem, který řekl, že klaun Ferdinand (corpus derelicti) byl najisto viděn jím, klaunem Boffem, jak opouští budovu cechu předchozího rána hned po výbuchu. (To je podle mé mínky naprostá pitomost, což zdůvodňuji tím, že mrtvola zmíněného klauna byla mrtvá přinejmenším dva dny. Des. Nóblhóch souhlasí, takže někdo tady nehorázně lže, nikdy nevěřte nikomu, kdo si vydělává peníze tím, že před ostatníma lidma padá na zadek.) Setkal se s námi dr. Bělobrad, a abych neklel, málem nás vyprovodil derriere velocite z cechu ven. Zdálo se nám, mně a des. Nóblhóchovi, že mají šašci strach, že za tím vězí vrazi, ale nevíme proč. Také nám klaun Boffo tajně řekl, abychom hledali Ferdinandův nos, ale když jsme ho viděli, nos měl, tak jsme se ptali klauna Boffa, jestli myslí falešný nos, ale on řekl ne falešný, pravý a teď vypadněte. Proto jsme se vrátili na strážnici."

Elánius se na okamžik zamyslel nad tím, co to znamená derriere velocite. Celá ta záležitost s nosy vypadala jako zapeklitá šaráda zabalená do ještě zapeklitějších tajemství, rozhodně tedy v písemném podání desátníka Tračníka. Proč by měl někdo navádět Hlídku, aby hledala nos, který se neztratil?

Pak vzal Elánius do ruky hlášení strážníka Potroubla, psané pečlivým špičatým písmem někoho, kdo byl zvyklý spíše na runové písmo. A ságy.

"Kapitáne Elánie, toto je kronika strážníka Potroubla. Jasné bylo ráno a naše srdce přetékala štěstím, když jsme se vydali do Cechu alchymistů, kde věci se odehrály tak, jak vbrzku vám zazpívám. V nich roli svou hrají

vybuchující koule. Co věci se týče, za jejímž zjištěním jsme byli vysláni, bylo nám povězeno, že přiložený kus papíru (přiloženo) ráčí obsahovati vlastnoruční psaní Leonarda da Quirm, kterýžto za tajemných okolností zmizel. Jest to recepis, jak zhotoviti prach č. l, jenž se při výrobě ohňostrojných raket užívá. Pan Silverfish, alchymista, říká že tu recepturu každý alchymista dobře zná a v paměti nosí. Takéžto na okraji onoho papíru jest kresba ručnice. Dotázal jsem se svého bratrance Krajáče na Leonarda, protože mu barvy mísil a dodával, a on též poznal jeho rukopis a řekl, že Leonardo vždy takto pozpátku a zleva doprava psal, anžto byl povahy geniální."

Elánius odložil zprávu na stůl a zatížil ji tím podivným kouskem železa.

Pak sáhl do kapsy a vytáhl dvě deformované kovové koule.

Tyč, říkal chrlič Římsa.

Elánius se podíval na obrázek. Vypadalo to, jak už si předtím všiml Potroublo, jako pažba samostřílu, na které byla připevněna trubka. Kolem bylo několik malých obrázků jakýchsi kovových zařízení a dvě tři ony věci složené ze šesti spojených trubiček. Celá kresba vypadala jako bezmyšlenkovitá čmáranice. Někdo, možná že ten Leonardo, četl knihu o ohňostrojích a raketách a kreslil si při tom na okraj.

Rakety na ohňostroj.

Že by… rakety na ohňostroj? Ale to přece nejsou zbraně. Prskavky prskaly, bengálské ohně hořely, bouchací kuličky vybuchovaly a rakety vyletovaly do vzduchu, ale jediné, co spolehlivě zasahovaly, bylo širošíré nebe.

Kladivbuš byl proslulý svou zručností v mechanice a výrobě zbraní. To ale nebyla hlavní trpasličí dovednost. Lidé si sice mysleli, že ano, ale nebylo to tak. Trpaslíci skutečně uměli výborně zacházet s kovy, to ano, vyráběli skvělé meče a šperky, ale neměli technické založení, když došlo na věci, jako jsou pružiny a ozubená kolečka. Kladivbuš byl vzácná výjimka.

Takže…

Předpokládejme, že tady je nějaká neznámá zbraň. Předpokládejme, že je na ní něco úplně nového, podivného děsivého.

Ne tak to být nemůže. Taková věc by se bud' hned na začátku rozletěla na kusy, nebo by ji někdo rozumný zničil. Rozhodně by neskončila v muzeu vrahů. Co se dávalo do muzeí? Věci, které nefungují nebo už vymizely nebo si je lidé chtějí uložit na památku…, tak jaký by mělo smysl ukládat tam něco takového, co ještě navíc funguje?

Na dveřích bylo několik zámků. Takže to nebylo muzeum, do kterého si každý zajde, jak se mu to hodí. Třeba na to, aby se člověk dostal dovnitř, musel být vysoce postaveným vrahem a třeba se stalo, že jedné tajemné noci váš tam vzal některý z představených cechu a za mrtvého… ha, ha… nočního ticha vám sděli… sdělil…

Z jakéhosi důvodu se v tomto okamžiku Elániovi v duchu zjevil Patricijův obličej.

Elánius znovu ucítil, že má na dosah něco, co je nesmírně důležité a kolem čeho se všechno točí…

"Kde je? Kam zmizel?"

Všude kolem se prostírala spleť uliček. Potroublo se opřel o zeď a lapal po dechu.

"Tam on běží!" vykřikl Navážka. "Po ulici Velrybí kostice!"

A znovu se rozběhl.

Elánius odložil šálek.

Ať už po něm ty kovové koule vystřelil kdokoliv, byl velmi přesný na vzdálenost několika set metrů a vystřelil šest ran rychleji, než by někdo stačil vystřelit šíp…

Elánius zvedl podivné trubičky. Šest malých trubiček, šest výstřelů. A člověk mohl nosit těch věciček plnou kapsu. Mohl střílet dál, rychleji a přesněji než kdokoliv s jinou zbraní.

Tak. Nový druh zbraně. Mnohem, mnohem rychlejší než luk. To se vrahům nebude líbit. Vůbec se jim to nebude líbit. Už luky jim byly trnem v oku. Vrazi nejraději zabíjeli zblízka.

Proto uložili tu ručnici bezpečně pod zámek. Sami bozi vědí, jak k ní vůbec přišli. A vědělo o tom jistě jen několik nejstarších vrahů. A ti postupně těm dalším předávali poselství: Takových věcí je třeba se vyvarovat…

"Támhle dole! Pustil se po Tápavé uličce!"

"Zpomal! Počkej! Ne tak rychle!"

"Proč?" zeptal se přes rameno Navážka.

"To je slepá ulice!"

Oba členové Hlídky se zastavili.

Potroublo věděl, že on je mozkem jejich úderné skupiny, i když Navážka právě s pyšně rozzářenou tváří počítal kameny ve zdi vedle sebe.

Proč vlastně pronásledovali někoho přes polovinu města? Protože před nimi ten člověk začal utíkat. Před Hlídkou nikdo neutíkal. Zloději jim jen strčili pod nos svá povolení. Nelicencovaní zloději se Hlídky nebáli, protože si všechen svůj strach schovávali pro Cech zlodějů. Vrazi se vždycky řídili zákony. A poctiví občané před Hlídkou také neutíkali. Když se dal někdo před Hlídkou na útěk, byl okamžitě podezřelý.

Původ jména Tápavé uličky se už dávno ztratil v tolik oblíbených mlhách času, ale jistě byl zasloužený. Ulička byla temná, křivolaká a vyšší patra domů po obou stranách přesahovala do ulice, takže z nebe nad hlavou často zbýval je úzký proužek a ten byl ještě většinou zastíněn šňůrami s prádlem.

Potroublo nahlédl za roh do temného tunelu.

Klik. Klik.

Zvuk se ozýval odněkud z uličky.

"Navážko?"
"Jo?"
"Měl ten chlap nějakou zbraň?"
"Jenom hůl. Takovou hůl."
"Jenom…, jenže já cítím ohňostroj."
Potroublo velmi opatrně zatáhl hlavu zpět.
V Kladivbušově dílně byl cítit ohňostroj. A pan Kladivbuš skončil s velkou dírou v hrudníku. Potroubla zaplavil pocit velmi určitého nebezpečí, který je mnohem horší než pocit nebezpečí neurčitého. Podobal se onomu pocitu, který máte, když hrajete o vysoké sázky, váš protihráč se najednou začne usmívat a vy si uvědomíte, že o té hře zdaleka nevíte všechno, ale zato víte zcela jistě, že budete mít nesmírné štěstí, když z ní vyváznete alespoň s vlastní košilí.
Na druhé straně… dokázal si představit tvář seržanta Tračníka. Pronásledovali jsme toho chlapa až k té uličce a pak jsme šli pryč, seržante…
Vytáhl meč. "Strážníku Navážko?"
"Prosím, strážníku Potroublo?"
"Za mnou."

Takže co? Ta mizerná věc je vyrobena z kovu, že? Deset minut v kovářské výhni a je po problému. Něco tak nebezpečného, jako je tohle - toho by se měl člověk zbavit, ne? Proč to schovávat?
Jenže to odporuje lidské povaze, že? Občas byly věci příliš fascinující, než aby je člověk dokázal zničit.
Podíval se na podivné kovové trubičky. Šest krátkých trubek, na jednom konci uzavřených, spojených vedle sebe do krátkého pásku. Na horní straně každé z nich byl malý otvor…
Elánius pomalu zvedl jednu z deformovaných olověných koulí…

Ulička se zalomila jednou, podruhé, ale nevedly z ní nejen žádné odbočky, ale zatím dokonce ani žádné dveře. Jediné dveře byly na jejím konci. Byly větší než obyčejné dveře a velmi masivní.
"Kde to jsme?" zašeptal Potroublo.
"Nevím," odpověděl mu Navážka. "Někde blízko doků."
Potroublo strčil do dveří svým mečem a ty se pootevřely.
"Potroublo?"
"No?"
"Cestou jsme přešli sedm-desát-sedm schodů!"
"To je skvělý."
Cítili, jak kolem nich proudí chladný vzduch.
"To je skladiště masa," zašeptal Potroublo. "Někdo otevřel zámek paklíčem."
Vklouzl do vysoké temné místnosti o rozměrech chrámu, který jistým způsobem dokonce připomínala. Dovnitř proudilo jen slabé světlo malými okénky vysoko ve stěnách pokrytých jinovatkou. A všude kolem, řada za řadou, od země až ke stropu visely kusy masa.
"No nazdar," řekl Navážka. "Myslím, že tohle je skladiště budoucích prasat na Morporské ulici."
"Cože?"
"Kdysi já tady pracoval," pokračoval troll. "Já kdysi pracoval všude. Běž pryč, ty hloupý troll, oni říkají, jsi moc neohrabaly a veliký," dodal zachmuřeně.
"Je tady nějaký jiný východ?"
"Hlavní dveře jsou na Morporskou ulici. Ale sem nikdo měsíce nechodí. Dokud je vepřové."
Potroublo se otřásl.
"Vy tam!" vykřikl. "Tady je Hlídka! Vyjděte ven!"
Mezi párem mrtvých předprasat se objevila temná postava.
"Co uděláme teď?"
Vzdálená postava zvedla něco, co vypadalo jako tyč, a podržela to jako samostříl.
A vystřelila. První střela se odrazila od Potroublovy přilby.
Na trpaslíkově hlavě se sevřela kamenná ruka a Navážka vstrčil Potroubla za sebe. Postava se však rozeběhla k nim a v běhu střílela.
Navážka zamrkal.
Pět dalších střel, jedna po druhé, prorazilo jeho hrudní plát.
Pak se prchající muž mihl v otevřených dveřích a se zaduněním je za sebou přibouchl.

"Kapitán Elánius?"
Zvedl hlavu. Byl to kapitán Ucholub z Denní hlídky a s ním několik jeho mužů.
"Prosím?"
"Půjdete s námi. Odevzdejte mi svůj meč."
"Cože?"
"Předpokládám, že jste mně rozuměl, kapitáne."
"Podívej se líp, Ucholube! To jsem já, Sam Elánius. Zbláznil ses?"
"Nezbláznil. Mám tady muže se samostříly. A skutečné muže. Blázen budeš ty, jestli se budeš bránit zatčení."

"Ale? Tak já jsem zatčen?"
"Jenom, když s námi nepůjdeš dobrovolně…"

Patricij byl v Oválné kanceláři a díval se z okna. Mnohozvonná kakofonie ohlašující pátou hodinu se blížila ke konci.

Elánius zasalutoval. Patricij vypadal zezadu jako masožravý plameňák.

"Ah, to je Elánius," řekl Vetinari, aniž se otočil. "Pojďte sem, ano? A řekněte mi, co vidíte."

Elánius nenáviděl hádanky, nicméně teď se k Patricijovi připojil.

Z oken Oválné kanceláře byl výhled na polovinu města, i když z větší části zahrnoval pohled na střechy domů a městské věže. Elániova představivost zaplnila město muži svírajícími ručnice. Patricij by byl snadným cílem.

"Co vidíte, kapitáne?"

"Město Ankh-Morpork, pane," odpověděl Elánius a snažil se tvářit co nejlhostejněji.

"A vyvolává ve vás ten pohled nějaké představy, kapitáne?"

Elánius se poškrabal za uchem. Jestli má hrát hry, bude hrát hry…

"Víte, pane, když jsem byl ještě malý, měli jsme krávu a ta jednoho dne onemocněla a už tenkrát bylo mou povinností čistit chlív a -"

"Mně to připomíná hodiny," přerušil ho Patricij. "Velká kola, malá kolečka. A všechna se tiše pohybují. Malá kolečka se točí rychleji, velká otáčí pomaleji, každé jinou rychlostí, rozumíte, ale celý stroj funguje. A to je to nejdůležitější. Stroj funguje. Protože když se stroj porouchá…"

Najednou se otočil, vrátil se svou zvláštní chůzí dravce ke stolu a sedl si.

"Někdy stačí, aby se do soukolí dostalo zrnko prachu a narušilo jeho běh. Jediné zrnko."

Vetinari zvedl hlavu a vrhl na Elánia neveselý úsměv.

"To by se mi nelíbilo. Myslím, že jsem vás žádal, abyste zapomněl na jisté události, které se odehrály v posledních dnech, kapitáne?"

"Pane."

"Přesto se zdá, že se Hlídka zapletla do koleček."

"Pane."

"Tak co s vámi udělám?"

"To nevím, pane."

Elánius upřel pohled na stěnu. Přál si, aby tady s ním v téhle chvíli byl Karotka. Ten mládenec je možná jednoduchý, ale byl tak jednoduchý, že občas viděl věci, kterých si složitější mysl nevšimla. A přicházel s jednoduchými nápady, které lidem uvízly v hlavě. Tak například slovo "policista". Jednoho dne, když spolu kráčeli ulicí Malých bohů, řekl Karotka Elániovi: "Víte, z čeho vzniklo slovo policista, pane?" Elánius to nevěděl. ,"Polis" je starý název pro město," vysvětloval Karotka. "To je vlastně význam slova ‚policista' - muž města. To ví málokdo. Z téhož základu ovšem pochází i v cizině používané slovo ‚polite'- ‚slušný'. To spojení označuje někoho, kdo žije ve městě a chová se tak, jak by měl."

Muž města… Karotka často přicházel s takovými věcmi. Jako třeba "chocholatý". Elánius si myslel, že je to nesmyslný název policisty vymyšlený v argotu. Ale Karotka mu vysvětlil, že kdysi dávno nosili členové Hlídky místo uniformy na helmicích barevné chocholy, aby je každý poznal.

Karotka ve svém volném čase četl knihy. Nečetl příliš dobře. Kdyby náhodou přišel o ukazovák, dostal by se do vážných potíží. Ale zato četl pravidelně. A když měl volno, toulal se po Ankh-Morporku.

"Kapitáne Elánie?"

Elánius zamrkal.

"Pane?"

"Nemáte ani tu nejmenší představu o jemné struktuře chodu města. Řeknu vám to ještě jednou. Celá ta záležitost s vrahy, trpaslíky a tím klaunem… musíte se do toho okamžitě přestat plést."

"Ne, pane. To nemohu."

"Dejte mi svůj odznak."

Elánius sklopil pohled ke svému odznaku.

Nikdy o něm zvlášť nepřemýšlel. Bylo to něco, co měl vždycky. Nic moc to neznamenalo… v žádném směru. Prostě ho nosil od nepaměti.

"Můj odznak?"

"A váš meč."

Pomalu, prsty, které mu najednou připadaly neohrabané jako banány, a to ještě ke všemu cizí banány, si Elánius rozepjal opasek.

"A váš odznak.".

"Hm. Odznak ne."

"Proč ne?"

"Protože je to můj odznak."

"Stejně odcházíte z funkce, když se budete ženit."

"To je pravda."

Jejich pohledy se setkaly.

"Co pro vás ten odznak znamená?"

Elánius se díval na Patricije. Nenacházel ta správná slova. Vždycky byl mužem s odznakem. Nebyl si jistý,

jestli vůbec může být jedním bez druhého.

Nakonec lord Vetinari řekl: "Dobrá. Myslím, že máte svatbu zítra v poledne." Dlouhými prsty zvedl ze stolu rytou pozvánku. "Můžete si tedy svůj odznak ponechat. A odejít se ctí. Ale váš meč si nechám. A zanedlouho dorazí Denní hlídka, aby odzbrojila vaše muže. Činnost Noční hlídky dočasně pozastavuji, kapitáne Elánie. Časem možná jmenuji nového velitele - podle vlastního uvážení."

"Denní hlídka? To je spolek -"

"Prosím?"

"Dobrá, pane."

"Jediná nepředloženost, a ten odznak je můj. Nezapomeňte."

Potroublo otevřel oči.

"Jseš naživu?" řekl Navážka.

Trpaslík si omámeně stáhl přilbu. V jejím okraji byla hluboká promáčklina a hlava ho pekelně bolela.

"Vypadá to jako povrchová oděrka," zabručel troll.

"Cože? Auvajs." Potroublo se zašklebil. "A co ty?" zeptal se vzápětí. Na trollovi bylo něco divného. Zatím pořád ještě nevěděl, co to je, ale i když pominul ty díry v Navážkově pancíři, bylo to každopádně něco velmi nezvyklého.

"Myslím, že to brnění mi hodně pomohlo," řekl Navážka. Odtáhl si hrudní plát a zpod jeho dolního okraje vypadlo pět kulatých kousků zploštělého kovu. "Kdyby se v něm nezpomalily, mohly mě vážně odřít."

"Co je to s tebou? Jak to, že mluvíš takhle?"

"Jakže mluvím? Nerozumím ti."

"Kam se poděla ta tvoje řeč ‚já velký troll udělat´? Bez urážky?"

"Obávám se, že ti nerozumím."

Potroublo se otřásl a párkrát dupl nohama, aby se zahřál.

"Vypadněme odsud."

Došli ke dveřím a zjistili, že jsou pevně zavřené.

"Dokážeš je vyrazit?"

"Ne. Kdyby tohle místo nebylo trollovzdorné, bylo by dávno prázdné. Je mi líto."

"Navážko?"

"Copak?"

"Cítíš se dobře? Já jen, že se ti kouří z hlavy."

"No, víš, cítím se tak trochu… é…"

Navážka zamrkal. Ozval se cinkot praskajícího ledu. V jeho hlavě se odehrávaly podivné věci.

Myšlenky, které se mu obvykle hlavou pohybovaly pomalu a líně, se najednou probraly k plnému a jiskřícímu životu. A zdálo se, že jich neustále přibývá.

"Můj bože," prohlásil jen tak všeobecně.

Ta poznámka byla tak netrollí, že si toho všiml i Potroublo, kterému už začínala tuhnout většina končetin.

"Věřil bys," pokračoval Navážka, "že skutečně myslím a uvažuju? To je ale zajímavé!"

"Co tím myslíš?"

Navážka se poškrabal na hlavě a na zem dopadly další úlomky ledu.

"No jasně!" řekl troll. "Supravodivost!"

"Cože?"

"Chápeš? Mozek z nečistého křemíku. Problém rozptylu tepla. Denní teplota příliš vysoká, operační paměť se snižuje, teplota se zvyšuje, činnost mozku se zastavuje docela, trollové se mění na balvany a setrvávají v tom stavu až do večerních hodin, ochladí se, mozek začínáznovufungovata -"

"Myslím, že už brzo umrznu," zašeptal prokřehlý Potroublo.

Navážka se rozhlédl halou.

"Tam nahoře jsou malé zasklené světlíky."

"Tty jjsou ppřilišššš vvysokko, i kdybbych titi vvylezzl nna rramenna," vypravil ze sebe Potroublo jektajícími zuby a ještě víc se schoulil.

"No ano, ale můj plán spočívá v tom, že bych některým z nich něco prohodil a tak přivolal pomoc," odpověděl mu Navážka. "Probral jsem zatím třiadvacet plánů, ale tenhle má naději na úspěch devadesát sedm ku jedné," oznámil rozzářeně.

"Jjá ttaddy nnevviddím nnicc, ččímm bbychomm tto mmohlli pprohodditt," huhlal Potroublo.

"Já ano," řekl Navážka a zvedl ho oběma rukama. "Neměj strach. Dokážu spočítat tvoji trajektorii s neuvěřitelnou přesností. A pak už stačí, když seženeš kapitána Elánia, Karotku nebo někoho jiného."

Chabě protestující Potroublo opsal oblouk mrazivým vzduchem a spolu s většinou skla zmizel světlíkem.

Navážka si zase sedl. Když jste se nad tím tak zamysleli, byl život velmi jednoduchý. A on se teď opravdu zamyslet dokázal.

Byl si z pětasedmdesáti procent jistý, že vychladne ještě o dalších sedm stupňů.

Pan Kolík Ať sepicnu, dodavatel, obchodní dobroduh a nepřekonatelný podnikatel, dlouho řešil otázku, zda vstoupit do obchodu s etnickými potravinami. Jenže to byl přirozený postup v kariéře. Starý obchod s párky v rohlíku poslední dobou vůbec nešel, a přitom kam se člověk podíval, byli všichni ti trollové a trpaslíci s kapsami, nebo kde své

peníze nosí, plnými peněz. Peníze v majetku jiných lidí, to bylo podle Kolíka Ať'sepicnu něco proti přirozenosti světa.

Trpaslíky bylo možno uspokojit dodala snadno. Krysa na špejli - to byla věc poměrně jednoduchá, i když to znamenalo zvýšit kvalitu Kolíkem obvykle dodávaného zboží.

Na druhé straně trollové, když to člověk domyslel, bez urážky, nebyli nic jiného - tedy v podstatě, že ano - než chodící balvany.

Získal nějaké informace o trollí potravě od Chrysoprasa, což byl také troll, ale to už se na něm skoro nepoznalo. Pohyboval se mezi lidmi tak dlouho, že teď nosil obleky, a jak sám říkal, naučil se "hromadu civilizovanejch věcí, jako třeba vydírání, půjčování peněz na třistaprocentní měsíční úrok a takový věcičky". Chrysopras se možná narodil v jeskyni kdesi v horách, vysoko nad spodní hranicí sněhu, ale stačilo mu prvních pět minut v Ankh-Morporku, aby tam dokonale zapadl. Kolík na Chrysoprase rád myslel jako na přítele; jako na nepřítele na něj bylo lepší nemyslet.

Ať'sepicnu si vybral právě dnešní den k tomu, aby podnikl pokus v nové oblasti stravování. Postrkoval svůj vozík s horkým zbožím ulicemi i uličkami města a vyvolával:

"Klóóbaskýý! Hóórke páárkýý! Máásove píírohýý! Póójďte si na ně, dokud jsou hóórke!"

To bylo jen zahřívací kolo: Šance na to, že by si někdo z lidí u Kolíka koupil něco k jídlu, byla velmi malá. Možná ještě tak, kdyby byl někdo uvězněný čtrnáct dnů v domě, vyhládlý k smrti a vy jste mu pode dveře vsunuli některou z Kolíkových pochoutek rozšlápnutou naplocho. Spiklenecky se rozhlédl kolem - v docích vždycky pracovali nějací trollové - a stáhl pokrývku z dalšího plata.

Takže, co to tady má? Aha, ano…

"Dóólomitske sléépencéé! Póójďte si na ty chřupave dóólomitske sléépencéé! Máánganove peckýý! Póójďte si na ně, dokud jsou… é… pééckovate!" Okamžik zaváhal a pak znovu zatroubil do útoku.

"Péémzáá! Péémzáá! Váápeny túúf za tolááar! Žháávy váápenéec!"

Objevilo se několik trollů, kteří ho se zájmem pozorovali.

"Vy, pane, vy vypadáte, jako když máte… hlad," začal Ať'sepicnu a se širokým úsměvem se obrátil k nejmenšímu trollovi. "Proč nezkusíte naši břidlici v rohlíku? Mňam, mňam. Proč neokusíte naši skvělou aluviální pochoutku?"

Kolík A. S. P. měl mnoho špatných vlastností, ale tvarismus k nim nepatřil. Miloval každého, kdo měl peníze, bez ohledu na tvar a barvu ruky, která je podávala. Kolík Ať'sepicnu totiž věřil ve svět, kde mohly všechny myslící bytosti kráčet hrdě vzpřímené, svobodně dýchat, užívat si života, svobody a štěstí a kráčet k jasným zítřkům. Když se je podařilo přesvědčit, aby si na tu cestu koupily i něco z Kolíkova tácu horkých pochoutek, tím lépe.

Troll s podezřením prozkoumal plato a zvedl vršek rohlíku.

"Urr! Yuk," řekl. "Vždyť ono je samá zkamenělina! Yuk!"

"Cože?" podivil se Kolík.

"Ta břidle," ušklíbl se troll, "ona ovětralá."

"Je překrásná a čerstvá! Přesně taková, jakou ti těžila maminka!"

"Jo, a tady ta žula, ona prorostlý křemenem!" prohlásil další troll, který se tyčil nad Kolíkem jako menší hora. "Křemen nezdravý, ucpává céva, křemen."

Udeřil kamenem zpět na plato. Pak se trollové otočili a odcházeli. Cestou se občas zastavovali, otáčeli a vrhali na Kolika podezřívavé pohledy.

"Ovětralá? Okoralá! Jak může bejt okoralá? Vždyť je to kamení!" vykřikoval za nimi Kolík.

Pak ale pokrčil rameny. No dobrá. Známkou dobrého obchodníka je také to, že ví, kdy výhodně zmenšit vlastní ztráty.

Přiklopil plato víkem a odklopil další.

"Důůlni stráávää! Prääva důůlni stráávää! Krýýsýý! Krýýsýý na špejlíí! Krýýsýý v róóhlikůů! Póójďtéé si na něéé, dokud jsou mrrtve! Pojďte si -"

Kdesi nad ním se ozval zvuk tříštěného skla a na Kolíkův vozík dopadl po hlavě strážník Potroublo.

"Nono, proč ten spěch, je tady dost pro všechny," nezaváhal Kolík ani vteřinu.

"Vytáhněte mě," ozval se Potroublo dušeným hlasem. "Nebo mi podejte kečup."

Kolík uchopil trpaslíka za nohy. Boty byly pokryté ledem.

"To jste právě přitáhl z hor?"

"Kde bych našel člověka, který má klíče od toho skladiště?"

"Jestli vám chutnala naše krysa, proč byste nezkusil i náš výběr -"

V Potroublově ruce, se jako kouzlem objevila jeho dvoubřitá sekera.

"Useknu ti nohy v kolenou," zavrčel.

"HledáteGerhardaFuseklářezCechuřezníků."

"To je ono."

"Ateďprosímdejtetusekerupryč."

Potroublo vyrazil tak rychle, že jeho ledem pokryté boty mu chvilku prokluzovaly na místě.

Kolík Ať'sepicnu soustředěně zíral na zbytky svého vozíku. Rty se mu tiše pohybovaly, jak v duchu počítal.

"Počkat!" vykřikl za Potroublem. "Dlužíte mi -hej! Haló! Dlužíte mi za tři krysy!"

Když lord Vetinari pozoroval dveře, které se zavíraly za kapitánem Elániem, cítil, že se poněkud stydí. Nebylo mu jasné proč. Samozřejmě, byl k tomu muži velmi tvrdý, ale byl to jediný způsob…

Vytáhl klíč ze skříňky vedle svého stolu a přešel ke stěně. Prsty se dotkl malé nepravidelnosti v omítce, která

byla zdánlivě stejná jako desítky dalších takových nerovností na stěně. Tahle nerovnost však způsobila, že se část stěny odsunula stranou na dobře namazaných kolejničkách.

Všechny průchody a tunely ve stěnách paláce a v jeho podzemí neznal nikdo. Říkalo se, že některé se táhnou daleko za palácové pozemky. A prakticky pod každým domem ve městě byly rozsáhlé sklepy. Člověk vyzbrojený krumpáčem a dobrým orientačním smyslem se mohl dostat podzemím prakticky kamkoliv a často stačilo jen probourat starou příčku.

Sešel po několika schodištích a dlouhou chodbou k malým vrátkům, která odemkl. I ta byla dokonale namazaná a otevřela se naprosto nehlučně.

Nebyla to tak docela podzemní vězeňská kobka. Místnost za kovovými dvířky byla celkem vzdušná a dobře osvětlená několika velkými, ale velmi vysoko posazenými okny. Byla cítit dřevěnými hoblinami a klihem.

"Pozor!"

Patricij se rychle přikrčil.

Nad hlavou mu zaklepalo a zabzučelo něco, co se podobalo netopýru, trhavým pohybem to zakroužilo místností a pak se rozpadlo na několik malých součástí, z nichž některé se ještě chvilku pohybovaly.

"Ach jéje!" prohlásil mírný hlas. "Takže zpět k rýsovacímu prknu. Dobré odpoledne, vaše lordstvo."

"Dobré odpoledne, Leonarde," řekl Patricij. "Co to bylo?"

"Já tomu říkám létající stroj s mávacími křídly," odpověděl mu Leonard da Quirm a pomalu slezl ze žebříku, odkud vypouštěl svůj model. "Je to poháněno gutaperčovými pásky, které se silně zkroutí. Zatím to ale nefunguje právě nejlépe."

Leonardo z Quirmu nebyl tak starý, jak si o něm mnoho lidí myslelo. Byl to ten typ člověka, který začne vypadat úctyhodně ve třiceti a ještě v devadesáti vypadá úplně stejně. Nebyl také úplně holohlavý. Jeho hlava mu prostě a jednoduše prorostla vlasy a čněla z nich jako mohutná skála z hustého pralesa.

Vesmírem neustále prolétají částice inspirace. Jejich osud, který je jim samotným ovšem zcela lhostejný, je ideální, když najdou ve správný čas správnou mysl. Zasáhnou ten správný neuron, nastane řetězová reakce a vzápětí už někdo zírá do objektivu televizní kamery a v duchu horečnatě přemýšlí, jak ho vlastně napadlo začít vyrábět ten balený porcovaný chleba?

Leonard da Quirm měl s inspiracemi své zkušenosti. Jeden z jeho prvních objevů byla uzemněná kovová čepička na spaní, kterou nosil v naději, že ty zatracené věci konečně přestanou zanechávat do běla rozpálené stopy v jeho vědomí. Fungovalo to jen zřídka. Poznal hanbu člověka, který se ráno probudí a zjistí, že má ložní prádlo pokryto celonočními náčrtky neznámých dobývacích strojů a revolučními návrhy na strojky k loupání jablek.

Da Quirmové byli docela bohatí a mladý Leonard navštěvoval mnoho škol, kde navzdory svému zvyku vyhlížet z okna a kreslit si do náčrtníku ptáky v letu, pochytil slušnou směs vědomostí. Leonard byl jedním z těch nešťastných jednotlivců, jejichž osudem je být okouzlen světem, jeho chutí, tvarem, jeho pohybem…

Jako svět jeho tak on zase fascinoval lorda Vetinariho, a proto byl stále ještě naživu. Některé věci jsou tak dokonalými zástupci svého druhu, že se jen velmi těžce ničí. Jediný tvor svého druhu je vždycky výjimečný.

Leonard byl vzorový vězeň. Dejte mu dostatek dřeva, drátu, barvy a především papíru a tužek a máte po starosti. Nehne se z místa.

Patricij odsunul stranou hromádku výkresů a sedl si.

"Tohle je pěkně," řekl. "Co je to?"

"To jsou mé náčrtky," odpověděl Leonard.

"Tenhle je opravdu dobrý, ten s chlapečkem, kterému uvázl drak na stromě," pochvaloval si Patricij.

"Díky. Můžu vám uvařit trochu čaje? Poslední dobou nějak vidím velmi málo lidí, většinou jen toho muže, který maže dveře."

"Přišel jsem, abych…"

Patricij se zarazil a poklepal prstem na jeden z náčrtků.

"K tomuhle výkresu je přilepený nějaký žlutý papír," řekl s podezřením. Zatáhl za malý obdélník žlutého papíru, ten s tiše mlaskavým zvukem povolil, odlepil se od náčrtu a přilepil se Patricijovi na prsty. Na papírku, napsána podivným Leonardovým rukopisem, stála slova: ejugnuf elhot, ádz es kaj: ňemopazeN.

"Oh, na tohle jsem zvláště pyšný," řekl Leonard. "Říkám tomu Šikovný poznámkový papírek s lepidlem, které povolí, když ho potřebuješ odstranit."

Patricij si s papírkem chvíli hrál.

"Z čeho je uděláno to lepidlo?"

"Vaření slimáci."

Patricij si osvobodil prsty jedné ruky. Papír se mu přilepil na tu druhou.

"Vy jste za mnou přišel kvůli tomu?" zeptal se Leonard.

"Ne, přišel jsem si s tebou promluvit," zavrtěl lord Vetinari hlavou, "o ručnici."

"Ach jé. To je mi moc líto."

"Obávám se, že… zmizela."

"Mí bohové! Ale mám dojem, že jste mi říkal, že je o ni dobře postaráno."

"Dal jsem ji vrahům, aby ji zničili. Koneckonců víš, jak jsou pyšní na uměleckou hodnotu své osobní práce. Představa, že by někdo vládl takovou mocí, by je měla zděsit. Jenže ti pitomí idioti ji nezničili. Mysleli, že stačí, když ji zamknou. A teď o ni přišli."

"Oni ji nezničili?"

"Jak se zdá, tak ne. Ti zatracení pitomci!"

"Ale vy také ne. Tak by mě zajímalo proč?"

"Já… a víš, že nevím?"

"Nikdy jsem ji neměl vyrobit. Byla to jen praktická aplikace přírodních zákonů. Balistika, víte? Jednoduchá aerodynamika. Chemie. Slušná metalurgie, i když to vím jen já. A zvláště jsem pyšný na to drážkování. K tomu jsem si musel vyrobit velmi složitý nástroj, věřil byste? Mléko? Cukr?"

"Ne, díky."

"Předpokládám, že ji lidé hledají, že?"

"Vrahové jistě. Ale ti ji nenajdou. Nemyslí tím správným způsobem." Patricij zvedl štůsek náčrtků lidské kostry. Byly výjimečně dobré.

"Oh, božíčku."

"Proto spoléhám na Hlídku."

"To znamená, na toho kapitána Elánia, o které jste mluvil?"

Lord Vetinari miloval tyhle příležitostné rozhovory s Leonardem. Ten muž vždycky mluvil o městě jako o nějakém jiném světě.

"Ano."

"Doufám, že jste mu patřičně zdůraznil důležitost jeho úkolu!"

"Svým způsobem ano. Vydal jsem mu absolutní zákaz se tou věcí zabývat. Dvakrát."

Leonard přikývl. "Aha. Já… myslím, že chápu. Doufám, že to zabere."

Povzdechl si.

"Myslím, že jsem ji měl rozebrat, ale… víte, byla to věc, jejíž součásti k sobě tak nějak patřily. Měl jsem při její výrobě takový podivný pocit, že skládám jen znovu něco, co už existovalo dávno předtím. Občas přemýšlím o tom, kde se ve mně ten nápad vzal. A pak mi přišlo… připadalo mi to jako… jako svatokrádež, rozebrat ji. Jako kdybych měl rozebrat člověka. Sušenku?"

"Někdy je nezbytné rozebrat i člověka," odpověděl lord Vetinari.

"To samozřejmě záleží na úhlu pohledu," odpověděl mu opatrně Leonard.

"Zmínil jste se o svatokrádeži," nadhodil lord Vetinari. "To obvykle zahrnuje také nějakého boha, ne?"

"Já jsem skutečně použil ten výraz? Nedokážu si představit, že by existoval nějaký bůh ručnic."

"To je skutečně velmi obtížná představa."

Patricij si nejistě poposedl, sáhl za sebe a vytáhl jakýsi předmět.

"Co je to?" zeptal se.

"Ale? Právě před chvilkou mě napadlo, kam se to podělo," usmál se Leonard. "To je model stroje-který-se-zavrtá-vzhůru-do-vzduchu-a-poletí."

Lord Vetinari prstem roztočil plochý šroub na horní straně modelu.

"Fungovalo by to?"

"Ale jistě," přikývl Leonard. Pak si povzdechl. "Kdybyste našel jednoho člověka se silou deseti mužů, který by dokázal otáčet tady tou klikou asi tak desettisíckrát za minutu."

Patricij se uvolnil způsobem, který by mezi lidmi skoro nepřilákal pozornost k předchozímu okamžiku napětí.

"Takže teď se městem pohybuje muž s ručnicí. Jednou už ji použil úspěšně a druhý pokus se mu nepodařil jen díky okolnostem. Mohl ručnici vymyslet ještě někdo jiný?"

"Ne," zavrtěl Leonard hlavou. "Já jsem génius." Řekl to bez vychloubání. Bylo to konstatování skutečnosti.

"Chápu. Ale když už byla ručnice jednou vymyšlena, Leonarde, kolik génia je třeba k tomu, aby podle ní někdo vyrobil další?"

"Vývrt hlavně vyžaduje velkou přesnost a mechanismus úderníku, který posouvá tu věcičku s kulkami, musí být dokonale vyladěný. Aha, a taky konec hlavně musí být…" Leonard si všiml Patricijova výrazu, umlkl a pokrčil rameny. "Musel by to být inteligentní člověk."

"Tohle město je plné inteligentních lidí," řekl patricij. "A trpaslíků. Chytří lidé a šikovní trpaslíci, kteří si hrají s věcmi."

"Je mi to opravdu strašně líto!"

"Naštěstí oni nikdy skutečně nemyslí."

"Jistě."

Lord Vetinari se pohodlně opřel a upřel oči k oknům pod stropem.

"Dělají takové věci, jako že otevřou rybí restauraci U šťastného trojlístku s dodávkou přes ulici, a víš kde? V Močůvkové strouze, tam, kde dřív stával ten starý chrám. A víš kdy? V noci zimního slunovratu, a to se to letos ještě sešlo tak, že tu noc byl úplněk!"

"Tak to jsou celí lidé, já to vždycky říkal."

"Nikdy jsem vlastně nezjistil, co se stalo panu Hongovi."

"Chudák."

"A pak tady máme mágy. Ti by taky občas měli používat mozek. Nikdy je nenapadne alespoň chvilku myslet, než zachytí vlákno z materie reality! Kdepak! Než se vzpamatuješ, už za ně škubou oběma rukama."

"Strašné."

"A alchymisté? Ti si myslí, že jejich občanské povinnosti spočívají v právu míchat různé věci a čekat, co z toho bude."

"Ty výbuchy občas slyším i tady."

"A pak se, samozřejmě, ještě objeví někdo jako ty -"

"Mě to opravdu nesmírně mrzí."

Lord Vetinari obracel v rukou model létajícího stroje.

"Ty sníš o létání," řekl.

"Samozřejmě! Teprve pak budou lidé opravdu svobodní. Vzduch nezná hranic. Už nebudou války protože vzduch je nekonečný. Jak bychom byli šťastní, kdybychom dokázali létat!"

Vetinari znovu obrátil model v prstech.

"Ano," přikývl po chvilce. "Skoro bych tomu věřil."

"Zkoušel jsem hodinový stroj, víte."

"Prosím? Myslel jsem na něco jiného."

"Hodinový stroj, který by poháněl můj stroj. Ale nefunguje to."

"Oh."

"Síla pera je omezená a nezáleží na tom, jak je natažené."

"Ano, já vím. A člověk doufá, že když natáhne to pero, když ho stočí jedním směrem, že se veškerá jeho energie uvolní směrem opačným. A občas musíš pero natáhnout úplně do krajnosti," pokračoval nepřítomně Vetinari, "a modlit se, aby neprasklo."

Jeho výraz se najednou změnil.

"Oh, bohové," řekl zmateně.

"Prosím?" nechápal Leonard.

"On neudeřil do zdi. Možná jsem tentokrát zašel příliš daleko."

Navážka seděl a unikala z něj pára. Cítil hlad, ne po potravě, ale po věcech, o kterých by mohl přemýšlet. S klesající teplotou stoupala výkonnost jeho mozku. Potřeboval ho nějak zaměstnat.

Spočítal cihly ve stěnách, nejdříve na dvojice, pak na desítky a nakonec ještě po šestnácti. Čísla se v jeho mysli formovala s udivující snadností a poslušně pochodovala jeho mozkem. Objevil odčítání a násobení. Stvořil algebru a poskytla mu na minutku dvě velmi vítané rozptýlení. Pak cítil, jak mlha čísel mizí, a když zvedl hlavu, spatřil vzdálené jiskřící hory teorie relativity.

Trollové se vyvinuli vysoko v horách, v místech skalnatých, a především chladných. Jejich křemičité mozky byly zvyklé pracovat při nízkých teplotách. Jenže dole, na suchých rovinách, vyšší teploty chod jejich mozků zpomalovaly a dělaly z nich hlupáky. Nebyla pravda, že do města přicházeli jen hloupí trollové. Naopak, trollové, kteří se rozhodli vydat se do města, bývali většinou ti chytří - ale velmi rychle zhloupli.

Navážka byl považován za hloupého i mezi městskými trolly, ale to bylo jednoduše jen tím, že jeho mozek byl naladěn na teploty, jaké se v Ankh-Morporku nevyskytovaly ani v nejkrutějších zimách…

Teď se teplota jeho mozku blížila optimální operační teplotě. Naneštěstí se tahle teplota také blížila optimálnímu bodu, při kterém trollové umírali podchlazením.

Část jeho mozku tuto myšlenku rozebrala. Byla tady velká pravděpodobnost, že bude zachráněn. To znamená, že bude muset skladiště opustit. To znamená, že bude zase hloupý, a to je tak jisté, jako že

10-10 (Me/Mp) ß6 ß1/2N = 10M.

Takže by měl vytěžit ze svého momentálního stavu co nejvíc.

Vrátil se do světa čísel tak složitých, že už ztrácela jakýkoliv význam. A současně pokračoval i v mrznutí k smrti.

Kolík dorazil k Cechu řezníků jen chviličku po Potroublovi, Velká, rudě natřená vrata byla otevřena dokořán, pravděpodobně kopancem, a uprostřed vchodu seděl na zemi malý řezník a utíral si nos.

"Kam šel?"

"Támhle."

V hlavním cechovním sále se zatím cechmistr Fuseklář potácel v kruzích sem a tam. To proto, že měl na hrudi Potroublovy boty. Potroublo mu stál nohama na hrudi, jednou rukou mu visel na vestě pod krkem a druhou mával vyděšenému řezníkovi před obličejem sekerou.

"Dáte mi ho okamžitě, nebo vás přinutím sníst váš vlastní nos!"

Všude kolem pobíhali studenti řezníci, kteří se snažili držet z cesty sekeře.

"Ale-"

"Nehádejte se se mnou! Pamatujte, že jsem důstojník Hlídky!"

"Ale vy-"

"Tak máte poslední šanci, člověče! Okamžitě mi ho vydejte!"

Fuseklář zavřel oči.

"Ale nejdřív mi řekněte, co to vlastně chcete!"

Zástup napjatě čekal.

"Ah," řekl Potroublo. "Ahaha. Já jsem to neřekl?"

"Ne!"

"Jsem si skoro jistý, že ano, abyste věděl."

"To tedy ne!"

"Oh. No dobrá. Když už to tedy musíte vědět, tak je to klíč ke skladišti s budoucím vepřovým." Potroublo seskočil.

"Proč?"

Sekera se znovu vznesla řezníkovi do výše obličeje.

"Jen tak jsem se ptal," řekl Fuseklář slabým a zoufalým hlasem.

"Protože tam uvnitř je jeden z mužů Hlídky a mrzne tam k smrti."

Než se jim nakonec podařilo otevřít hlavní bránu, shromáždil se kolem početný dav. Na kamenné dlažbě zazvonily kusy ledu a z budovy vyletěl závan superchladného vzduchu.

Podlahu i půlky mrtvých zvířat na jejich zpáteční cestě časem pokrývala jinovatka. Pokrývala i ten kus kamene uprostřed podlahy, který měl zhruba tvar trolla Navážky.

Vynesli ho na slunce.

"Měly by mu takhle blikat oči?" zeptal se Kolík Ať sepicnu.

"Slyšíš mě?" křikl Potroublo. "Navážko!"

Navážka zamrkal. V teple dne z něj začal led pomalu opadávat.

Cítil, jak se s ledem rozpadá i ten fantastický vesmír čísel. Stoupající teplota měla na jeho inteligenci stejný účinek, jako kdyby se plamenomet pokoušel pomazlit se sněhovou vločkou.

"Řekni něco!" žadonil Potroublo.

Navážkův mozek postupně zaplavilo teplo a věže intelektu se zbortily.

"Hej, podívejte se na tohle," zvolal jeden ze studentů.

Vnitřní stěny skladiště byly pokryty čísly. V jinovatce tam byly vyškrabány rovnice složité jako nervová soustava. V některých místech výpočtů matematik přestal používat čísla a nahradil je písmeny, ale pak už mu nestačila ani písmena; závorky, podobné klecím, tam obklopovaly výrazy, které byly pro běžnou matematiku tímtéž, co města pro mapu.

Když se výpočet blížil k cíli, byly všechny ty výrazy mnohem jednodušší, a přesto obsahovaly ve svých plynoucích řádcích strohou, ale nádhernou všeobsažnost.

Potroublo na ně upíral oči. Věděl, že by něco takového nedokázal pochopit ani za sto let.

Jinovatka v teplejším vzduchu rychle mizela.

Rovnice se spojovaly a jejich tok se zužoval dolů po stěně až k místu, kde troll seděl. Nakonec se změnily v pouhých pár výrazů, které jako by se pohybovaly a zářily z vlastní vůle. Byla to matematika bez čísel, jasná jako blesk.

Nakonec všechno vyústilo v jediném symbolu a ten symbol byl "=".

"Rovná se čemu?" řekl Potroublo. "Čemu se to rovná?"

Jinovatka mizela a s ní i výpočty.

Potroublo vyšel ven. Navážka seděl v kaluži vody a kolem něj se tísnil zástup čumilů.

"To jste mu někdo nemohli donést deku, nebo něco?" zeptal se.

Jakýsi tlusťoch zachrochtal: "Cože? Kdo by ještě použil deku, když ji na sobě měl troll?"

"Aha, no jo, to je pravda," přikývl Potroublo. Podíval se na pět děr v Navážkově hrudním pancíři. Byly přesně ve výši trpasličí hlavy. "Mohl byste sem na okamžik?" řekl.

Tlusťoch se samolibě usmál na své přátele a vykulil se kupředu.

"Předpokládám, že vidíte ty díry v jeho pancíři, že?" řekl Potroublo.

Kolík A. S. P. byl zkušený veterán. Dokázal přežít. Stejně jako dokáží krysy a hmyz vytušit zemětřesení dlouho před prvními otřesy půdy, Kolík naprosto spolehlivě poznal, že se něco ošklivého semele na ulici. Potroublo byl příliš milý. Když začne být trpaslík takhle milý, znamená to, že se šetří, aby mohl být o něco později o to ošklivější.

"Tak já abych raději… é… šel za obchodem," prohlásil nahlas Ať sepicnu a začal i z vozíkem couvat.

"Já nemám nic proti trpajzlíkům, aby bylo jasno," vysvětloval hlasitě tlustý muž. "Rozumíte, trpajzlíci jsou pro mě fakticky skoro jako lidi. Prostě takoví jako kratší lidi. Ale trollové… nóó, tak to je něco jinýho. Ty jsou jiný než my, žejo?"

"Promiňte, promiňte, dovolili byste laskavě? Dovolíte prosím, já spěchám," drmolil Kolík a jeho vozík nabíral rychlost způsobem, jakým to většinou dokážou jen vozidla, která mají dvě sedadla a liščí chvost na rádiové anténě.

"Máte moc pěkný kabát," pokračoval Potroublo.

Kolíkův vozík se zaskřípěním řízl zatáčku a po dvou kolech zmizel za rohem.

"Je to fakticky moc pěkný kabát," pokračoval Potroublo, jako když másla ukrajuje. "Víte, co byste měl udělat s takovým krásným kabátem?"

Mužovo čelo se nechápavě nakrčilo.

"Okamžitě si ho sundat," procedil Potroublo mezi zuby, "a dát ho tomu trollovi."

"Ty malej hnusnej -"

Muž chytil Potroubla za košili pod krkem a pozvedl ho.

Trpaslíkova ruka byla jako blesk. Ozvalo se tiché zaskřípění kovu.

Muž a trpaslík pak na několik vteřin vytvořili zajímavou, absolutně nehybnou skupinku.

Potroublova tvář byla ve stejné výši jako tvář tlustého muže a trpaslík teď se zájmem pozoroval, jak se praseč í očka zalévají slzami.

"Teď mě polož," řekl Potroublo. "Pomalu. Když se leknu, obvykle nekontrolovaně škubu rukama i nohama." Muž udělal přesně to, co se po něm chtělo.

"Tak a teď si vysvleč kabát… dobře… pomalu ho podej… díky…"

"Vaše sekera…" zamumlal tlusťoch.

"Sekera? Jaká sekera? Jo moje sekera! A víte, že jsem si ani neuvědomil, že ji tady takhle držím? Moje sekera. No to je ale věc!"

Tlusťoch se pokoušel stát co nejvýše na špičkách a z očí mu tekly slzy.

"Na té sekeře je jedna zajímavá věc," uvažoval Potroublo nahlas. "Víte, ona je to totiž vrhací sekera. Byl jsem tři roky po sobě mistrem Ploskolebčí hory. Dokázal jsem ji během jediné vteřiny vytáhnout a rozpoltit proutek vzdálený třicet metrů. S otočkou. A to mi ještě ten den nebylo nějak dobře. Měl jsem žlučníkový záchvat."

Pak Potroublo poodstoupil. Muž s výrazem nesmírné úlevy klesl na kolena.

Potroublo přehodil plášť Navážkovi přes ramena.

"Tak pojď, postav se," řekl. "Půjdeme domů."

Troll vstal.

"Kolik to ukazuju prstů?" zeptal se Potroublo. Navážka na něj chvilku mžoural.

"Dva a jeden?" zkusil.

"To bude stačit," přikývl Potroublo. "Alespoň pro začátek."

Pan Gouda se podíval přes bar na kapitána Elánia, který už se skoro hodinu nepohnul. Hospoda U kbelíku znala těžké pijáky, kteří pili bez radosti, ale s pevným odhodláním už nikdy se nedostat do stavu střízlivosti. Ale tohle bylo něco nového. Dělalo mu to starosti. Nechtěl mít ve svém podniku mrtvého.

V místnosti nikdo jiný nebyl. Pověsil zástěru na věšák a rozběhl se na strážnici do Pseudopolského dvora. Kousek ode dveří se srazil s Karotkou a strážnicí Anguou.

"Oh, to jsem rád, že potkávám zrovna vás, desátníku Karotko," řekl s úlevou. "Měl byste jít se mnou. Jde o kapitána Elánia."

"Co je s ním?"

"Nevím. Strašně se opil."

"Já myslel, že už toho nechal!"

"No," odpověděl mu hospodský Gouda rozpačitě, "tak podle toho, co jsem viděl já, jste se trochu spletl."

Zatím kdesi poblíž ulice V kamenolomu:

"Kam jdeme?"

"Musím najít někoho, kdo by se na tebe podíval."

"Ne trollí doktor!"

"Musí tady přeci být někdo, kdo ví, jak ti to zaplácnout rychle tuhnoucím cementem, "nebo jak to děláte. Mělo by to takhle sáknout?"

"Nevím, nikdy předtím nesáknul. Kde my jsme?"

"Nevím, nikdy předtím jsem tady nebyl."

Tahle oblast ležela po větru od ohrad pro dobytek a prostoru jatek. To znamenalo, že byla neobyvatelná pro většinu obyvatel Ankh-Morporku s výjimkou trollů. Pro trolly byly totiž organické pachy a vůně stejně důležité a zachytitelné jako pro lidi například pach žuly. Vyprávěl se starý vtip: Víte, že trollové bydlí hned u jatek? Jo, a co ten smrad? No, zdá se, že to krávám ani prasatům nevadí…

Což byla pitomost: Trollové nejsou cítit, trolly cítí zase jenom trollové.

Okolní budovy vypadaly nezvykle. Byly postaveny pro lidi, ale obývali je trollové. To v praxi znamenalo, že vykopali dveře a vstupní otvory rozšířili a zatloukli všechna okna. Pořád ještě byl den. Po trollech zatím nebylo ani památky.

"Ugh," zabručel Navážka.

"Tak pojď, ty hromotluku," řekl Potroublo a postrkoval kolegu jako tlačný remorkér cisternovou loď.

"Potroublo?"

"No?"

"Ty trpaslík. To tady ulice V kamenolomu. Oni tebe najdou tady, ty ve velké trable."

"Jsme Městská stráž."

"Chrysopras, ten nedá ani koprolit na to."

V jedněch dveřích se objevila trollí tvář. Pak ve druhých a dalších.

To, o čem si Potroublo myslel, že je to hromada suti, se proměnilo v trolla.

Najednou byli trollové všude.

Jsem člen Hlídky, pomyslel si Potroublo. Alespoň tak to říkal seržant Tračník. Přestaňte být trpaslíkem a staňte se členem Hlídky. A já jsem Hlídka. Ne trpaslík. Jsem člen Městské stráže, Noční hlídka. Dali mi odznak, který má tvar štítu. Nosím odznak. Přál bych si být mnohem větší.

Elánius seděl tiše v rohu hospody U kbelíku. Před ním na stole ležely nějaké papíry a hrst kovových předmětů, ale on upíral pohled na svou pěst. Měl ji položenou na stole a klouby svíral tak pevně, že mu zbělely.

"Kapitáne Elánie?" řekl Karotka a zamával mu rukou před očima. Žádná odpověď.

"Kolik toho měl?"

"Dvě skleničky whisky, nic víc."

"To by s ním nemělo něco takového udělat, ani kdyby pil na lačný žaludek," řekl Karotka.

Angua ukázala na hrdlo láhve, které vyčnívalo Elániovi z kapsy.

"Myslím, že nepil na lačný žaludek," řekla. "Myslím, že si do něj nejdříve nalil nějaký alkohol."

"Kapitáne Elánie?" zkusil to Karotka znovu.

"Co to drží v ruce?" zeptala se Angua.

"To nevím. Je to špatné, ještě nikdy předtím jsem ho takhle neviděl. Tak pojď. Ty vezmi jeho věci, já vezmu kapitána."

"Nezaplatil svoje pití," upozornil je hospodský Gouda.

Angua s Karotkou se na něj jako na povel podívali.

"Napíšeme to na účet podniku?" nabídl se rychle hospodský.

Kolem Potroubla se vytvořila stěna trollů. Mohli bychom to klidně nazvat nějak jinak, ale tohle je docela výstižné. Zatím se tvářili spíše překvapeně než výhružně, podobně jak by se tvářila smečka psů, kdyby mezi svými boudami zastihla kočku. Jakmile si ale nakonec zvyknou na myšlenku, že Potroublo skutečně existuje, bude jen otázkou času, kdy se jejich přístup k němu radikálně změní.

Nakonec jeden z nich řekl: "Co on, no co?"

"On muž z Hlídka stejně jako já," odpověděl Navážka.

"On trpaslík."

"On Hlídka."

"On masitá tvář, já vím to." Mohutný prst strčil Potroubla do zad. Kruh trollů se začal pomalu stahovat.

"Já počítám do deset," řekl Navážka. "Pak on každý troll, který nepůjde starat o svůj trollí věc, bude troll, co lituje."

"Ty, Navážka," ozval se najednou jeden zvláště rozložitý troll. "Každý ví, ty hloupý troll, ty jdeš Hlídka, protože ty hloupý troll, ty neumíš počítat ani do -"

Třesk!

"Jeden," řekl Navážka. "Dva… tři. Čtyři… pět. Šest…"

Ležící troll udiveně zvedl hlavu.

"Ten Navážka, on počítá."

Ozvalo se zabzučení a do stěny nedaleko Navážkovy hlavy narazila sekera.

Ulicí se blížila skupina trpaslíků s velmi soustředěnými a nepřátelskými výrazy. Trollové se rozprchli.

Potroublo vyběhl trpaslíkům vstříc.

"Co tady děláte?" dotazoval se. "To jste se zbláznili, nebo co?"

Jeden z trpaslíků ukázal třesoucím se prstem na Navážku.

"Co je tohle?"

"To je muž Hlídky."

"No, mně připadá jako troll. Na něj!"

Potroublo o krok ustoupil a v rukou se mu jako zázrakem objevila sekera.

"Znám tě, Silnoruko," řekl. "O co vám jde? Co se to děje?"

"Tak abys věděl, muži Hlídky," řekl mu Silnoruka, "Hlídka říká, že Znovuzroda Kladivbuše zabil troll. Oni toho trolla našli."

"Ne, to není -"

Za Potroublem se ozvaly nějaké zvuky. Trollové se vrátili a tentokrát byli ozbrojeni. Navážka se otočil a pohrozil jim prstem.

"Jediný troll jeden se pohne," zavrčel, "a já začnu počítat."

"Kladivbuše zabil člověk," oznámil jim Potroublo. "Kapitán Elánius si myslí -"

"Hlídka přijala trolla," ušklíbl se jeden trpaslík. "Zatracení balvani!"

"Prachožrouti!"

"Monoliti!"

"Krysožrouti!"

"Pch, jsem muž Hlídky teprve malý čas, a už mám vás, vy trollové, až po svůj krk! Co vy myslíte, člověkové řeknou? Oni řeknou, to jsou hlopý etnikové, oni nevědí, jak chovat ve velké město. Chodí kolem, mávají obušek a chtějí všechny udeřit do té hlavy."

"My jsme Hlídka," řekl Potroublo. "Naší povinností je hlídat klid a mír."

"Výborně," ušklíbl se na něj Silnoruka. "Tak běžte a pohlídejte ho někde tak dlouho, dokud ho nebudeme potřebovat."

"Tady ne Koumské údolí," řekl Navážka.

"Bodejť!" vykřikl nějaký trpaslík na konci zástupu. "Tentokrát vás dobře vidíme!"

Jedním koncem ulice sem proudili trpaslíci, druhým zase trollové.

"Co by asi udělal v takové situaci desátník Karotka?" ucedil Potroublo koutkem k Navážkovi.

"On říká, vy špatní lidi, vy mě zlobíte, přestaňte hned, nebo je zle."

"A oni se potom seberou a půjdou pryč, co?"

"Jo."

"A co by se stalo, kdybysme to zkusili my?"

"Museli bysme hledat naše hlava v příkop u cesty."

"Myslím, že máš pravdu."

"Vidíš tamta ulička? Moc pěkná ulička. Ona říká: vítám vás. Vy ve přeslabě… 256+64+8+2+1 ku 1. Skočte sem a prohlížejte mě."

Od Navážkovy helmy se odrazil obušek.

"Zdrhej!"

Oba strážní vyrazili směrem k uličce. Momentálně zaskočené armády je okamžik pozorovaly a pak - všechny spory pro jeden okamžik zapomenuty - je začaly pronásledovat.

"Kam ona vede?"

"Hlavně vede pryč od těch, co nás pronásledujou."

"To se mi líbí."

Pronásledovatelé, kteří dorazili k uličce široké sotva tak, aby jí prošel troll, si najednou uvědomili, že se strkají a mačkají se svými smrtelnými nepřáteli, a začali se prát mezi sebou. Došlo k nerychlejšímu, nejošklivějšímu, a především nejosobnějšímu boji, jaký se ve městě vůbec kdy odehrál.

Potroublo mávl na Navážku, aby zastavil, a sám opatrně vystrčil hlavu za roh.

"Myslím, že jsme v bezpečí," řekl. "Jediné, co teď musíme udělat, je vylézt na druhém konci téhle ulice a vrátit se na strážnici. Jo?"

Obrátil se, jenže Navážka za ním nebyl. Udělal jeden krok kupředu a dočasně zmizel z lidského světa.

"Ale ne!" zasténal seržant Tračník. "Vždyť sliboval, že už se toho nikdy nedotkne! Koukněte se, měl celou láhev!"

"Co je to? Bearhuggerova?" zajímal se Noby.

"Myslím, že ne, protože ještě dejchá. Pojď a pomoz mi s ním."

Noční hlídka se shlukla kolem. Karotka odložil kapitána do křesla uprostřed strážnice.

Angua mu vytáhla z kapsy láhev a podívala se na vinětu.

"A. S. P. Kolíkova Pravá rosa Zvlhlých hor," četla. "On umře! Tady se píše ‚Sto padesát procent alkoholu'!"

"Ále, to jsou jen takový Kolíkový reklamní triky," ušklíbl se Noby. "To nemluví o procentech. Dělá se zajímávej. Je to jenom orientační informace."

"A proč nemá svůj meč?" zajímala se Angua.

Elánius otevřel oči. První, co spatřil, byla Nobyho soustředěná tvář.

"Ahhá!" prohlásil. "Meš? Dite pryš! Huráá!"

"Cože?" zeptal se Tračník.

"Už žádná hlítka. Všichni dou…"

"Mám dojem, že je trochu podnapilý," zabručel Karotka.

"Obilý! Já nesm obilý! Dybysem byl střzlvý, to bses mi neovážil říst, žesm obilý!"

"Potřeboval by pořádné kafe," řekla Angua.

"Obávám se, že mu naše kafe nepomůže. Noby, skoč k Tlustý Sally do Zastrčbřichý uličky a dones konev tý její klačský speciality. Ale nesmí to bejt kovová konev, nezapomeň."

"Elánius při vší té péči zmateně pomrkával.

"Šichni pryč!" mumlal. "Bum! Prásk!"

"Lady Sibyla se bude po čertech zlobit," řekl Noby. "Víte, že slíbil, že toho nechá."

"Kapitáne Elánie?" zkusil to už bůhví pokolikáté Karotka.

"Hmm?"

"Kolik vám ukazuju prstů?"

"Hmm?"

"Tak aspoň kolik rukou?"

"Čdyři?"

"No těbůch máčka, tak už sem ho neviděl zťukanýho leta," poškrabal se seržant Tračník rozpačitě za uchem. "Koukněte, já zkusím ještě jednu věc. Chcete ještě jednoho panáka, kapitáne?"

"Ale on přece v žádném případě nepotřebuje -"

"Buď zticha, já vím, co dělám. Ještě panáka, kapitáne?"

"Hmm?"

"V životě jsem ještě nezažil, aby na tuhle otázku nedokázal odpovědět jasně a hlasitě ‚ano!'," zavrtěl Tračník nešťastně hlavou a ustoupil. "Myslím, že bychom ho měli dostat nahoru do jeho pokoje."

"Já ho tam hodím, chudáka," nabídl se Karotka. Zvedl Elánia stejně snadno jako děcko a přehodil si ho přes rameno.

"Hrozně nerada ho vidím v tomhle stavu," ozvala se Angua, která ho následovala na odpočívadlo a nahoru po schodech.

"Pije jenom, když má deprese," vysvětloval Karotka.

"A kdy má deprese?"

"Někdy třeba proto, že už se dlouho nenapil."

Dům na Pseudopolském dvoře byl původně rodinným sídlem Berankinovy rodiny. Teď celé první patro zabírala Noční hlídka všeobecně. Karotka měl svůj pokoj. Noby pokoje střídal, měl čtyři a spal vždycky v tom, který se mu podařilo najít, když přišel domů. A svou místnost tam měl i Elánius.

Více méně. Bylo těžké to vyjádřit. Dokonce i vězeň ve své cele dokáže tomu omezenému prostoru vtisknout jistý, byť i velmi pochybný charakter, ale tak nezabydlený pokoj, jako měl kapitán Elánius, Angua ještě neviděla.

"Tady žije?" vydechla zhrozeně. "Dobří bohové!"

"A co jsi čekala?"

"Nevím. Cokoliv. Něco. Ale ne nic."

Byla tam oprýskaná železná postel. Péra a matrace už byly vylezeny tak, že přijaly jakýsi otisk těla a každý, kdo

se na lůžko uložil, se musel stočit do té jediné možné polohy. Byl tam stojan s umyvadlem a nad ním na stěně rozbité zrcadlo. Vedle umyvadla ležela břitva natočená přesně na Střed protože Elánius věřil na pověru, že takhle položená břitva se sama automaticky brousí. Pak tam byla hnědá dřevěná židle s protrženým výpletem sedadla. A u pelesti v nohou postele malá truhlice.

To bylo všechno.

"Myslela jsem, že tady má třeba nějaký koberec," pokračovala Angua. "Obrázek na zdi. Něco."

Karotka položil Elánia na postel a ten se zcela podvědomě složil do potřebného tvaru.

"Ty snad ve svém pokoji něco takového máš, ne?" obrátila se Angua ke Karotkovi.

"Jasně. Já tam mám na zdi průběžný diagram těžby v šachtě číslo pět tam u nás. Je to těžba ve velmi zajímavé vrstvě. Pomáhal jsem ji hloubit. A taky nějaké knihy a věci. Kapitán Elánius není člověk, který by byl zvyklý žít pod střechou."

"Ale vždyť tady nemá ani svíčku!"

"On říká, že do své postele trefí po paměti."

"Nějakou ozdobu nebo tak."

"Pod postelí je kus lepenky," vzpomněl si Karotka. "Pamatuju si, že ho našel, když jsme spolu byli ve Filigránské uličce. Tenkrát řekl: ‚Tady máme podrážky alespoň na jeden měsíc, jestli se nemýlím.' Měl z toho hroznou radost."

"On si nemohl dovolit ani boty?"

"Nemyslím. Vím, že lady Sibyla se nabídla, že mu koupí tolik nových bot, kolik bude chtít, ale jeho se to tak trochu dotklo. Zdá se, že se jenom snaží, aby mu vydržely co nejdéle."

"Ale vždyť i ty si koupíš boty a máš menší plat než on! A ještě posíláš peníze domů. Musí to všechno propít, ten hlupák!"

"Tomu nevěřím. Naopak vím, že se pití celé měsíce nedotkl. Lady Sibyla ho místo toho naučila na doutníky."

Elánius hlasitě chrápal.

"Jak můžete takového chlapa obdivovat?" řekla znechuceně Angua.

"Je to skvělý muž." Angua zvedla špičkou nohy víko dřevěné truhly.

"Poslyš, myslím, že tohle bys neměla dělat -" ozval se Karotka rozpačitě.

"Jen se tak dívám," odpověděla mu Angua. "Na to nejsou žádné zákony."

"No, abych řekl pravdu, je tady zákon o právu na soukromí z roku 1467 a podle toho se dopouštíš-"

"Jsou tady jen staré boty a pár krámů. A nějaké papíry." Sehnula se a vytáhla z truhly neuměle vyrobenou knihu. Byl to spíše štůsek nepravidelně ostřihaných papírů poskládaných mezi dvě lepenkové desky.

"To ale patří ke kapitánovým soukromým -"

Otevřela knihu a přečetla pár řádků. Najednou jí poklesla brada.

"Podíval by ses na tohle? To pak není žádný div, že je pořád bez peněz!"

"Co tím myslíš?"

"On je utrácí za ženské! To byste do něj neřekli, že? Podívej se na tenhle zápis, Čtyři za týden!"

Karotka se jí naklonil přes rameno. Elánius spokojeně chrápal.

Na stránce, kterou Angua právě nalistovala, bylo Elániovým písmem, plným obstarožních kudrlinek, napsáno:

pí. Kýtová, Pomletá ul. : 5 tol.

pí. Cupalová, Melasová ul. : 4 tol.

pí. Roskotalová, Liščí ul. : 4 tol.

Annabela Kořeňková, Falšovaná ul. : 2 tol.

"Anabela Kořeňková toho za dva tolary asi moc neodvedla," ušklíbla se Angua.

Ucítila, jak nálada v místnosti náhle poklesla téměř na bod mrazu.

"Tak to asi nebude," odpověděl jí Karotka pomalu. "Je jí totiž teprve devět let."

Jednou rukou jí pevně sevřel zápěstí a druhou jí vytáhl knihu z prstů.

"Hej, pusť mě!"

"Seržante!" křikl Karotka přes rameno, "můžete sem na moment zaskočit?"

Angua se mu pokusila vytrhnout. Karotkova ruka byla ale stejně pevná jako železný svěrák.

Schody zaskřípaly pod Tračníkovýma nohama a dveře se otevřely.

Tračník měl v ruce kleště a v nich svíral velmi malý šálek.

"Noby přinesl to ka -" začal seržant a vzápětí umlkl.

"Seržante," řekl Karotka, "strážnice Angua by ráda slyšela něco o paní Kýtové."

"Myslíš vdovu po Noháči Kýtovi? Bydlí na Pomletý ulici."

"A paní Cupalová?"

"Ta z Melasový? Pere bohatejm prádlo." Seržant Tračník se díval z jednoho na druhého a pokoušel se pochopit situaci.

"Paní Roskotalová?"

"To je vdova po seržantu Roskotalovi, ta prodává uhlí v malým a nosí ho -"

"A co takhle Anabel Kořeňková?"

"Ta snad pořád ještě chodí do řádový školy. Byla to škola Záštiplných sester Sekndhenda Sedmirukýho, ne?" Tračník se nervózně usmál na Anguu, protože pořád ještě nechápal, co se děje. "To je dcera desátníka Kořeňky, ale ten tady sloužil mnohem dřív, než jste -"

Angua se podívala Karotkovi do tváře. Jeho obličej byl naprosto bezvýrazný.

"To jsou všechno vdovy po policajtech?"
Přikývl. "A sirotek."
"Je to těžkej život," zabručel Tračník. "Vdovy totiž nedostávají žádnou penzi, víte?"
Znovu se podíval z jednoho na druhého.
"Není něco v pořádku?" zeptal se.
Karotka uvolnil své sevření, obrátil se, vložil knihu zpět do truhly a zavřel víko.
"To nic."
"Podívej, mně je to fakt -" začala Angua. Karotka si jí nevšímal a kývl na seržanta.
"Dejte mu to kafe, seržo."
"Ale… čtrnáct tolarů… to je skoro polovina jeho platu!"
Karotka zvedl Elániovu bezvládnou ruku, ale i když o sobě Elánius nevěděl, dál pevně svíral prsty.
"Tedy, chtěla jsem říct, to je celá polovina jeho platu."
Karotka si jí nevšímal. "Zajímalo by mě, co to v té ruce má," řekl. "Možná že je to nějaká stopa."
Vzal šálek s kávou a zvedl Elánia za límec.
"Kapitáne," řekl velmi mírným hlasem, "vypijte tohle a všechno bude mnohem… jasnější."
Po klačské kávě lidé vystřízliví mnohem rychleji, než když dostanou charakteristickou obálku s razítkem daňového úřadu. Milovníci a znalci kávy, kteří si chtějí užít téhle kávy, se preventivně před jejím požitím opíjejí, protože znají její účinky. Klačská káva vás nejen vrátí do stavu střízlivosti, ale když nejste dostatečně opatrní, převede vás až daleko na druhou stranu, kam by se pravděpodobně mysl člověka neměla nikdy dostat. Členové Hlídky žili v přesvědčení, že Samuel Elánius je poslední dobou dva panáky pod normálem a měl by si dát alespoň dvě dvojité, aby byl střízlivý.
"Opatrně… opatrně, .." Karotka nechal sklouznout několik kapek mezi Elániovy rty.
"Podívej, když jsem řekla, že -" začala Angua.
"Zapomeň na to." Karotka se ani neohlédl.
"Já… chtěla jen říct, že -"
"Povídám, zapomeň na to."
Elánius otevřel oči, rozhlédl se po světě a strašlivě vykřikl.
"Noby!"
"Seržo?"
"Koupil jsi Rudou poušť speciál, nebo Kudrnatou horu normál?"
"Rudou poušť, seržo, protože -"
"Proč jsi to neřekl rovnou! Raději mi dones -" Tračník se znovu podíval na Elániův zděšený obličej, "- půl sklenice Bearhuggerovy. Poslali jsme ho příliš daleko na druhou stranu."
Sklenice byla donesena a naordinována. Jakmile alkohol zabral, Elánius se uvolnil.
Prsty se mu otevřely.
"Oh, bohové," vydechla Angua. "Máme tady nějaké obvazy?"

Obloha vypadala jako malý světlý kruh kdesi vysoko nahoře.
"Kde to, k čertu, jsme, parťáku?" zeptal se Potroublo.
"Jeskyň."
"Pod Ankh-Morporkem žádné jeskyně nejsou. Město stojí na jílu."
Potroublo se zřítil skoro deset metrů, ale jeho pád byl zmírněn tím, že dopadl Navážkovi na hlavu. Troll seděl obklopený hnijící výdřevou v… snad… možná… jeskyni. Nebo, pomyslel si Potroublo, jak si jeho zrak postupně přivykal na temnotu, v kamenem vyzděném tunelu.
"Já nic neudělal," omlouval se Navážka. "V jedný chvíli já stojím, v druhý padám a všechno kolem mizí nahoru."
Potroublo zalovil v bahně u svých nohou a zvedl kus dřeva. Byl to velmi silný a také velmi zteřelý kus dřeva.
"Vypadá to, že jsme propadli něčím někam," usoudil bystře. Přejel rukou po kamenné stěně tunelu. "A tohle je skvělá práce. Skutečně skvělá práce."
"Jak my ven?"
Nezdálo se, že by existoval způsob, jak vyšplhat zpět. Vrcholek klenby byl mnohem výš, než kam byl Navážka schopný dosáhnout.
"Myslím, že spíš budeme muset někudy vyjít," uvažoval Potroublo.
Nasál vzduch a zjistil, že je dost vlhký. Trpaslíci mají skvělý orientační smysl i pod zemí.
"Tudy," dodal a vykročil.
"Potroublo?"
"Ano?"
"Nikdy mi nikdo neříká, že pod městem tam ony tunely. Nikdo neví, že ony tady."
"No a…"
"Takže žádná cesta ven. Protože cesta tam je taky cesta zpět, a když nikdo neví, jak tam, tak proto, že není cesta ven."
"Ale ten tunel musí někam vést."
"Tak dobře."
Dno tunelu tvořilo více méně vyschlé tmavé bláto. Stěny byly slizké, což dávalo tušit, že kdysi v minulosti byl

tunel kompletně zaplavený vodou. Tu a tam bylo vidět chomáče hub, které díky hnilobě světélkovaly a osvětlovaly tak části podzemní chodby.

Postupovali tunelem a Potroublo cítil, jak nabývá na duchu. Trpaslíci se vždycky cítili spokojenější pod zemí.

"Musíme najít nějakou cestu ven," zabručel.

"Jasně."

"Poslyš, proč tys vlastně vstoupil do Hlídky?"

"Aha! Moje dívče, Rubína, ona říká, chceš svatba musíš mít dobrý, pravidelný zaměstnání. Já nevdávám troll, co o něm každý řekne on ne dobrý troll, on k ničemu jako krátký kus dřeva." Navážkův hlas se dutě rozléhal temnotou. "A ty co?"

"Já jsem se nudil. Pracoval jsem pro svého švagra Vlapáka. Má podnik, kde připravují krysy štěstí pro trpasličí restaurace. Jenže já měl pořád dojem, že to není to správné zaměstnání pro trpaslíka."

"To mi připadá jako fajn kšeft, mi to přijde."

"Dělalo mi hrozné potíže přinutit ty krysy, aby to štěstí polkly celý."

Potroublo se zastavil. Změna vzduchu signalizovala, že nedaleko před nimi se otevírá mnohem větší prostor.

A skutečně, tunel, kterým šli, ústil do mnohem rozlehlejší chodby, jejímž středem tekla malá říčka. Potroublo měl dojem, že slyší, jak krysy, nebo alespoň to, co doufal, že to jsou krysy, prchají do tmy. Měl dokonce dojem, že slyší zvuky města - vzdálené a nejasné - přefiltrované vrstvou země.

"Je to jako nějaký chrám," řekl a jeho hlas zaduněl ozvěnou odněkud zdáli.

"Tady je psaní na zdi," upozornil ho Navážka.

Potroublo zaostřil na písmena vyrytá hluboko do kamene.

"VIA CLOACA," přečetl je pomalu. "Hmm. No, co si pamatuju, tak… via je staré slovo pro ulici nebo cestu. A cloaca znamená…"

Nahlédl do šeré chodby.

"Tohle je stoka," řekl nakonec.

"Co to takové?"

"To je jako… poslyš, kam házou trollové odpadky?" zeptal se Potroublo.

"Na ulici," odpověděl Navážka. "To hygiena."

"Tohle je… podzemní ulice pro… no, pro odpadky," vysvětloval mu Potroublo. "Nevěděl jsem, že Ankh-Morpork vůbec nějaké má."

"Možná on Ankh-Morpork ani neví, že on je má," uvažoval logicky Navážka.

"To je ono. Správně. Tohle místo je hrozně staré. Jsme přímo v útrobách samotného města."

"Tak v Ankh-Morpork i hovno má svůj ulice," prohlásil Navážka a v hlase mu zněl obdiv a úžas. "Pravda, to město velká možnost."

"Tady je nějaký další nápis," řekl Potroublo. Oškrabal sliz z kousku stěny.

"Cirone IV fabricat" přečetl nahlas. "To byl jeden z minulých králů, ne? Ty, poslyš… víš, co to znamená?"

"Tady nikdo nebyl naposled včera," odpověděl Navážka.

"Ale ne. Tohle místo je… je víc než dva tisíce let staré. Jsme pravděpodobně první lidé, kteří sem přišli od -"

"Včerejší den," doplnil troll.

"Včera. Včera? Co s tím má co společného včerejšek?"

"Ty šlápota pořád ještě čerstvé," odpověděl mu Navážka."

Pak ukázal prstem.

V bahně byly otisky nohou.

"Jak dlouho žiješ tady ve městě?" zeptal se Potroublo, kterého najednou zachvátilo neodbytné podezření.

"Devět roků. To je počet, roků já tady žiju. Devět," opakoval Navážka pyšně. "To jenom jedno jediné z velká čísla, já umím počítat do."

"A slyšel jsi někdy o tunelech pod městem?"

"Nee."

"Ale někdo o nich vědět musí."

"Jo."

"Co budeme dělat?"

Odpověď byla nevyhnutelná. Pronásledovali muže do skladiště budoucího vepřového a málem tam přišli o život. Pak se dostali přímo do středu lokální války a téměř přišli o život. Teď byli v tajemném tunelu, kde objevili čerstvé otisky. Kdyby se seržant Tračník nebo desátník Nóblhóch zeptali: "A co jste udělali potom?", ani jeden z nich by se neodvážil postavit se jim tváří v tvář a říci: "Pak jsme se rychle vrátili."

"Otisky míří tímhle směrem," uvažoval Potroublo, "ale pak se vracejí. Jenže ty, co se vracejí, nejsou tak hluboké jako ty, co míří tam. Taky je vidět, že ty zpět vznikly později, protože překrývají ty, co vedou tam, a navíc jsou mělčí. Z toho vyplývá, že byl těžší, když šel tam, než když šel zpět, je to tak?"

"Jo," přikývl Navážka.

"Takže to znamená…?"

"Že zhubnul?"

"Že tam něco nesl a nechal to… tam někde."

Oba upřeli pohled do temnoty.

"Tak my jdeme a hledáme to ono?"

"To je to, co jsem myslel. Jak se cítíš?"

"Cítíš okej."

I když patřili k rozdílným druhům, jejich myšlenky se zaměřily na jedinou představu, která zahrnovala záblesk u ústí ručnice a olověnou kouli, jež si prozpěvuje na své cestě podzemním tunelem.

"On se přece vrátil," řekl Potroublo.

"No," přikývl Navážka.

Znovu upřeli pohledy do temnoty tunelu.

"To nebyl moc příjemný den," zabručel Potroublo.

"Čistotná pravda."

"Víš, rád bych věděl něco pro případ… podívej…, co se stalo v tom skladišti masa? Ty jsi tam napsal všechna ta čísla! To byla matematika! Všechny ty výpočty!"

"Já nevím… vidím to všechno v hlava a opisuju."

"Co všechno?"

"No, všechno. Jedno vedle druhý. Všechno číslo na světě. Všechny umím je já spočítat."

"A čemu se to nakonec rovnalo?"

"Nevím. Co je to rovno… rovnálo?"

Pokračovali v cestě, aby zjistili, co ukrývá budoucnost.

Stopa je nakonec dovedla do úzkého tunelu, který byl právě tak dost vysoký pro vzpřímeného trolla. Pak ale jejich cesta skončila. Ze stropu se totiž zřítil kámen s množstvím suti a za nimi dovnitř zateklo bahno, a to všechno tunel dokonale ucpalo. To však nebylo důležité, protože našli to, co hledali, i když to v tom okamžiku vlastně ani příliš nehledali.

"To mě opískuj," prohlásil procítěně Navážka.

"Mě taky," přikývl Potroublo. Nepřítomně se rozhlédl kolem.

"Víš," začal opatrně, "řekl bych, že tyhle tunely jsou obvykle plný vody. Musí být dost hluboko pod úrovní hladiny řeky."

Znovu se ohlédl k místu jejich podivného objevu.

"Tak z tohohle vzejde akorát spousta malérů," řekl nakonec.

"To je jeho odznak," řekl Karotka. "Bohové! Svíral ho tak pevně, že se mu zařízl přímo do dlaně."

Technicky vzato je Ankh-Morpork postaven na jílovitých půdách, ale to, na čem je Ankh-Morpork především zbudován, je Ankh-Morpork. Město bylo tolikrát vybudováno, spáleno, zaplaveno a přestavěno, že v jeho základech se ukrývají nejen stará sklepení, ale i celé ulice, zkamenělé kosti a zbytky několika jiných měst.

A pod nimi v temnotě seděli trpaslík a troll.

"Co budeme dělat?"

"Měli bychom to tady nechat, ničeho se nedotýkat a dojít pro desátníka Karotku. Ten už by věděl, co s tím."

Navážka se přes rameno ohlédl na věc, která ležela za nimi.

"Já to nelíbím," řekl. "Není správné nechat to tady samotné."

"Máš pravdu. To máš sakra pravdu. Jenže ty jsi troll a já trpaslík. Co myslíš, že by se stalo, kdyby nás to lidi viděli nést po ulici?"

"Vélkej trabl!"

"Správně. Tak pojď. Budeme ty stopy sledovat zase nazpět."

"A co když se ono ztratí, než my zase přijdeme sem zpátky?" napadlo Navážku, který zamyšleně přešlapoval z nohy na nohu.

"Jak by se to mohlo ztratit? A když půjdeme zpátky po těch stopách, tak bysme toho, kdo by šel sem, museli potkat, když půjdeme tam, ne?"

"No, dobrá. Mám radost, že to ty říkáš."

Elánius seděl na kraji postele a Angua mu obvazovala ruku.

"Kapitán Ucholub?" zavrtěl Karotka hlavou. "Ale to… není právě dobrá volba."

"Vždycky jsme mu říkali Majonéza Ucholub," dodal Elánius. "Je to obyčejný trouba."

"Dál už ani nemusíte mluvit," přerušila ho Angua. "Je bohatý, tučný a olejovitě kluzký, že?"

"A mírně páchne zkaženými vejci," přikývl Karotka.

"Péra na helmici," doplňoval Tračník, "a hrudní plát, ve kterém byste se mohla zhlížet."

"No, to v tom Karotkově taky," upozornil Noby.

"Jo, ale rozdíl je v tom, že Karotka si ho leští proto, že má prostě rád pěknou čistou zbroj," zastal se Tračník Karotky solidárně. "Zatímco Ucholub si ten svůj leští, protože je jednoduše pitomec."

"Jenže on prý už ten případ uzavřel," řekl Noby. "Slyšel jsem to, když jsem šel pro kafe. Sebral trolla Koksichta. Znáte ho, kapitáne? To je ten, co pucuje hajzlíky. Někdo ho prej viděl v okolí Ojíněný ulice těsně předtím, než zabili toho trpaslíka."

"Jenže on je veliký," odporoval Karotka. "Nedokázal by se protáhnout dveřmi do dílny!"

"Ale měl motiv," řekl Noby.

"Vážně?"

"Jo. Kladivbuš byl trpaslík."

"To není motiv."

"Pro trolla jo. A kromě toho, jestli neudělal tohle udělal určitě něco jinýho. Je proti němu spousta důkazů."

"Jako třeba co?" zajímala se Angua.

"Je to troll."

"To není důkaz."

"Pro kapitána Ucholuba ano. Musel něco udělat," opakoval tvrdošíjně Noby.

V tomto směru jako by byl ozvěnou Patricijova názoru na zločin a trest. Jestliže existuje zločin, musí existovat i trest. Jestliže je za ten či onen zločin potrestán zločinec, který jej opravdu spáchal, je to skvělé, ale pokud ho nechytíme, stačí jakýkoliv jiný, a protože každý má na svědomí nějakou tu špatnost, celkový výsledek je, že spravedlnosti bylo - všeobecně - učiněno zadost.

"Tenhle Koksicht, to je moc nepříjemný chlapík," zabručel Tračník. "Je to Chrysoprasova pravá ruka."

"Dobrá, ale Bjorna zabít nemohl," trval na svém Karotka. "A co ta dívka u žebráků?"

Elánius seděl a upíral pohled na podlahu.

"Co si o tom myslíte vy, kapitáne?"

"Koho to zajímá?"

"Vás to zajímá," odpověděl mu Karotka. "Vás tyhle věci vždycky zajímaly. Nemůžeme přece dovolit, aby byl někdo, i když je to takový… nevinně -"

"Poslouchejte," začal Elánius velmi unaveným hlasem, "předpokládejme, že se nám podaří zjistit, kdo zabil toho trpaslíka a klauna. To na věci nic nezmění. Všechno je to do základu prohnilé."

"Co je prohnilé, kapitáne?" zeptal se Tračník.

"Všechno. To je, jako kdybys chtěl přelít studnu sítem. Ať si to vyřídí vrazi sami. Nebo zloději. Příště tím vyšetřováním třeba pověří krysy. A proč ne? My na to nejsme ti správní lidé. My můžeme jen stát, zvonit na své zvonce a křičet: ‚Všechno je v nejlepším pořádku!'"

"Jenže ono všechno není v pořádku," upozornil ho Karotka.

"No a co? Copak na tom někdy záleželo?"

"Ach jé," povzdechla si tiše Angua. "Myslím si, že jste mu toho kafe dali asi moc…"

Elánius pokračoval. "Zítra odcházím z Hlídky. Pětadvacet let na ulicích -"

Noby se začal nervózně usmívat, ale vzápětí toho rychle nechal, když ho seržant, aniž nějak viditelně změnil polohu, chytil za ruku a jemně, ale výhružně mu ji zkroutil za zády.

"- a k čemu to všechno bylo dobré? Co jsem vykonal pro dobro města? Prošlapal jsem jen bůhví kolik párů bot. V Ankh-Morporku není pro policistu místo! Kdo se stará o to, co je dobré a co je špatné? Vrazi a zloději a trollové a trpaslíci! To by tady klidně mohl vládnout nějaký mizerný krvežíznivý král a bylo by to stejné!"

Zbytek Noční hlídky stál kolem něj v němých rozpacích. Pak se ozval Karotka: "Je lepší zapálit svíčku než proklínat tmu, kapitáne. Alespoň se to říká."

"Cože?" Výbuch kapitánova hněvu přišel jako blesk z čistého nebe. "Kdo to říká? Kdy tahle pitomost platila? Nikdy! Takové věci říkají chudáci, kteří nemůžou nic změnit, aby se jim svět nezdál tak strašný, ale jsou to jen slova, a ta nikdy nic nezměnila…"

Někdo zabušil na dveře.

"To bude Ucholub," řekl Elánius. "Musíte mu odevzdat zbraně. Noční hlídka bude na nějakou dobu suspendována, víme? Nemůžeme přece nechat poldy, aby pobíhali městem a dělali zmatek, že? Otevřete, Karotko."

"No ale -" začal Karotka.

"To byl rozkaz. Je možné, že nejsem vůbec k ničemu, ale pořád ještě vám, u psí nohy, můžu vydat rozkaz, abyste otevřel dveře! Tak otevřete dveře!"

Ucholuba doprovázel půltucet mužů z Denní hlídky. Všichni byli vyzbrojeni kušemi. Aby dali najevo, že úkol, který provádějí a který zahrnuje kolegy z Noční hlídky, je jim nepříjemný, mířili zbraněmi k zemi. Aby zdůraznili fakt, že nejsou úplní pitomci, měli je odjištěné.

Ucholub nebyl v jádru zlý člověk. Neměl prostě představivost. Specializoval se spíše na takové ty nepříliš ošklivé nepříjemnosti, které lehce zadehtují duši člověka pokaždé, když s nimi přijde do styku. Mnoho lidí vykonává zaměstnání, která jsou tak trochu mimo dosah jejich schopností, ale existují různé způsoby, jak v takové situaci reagovat. Někdy jsou takoví lidé frustrovaní a milí, jindy se z nich stane Ucholub. Ucholub podobné situace řešil zásadně: nezáleží na tom, zda máš nebo nemáš pravdu, pokud jsi dostatečně rozhodný. V Ankh-Morporku neexistovaly skutečné rasové předsudky. Když žijete ještě s trolly a trpaslíky, barva lidské kůže ztrácí svou důležitost. Ale Ucholub byl ten typ člověka, který dokázal vyslovit slovo cikán se dvěma g.

Na hlavě měl klobouk s peřím.

"Jen pojďte dál, pojďte dál," prohlásil Elánius. "My stejně zrovna nemáme co na práci."

"Kapitáne Elánie -"

"To je v pořádku. My už všechno víme. Dejte jim své zbraně, lidičky. To je rozkaz, Karotko. Každý odevzdá úřední meč, píku nebo halapartnu, jeden dřevěný obušek a jeden samostříl. Je to tak, seržante Tračníku, že?"

"Rozkaz, pane."

Karotka na okamžik zaváhal.

"No tak dobrá," řekl nakonec. "Můj služební meč je támhle v držáku u dveří."

"A co ten, který vám visí u pasu?"

Karotka neodpověděl. Pozornější divák by si však nemohl nevšimnout, že poněkud změnil držení těla. Bicepsy pod rukávy kožené kazajky se mu napjaly.

"Služební meč, správně," přikývl Ucholub a obrátil se. Patřil k těm mužům, kteří couvají před převahou či silou,

ale na menšinu nebo slabé útočí bez milosti. "Kde máte toho štěrkožrouta a balvana?"

"Hm?" pozvedl Elánius obočí. "Že byste mluvil o zástupcích oněch myslících ras, které se rozhodly, že spojí svůj osud s lidmi tohoto města?"

"Myslím toho trpaslíka a trolla," odsekl mu Ucholub.

"Tak o tom nemám nejmenší ponětí," odpověděl mu se spokojeným úsměvem kapitán. Angua měla dojem, že se ho najednou znovu zmocnila opilost, což by nebylo tak nemožné, pokud by se ovšem lidé mohli opít zoufalstvím.

"Já o nich taky nic nevím, pane," upozornil Tračník. "Neviděl jsem je celý den."

"Pravděpodobně se rvou někde v ulici U kamenolomu s podobnými, jako jsou sami," ušklíbl se Ucholub. "Nemůžete důvěřovat tvorům jejich typu. To už byste mohli dávno vědět."

Teď se Angui zase zazdálo, že jakkoliv byla slova jako štěrkožrout nebo nedotočené pivo hanlivá, byly to výrazy univerzálního sbratření v porovnání se slovy tvorové jejich typu, pokud vyšla z úst kapitána Ucholuba. Ke svému zděšení si najednou uvědomila, že se pohledem vpíjí do Ucholubovy krční tepny.

"Rvou se? A proč by to dělali?" zeptal se Karotka.

Ucholub pokrčil rameny.

"Copak to někdo ví?"

"Nechte mě chvilku přemýšlet," ozval se Elánius. "Mohlo by to mít něco společného s neoprávněným zatčením. Mohlo by to mít něco společného s nespokojenými trpaslíky, kteří si prostě hledají záminku, pod kterou by si mohli vylít zlost na trollech. Co si o to myslíte vy, Ucholube?"

"Já nemyslím, Elánie."

"To je muž na svém místě! Takového teď město potřebuje!"

Elánius vstal.

"Tak já jdu," řekl. "Uvidíme se všichni zítra. Pokud nějaké zítra vůbec bude."

Dveře za ním s třesknutím zapadly.

Tahle síň byla obrovská. Měla rozlohu městského náměstí a každých několik metrů podpíraly její strop mohutné pilíře. Do všech stran a v různých výškách se z ní rozbíhaly tunely. Z mnohých vytékala voda v podobě malých stružek a podzemních potoků.

To byla ta potíž. Vrstva tekoucí vody pokrývala kamennou zem a beznadějně smývala všechny stopy.

Směrem, kde - jak si byl Potroublo téměř jistý - ležel východ, vedl obrovský tunel téměř kompletně zavalený kamennou sutí a naplaveninami.

Bylo to téměř příjemné. Nebyl tady žádný zápach, jen slabá vůně vlhké zatuchliny, jakou můžeme ucítit pod zvednutými kameny. A chladno.

"Viděl jsem daleko v horách velké trpasličí síně," řekl Potroublo, "ale musím připustit, že tohle je něco úplně jiného." Jeho hlas se odrážel ozvěnou od kamenných stěn.

"No, to jo," přikývl Navážka. "To musí být něco jinýho, protože to není trpasličí síň daleko v horách."

"Nevidíš tam výš nějakou cestu?"

"Ne."

"Mohli jsme minout několik cest nahoru a vůbec si jich nevšimnout."

"Klidně," přikývl troll. "To je ten základní problém."

"Navážko?"

"Hm?"

"Víš, že tady v chladu zase začínáš být chytřejší?"

"Vážně?"

"Nemohl bys zkusit vymyslet nějaký způsob, jak bychom se odsud dostali?"

"Co takhle kopat?" navrhl troll.

Ze stěn a stropů tunelů tu a tam vypadly kamenné bloky. Nebylo jich mnoho, tohle místo bylo vybudováno opravdu velmi pečlivě…

"Houby. Nemám ani rýč," zavrtěl hlavou Potroublo.

Navážka přikývl.

"Dej mi svůj hrudní plát," požádal trpaslík.

Troll opřel pancíř o kamennou stěnu a několikrát do něj udeřil pěstí. Pak ho podal zpět Potroublovi. Plát teď měl více méně tvar rýče.

"Nahoru to bude kus cesty," řekl Potroublo s pochybami.

"Alespoň víme přesně kudy," dodával mu odvahu Navážka. "Buď můžeme kopat," uvažoval dál nahlas, "nebo zůstat tady a zbytek života se živit krysama."

Potroublo zaváhal. Ta představa měla jistou přitažlivost…

"Bez kečupu," dodal Navážka.

"Myslím, že kousek za námi jsem viděl kámen vypadlý z klenby," přikývl trpaslík.

Kapitán Ucholub se rozhlédl po strážnici Noční hlídky jako někdo, kdo dělá okolí čest, když na ně pohlédne svýma očima.

"Tohle není špatné místo," řekl. "Myslím, že se sem přestěhujeme. Je to lepší než naše ubikace vedle Paláce."

"Ale tady jsme přece my," bránil se seržant Tračník.

"Tak se budete muset trochu smáčknout," ušklíbl se Ucholub.

Rychle se podíval na Anguu. Její upřený pohled mu začínal lézt na nervy.

"Taky tady provedeme nějaké změny," pokračoval. Za ním se s tichým zaskřípěním otevřely dveře. Dovnitř vkulhal malý páchnoucí pes.

"Jenže lord Vetinari zatím neřekl, kdo se stane novým velitelem Noční hlídky, ne?" protestoval Karotka.

"Hahá, ne? No, mně se zdá, mně se zdá," usmál se Ucholub samolibě, "že z vás to asi nikdo nebude, co? Podle mě je pravděpodobné, že se teď obě hlídky spojí. Co se mě týče, je tady odporný nepořádek. Řekl bych, že tohle místo je vedené pěkně lajdácky. Já si myslím, že je to tím, že tady může sloužit kdejaká lůza."

Znovu stočil oči k Angui. Způsob, jakým se na něj dívala, ho nesmírně vyváděl z míry.

"Tedy, co se mě týče -" začal znovu, ale v té chvíli si všiml psíka. "No podívejte se na tohle!" vykřikl. "Psi na strážnici!" Surově Gaspodu kopl a zachechtal se, když pes s kňučením zalezl pod stůl.

"A co to žebravé děvče, Leticia Klipsová?" zeptala se Angua. "Tu nezabil žádný troll. Ani toho klauna ne."

"Je potřeba všechny tyhle věci vidět v širších souvislostech," zamračil se Ucholub.

"Pane kapitáne," ozval se najednou zpod stolu slabý hlásek, který na normální nadprahové úrovni vnímala jen Angua, "začal vás svědit zadek."

"Jaké širší souvislosti máte na mysli?" zeptal se seržant Tračník.

"Musíte to všechno hodnotit v celoměstském měřítku," odpověděl mu Ucholub. Pak velmi nejistě přešlápl z nohy na nohu.

"Svědí vás strašlivě," ozval se znovu hlas podstolové úrovně.

Kapitán Denní hlídky se ošil.

"Svědím, svědím, svědím!" řekl hlásek.

"Některé věci prostě jsou důležité, rozumíte, a některé ne," vypravil ze sebe s námahou Ucholub. "Krindypindy!"

"Prosím?"

"Svědím!"

"Nemám čas tady stát a vybavovat se s vámi celý den," zahuhlal spěšně Ucholub. "Vy. Ohlásíte se. Mně. Zítra odpoledne -"

"Svědím, svědím, svědím!"

"Čeléém vzad!"

Muži Denní hlídky spěšně opustili místnost. Jako poslední poskakoval podivným křečovitým krokem kapitán Ucholub.

"Přísahal bych, že už se nemohl dočkat, až odsud zmizí," zabručel Karotka.

"Máš pravdu," přikývla s nevinnou tváří Angua, "ale nedovedu si představit proč."

Podívali se jeden na druhého.

"Tak takhle to skončí?" zavrtěl hlavou Karotka. "Už žádná Noční hlídka?"

V knihovně Neviditelné univerzity bývá zpravidla velmi ticho. Občas tam můžete zaslechnout šouravé kroky mágů, kteří se potulují mezi policemi s knihami, tu a tam poruší akademické ticho sípavé zakašlání a čas od času se ozve smrtelný výkřik - to když některý z neopatrných studentů nezachází s vypůjčenou magickou knihou s takovou opatrností, jakou si tento předmět zaslouží.

A teď se zamysleme nad orangutany.

Ve všech světech poctěných jejich existencí dříve či později vzniklo podezření, že umějí mluvit, ale rozhodli se řeč nepoužívat, aby je lidé nenutili pracovat, například v televizním průmyslu. Abychom odhalili pravdu, tak oni skutečně mluvit umějí. Háček je jen v tom, že mluví orangutanštinou. Lidé dokáží jejich řeči naslouchat jen v tichém vytržení.

Knihovník Neviditelné univerzity se unilaterálně rozhodl přispět k vzájemnému porozumění obou specií vytvořením orangutansko-lidského slovníku. Už na něm pracoval tři měsíce.

Nebylo to snadné. Zatím se dostal ke slovu ‚ook'.

Knihovník se utekl hluboko pod zem do depozitního skladu, kde byl skvělý chládek.

A najednou zaslechl, jak si někdo zpívá.

Pustil z nohy pero a pozorně naslouchal.

Člověk by si pomyslel, že nevěří vlastním uším. Orangutani jsou mnohem logičtější. Kdyby jeden nevěřil vlastním uším, tak čím uším by už měl, k čertu, věřit?

Pod zemí si někdo zpíval. Přesněji řečeno se pokoušel zpívat.

Podzemní duté hlasy zněly nějak jako:

"Dlog, glod, Dlog, glod -"

"Poslyš ty… trolle! Je to nejjednodušší píseň, jaká existuje! Hele, je to takhle: ‚Zlato, zlato, zlato, zlato!' Rozumíš?"

"Zlato, zlato, zlato, zlato -"

"Ale ne! To je až druhý verš!"

Spolu s hlasy se ozývaly rytmické zvuky nárazů rýče a stejně pravidelný skřípot odklízené zeminy.

Knihovník chvilku promýšlel celou situaci. Takže… trpaslík a troll. Oběma těmto druhům dával přednost před lidmi. Tak především ani jedna z těch ras nepatřila k vášnivým čtenářům. Knihovník samozřejmě byl pro to, aby se všeobecně četlo co nejvíc, ale čtenáři jako takoví mu prakticky lezli děsivě na nervy. Na tom, jak neustále tahali knihy z regálů a opotřebovávali jejich slova neustálým čtením, bylo něco svatokrádežného. Měl rád lidi, kteří knihy milovali a

respektovali a podle knihovníkova nejniternějšího přesvědčení nejlepší způsob, jak to dokázat, byl ponechat knihy v policích, na místě, které jim bylo určeno od přírody.

Měl dojem, že se tlumené hlasy neustále přibližují.

"Zlato, zlato, zlato -"

"Teď zpíváš sborový part!"

Na druhé straně, do knihovny se obvykle vstupovalo normálním vchodem.

Kývavým krokem se vydal mezi police s knihami a vybral si Latulipánovu obsažnou práci Jak hubiti hmyz. Celé dva tisíce stran.

* * *

Když Elánius procházel ulicí Vodní brázdy, cítil se téměř spokojeně. Věděl, že uvnitř něho existuje ještě jeden Elánius, který křičí ze všech sil. Nevšímal si ho.

Nemohli jste být poldou v Ankh-Morporku a zůstat normální. Normální člověk prostě nemůže neprojevit zájem, stará se. A starat se v Ankh-Morporku je totéž jako otevřít uprostřed hejna piraní masovou konzervu.

Každý se s tím vyrovnával po svém. Tračník o tom nikdy nepřemýšlel a Noby si s tím nedělal starosti. Nováčci nesloužili tak dlouho, aby se jich to zmocnilo, a Karotka… Karotka byl prostě Karotka.

Každý den umíraly ve městě tisíce lidí, častokrát sebevraždou. Tak co znamenalo nějakých pár mrtvých navíc?

Ten vnitřní Elánius bušil do stěn.

Před Berankinovým domem stála celá řada kočárů a zdálo se, že celé to místo je zamořeno mnoha druhy ženských příbuzných a Zaměnitelných Em. Většina z nich něco pekla, zametala nebo leštila. Elánius mezi nimi procházel více méně bez povšimnutí.

Sibylu našel v dračinci. Na nohou měla své obvyklé holínky a ochranný kožený oděv. Vyklízela dračí kotce a očividně vůbec nevnímala šum a ruch v domě.

Když Elánius otevřel dveře, zvedla hlavu.

"Tak už jsi tady. Dnes jsi přišel brzo," řekla. "Nemohla jsem vystát všechen ten zmatek v domě, tak jsem zmizela sem. Ale každou chvíli už budu muset jít a převléci se -"

Když viděla jeho výraz, zarazila se. "Něco se stalo, že?"

"Už se tam nevrátím," řekl Elánius.

"Vážně? Ale minulý týden jsi říkal, že si vezmeš celonoční službu. Říkal jsi, že se na to moc těšíš."

Staré dobré Sibyle toho moc neunikne, pomyslel si Elánius.

Popleskala ho po ruce.

"Jsem ráda, že jsi z toho konečně vypadl," řekla.

Desátník Nóblhóch se vřítil na strážnici a spěšně za sebou zabouchl dveře.

"Co se děje?" zeptal se Karotka.

"Všechno je špatně," odpověděl mu Noby. "Říká se, že trollové připravují pochod na Palác, aby osvobodili Koksichta. Městem se pohybují skupiny trpaslíků i trollů a hledají záminku, jak vyvolat střetnutí. A taky žebráci. Leticie Klipsová byla velmi oblíbená. V ulicích města je množství příslušníků Cechu žebráků. Město," oznámil na závěr s velmi důležitým výrazem, "se podobá sudu prachu číslo jedna."

"Jak by se vám líbilo utábořit se dnes v noci na pláni před bránami města?" podíval se na něj Tračník tázavě.

"Co to s tím má co společnýho?"

"No, kdyby dnes v noci někdo někam přistrčil sirku, tak se můžeme s celým Ankhem rozloučit," vysvětloval mu seržant nevrle. "Obvykle by stačilo zavřít vodní brány, ne? Jenže v řece je teď sotva metr dva vody."

"Vy byste zaplavil město, proto abyste uhasil požár?" zeptala se Angua.

"Jasně, že jo."

"A ještě něco," upozorňoval je. Noby. "Lidi po mně házeli různý věci."

Karotka upíral pohled na stěnu. Teď vytáhl z kapsy malou černou a na rozích odřenou knížečku a začal v ní listovat.

"Řekni mi," začal poněkud nepřítomným hlasem, "došlo k nějakému nenapravitelnému narušení práva a pořádku?"

"To si piš! Děje se to už celých pět set let," přikývl Tračník. "Nenapravitelné porušování zákonů, práva a pořádku, to je vlastně to, o čem Ankh-Morpork je."

"Ne, počkej. Já myslel nějak víc než obvykle. To je důležité." Karotka obrátil stránku. Jeho rty se při čtení nehlasně pohybovaly.

"Když po mně někdo háže věci, tak mně osobně to jako porušení práva a pořádku rozhodně připadá," prohlásil Noby.

Byl si vědom jejich zklamaných pohledů.

"No, tak z toho případ neslepíme," zavrtěl hlavou Tračník.

"Kdybys viděl, jak některé z těch věcí lepily, mluvil bys jinak," zamračil se na něj Noby. "A některý mi dokonce zapadly za košili."

"A proč po tobě vlastně ty věci házeli?"

"No proč! Prostě proto, že jsem členem Hlídky," divil se Noby jejich nechápavosti. "Trpaslíci nemají rádi Hlídku kvůli vraždě starýho Kladivbuše, trollové kvůlivá zatčení Koksichta a lidi nenávidí Hlídku kvůli všem těm

namíchnutejm trpaslíkům a trollům, co se potulujou kolem."

Někdo zabušil na dveře.

"Tak to už je pravděpodobně rozzuřený dav," prohlásil Noby.

Karotka otevřel.

"Není to rozzuřený dav," oznámil.

"Ook."

"Je to orangutan, který nese omráčeného trpaslíka, a za ním jde troll. Ale ten orangutan je pěkně rozzuřený, jestli ti to udělá radost."

Komorník lady Berankinové Jeefes mu naplnil velkou vanu. Ohó! Už zítra to bude jeho komorník a jeho vana.

A nebyla to jedna z těch starých sedacích van, oněch věciček, které se vždycky musely přitáhnout až před krb. Ne. Berankinův dům měl na střeše svody, kterými se voda, když se předtím přecedila, aby se z ní odloučili mrtví holubi, odváděla do velké nádrže. Nádrž byla ohřívaná prastarým gejzírem, který tryskal přímo pod domem a byl usměrňován mohutným potrubím, a takto upravená voda byla vedena chrochtajícími a dunícími trubkami k páru rozměrných mosazných kohoutů a z nich vytékala do prostorné smaltované vany. Na huňaté osušce vedle vany ležely rozloženy různé věci - velké kartáče, tři různá mýdla, mycí houba, pemza na paty a další.

U vany stál trpělivě Jeefes a podobal se vyhřívanému věšáku na ručníky.

"Co je?" nadhodil Elánius.

"Jeho lordstvo… tedy, otec lady Sibyly, chtěl jsem říci… vždycky vyžadoval, abych mu umyl záda," odpověděl Jeefes.

"No tak teď raději běžte a dohlédněte na ten gejzír, aby pořádně topil," odpověděl mu Elánius pevným hlasem.

Když zůstal sám, sundal si hrudní plát a odhodil ho do kouta. Plát následovala kroužková košile, helma, váček na peníze a další kožené a vlněné oděvní součástky, které obvykle stály mezi příslušníkem Hlídky a nepřátelským světem.

Pak se poněkud neohrabaně ponořil do prohřátých mydlinek.

"Zkuste mýdlo," navrhoval Navážka. "Mýdlo zabere."

"Snaž se chvilku nehýbat, ano?" žádal Karotka.

"Vždyť mi ukroutíš hlavu!"

"Tak do toho, namydlete mu tu hlavu!"

"Namydli si svoji hlavu!"

Ozvalo se tlumené zadunění a Potroublova helmice konečně povolila.

Objevil se Potroublo a zmateně zamrkal do světla. Zaostřil pohled na knihovníka a vztekle zavrčel.

"To on mě praštil přes hlavu!"

"Ook."

"Říká, že jste se probourali do knihovny podlahou," překládal Karotka.

"To ještě není důvod vzít mě přes hlavu."

"Některé věci, které vylezou v prostorách Neviditelné univerzity ze země, často ani žádnou hlavu nemají," vysvětloval Karotka.

"Ook!"

"Nebo jich mají stovku. Proč jste se pokoušeli prohrabat pod univerzitu?"

"My jsme se nesnažili prokopat dolů, ale nahoru."

Karotka seděl a pozorně poslouchal jejich příběh. Potroublovo vyprávění přerušil jen dvakrát.

"Střílel po vás?"

"Pětkrát," přikývl pyšně Navážka. "Já hlásím: pětkrát poškozený hrudní plát, ale ne zádový, protože mezi nima moje tělo, tak ono zachránilo městu cenný majetek v hodnotě tří tolarů."

Karotka poslouchal dál.

"Podzemní tunely a stoky?" řekl po chvíli.

"Vypadá to jako skutečné podzemní město. Na zdech jsme tam viděli vytesané koruny a takové věci."

Karotkovi zazářily oči. "To znamená, že ty prostory musejí pocházet z dob, kdy tady ještě panovali králové! A pak, když se město postupně přestavovalo, lidé časem zapomněli, že tam něco takového vůbec je…"

"No jo, ale to zdaleka není všechno, co jsme tam dole našli," pokračoval Potroublo. "My jsme tam totiž našli… něco."

"Cože?"

"Něco moc ošklivého."

"To vy asi vůbec nelíbíte," přidal se Navážka. "Je to špatné, špatné, špatné. Spíš ještě horší."

"Mysleli jsme si, že bude nejlepší, když to necháme tam, kde to je," vysvětloval Potroublo, "protože jsme si řekli, že je to vlastně důkaz. Ale měli byste to vidět."

"To převrátí všechno naruby," dodával troll, který se pro tu myšlenku očividně rozehříval.

"A co to bylo?"

"Kdyby my vám to řekli, řekli byste ‚vy hloupí etničtí tvorové, vy si z nás děláte legraci'," zabručel Navážka.

"Takže by bylo lepší, kdybyste šli s námi a podívali se sami," podporoval ho Potroublo.

Seržant Tračník se rozhlédl po zbytku Hlídky.

"Všichni?" zeptal se nervózně. "Ehm. A neměla by tady zůstat dvojice starších poddůstojníků? Pro případ, že

by se něco událo?"

"Myslíte pro případ, že by se něco událo tady," zajímala se Angua s přehnaně naivním výrazem, "nebo pro případ, že by se něco událo tam dole?"

"Půjdu se strážníkem Potroublem a strážníkem Navážkou," rozhodl se Karotka. "Myslím, že nikdo jiný už s námi chodit nemusí."

"Ale to by mohlo být velmi nebezpečné!" upozorňovala Angua.

"Jestli zjistím, kdo to střílí po příslušnících Hlídky," zamračil se Karotka, "tak to rozhodně nebezpečné bude."

Samuel Elánius natáhl nohu a velkým chodidlem otočil kohoutem teplé vody.

Ozvalo se uctivé zaklepání na dveře a dovnitř se všoural staropenzistickým krokem Jeefes.

"Bude si pán ještě něco přát?"

Elánius se poctivě zamyslel.

"Lady Berankinová mi řekla, že si rozhodně nebudete přát žádný alkohol," dodal Jeefes, jako by mu četl myšlenky.

"To že řekla?"

"Velmi důrazně, pane. Ale mám tady skutečně skvělý doutník."

Jeefes sice nesouhlasně zamrkal, když Elánius ukousl špičku drahého smotku a vyplivl ji přes okraj vany, ale přesto se mu v rukou objevily sirky, aby budoucímu pánovi připálil.

"Děkuji vám, Jeefesi. Jak se jmenujete křestním jménem?"

"Křestní jméno, pane?"

"No vždyť víte, jak vám lidé říkají, když se s vámi blíže seznámí a tak?"

"Jeefes, pane."

"Aha. No tak dobrá. Dobrá. Můžete jít, Jeefesi."

"Prosím, pane."

Elánius se pohodlně opřel v teplé vodě. Jeho vnitřní já stále ještě někde pobíhalo, ale pokoušel se mu nevěnovat pozornost. Zhruba touhle dobou, říkal mu vnitřní hlas, bys pokračoval po ulici Malých bohů, přímo kolem toho kusu staré městské hradby, kde by ses mohl zastavit a pěkně za větrem si vykouřit jednu ručně balenou…

Aby ho zahnal, začal si z plných plic zpívat.

V tunelech pod městem, podobných jeskyním, se poprvé po staletích ozývaly lidské a nelidské hlasy.

"Hej hou -"

"-hej hou -"

"Oook oook oook ook -"

"Vy všichni hloupí!"

"Nemůžu si pomoct. To je ta moje skoro trpasličí krev. My si prostě pod zemí hrozně rádi zazpíváme Je to pro nás druhá přirozenost."

"No dobrá, ale proč on zpívá? Vždyť on jen lidoop?"

"Je to společenský tvor."

Přinesli si pochodně. Mezi podpěrnými pilíři ve velké síni poskakovaly stíny a rozbíhaly se do tunelů. Ať už tady číhalo jakékoliv nebezpečí, Karotka byl bez sebe radostí ze všech těch neuvěřitelných objevů.

"To je skutečně úžasné! Některé staré knihy, které jsem četl, se zmiňují o ulici Via Cloaca, ale každý si myslel, že ta ulice zmizela při přestavbách města! Dokonalá řemeslnická práce! Měli jste štěstí, že je v řece právě tak málo vody. Vypadá to, jako kdyby většina těch tunelů byla normálně plná vody."

"Přesně to jsem říkal," přikývl Potroublo. ",Tyhle tunely musí být normálně plné vody' povídám."

Opatrně se rozhlédl po tančících stínech, které tvořily na vzdálených stěnách znepokojující obrazy - podivná dvounohá zvířata, pštrosovité podzemní věci…

Karotka si povzdechl.

"Přestaň dělat stínové obrázky, Navážko."

"Ook."

"Co on říká?"

"On řekl ,udělej hrbatého králíčka, to je můj nejoblíbenější'," přeložil Karotka.

V temnotě šustily krysy. Potroublo se rozhlížel. Neustále si v okolní temnotě představoval tajemné postavy mířící přes jakousi podivnou trubku…

Nastalo několik znepokojivých chvil, když na vlhkém kameni ztratil stopy, ale nakonec je našel nedaleko stěny porostlé plísní. A pak našel tu stoku, kterou si pamatoval. Vyškrabal si tady znaménko do kamene.

"Tak a teď je to už jen malý kousek tudy," řekl a podal pochodeň Karotkovi.

Karotka zmizel v tunelu.

Slyšeli jeho kroky čvachtající v blátě, pak užaslé zahvízdnutí a nakonec nastala chvíle ticha.

Pak se Karotka znovu objevil.

"Přísahám," řekl a vrtěl při tom hlavou. "Víte vy dva, kdo to je?"

"No, vypadá to jako -" začal Potroublo.

"Vypadá to jako pěkná dávka trablů," přerušil ho Karotka.

"Takže už víš, proč jsme to nepřinesli nahoru?" řekl Potroublo. "Nést v téhle době ulicemi města lidskou mrtvolu by nebylo právě to nejchytřejší, myslím. A zvláště tuhle ne."

"I já jsem si z toho něco myslel," ozval se Navážka.

"Správně, mládenci," pochválil je Karotka. "Skvělá práce. Myslím, že raději bychom měli zatím… nechat tu mrtvolu tady a později se pro ni vrátit s nějakým pytlem. A taky… nikomu o tom nevyprávět."

"Jenom seržantovi a ostatním," nadhodil Potroublo.

"Ne… dokonce ani těm ne. Všichni by z toho byli jenom zbytečně… příliš nervózní."

"Když to říkáte, desátníku Karotko."

"Tady máme co dělat s chorou myslí, hoši."

Potroublovi se rozsvítilo podzemní světélko.

"Aha," řekl. "Vy podezíráte desátníka Nóblhócha, pane?"

"Tohle je ještě mnohem horší. Pojďte, vrátíme se." Ohlédl se k rozlehlé prostoře plné podpěrných sloupů. "Máte nějakou představu o tom, kde jsme, Potroublo?"

"Mohli bychom být pod Palácem, pane."

"Přesně to jsem si myslel. Tunely sice vedou kamkoliv, ale…"

Ustaraný vlak Karotkových myšlenek pomalu zmizel na jakési vzdálené koleji.

I za současného ticha byla v některých chodbách voda. Ústily do nich podzemní prameny a prosakovala povrchová voda. Všude bylo slyšet šplouchání a kapání vody. A byl cítit chladný, velmi chladný vzduch.

Bylo by to skoro příjemné, kdyby nebylo toho smutného, přihrblého těla někoho, koho celý svět znal jako klauna Ferdinanda.

Elánius se osušil. Jeefes mu samozřejmě připravil i župan, tentokrát ten s brokátovými rukávy. Kapitán si ho oblékl a přešel do oblékárny.

To pro něj byla další novinka. Bohatí měli dokonce místnosti, ve kterých se oblékali - oblékárny, a obleky, které si oblékali, když se šli do oblékárny obléci.

V oblékáme už pro něj byly připraveny nové šaty. Tohoto večera to bylo něco omamujícího v rudé a žluté barvě…

... a zhruba teď by procházel ulicí U melasového dolu…

…a klobouk. Zdobený pérem.

Elánius se oblékl a nasadil si dokonce i klobouk. A cítil se spokojený, klidný a vyrovnaný, dokud si neuvědomil, že se v zrcadle vyhýbá vlastnímu pohledu.

Hlídka seděla na strážnici kolem velkého kulatého stolu. Jeden vedle druhého byli její členové hluboce zachmuřeni. Byli "Mimo službu". Ještě nikdy předtím vlastně "Mimo službu" nebyli.

"Co kdybysme si dali partičku karet?" nadhodil Noby bezstarostně. Odněkud z tajemných hlubin své zbroje vytáhl umaštěný balíček.

"Už včera jsi všechny obehrál o jejich měsíční plat," upozornil ho seržant Tračník.

"No tak teď by měli možnost vyhrát si nějakej ten šesták nazpátky."

"No jo, ale tys měl v ruce pět králů, Noby."

Desátník Nóblhóch zamíchal karty.

"Musím vám říct, že to mi připadá srandovní, tohlecto," zauvažoval nahlas. "Králové, kam se podíváš."

"To jistě, zvlášť když se podíváš do vlastního rukávu."

"Ne, počkej, já myslel, že jako máme v Ankhu Královskou cestu, a krále na kartách a králův šilink," nedal se zmást Noby. "Máme krále všude, kam se podíváš, akorát na Zlatým trůně v Paláci ne. Teda řeknu tě…, kdybysme měli krále, určitě by kolem Paláce nebyly všechny ty nepříjemnosti a tahanice."

Karotka upíral pohled ke stropu a obočí se mu soustředěně stáhlo nad kořenem nosu. Navážka si něco počítal na prstech.

"No jasně," zabručel seržant Tračník. "Pinta piva by stála penny a stromy by kvetly dvakrát do roka. Bodejť. Pokaždé když někdo do tohohle města strčí nohou, ukáže se, že by se to bylo nestalo, kdybysme měli krále. Elánius by vyletěl z kůže, kdyby tě slyšel takhle mluvit."

"Jenže lidi by krále aspoň poslouchali," trval Noby na svém.

"Elánius říká, že v tom je právě ta potíž," zavrtěl hlavou Tračník. "Je to podobné jako to, co říká o používání magie. Tyhle věci ho strašlivě rozčilují."

"Ale jak on vlastně objeví takový král?" zeptal se Navážka.

"Někdo prostě přesekne kámen," vysvětlil mu lakonicky Tračník.

"Ha! Antikamenismus!"

"Houby, někdo vytáhne meč z kamene," opravoval Tračníka Noby.

"A jak pozná, že tam nějakej je?" zamračil se Tračník.

"No… on ten meč tak jako vyčuhoval ven, ne?"

"A každý k němu mohl? Jen tak? V tomhle městě?"

"Jenže to dokázal jenom opravdickej král, rozumíte?" hájil svou teorii Noby.

"Jo tak," přikývl s pochopením Tračník, "takže ty se nám snažíš říct, že někdo rozhodl, kdo bude králem, už předtím, než ten chlap vytáhl meč z toho šutru, co? To mi připadá jako pěknej fixl. Mně se zdá, že měl někdo jednoduše připravenej padělanej dutej kámen a vevnitř byl trpajzlík, kterej držel druhej konec meče kleštěma tak dlouho, dokud nepřišel ten správnej chlápek a -"

Do okenního skla chvíli s bzukotem narážela moucha, jež pak klikatě proletěla místností a usadila se na

stropním trámu, kde její život ukončila Potroublova znuděně vržená dvojbřitá sekera, která ji přesekla vpůli.

"Ty nemáš toho správného ducha, Frede," řekl Noby. "Mně by nevadilo stát se rytířem v zářící zbroji. To z tebe udělá král, když jsi užitečnej. Udělá z tebe rytíře."

"Tvoje metier je být členem Noční hlídky v otlučeným pancíři," prohlásil Tračník a pyšně se rozhlédl kolem, aby zjistil, jestli si někdo všiml té šikmé věcičky nad písmenem "e". "To bych chtěl vidět, jak by mě někdo přinutil chovat se uctivě k nějakému chlapovi jenom proto, že vytáhl meč z kamene. To nedává smysl, protože to z nikoho krále neudělá. Já vám teda něco řeknu," rozohňoval se Tračník, "chlap, kterej dovede meč do kamene zarazit… takovej chlap, to je podle mě král!"

"Jenže takovej chlap by byl na esu," odporoval Noby.

Angua zazívala.

"Cink-cinky, cinky-link…"

"Co je zase tohle, u všech čertů?" rozhlížel se Tračník.

Karotkova židle dopadla na všechny čtyři nohy. Rychle vsunul ruku do kapsy a vytáhl sametový sáček, který nad stolem obrátil dnem vzhůru. Ze sáčku vyklouzla lesklá okrouhlá věc v průměru asi osm centimetrů. Když stiskl výčnělek na obvodu, odklopilo se víčko.

Pozastavená Hlídka na věcičku němě zírala.

"To je časoměr?" zeptala se nakonec Angua.

"Hodinky," odpověděl Karotka.

"Jsou hrozně velké."

"To proto, že uvnitř je hodinový strojek. Musí tam být místo pro všechna ta malá kolečka. Malé hodinky jsou poháněny malými časovými démony, nevydrží dlouho a čas ukazují dost mizerně -"

Cink-a-link, cinky-linky a-link-a-cink…

"A hrají melodii!" rozzářila se Angua.

"Každou hodinu," přikývl Karotka. "To je součástí hodinového strojku."

Cink. Cink. Cink.

"A pak odpočítají hodiny," dodával.

"Takže to jsou pomalé," zabručel seržant Tračník. "Všechny ostatní hodiny prostě jednou zazvoní a je to. To člověk nemůže minout."

"Můj bratranec Jorgen taky vyrábí podobné," řekl Potroublo. "Ukazují čas mnohem přesněji než ty s démony nebo vodní a svíčkové hodiny. Nebo ty velké věci se závažím."

"Uvnitř jsou péra a kolečka," řekl Karotka.

"Nejdůležitější kousek," prohlásil Potroublo, který odkudsi z vousů vytáhl hodinářskou lupu, nasadil si ji do oka a začal hodinky pečlivě studovat, "je taková malá věcička, která se kývá sem a tam a stará se o to, aby se kolečka netočila moc rychle."

"A jak to ta věcička pozná, že se točí moc rychle?" zeptala se Angua.

"No, je to tam tak nějak vymyšlené," odpověděl jí Potroublo. "Já tomu sám moc nerozumím. A tady je něco vyryto…"

Přečetl nápis nahlas.

"Drahému kapitánovi hodinky za krásné hodinky - kamarádi z Hlídky."

"To je taková slovní hříčka," vysvětloval Karotka.

Nastalo dlouhé, rozpačité ticho.

"Ehm. Přidal jsem do toho podniku pár tolarů i za každého z vás, nováčků," dodal Karotka a začervenal se. "Myslel jsem… můžete mi to dát, až se vám to bude hodit. Jestli budete chtít. Rozumíte… byli by z vás nakonec kamarádi. Až byste ho poznali."

Ostatní členové Hlídky si vyměnili pohledy.

Dokázal by vést celé armády, pomyslela si Angua. Skutečně by to dokázal. Někteří lidé jsou schopni silou svých vizí pozvednout k výšinám celé země. On také. Ne snad proto, že by snil o pochodujících armádách, ovládnutí světa nebo tisíciletých říších, ale díky své víře, že každý tvor je uvnitř slušný a dá se s ním vyjít po dobrém, pokud se obě strany budou opravdu snažit. V tu věc věřil tak silně, že jeho víra hořela plameny, které byly mnohem vyšší než on sám. Sníval sen, jehož jsme byli my všichni součástí, a jeho víra byla tak silná, že přetvářela svět kolem něj. Nejpodivnější na tom všem bylo, že ho nikdo nechtěl zklamat. Bylo by to jako kopnout největší štěně v celém vesmíru. Je to svým způsobem jistý druh magie.

"To zlato se časem odře," ozval se Potroublo, "ale jinak jsou to dobré hodinky," dodal spěšně.

"Myslel jsem," řekl Karotka, "že mu je dáme dnes večer a pak si všichni společně… skočíme na skleničku."

"To není ten nejlepší nápad," zavrtěla Angua hlavou.

"Necháme to na zítřek," zabručel Tračník. "Na svatbě mu uděláme špalír. To je tradice. Lidi se postaví do dvou řad proti sobě a spojej tasený meče do takovýho jako když oblouku."

"Máme dohromady jenom jediný meč," upozornil ho Karotka.

Všichni upřeli zasmušilé pohledy k zemi.

"Stejně to není fér," ozvala se po chvíli Angua. "Je mi docela jedno, kdo byl krást v Cechu vrahů a co tam ukradl, ale kapitán měl určitě právo zjistit, kdo zabil pana Kladivbuše. A o Leticii Klipsovou se už nezajímá vůbec nikdo."

"A já rád bych zjistil, kdo to střílel po mně," odkašlal si Navážka.

"Mě by zase zajímalo, jak mohl být někdo tak hloupý a vydat se krást do Cechu vrahů," přemýšlel nahlas

Karotka. "Přesně to říkal kapitán Elánius. Říkal, že na to, aby člověka napadlo, že se vydá loupit k vrahům, by musel být blázen."

"Myslíš jako šašek nebo klaun?" navrhl Navážka.

"On nemyslel blázna v čepici s rolničkami, Navážko," odpověděl mu Karotka laskavě. "Myslel tím, že bys musel být jistým způsobem idi-"

Zarazil se. Pak upřel pohled ke stropu.

"Oh, bohové," vydechl. "Že by to bylo takhle jednoduché?"

"Jak jednoduché?" upřela na něj zvědavý pohled Angua.

Někdo zabušil na dveře. Nebylo to společenské zaklepání. Bylo to zabušení někoho, kdo chtěl, aby mu rychle otevřeli, jinak dveře vyrazí.

Do místnosti se vpotácel jeden ze strážných. Přišel někde o polovinu své zbroje a kolem jednoho oka měl temnou podlitinu, nicméně pořád ještě v něm bylo možno poznat Kosťu Sladomila z Denní hlídky.

Tračník ho podepřel.

"Ty ses někde pral, Kosťo?"

Kosťa se podíval na Navážku a zakvílel.

"Ti hajzlové napadli strážnici!"

"Kdo?"

"Oni!"

Karotka ho poklepal po rameni.

"Tohle není troll," uklidňoval ho. "Je to strážník Navážka - nesalutujte! Takže na strážnici zaútočili trollové?"

"Jo, házou dlažebníma kostkama!"

"Jim nedá se věřit," zabručel Navážka.

"Komu?" podíval se na něj vyděšeně Kosťa.

"Trollům. Podle mého mínění to moc ošklivá záležitost," pokračoval Navážka s hlubokým přesvědčením trolla nosícího policejní odznak. "Nesmí se z nich spustit oko."

"A co se stalo s Ucholubem?" zeptal se Karotka.

"To nevím! Poslyšte, vy musíte něco udělat!"

"Ale my teď máme pozastavenou činnost," odpověděl mu Tračník. "Oficiálně."

"S tím na mě nechoďte!"

"Hm," Karotkovi se rozjasnila tvář. Z kapsy vytáhl zbyteček tužky a udělal si ve své černé knížečce droboučké znamínko. "Máte pořád ještě ten domek v Jednoduché uličce, seržante Sladomile?"

"Cože? Co? Ano! A co?"

"Kdybyste svůj dům chtěl pronajmout, požadoval byste za něj nájemné větší než čtvrt pence měsíčně?"

Sladomil na něj zmateně zíral svým zdravým okem.

"Nejste přece takový prosťáček, abyste to myslel vážně?"

Karotka se na něj zářivě usmál. "Máte pravdu, seržante Sladomile. Ale musím trvat na své otázce. Požadoval byste větší nájemné? Víc než čtvrt pence?"

"Tak po ulicích pobíhají davy trpaslíků a hledají záminku, jak vyvolat boj, a vy se mě vyptáváte na ceny nemovitostí?"

"Víc než čtvrtpenci?"

"Nebuďte blázen! Nájemné v tom domě by nemohlo být nižší než pět tolarů měsíčně!"

"Tak," přikývl spokojeně Karotka a zase si něco zaškrtl ve své knížečce. "Samozřejmě musíme počítat i s inflací. A… předpokládám, že máte kotlík na vaření… ano a tady - doufám, že vlastníte více než dva celé a jednu třetinu akru pozemku a více než půl krávy?"

"Dobrá, dobrá," přikyvoval Sladomil. "To je nějaký pitomý žert, co?"

"Myslím si, že otázku vlastnictví pozemků bychom mohli pominout," pokračoval neochvějně Karotka. "Tady se říká, že může být pominuta u zámožného občana. A pak se vás musím ještě zeptat, zda podle vašeho názoru došlo ve městě k vážnému a nenapravitelnému porušení zákona, práva a pořádku?"

"Převrátili Kolíkovi Ať sepicnu vozík a přinutili ho sníst dva jeho vlastní párky v rohlíku!"

"Fuj, no tohle!" otřásl se Tračník odporem.

"V tom případě myslím, že odpověď na položenou otázku zní ‚ano'," přikývl spokojeně Karotka, udělal si další poznámku a s tichým klapnutím svou černou knížečku zavřel.

"Měli bychom jít," řekl.

"Ale bylo nám přece řečeno, že -" začal seržant Tračník.

"Podle Sbírky zákonů a nařízení Ankh-Morporku," odpověděl mu Karotka, "mohou kteříkoliv občané města v okamžiku, kdy dochází k nenapravitelnému porušení zákona, práva a pořádku, požádá-li je o to ctihodný oficiální představitel městské správy - tady je spousta povídání o majetku a takových věcech a pak to pokračuje -, založit domobranu určenou k obraně města."

"Co to znamená?" zeptala se Angua.

"Domobrana…" užasl seržant Tračník.

"No tak moment!" vykřikl seržant Sladomil. "Něco takového nemůžete udělat! To je přece nesmysl!"

"To říká zákon. Nikdy nebyl zrušen," trval na svém Karotka.

"Domobranu jsme tady nikdy neměli! Nikdy jsme ji nepotřebovali!"

"Až dodnes, řekl bych."

"Podívejte se," začal Sladomil z jiného konce, "pojďte se mnou do Paláce. Jste příslušníci Hlídky -"
"A proto budeme chránit město," nenechal ho domluvit Karotka.

Kolem strážnice proudily zástupy lidí. Karotka zastavil jednu kolemjdoucí dvojici jednoduše tak, že jí do cesty nastavil svou paži.
"To je pan Vykypěl, že?" usmál se. "Jakpak jdou obchody? Dobrý den, paní Vykypělová."
"Vy jste to neslyšel?" otočil se k němu muž vystrašeně. "Trollové zapálili Palác!"
Sledoval Karotkův pohled, který se obrátil vzhůru po Broad Wayi, k místu, kde stál Palác, tichý a temný v narudlé záři zapadajícího slunce. Zdálo se, že ani z jediného okna nešlehají zuřivé plameny, které by se Palác chystaly pohltit.
"No tohle," žasl Karotka.
"A městem se potulují hordy trpaslíků, rozbíjejí výklady, ničí věci a bůhvíco," pokračoval hokynář. "Ani pes v tomhle městě není v bezpečí!"
"Trpaslíkům se nedá věřit," přikývl s porozuměním Potroublo.
Hokynář si ho s úžasem prohlížel. "Vy jste trpaslík?" zeptal se nakonec.
"Úžasná věc! Jak to ti lidé dělají, že nás hned poznají!" podivil se Potroublo s vážným výrazem.
"No, říkejte si co chcete, ale my mizíme! Nestojím o to, vidět, jak čest paní Vykypělové poplení horda těch malých ďáblů! Víte přece, co se o trpaslících říká!"
Hlídka pozorovala, jak se dvojice vmísila do davu a zmizela.
"No, tak já to tedy například nevím," řekl Potroublo, aniž se obracel k někomu konkrétně. "Co se o trpaslících říká?"
Tentokrát Karotka vylovil z davu muže postrkujícího vozík.
"Byl byste tak laskav, pane, a řekl mi, co se to vlastně děje?" řekl.
"A nevíte náhodou, co se říká o trpaslících?" ozval se hlas za Karotkovými zády.
"To není pán, to je Kolík!" upozornil je seržant Tračník. "A podívejte se, jak vypadá!"
"To se vždycky takhle leskne?" zeptal se Navážka.
"Cítím se skvěle! Vážně fajn!" vykřikoval Kolík. "Pch! Tak tady máte ty lidi, kteří se dožadují zvýšení kvality mého zboží!"
"Co se děje, Kolíku?" naklonil se k němu Tračník.
"No, říkají -" začal Kolík, jehož tvář byla zelená.
"Kdo říká?" přerušil ho Karotka.
"No, oni říkají," opakoval Kolík. "Znáte to. Oni. Všichni. Říkají, že trollové někoho zabili tam, co se říká U Dollyiných sester, a že trpaslíci vytloukli a vyrabovali obchod a keramickou dílnu trolla Křídy a taky že zbourali Mosazný most a že -"
Karotka se ohlédl přes rameno.
"Ale ty jsi právě po Mosazném mostě přišel," upozornil Kolika.
"Jo, no to asi jo, ale… prostě se to říká."
"Aha," Karotka se narovnal.
"A neříkali oni taky něco…, když tak náhodou šli kolem, myslím… neříkali o trpaslících ještě něco jiného?" dotazoval se Potroublo.
"Myslím, že budeme muset jít a promluvit si s Denní hlídkou o zatčení trolla Koksichta," řekl Karotka.
"Nemáme zbraně," upozornil ho Tračník.
"Jsem si naprosto jistý, že Koksicht nemá s vraždou Kladivbuše nic společného," odpověděl mu Karotka. "Jsme vyzbrojeni pravdou. Co by nás mohlo zastavit, jsme-li vyzbrojeni pravdou?"
"No, tak třeba střela z kuše, přesněji řečeno, ta by ti klidně dokázala vlítnout okem do hlavy a vylítnout ti temenem i s kusem lebky," odpověděl poctivě seržant Tračník.
"Dobrá, seržante," ustoupil Karotka, "takže, kde bychom sehnali nějaké další zbraně?"

Temná silueta zbrojnice se tyčila na pozadí nebe růžového večerními červánky.
Bylo to zvláštní, najít zbrojnici ve městě, které své nepřátele poráželo lstí, úplatky a vstřebáváním, ale jak říkal seržant Tračník, když je o zbraně obehrajete, musíte mít místo, kde všechny ty věcičky uložíte.
Karotka zabušil na vrata. Po nějaké chvíli se ozvaly kroky a ve dveřích se otevřela malá špehýrka. Ozval se podezíravý hlas. "Co je?"
"Desátník Karotka, městská domobrana."
"O něčem takovém jsem v životě neslyšel. Zmizte."
Špehýrka zapadla. Karotka slyšel, jak se Navážka uchechtl.
Znovu zabušil na vrata.
"No?"
"Jsem, desátník Karotka -" Špehýrka se znovu pohnula, ale tentokrát se zarazila o Karotkův obušek, který desátník bleskově vsunul do otvoru,
"- a jsem tady, abych vyfasoval zbraně pro své muže."
"Jo? A kde máte nějaké oficiální zmocnění?"
"Cože? Ale já jsem tady za -"
Někdo vystrčil obušek z otvoru a špehýrka znovu zapadla.

"Promiň," protlačil se Noby dopředu. "Já to zkusím. Už jsem tady tak nějak párkrát byl."

Kopl několikrát do vrat okovanou špičkou své boty, proslulé a obávané mezi všemi na zemi ležícími bezmocnými muži.

Cvak. "Už dvakrát jsem ti řekl, ať odprej -"

"Revize ze štábu," oznámil Noby strohým hlasem. Na okamžik zavládlo ticho.

"Cože?"

"Jdeme na inventuru."

"A kde máte nějaké úřední opráv -"

"Cože? Slyšíte to? On se ptá, kde mám nějaké oprávnění!" Noby se rozhlédl po členech Hlídky. "Jasný? Dovoluje si mě tady zdržovat, aby jeho povedení kamarádíčkové měli dost času vyklouznout zadem a přinést z frcu ty věci, které tam společně zašantročili, co?"

"Mě ani ve snu ne -"

"A pak se nám ještě pokusí předvést ten profláknutý trik se stovkami mečů, že? Padesát beden na sobě a vzápětí se ukáže, že v těch spodních pětačtyřiceti je jenom kamení! To známe!"

"Já -"

"Jak se jmenujete, člověče?"

"Já -"

"Okamžitě otevřete ta vrata!"

Špehýrka se zavřela. Pak zaskřípěly odsunované závory. Pohybovaly se pomalu, jako by je odsouval člověk, který není tak docela přesvědčen, že je to právě ten nejlepší nápad, a už teď si připravuje větší množství kontrolních otázek.

"Máš u sebe kus nějakého papíru, Frede? Tak sem s ním! Rychle!"

"Mám, ale co -" začal seržant Tračník.

"Kus papíru! Okamžitě!"

Tračník sáhl do kapsy a právě ve chvíli, kdy se začala vrata otvírat, podal Nobymu svůj poslední účet z hokynářství. Noby rázným krokem vpochodoval dovnitř, a přinutil tak muže uvnitř ustupovat pozpátku.

"Neutíkejte přede mnou!" zařval. "Nenašel jsem nic závadného -"

"Ale já přece neutí -"

"ZATÍM!"

Karotka měl čas se rychle rozhlédnout po obrovském temném prostoru, plném složitých stínů. Kromě prvního muže, jenž byl ještě objemnější než seržant Tračník, bylo uvnitř přítomno několik trollů, kteří, jak se zdálo, otáčeli mlýnským kamenem. Bylo skoro jisté, že ohlas posledních událostí za tyhle silné kamenné stěny ještě nepronikl.

"Tak dobrá, není třeba dělat paniku, každý jen nechá toho, co dělá. Přestaňte s prací, prosím. Jsem desátník Nóblhóch z městského odboru Vojenské zásobovací a výstrojní -" při těch slovech mával muži od brány rychle před očima papírkem, který svíral v ruce. Pak hlas poněkud zmírnil a dokončil: "- správy. Jedná se o zvláštní… namátkovou… inspekci. Kolik lidí tady pracuje?"

"Jen já -"

Noby ukázal na trolly.

"A co tamti?"

Muž si odplivl.

"Myslel jsem, že jste říkal, lidí?"

Karotka automaticky upažil a cítil, jak se mu o ruku opřel Navážkův pancíř.

"Dobrá," řekl Noby, "tak se mrkněme, co to tady máme…" Kolem polic se vydal tak rychlým krokem, že všichni ostatní za ním byli nuceni poklusávat. "Co je tohle?"

"Nó -"

"Nevíte, co?"

"Samozřejmě vím, je to… to je…"

"Třítětivový dvoutisíciliberní pojízdný dobývací samostříl s dvojčinným navijákem?"

"To je ono!"

"A není to náhodou klačský zesílený samostříl s napínacím mechanismem typu kozí noha a skrytým bajonetem?"

"É.. ano?"

Noby věc podrobil krátké prohlídce a pak ji odhodil stranou.

Zbytek Noční hlídky na celou scénu ohromeně zíral. Bylo známo, že Noby nikdy nevzal do ruky jinou zbraň než nůž.

"Máte tady i nějaké ty hersebijánské dvanáctiranné luky s oslabovačem přitažlivosti?" vyštěkl.

"Jak? Máme tady jen to, co vidíte, pane."

Noby vytáhl z police lovecký samostříl. Kostnaté ruce mu málem praskly, když natahoval tětivu.

"A kde jsou střely do té věcičky?"

"Hned támhle, pane."

"Noby vzal jednu šipku z police a vložil ji do samostřílu. Zvedl zbraň ke tváři a zamířil. Pak se otočil.

"Tahle věcička se mi vážně líbí," prohlásil. "Vezmeme si je všechny," dodal.

Muž se podíval přes mušku a hledí Nobymu do oka a k Anguině zděšenému obdivu neomdlel.

"Tenhle malý lučík mě nemůže vystrašit," řekl.

"Takže tahle malá zbraň vás neděsí?" zavrtěl Noby hlavou. "Vážně ne? Dobrá. Tohle je jen takový malý samostříl. Takový malý samostříl nevystraší muže, jako jste vy, právě proto, že je tak malý. Na to, aby se muž jako vy lekl, je třeba mnohem větší samostříl."

Angua by byla dala svůj měsíční plat za to, aby v té chvíli viděla zásobovacímu poddůstojníkovi do obličeje. Dívala se, jak Navážka tiše vytáhl z police dobývací samostříl, jednou rukou ho se sotva slyšitelným heknutím natáhl a popošel kupředu. V duchu si představovala, jak muž zakoulel očima, když se jeho rudého zátylku dotkl chladný kovový hrot těžké střely.

"Takže to za vámi je velký luk," upozornil muže Noby.

Dvoumetrový kovový šíp nebyl ostrý. Předpokládalo se, že se s ním budou drtit brány, a ne provádět jemná chirurgie.

"Už můžu zmáčknout spoušť?" zaduněl muži do ucha nedočkavě Navážkův hlas.

"Neodvážili byste se z toho tady uvnitř vystřelit! To je dobývací zbraň! Střela by proletěla zdí!"

"Potom," přikývl Noby.

"Na co je tenhle kousek?" zeptal se Navážka.

"Podívejte -"

"Doufám, že jste všechny ty věcičky udržovali v provozuschopném stavu," podíval se Noby na zásobovacího důstojníka. "Stačí se chvilku zapomenout a už se do toho dá rez. Všechno pak slábne. Zvlášť pojistky spouští."

"Co je to pojistka spouště?" zeptal se Navážka.

Všichni ztichli. Karotka nakonec přece jen našel svůj hlas, i když za ním musel putovat dosti daleko.

"Desátníku Nóblhóchu?"

"Pane?"

"Kdybyste dovolil, od této chvíle bych se té věci ujal sám."

Jemně odstrčil dobývací samostříl stranou, ale Navážkovi se ten kousek o lidech opravdu nelíbil, a tak ho začal znovu stáčet zpět.

"Podívejte se," začal Karotka, "mně se tenhle nátlak nelíbí. Nejsme tady přece proto, abychom děsili toho ubohého muže. Je to zaměstnanec města stejně jako my. Není to od vás správné, takhle ho strašit. Nestačilo ho jen tak slušně požádat?"

"Promiňte, pane," řekl Noby.

Karotka poklepal velitele zbrojnice po rameni.

"Můžeme si tady vzít nějaké zbraně?" zeptal se.

"Cože?"

"Nějaké zbraně! K úředním účelům."

Něčemu takovému nebyl zásobovací důstojník schopen porozumět.

"To chcete říct, že mám na vybranou?"

"Ale samozřejmě! V Ankh-Morporku praktikujeme politiku konsenzu. Jestli máte pocit, že nemůžete souhlasit s naším požadavkem, stačí jediné vaše slovo."

Ozvalo se tiché bonng!, jak hrot těžké střely znovu zavadil poddůstojníkovi o helmici v týle. Ten v duchu zoufale hledal nějaké slovo, které by řekl, protože ho momentálně napadalo jen jedno jediné a to znělo "pal!".

"Ehm," řekl. "Ehm. Samozřejmě. Jistě. Jen si vezměte, co potřebujete."

"Výborně. Seržant Tračník vám vydá potvrzení, na kterém bude ovšem uvedeno, že jste zbraně vydal dobrovolně."

"Dobrovolně?"

"Můžete si samozřejmě vybrat."

Mužův obličej se zkřivil v zoufalé snaze porozumět, o čem je řeč.

"Řekl bych, že…"

"Ano?"

"Řekl bych, že to bude v pořádku, když si je vezmete. Čím dřív si je odnesete, tím líp."

"Jste skvělý muž! Máte tady nějaký vozík?"

"A nevíte náhodou, co se to říká o trpaslících?" přidal se s otázkou Potroublo.

Angui znovu proběhlo hlavou, že Karotka skutečně neví, co je to ironie. Myslel každé své slovo tak, jak ho řekl. Kdyby byl ten člověk vydržel, Karotka by se byl pravděpodobně vzdal. Samozřejmě i tady bylo nutno vzít v úvahu, že mezi "pravděpodobně" a "jistě" je poměrně hluboká propast.

Noby už kráčel ke konci uličky a chvílemi ze sebe vydával nadšený kvikot. To bylo ve chvílích, kdy objevil obzvláště zajímavou válečnou palici nebo zvláště zlověstně vyhlížející halapartnu. Pokoušel se to vzít všechno najednou.

Pak tu plnou náruč zbraní najednou upustil a rozběhl se kupředu.

"Ale tohle! To je nesmírná krása! Klačský ohňofuk! Tak to je věcička podle mého gusta!"

Slyšeli, jak v šeru vyvíjí horečnatou činnost. Pak se vynořil a tlačil před sebou něco jako velkou plechovku na malých kolečkách. Věc měla rozličné rukojeti, kožené vaky a vpředu mosaznou hubici. Vypadala trochu jako obrovská konvice na vodu.

"A všechny kožené součástky jsou namazány!"

"Co je to?" zeptal se Karotka.

"A zásobník je plný oleje!" Noby energicky zapumpoval jednou rukojetí. "Naposled jsem slyšel, že tahle věc

byla zakázána v osmi zemích a tři hlavní církve prohlásily, že exkomunikují každého vojáka, který by se odvážil ji použít! Máte někdo sirky?"

"Tumáš," řekl Karotka. "Ale co -"

"Dávejte bacha!"

Noby škrtl sirkou, přiložil ji k ústí v přední části zařízení a zatáhl za jednu rukojeť.

Nakonec se jim podařilo plameny uhasit.

"Potřebuje trochu doladit," zabručel Noby, jehož tvář byla pokryta nánosem sazí.

"Ne," zavrtěl Karotka hlavou. Do konce života nezapomene ohnivý jazyk, který mu na cestě k protější stěně ožehl tvář.

"Ale to je -"

"Ne, je to příliš nebezpečné."

"No právě, to přece má být -"

"Já tím myslel, že by to mohlo někomu ublížit."

"Aha," přikývl Noby s náhlým pochopením. "To je něco jinýho, To jste měl říct hned, že jdeme po zbraních, který nikomu neublížej!"

"Desátníku Nóblhóchu?" ozval se seržant Tračník, který stál v inkriminovaném okamžiku k ohňofuku ještě blíž než Karotka.

"Co je, seržo?"

"Slyšel jste desátníka Karotku. Žádné tyhle barbarské zbraně. A vůbec, jak to přijde, že o těch věcech tolik víš?"

"Vojenská služba."

"Vážně, Noby?" zeptal se Karotka.

"Byl jsem ve zvláštní službě, pane. Velká zodpovědnost."

"A co to bylo za službu?"

"Důstojník generálního štábu," odpověděl Noby bez zaváhání.

"Důstojník generálního štábu?" užasl Karotka. "V čí armádě?"

"V armádě pseudopolského vévody, pane!"

"Ale Pseudopolis všechny své války prohrála!"

"No… víte…"

"A komu jsi ty jeho zbraně prodal?"

"To je sprostá pomluva! Vždycky ale bylo třeba je na delší čas odvézt, aby se pořádně vyleštily a nabrousily!"

"Noby, hej! To s tebou mluvím já, Karotka! Kolik času trávily ty zbraně mimo vojsko? Průměrně?"

"Průměrně? Aha. Tak asi sto procent, když mluvíme o průměru, pane."

"Noby?"

"Pane?"

"Mně nemusíš říkat pane."

"Rozumím, pane."

Nakonec zůstal Potroublo věrný své sekeře, ale v poslední chvíli k ní přidal ještě několik dalších. Seržant Tračník si vybral píku, protože na píce je skvělá jedna věc - ta nejdůležitější -, že všechno, co se děje, se děje na jejím opačném konci, to znamená hodně daleko od jejího majitele. Strážnice Angua si bez valného nadšení vybrala krátký meč a desátník Nóblhóch…

… desátník Nóblhóch se změnil v kovového ježka ježícího se čepelemi, luky a špičatými a ostrými předměty na konci cinkajících řetězů.

"Jseš si jistý, Noby?" nadhodil Karotka. "Nechceš z těch věcí alespoň něco odložit?"

"Když to je strašně těžký výběr, pane."

Navážka zůstal u svého těžkého samostřílu.

"To je všechno, co si bereš, Navážko?"

"Ne, pane! Beru si ještě Pazourka a Mořenu, pane!"

Oba trollové, kteří pracovali v arzenálu, se postavili za Navážku.

"Složili přísahu, pane," vysvětloval Navážka. "Použil jsem k tomu trollí přísahu."

Pazourek neuměle zasalutoval.

"On řekl, že nám nakope koouhoolah, když se k němu nepřidáme a nebudeme dělat, co se nám řekne, pane," doplnil.

"To je velmi slavnostní trollí přísaha," oznamoval Navážka. "Velmi slavnostní a velmi tradiční."

"Jeden z nich by mohl nést klačský ohňofuk -" začal Noby s výrazem plným naděje.

"To ne, Noby. Ale… vítejte mezi členy Hlídky, chlapi."

"Desátníku Karotko?"

"Prosím, strážníku Potroublo?"

"To není fér. Jsou to trollové."

"Potřebujeme každého chlapa, kterého seženeme, Potroublo."

Karotka o krok ustoupil. "Nechceme, aby mezi lidmi vznikl dojem, že chceme vyvolávat nepříjemnosti," řekl.

"Hm, myslím, že tak, jak vypadáme, žádné nepříjemnosti vyvolávat nemusíme," odpověděl mu seržant Tračník malomyslně.

"Mohu mít dotaz, pane?" nadhodila strážnice Angua.

"Jistě, strážnice Anguo."

"Kdo je nepřítel?"

"Myslím, že s tím, jak vypadáme, už nějaké nepřátele najdeme snadno," poznamenal seržant Tračník.

"Nehledáme nepřátele, hledáme informace," vysvětloval Karotka. "Nejlepší zbraň, kterou teď máme k dispozici, je pravda a pro začátek se vypravíme do Cechu šašků a zjistíme, proč bratr Ferdinand ukradl to ‚nic'."

"A skutečně to ukradl?"

"Já si myslím, že to mohl udělat, ano."

"Ale on přece zemřel ještě předtím, než bylo ‚nic' ukradeno!" upozorňoval Tračník.

"Ano," přikývl Karotka. "To taky vím."

"Ale to je to," pokračoval Tračník, "čemu já říkám ‚alibi'."

Oddíl se seřadil a po krátké při mezi trolly, která měla vyřešit otázku levých a pravých nohou, se vydal na pochod. Noby se ještě několikrát přes rameno toužebně ohlédl za ohňometným strojem.

Někdy je lepší zapálit plamenomet než proklínat temnotu.

O deset minut později se protlačili zástupem a stanuli před budovami cechů.

"Vidíte?" nadhodil Karotka.

"Přiléhají k sobě zadními trakty," přikývl Noby. "A co? Pořád ještě je mezi nimi vysoká zeď."

"To si právě nejsem jistý," zavrtěl Karotka hlavou. "Ale my to zjistíme."

"Máme na to dost času?" zeptala se Angua. "Měla jsem dojem, že chceme zajít na Denní hlídku."

"Je tady jedna věc, kterou si musím nejdříve ověřit," odpověděl Karotka. "Šašci mi totiž lhali."

"Tak moment, počkejte chvilku," prohlásil seržant Tračník. "Tohle už zachází přece jen trochu daleko, nezdá se vám? Heleďte, nechci, aby tady někdo přišel k zabití. Pokud by to někoho zajímalo, tak seržant jsem tady já. Rozumíte, Karotko? Noby? Žádná střelba, žádné meče. Je dost špatné už to, že pronikneme na pozemky cechů, ale kdybysme někoho zabili, to bysme se dostali do faktickýho maléru. Myslím, že v tom případě by se lord Vetinari nezastavil u jízlivostí. Mohl by použít -" Tračník pracně polkl, "ostrý sarkasmus. Takže to berte jako rozkaz. A vůbec, co vlastně máte v plánu?"

"Já chci jenom, aby mi lidé řekli pár věcí," odpověděl Karotka.

"No, ale když nebudou chtít, tak jim nesmíš ubližovat," upozorňoval ho Tračník. "Hele, vyptávat se jich můžeš, proč ne. Ale jestli doktor Bělobrad začne dělat potíže, mizíme, je to jasný? Klauni mi nahánějí husí kůži. A on je z nich nejhorší. Jestli ti neodpoví, odejdeme v míru a pokoji a co já vím, vymyslíme něco jinýho. To je rozkaz, jak jsem řekl. Je to všem jasný? To je rozkaz."

"Jestli mi neodpoví na mé otázky," řekl Karotka, "mírumilovně odejdu. Dobrá."

"Hlavně aby tomu všichni rozuměli."

Karotka zabušil na vrata Cechu šašků a tatrmanů, pak se natáhl, sebral šlehačkový dort, který se objevil ve štěrbině nade dveřmi, a plnou silou ho vrazil zpět do otvoru, ze kterého se vynořil. Nakonec kopl do vrat takovou silou, že se o několik centimetrů prohnuly a někdo za nimi vykřikl "au!".

Vrata se pootevřela a ve štěrbině se objevil malý klaun pokrytý bělobou a šlehačkou.

"To jste tedy dělat nemusel," prohlásil ublíženě.

"Chtěl jsem jen proniknout k duši věcí," vysvětlil mu Karotka. "Jsem desátník Karotka, tohle je městská domobrana a všichni se rádi zasmějeme."

"Promiňte, ale -"

"S výjimkou desátníka Potroubla. I desátník Navážka se rád zasměje, i když většinou až chvíli po všech ostatních. A jsme tady, abychom si promluvili s doktorem Bělobradem."

Klaunovi se zježily vlasy na hlavě a z knoflíkové dírky na klopě mu vytryskl čůrek vody.

"A máte… dohodnutou audienci?" vypravil ze sebe.

"To nevím," obrátil se Karotka k ostatním. "Máme dohodnutou audienci?"

"Já mám železnou kouli plnou ocelových hrotů," odhodlal se nakonec Noby k odpovědi.

"To se jmenuje řemdih, Noby."

"Fakticky?"

"Jistě," přikývl Karotka. "Mít dohodnutou audienci znamená, že jsi se s někým předem dohodl, kdy ho přijdeš navštívit, zatímco řemdih je velký kus železa používaný k rozbíjení lebek. Je důležité ty dvě věci nezaměňovat, že, pane - hm?" Pak tázavě pozvedl obočí.

"Boffo, pane. Ale -"

"Takže by bylo možná nejlepší, kdybyste se rozeběhl a řekl panu doktorovi, že jsme tady s železnou koulí plnou ost… Co to mluvím? Že jsme tady a bohužel nemáme sjednanou audienci. Byl byste tak laskav? Děkuji."

Klaun poklusem odběhl.

"No prosím," prohlásil spokojeně Karotka. "Bylo to v pořádku, seržante?"

"Asi ano, myslím, že o tom bude schopen dokonce stvořit nějakou satiru," odpověděl mu nenaloženě Tračník.

Čekali. Po nějaké chvíli vytáhl strážník Potroublo z kapsy šroubovák a za asistence Navážky, který ho vzal na ramena, začal zkoumat stroj na vyhazování dortů, který byl připevněn nad branou. Zbytek Hlídky rozpačitě přešlapoval z nohy na nohu, s výjimkou Nobyho, který si na ty své každou chvíli upustil něco z hojné výzbroje.

Po chvíli se znovu objevil Boffo provázený tentokrát dvěma urostlými šašky, kteří se tvářili, jako by o něčem takovém, jako je smysl pro humor, v životě neslyšeli.

"Doktor Bělobrad říká, že útvar zvaný městská domobrana neexistuje," řekl Boffo. "Ale… hm… doktor Bělobrad taky říká, že jestli je to opravdu důležité, je ochoten některé z vás přijmout. Ale ne trolla ani trpaslíka. Slyšeli jsme, že gangy trollů a trpaslíků terorizují město."

"To se fakticky říká," přikývl Navážka.

"Poslyšte, nevíte náhodou, co se říká o -" začal Potroublo, ale Noby ho umlčel loktem.

"Takže vy a já, seržante?" řekl Karotka. "A vy, strážnice Anguo."

"No nazdar," vydechl si Tračník.

Nakonec však následovali Karotku mezi pochmurné budovy cechu, hlavním vchodem dovnitř a temnými chodbami do kanceláře doktora Bělobrada. Bělobrad, hlava všech šašků, klaunů a tatrmanů, stál uprostřed místnosti, zatímco jakýsi šašek se mu pokoušel na plášť přišít další lesklé mince.

"Nuže?"

"Dobrý večer, doktore," pozdravil Karotka.

"Rád bych vás upozornil, že o téhle vaší akci bude okamžitě informován lord Vetinari," prohlásil doktor Bělobrad.

"Samozřejmě. Řeknu mu to," přikývl Karotka.

"Nedovedu si představit, proč obtěžujete mě, když se po ulicích potulují davy zuřivých trollů a trpaslíků."

"No, víte… to vyřešíme později. Jenže kapitán Elánius mi vždycky říkal, pane, že existují malé zločiny a velké zločiny. Někdy ty malé vypadají jako velké a těch velkých si často skoro nevšimnete. Důležité je rozhodnout se, který je který."

Upírali pohled jeden na druhého.

"Takže?" zeptal se doktor znovu.

"Byl bych rád, kdybyste mi řekl o tom, co se stalo na pozemcích cechu předvčerejší noci."

Doktor Bělohrad na něj mlčky zíral.

"A když ne?" ozval se po chvíli.

"Obávám se, že pak bych se musel," řekl Karotka, "s výjimečnou nechutí řídit rozkazy, které jsem dostal těsně před tím, než jsme vstoupili na půdu vašeho cechu."

Pak vrhl pohled na seržanta Tračníka. "Mám pravdu, seržante?"

"Cože? Jak? Jo… no… samozřejmě!"

"Kdybych si opravdu mohl vybrat, tak bych to raději vyřídil jen tak mezi námi, ale to víte, jako voják nemám na vybranou," pokračoval Karotka.

Doktor Bělobrad se pomalu podíval z jednoho na druhého.

"Ale tohle je pozemek cechu! Nemáte právo tady… tady…"

"O tom já nic nevím. Jsem jen obyčejný desátník," přerušil ho Karotka. "Ale zatím jsem ještě nikdy neodmítl uposlechnout přímý rozkaz, a i když je mi to líto, musím vám říci, že i tenhle budu muset vykonat doslova a do písmene."

"Tak okamžik, podívejte se…"

Karotka postoupil o kousek blíž.

"Jestli vás to alespoň trochu uklidní, budu se za to pravděpodobně stydět celý život," dodal.

Šéf klaunů se zadíval do jeho poctivých očí a viděl tam - jako ostatně každý - jen čiročirou pravdu.

"Poslouchejte! Jestli začnu křičet," začal doktor Bělobrad, který viditelně zrudl i pod bílým líčidlem, "objeví se tady okamžitě alespoň tucet mužů!"

"Věřte mi, že to by mi jen usnadnilo uposlechnutí mého rozkazu."

Doktor Bělobrad se pyšnil svou schopností odhadnout charakter lidí. Za Karotkovým rozhodným výrazem se neskrývalo nic jiného než absolutní a nic neskrývající upřímnost. Chvilku si pohrával s husím brkem a pak ho prudkým pohybem odhodil na stůl.

"K sakru!" vykřikl. "Jak jste na to přišli? Kdo vám to řekl?"

"To vám, bohužel, nemohu říci," usmál se Karotka. "Ale každopádně to dává smysl. Do každého cechu vede jediný vchod, ale budovy cechů k sobě přiléhají zadními stěnami. Někomu stačilo jednoduše probourat tu stěnu."

"Ujišťuji vás, že jsme o tom nevěděli," řekl šéf klaunů.

Seržant Tračník se utápěl v obdivu. Viděl často blufovat lidi, již měli v ruce karty špatné, ale nikdy neviděl blufovat člověka, který neměl karty žádné.

"Mysleli jsme si, že je to jen takový špatný vtip," pokračoval doktor. "Mysleli jsme si, že to udělal mladý Ferdinand s humorným úmyslem, ale pak se objevila jeho mrtvola a my -"

"Měl byste mi raději ukázat tu díru," přerušil ho Karotka.

Zbytek Hlídky stál na nádvoří cechu v různých variacích na téma "pohov".

"Desátníku Nóblhóchu?"

"Prosím, strážníku Potroublo?"

"Co to vlastně všichni říkají o trpaslících?"

"Ale, no tak, to mě taháš za fusekli, ne? To ví každej, kdo ví aspoň něco o trpaslících," odpověděl mu Noby.

Potroublo si odkašlal.

"Trpaslíci ne," řekl.

"Co tím myslíš, že trpaslíci ne?"

"Nikdo nám nikdy neřekl, co všichni říkají o trpaslících," vysvětlil mu Potroublo.

"Nó… já bych řekl, že si všichni mysleli, že to víte," kličkoval Noby statečně.

"Já ne."

"Tak dobrá," přikývl Noby. Podíval se na trolly, pak se naklonil k Potroublovi a přibližně v oblasti jeho ucha něco zašeptal.

Potroublo přikývl.

"Oh, a to je všechno?"

"No. Ehm… a je to pravda?"

"Cože? Jo jistě. Samozřejmě. To je u trpaslíků docela přirozená věc. Někteří ovšem jsou na tom líp než ostatní."

"Tak to je všechno," řekl Noby.

"Tak já například už jsem si ušetřil víc než sedmdesát osm tolarů."

"Ale ne! To jsem nemyslel! Nemyslel jsem obdaření penězi. Tím se myslí…" Noby zase něco zašeptal. Potroublův výraz se nezměnil.

Noby tázavě nakrčil čelo. "No? Je to pravda?"

"A jak to mám vědět? Copak já vím, kolik peněz obvykle mívají lidé?"

Noby se vzdal.

"Alespoň jedno je pravda," povzdechl si. "Vy, trpaslíci, skutečně milujete zlato, že?"

"Samozřejmě, že ne. Nebuď hloupý."

"No ale -"

"To my jen tak říkáme, abychom si ho mohli brát do postele."

Bylo to v ložnici klaunů. Tračník občas přemýšlel o tom, jak vypadá soukromí takového šaška, a tady to teď měl jako na dlani - vysoký věšák na obrovské boty, nezvykle široké žehlicí prkno na pytlovité kalhoty, velké zrcadlo s množstvím svíček, několik druhů make-upu v průmyslovém balení… a postel, která vypadala jako obyčejná pokrývka složená na podlaze a také ničím jiným nebyla. V klaunech a šaškách nikdo nepodporoval myšlenky na pohodlný život. Humor, to je vážná věc.

Byl tam také otvor ve zdi, dost velký na to, aby se jím protáhl dospělý muž. Vedle se vršila malá hromádka rozbitých cihel.

Na druhé straně byla tma.

Na druhé straně žili lidé, kteří za peníze jiné lidi zabíjeli.

Karotka vsunul do otvoru hlavu a ramena, ale Tračník se ho pokoušel stáhnout zpět. "Jen pomalu, mládenče, nikdo neví, jaké hrůzy můžou za touhle zdí číhat."

"Právě proto se tam pokouším nahlédnout, abych to zjistil."

"Může to být mučírna nebo hladomorna nebo nějaká děsivá svatyně, prostě cokoliv!"

"Ale je to studentská ložnice, seržante."

"Vidíš!"

Karotka prolezl na druhou stranu. Slyšeli, jak se v šeru pohybuje. Bylo to vražedné šero, takové bohatější a méně pochmurné než šero klaunské.

V otvoru se znovu objevila Karotkova hlava.

"Vypadá to, že tady už nějakou dobu nikdo nebyl," ohlásil. "Podlaha je pokrytá prachem, ale jsou tady otisky nohou. A dveře jsou zamčené a zastrčené na závoru. Odsud, zevnitř."

Karotkovu hlavu následovalo tělo.

"Chtěl bych se jen ujistit, že jsem tomu dobře rozuměl," obrátil se Karotka k doktoru Bělobradovi. "Ferdinand prohoural otvor do prostor Cechu vrahů, ano? A pak šel a nechal vybuchnout toho draka? A pak se tímhle otvorem zase vrátil zpět? Tak kdo ho zabil?"

"No samozřejmě vrahové," řekl doktor Bělobrad. "Měli by na to vlastně právo. Nepovolené vniknutí na pozemek cechu je velmi vážný zločin, že?"

"Viděl někdo Ferdinanda po výbuchu?" zajímal se Karotka.

"Ale jistě. Boffo měl službu u brány a docela přesně si pamatuje, že ho viděl odcházet."

"Je si jistý, že to byl Ferdinand?"

Doktor Bělobrad se zatvářil nechápavě.

"Samozřejmě."

"Proč si je tak jistý?"

"Proč? Poznal ho, samozřejmě. Přece víte, kdo je kdo. Podíváte se na nějakého člověka a řeknete: to je ten a ten. Tomu se říká poznat někoho," odpověděl klaun s netajenou ironií. "Byl to Ferdinand. Boffo tvrdí, že vypadal velmi ustaraně."

"Aha. Dobře. Další otázky už nemám, doktore. Měl Ferdinand mezi vrahy nějaké přátele?"

"No… možná… snad. My tady návštěvy neodmítáme."

Karotka se podíval hlavnímu klaunovi do tváře. Pak se usmál.

"Samozřejmě. No, tak to bychom měli všechno, myslím."

"Kdyby se tak byl držel něčeho původního," povzdechl si doktor Bělobrad.

"Jako třeba kbelíku vápna nade dveřmi, nebo dortu se šlehačkou?" nadhodil seržant Tračník.

"To je ono!"

"No, takže my zase půjdeme," řekl Karotka. "Předpokládám, že se nechystáte vznést stížnost proti vrahům?"

Obličej doktora Bělobrada se pokusil vyjádřit paniku, ale pod obrovským, rudě namalovaným úsměvem to

příliš nevyšlo.

"Cože? Ne! Tedy rozumějte - kdyby to byli vrazi, kdo by se probourał k nám, a něco tady ukradli, to by bylo něco jiného. Pak bychom každopádně uvažovali o tom, že je v rámci našich práv -"

"Nalít jim pudink za košili?" nadhodila Angua.

"Vzít je přes hlavu měchýřem na holi?" neodpustil si Tračník.

"Tak něco."

"Každý cech podle svého gusta, to je jasné," přikývl Karotka. "No, tak si myslím, že bychom měli jít, seržante. Tady už zřejmě nic dalšího nezjistíme. Omlouvám se, že jsme vás obtěžovali, doktore Bělobrade. Jistě to pro vás byla nesmírná duševní zátěž."

Bylo vidět, jak se klaun vděčně uvolnil.

"To nic, nemluvte o tom. Jsem šťastný, že jsem vám mohl pomoci. Vím, že i vy musíte konat svou povinnost."

Doprovodil je po schodišti a na nádvoří a z úst se mu řinuly nezávazné společenské fráze. Zbytek Hlídky se se zvoněním a chřestotem postavil do pozoru.

"Ale teď mě něco napadlo…" řekl Karotka, právě když je doktor vyváděl branou, "… je tady ještě něco, co byste pro mě mohl udělat."

"No prosím, samozřejmě!"

"Hm, víte, je mi jasné, že je to tak trochu vlezlé," začal Karotka rozpačitě, "ale vždycky jsem se velice zajímal o zvyky vašeho cechu… takže jsem si říkal… myslíte, že by mi mohl někdo ukázat vaše muzeum?"

"Prosím? Jaké muzeum?"

"Muzeum šašků a klaunů?"

"Aha, vy myslíte Síň tváří. To není muzeum. Samozřejmě, že ano. Není to nic tajného. Boffo, udělejte si poznámku! Rádi vás provedeme, desátníku, kdykoliv se vám to bude hodit."

"Děkuji vám mnohokrát, doktore Bělobrade."

"Přijďte kdykoliv, potěšení bude na naší straně."

"Právě teď končím službu," usmál se na něj Karotka. "Takže když už jsem tady… bylo by to od vás opravdu velmi laskavé."

"Nemůžeš přece končit službu, když - au!" vykřikl Tračník.

"Co se stalo, seržante?"

"Tys mě kopl!"

"Omylem jsem vám šlápl na nohu, promiňte."

Tračník se pokoušel přečíst vzkaz, který mu signalizovala Karotkova tvář. Na jednoduchého přímého Karotku už si zvykl. Ale složitý a intrikující Karotka ho znervózňoval stejným způsobem, jakým by ho znervóznilo, kdyby se na něj pokusila zaútočit rozzuřená kachna.

"No tak v tom případě…, abychom snad… asi bychom my ostatní mohli jít, ne?" řekl Tračník nejistě. "Nemá cenu, abyste se tady ještě zdržovali teď, když už je všechno jasné," přikývl Karotka a dělal při tom na Hlídku zuřivé obličeje. "A já si na tuhle noc vezmu volno," dodal.

Rozhlédl se po okolních střechách. "Aha, no to je jiná, takže teď, když už je všechno jasné, půjdeme," řekl Tračník, "co říkáš, Noby?"

"No jakpak ne, jdeme hned, tady už nemáme co pohledávat, protože všechno je jasné," souhlasil Noby. "Slyšel jste, Potroublo?"

"O čem to…? Jo, že je všechno jasné?" chytil se Potroublo. "No samozřejmě. Tady už jsme úplně zbyteční. Jdeme. Rozumíš, Navážko?"

Navážka zatím nepřítomně zíral do neurčitá a klouby rukou se při tom opíral o zem. To byla běžná pozice pro trolla, který čekal na okamžik, kdy ho osvítí další myšlenka.

Slabiky jeho jména koply do jednoho z neuronů v mozku, který se probral k činnosti.

"Cože?" řekl.

"Všechno je jasné!"

"A cožeto?"

"No, vždyť víš. Smrt pana Kladivbuše a to všechno."

"A to všechno už je jasné?"

"Jasně!"

"Aha."

Navážka o tom chvíli přemýšlel, pak přikývl a vrátil se do onoho stavu mysli, ve kterém se nacházel za normálních podmínek.

Pak se ale probral k životu další neuron.

"V pořádku," řekl Navážka.

Potroublo ho chvilku pozoroval.

"Takže tím je to vyřízené," zabručel. "Víc už toho tady nezjistíme."

"Brzo se vrátím," řekl Karotka. "Takže my bychom také šli… nevadí to, doktore Bělobrade, že?"

"Nevidím na tom nic špatného," přikývl doktor Bělobrad. "Dobrá. Boffo, ukaž desátníku Karotkovi, cokoliv si bude přát."

"Jistě, pane," odpověděl malý klaun.

"Musí to být veselé zaměstnání, být klaunem," navazoval Karotka hovor.

"Myslíte, že musí?"

"Spousta vtípků a legrace, nebo ne?"
Boffo vrhl na Karotku kosý pohled.
"No…" zaváhal, "některé chvilky by se tak možná daly…"
"Vsadil bych se, že ano. Fakticky bych se vsadil."

* * *

"Míváte často službu u brány, Boffo?" zeptal se Karotka s úsměvem, když zamířili napříč nádvořím. Po odchodu doktora Bělobrada se Angua přidala k výpravě a Boffo si ji nedovolil odmítnout.
"Cože? No, skoro pořád," odpověděl Boffo.
"A pamatuješ si, kdy ho ten jeho přítel… ten vrah, navštívil?"
"Aha, takže vy už o něm víte?" podíval se na Karotku Boffo.
"Samozřejmě," přikývl Karotka.
"To bylo asi před deseti dny," rozpovídal se Boffo.
"Čekal stranou, mimo dostřel polárkového dortu."
"Zapomněl Ferdinandovo jméno, ale věděl, kde je jeho pokoj. Nepamatoval si sice číslo, ale zamířil přímo tam," pokračoval místo něj Karotka,
"Přesně tak to bylo. To vám asi řekl doktor Bělobrad, že?" přikývl Boffo.
"Ano, s doktorem Bělobradem jsme probrali dost věcí," přiznal Karotka.
Angua si uvědomila, že začíná chápat způsob, jakým Karotka klade otázky. Ptal se vlastně tak, že žádné otázky nekladl. Jednoduše lidem vyprávěl, co si myslí o svých podezřeních a domněnkách, a oni se najednou přistihli při tom, jak mu doplňují podrobnosti, aby nedošlo k nějakému nedorozumění. A prakticky vzato nikdy nelhal.
Boffo otevřel dveře a šmátral po křesadle, aby rozsvítil svíčku.
"Takže jsme tady," řekl. "Mám to tady na starosti, když zrovna nejsem u té mizerné brány."
"Och, bohové," vydechla Angua. "To je odporné."
"Je to moc zajímavé," řekl Karotka.
"Je to historické," vysvětlil Boffo, klaun.
"Všechny ty malé hlavy…"
Táhly se v mdlém světle svíce kamsi dozadu, kde mizely v šeru a temnotě. Police nad policí, malé hlavy s tvářemi klaunů - jako kdyby kmen lovců lebek najednou jeho božstvo obdarovalo smyslem pro humor a touhou udělat ze světa veselejší místo.
"Vejce," řekl Karotka. "Výdumky z obyčejných slepicích vajec. Vezme se vejce, na obou koncích se udělá malá dírka a obsah se vyfoukne. Pak si tenhle pouk, jak se tomu taky říká, vezme nějaký klaun a namaluje na něj svůj make-up, oficiální tvář, kterou už nesmí používat žádný jiný příslušník cechu.
To je velmi důležité. Některé tváře byly v jedné rodině celé generace, věřila bys? Tvář klauna, to je velmi cenná věc, nemám pravdu, Boffo?"
Klaun na něj užasle zíral.
"Jak je možné, že tohle všechno víte?"
"Četl jsem o tom knihu."
Angua zvedla jedno velmi staré vajíčko. Byl k němu připevněn proužek papíru a na něm nějaký tucet jmen. Všechna s výjimkou posledního byla přeškrtnuta. Inkoust na těch počátečních už vybledl téměř k nečitelnosti. Opatrně je odložila zpět na místo a bezděčně si otřela ruku o okraj blůzy.
"Co se stane, když chce klaun použít tvář někoho jiného?" zeptala se.
"Víte, my porovnáváme všechna nová vejce s těmi v policích," odpověděl jí Boffo. "Používat cizí tvář není dovoleno."
Procházeli uličkami mezi obličeji. Angua měla dojem, že už už zaslechne čvachtání milionů kalhot naplněných šlehačkou, ozvěny statisíců kvíkavých zvuků a zahlédne stíny bezpočtu rozchechtaných rtů na tvářích, které se neusmívají. Zhruba v polovině místnosti byl jakýsi výklenek ve stěně, v němž byl stůl a židle, police naplněná starými účetními knihami a pracovní stůl pokrytý plechovkami se zaschlou barvou, chomáči obarvených koňských žíní, rozsypanými flitry a dalšími pomůckami a potřebami nezbytnými k té složité profesi malíře vajec. Karotka sebral ze stolu kousek obarvených žíní a začal si je zamyšleně navíjet na prst.
"Ale co kdybychom předpokládali, že klaun, myslím klaun, který má svou vlastní tvář…, kdybychom tedy předpokládali, že by použil tvář nějakého jiného klauna?"
"Cože?" nechápal Boffo.
"No, co kdybyste například vy použil make-up některého jiného klauna?" vysvětlila mu Angua.
"Ale to se přece dělá neustále," přikývl Boffo. "Tady si kluci neustále půjčují blézidla jeden od druhého -"
"Blézidla?" podívala se na něj Angua.
"Make-up," překládal Karotka. "Ne, Boffo, myslím, že strážnice Angua se ptá na něco jiného: mohl by se klaun namalovat tak, aby vypadal jako jiný klaun?"
Boffo zamyšleně nakrčil čelo jako někdo, kdo se pokouší pochopit otázku, která nedává smysl.
"Prosím?"
"Kde je Ferdinandovo vajíčko, Boffo?"
"Je tady na stole," odpověděl Boffo, "můžete si je prohlédnout, jestli chcete."
Podal Karotkovi vejce. Mělo kulatý červený nos a ryšavou paruku. Angua viděla, jak si je Karotka otočil ke

světlu a pak z kapsy vytáhl několik ryšavě obarvených koňských žíní.

"Ale," pokusila se to ještě jednou Boffovi vysvětlit, "copak nemůžete jednoho dne vstát a místo své tváře si na obličej namalovat tvář nějakého jiného klauna?"

Upřel na ni oči. Bylo obtížné odhadnout jeho výraz pod namalovanými rudými rty, s koutky obrácenými dolů ve smutném oblouku, ale pokud to dokázala odhadnout, tvářil se asi tak, jako kdyby se ho zeptala, zda by nebyl ochoten provést zvláště odpudivý sexuální akt s právě vylíhlým kuřetem.

"Jak bych mohl udělat něco takového?" odpověděl. "To bych už pak přece nebyl já?"

"Ale někdo jiný by to udělat mohl, ne?"

Boffova knoflíková dírka tiše zabublala.

"Tyhle hnusné věci nemusím poslouchat, slečno."

"Takže ty se nám tady prostě snažíš říct," shrnul to Karotka, "že žádný klaun by si nikdy na obličej nenamaloval... hm, osobní tvář jiného klauna, je to tak?"

"Už to říkáte zase!"

"Dobrá, ale nemohlo by se někdy stát, že mladý klaun by si třeba pouhým omylem -"

"Podívejte, my jsme slušní lidé, rozumíte?"

"Promiň," přikývl Karotka. "Myslím, že to chápu. A teď…, když jsme našli chudáka pana Ferdinanda, neměl svou paruku, ale tu mohl velmi snadno ztratit v řece. Jenže jeho nos… to je něco jiného. Řekl jsi seržantu Tračníkovi, že mu někdo vzal nos. Jeho pravý nos. Mohl bys nám," naklonil se k Boffovi a mluvil tónem člověka, který oslovuje obecního prosťáčka, "ukázat svůj pravý nos?"

Boffo poklepal prstem na velký červený nos, který měl připevněn na tváři gumičkou.

"Ale to je přeci -" začala Angua.

"- tvůj pravý nos," přikývl Karotka. "Díky."

Bylo vidět, že klaun je najednou velmi skleslý.

"Raději bych měl jít," řekl. "Nemám tyhle věci rád. Takové řeči mě vždycky strašlivě rozruší."

"Omlouvám se," přikývl Karotka. "Je to všechno proto, že… víte, mám takový nápad. Přemýšlel jsem o tom už dříve… a teď jsem si tím téměř jistý. Myslím si, že znám osobu, která to udělala. Ale musím si prohlédnout některá ta vajíčka, abych měl skutečně jistotu."

"Tím chcete říct, že ho zabil jiný klaun?" podíval se na něj Boffo nedůvěřivě.

"Ne tak docela," zavrtěl Karotka hlavou. "Ale můžu ti ukázat vrahovu tvář."

Natáhl se a z nepořádku na stole něco vytáhl Pak se otočil k Boffovi a otevřel ruku. Stál zády k Angui, takže neviděla, co v ruce drží. Boffo však ze sebe vyrazil dušený výkřik a rozběhl se uličkou mezi obličeji. Podrážky jeho obrovských bot hlasitě pleskaly na kamenných dlaždicích.

"Díky," volal Karotka za jeho vzdalujícími se zády. "Opravdu jsi nám velmi pomohl."

Pak ruku zase zavřel.

"Tak a teď," řekl, "bychom měli opravdu jít. Myslím, že během minuty nebo dvou už tady budeme velmi nepopulární."

"A co jsi mu to vlastně ukázal?" zeptala se Angua, když důstojně, ale velmi rychle spěchali k bráně. "Bylo to něco, co jsi sem přišel najít, že? Všechny ty řeči o tom, jak hrozně bys chtěl vidět to jejich muzeum -"

"Ale já ho opravdu chtěl vidět. Dobrý policajt by se nikdy neměl odříkat nových poznatků."

Prošli bránou, aniž se na ně ze tmy snesl pomstychtivý dort se šlehačkou.

Angua se hned za branou opřela o zeď. Vzduch tady byl jaksi sladší, přestože tvrdit něco takového o ankh-morporském vzduchu bylo velmi zvláštní. V každém případě se tady venku mohli lidé smát, aniž za to dostávali plat.

"Pořád ještě jsi mi neřekl, co ho tak vyděsilo," nadhodila.

"Ukázal jsem mu vraha," odpověděl jí Karotka. "Teď toho lituju. Netušil jsem, že to na něj tak zapůsobí. Myslím, že teď budou poněkud rozčilení. A v jejich případě je to něco podobného jako s trpaslíky a nástroji. Každý prostě myslí po svém."

"Takže ty jsi tam skutečně našel vrahovu tvář?"

"Našel."

Karotka otevřel ruku.

"Vypadal takhle."

"Cože? Neměl žádný obličej?"

"Ne, ty teď myslíš jako klaun. Já jsem sice velice jednoduchý," vysvětloval jí Karotka, "ale došel jsem k názoru, že se stalo asi tohle: Někdo z Cechu vrahů potřeboval nějakou cestu, jak by se nepozorovaně dostal z cechu ven a zase dovnitř. Uvědomil si, že mezi oběma budovami je jen poměrně tenká příčka. Měl svůj pokoj. Stačilo mu zjistit, kdo bydlí na druhé straně. Později Ferdinanda zabil a vzal si jeho paruku a nos. Jeho pravý nos. Tak myslí vrazi. Ale klauna by něco takového nenapadlo ani ve snu. Sehnat potřebný make-up nebylo nijak těžké. Ten dostaneš kdekoliv. Vešel do budovy cechu maskovaný jako Ferdinand. Probourал se stěnou. Převlékl se za vraha a vyšel na nádvoří před muzeem. Tam sebral to… ‚nic' a vrátil se sem. Znovu prolezl stěnou, převlékl se za Ferdinanda a vyšel bránou ven. A pak ho někdo zabil."

"Boffo říkal, že Ferdinand vypadal ustaraně," přikyvovala Angua.

"A já si pomyslel: to je divné, protože klaunovi by musel člověk vidět hezky zblízka do tváře, aby poznal, jaký má výraz. Ale mohl by si všimnout, že něco není v pořádku, kdyby nebyl make-up dobře udělaný. Jako kdyby ho použil například někdo, kdo na to nebyl zvyklý. Důležitá věc na tom všem je jednoduše to, že když některý z ostatních

klaunů zahlédl v bráně Ferdinandovu tvář, viděl přicházet nebo odcházet osobu Ferdinanda. Nedokázali si představit, že by tu tvář mohl použít někdo jiný. Klaun a jeho make-up je jedno a totéž. Bez make-upu klaun prostě neexistuje. Klaun by nepoužil tvář jiného klauna, stejně jako by jeden trpaslík nikdy nepoužil nářadí jiného trpaslíka."

"Stejně mi to připadá jako dost riskantní podnik," uvažovala Angua.

"Byl to riskantní podnik. Velmi riskantní."

"Karotko? Co chceš dělat teď?"

"Myslím, že by nebylo špatné zjistit, čí je ten pokoj na druhé straně zdi, v Cechu vrahů, co říkáš? Podle mě patřil tomu Ferdinandovu přítelíčkovi."

"Do Cechu vrahů? Jen my dva?"

"Hm. No na tom něco je."

Karotka se zatvářil tak zklamaně, že se Angua vzdala.

"Kolik je hodin?" zeptala se.

Karotka vytáhl velice opatrně z látkového obalu dárek pro kapitána Elánia.

"Teď je-"

Cink-a-link, cinky-linky a-link-a-cink…

Trpělivě čekali, dokud zvonky neumlkly.

"Čtvrt na sedm," řekl Karotka. "A taky dokonale přesné. Nařídil jsem je podle těch velkých slunečních hodin, co jsou na univerzitě."

Angua se podívala k nebi.

"Dobrá," řekla nakonec. "Myslím, že bych to mohla zjistit. Nech to na mně."

"Jak bys to mohla zjistit?"

"Nó… hm… třeba bych mohla shodit uniformu, že, a například se vemluvit přes strážného do kuchyně jako kuchařčina sestra, nebo tak něco."

Karotka se zatvářil pochybovačně. "A myslíš, že by to mohlo fungovat?"

"Napadá tě něco lepšího?"

"Teď zrovna ne."

"Tak vidíš. Takže já… víš… podívej… vrať se za ostatními a já… najdu si něco příhodného, do čeho bych se mohla převléct."

Nemusela se ani rozhlížet, aby zjistila, odkud se ozvalo to tiché uchechtnutí. Gaspoda se dokázal objevit stejně tiše jako obláček bioplynu v přeplněné místnosti a měl stejně znepokojující schopnost zaplnit veškerý dostupný prostor.

"A kde tady chceš sehnat nějaké šaty na převlečení," rozhlédl se Karotka.

"Správný člen Hlídky by si měl vždycky poradit. Je to otázka improvizace," odpověděla mu Angua.

"Ten malý psík je strašně dýchavičný," řekl Karotka. "Proč nás pořád sleduje?"

"To vážně nevím."

"Donesl ti dárek."

Angua riskovala krátký pohled naznačeným směrem. Gaspoda svíral v zubech tak obrovskou kost, že musel vynaložit všechny síly na to, aby mu nevypadla. Kost byla delší než on sám a mohla klidně patřit tvoru, jehož pozůstatky je možno nalézt ve věčně zmrzlé půdě kolem Středu. Místy byla zelená a pokrytá plísní.

"No to je opravdu skvělé," prohlásila odměřeně. "Podívej, tak už běž. Uvidím, co se s tím dá dělat…"

"No, jestli si opravdu myslíš…" začal Karotka nejistě.

"Samozřejmě."

Když odešel, zamířila Angua do nejbližší temné uličky. Do východu měsíce zbývalo jen několik minut.

Když se Karotka, jehož čelo se krabatilo v myšlenkách, vrátil, seržant Tračník zasalutoval.

"Už můžeme jít domů, pane?" nadhodil.

"Cože? A proč?"

"No když už je teď všechno jasné?"

"To jsem řekl jen proto, abych rozptýlil jejich podezření," upozornil ho Karotka.

"Aha. Velmi důvtipné," pospíšil si seržant. "Přesně to mě napadlo. Říká to jenom proto, aby rozptýlil jejich podezření, pomyslel jsem si okamžitě."

"Pořád ještě nám někde pobíhá vrah. Nebo ještě něco horšího."

Karotka přeletěl očima zdecimované mužstvo.

"Ale teď si myslím, že je načase vyřídit si tu záležitost s Denní hlídkou," oznámil jim.

"Ehm. Lidé říkají, že v ulicích se srocují vzbouření lidé," upozorňoval Tračník.

"Proto to taky musíme vyřídit co nejrychleji."

Tračník se kousl do rtu. Nebyl v jádru zbabělec. Minulý rok město sužoval drak a on, Tračník, stál na střeše a střílel šípy po obludě, která se na něj řítila s otevřenou tlamou, i když je fakt, že pak si musel převléci spodní prádlo. Jenže to bylo jednoduché. Obrovský drak chrlící oheň, to byla jednoduchá věc. Člověk ho měl přímo před sebou a on se chystal vás ugrilovat zaživa. To bylo jediné, co vám mohlo dělat starosti. Dobrá, byl to velký drak a dost velké starosti, ale starosti jednoduché. Žádná záhada.

"Takže to vážně musíme vyřídit?" ujišťoval se.

"Musíme."

"Oh. Dobrá. Jsem rád, když je ve věcech jasno."

Starý Smrďa Rum byl dobře situovaný člen Cechu žebráků. Byl profesí mumlal, a to skutečně špičkový. Chodil mezi lidmi a mumlal si tak dlouho něco ve svém soukromém jazyce, až mu dávali peníze, aby toho nechal. Lidé si mysleli, že je blázen, ale technicky vzato to tak nebylo. Bylo to prostě tím, že se s realitou stýkal na kosmické úrovni a měl potíže s tím zaostřit na věci menší, jako byli například jiní lidé, zdi chránící cizí majetek nebo voda a mýdlo (i když úplně malé věci, třeba mince, jeho zrak vnímal výjimečně dokonale).

Proto nebyl nijak zvlášť překvapen, když kolem něj proběhla krásná mladá žena a rychle ze sebe shodila všechny šaty. Takové věci se mu stávaly pořád, i když až dosud jen uvnitř hlavy.

Pak viděl, co následovalo.

Díval se, jak se kolem něj mihl štíhlý zlatavý stín a zmizel.

"Já jim to říkal! Říkal jsem jim to! Říkal!" zabrumlal. "Ale já jim ukážu, zač je v Klači perník! Čert aby je vzal! Mor a černé neštovice na ně! Já jim to říkal!"

Když se Angua objevila, zavrtěl Gaspoda tím, co u něj prakticky bylo ocasem.

"Tak fi fe přeflíkva do něfeho mnohem pvaktičtějfího," prohlásil hlasem poněkud deformovaným kostí. "Vypadá to dobve. Pfinefl jfem ti tenhve mavý důkav -"

Upustil kost na dláždění. Kost nepřipadala Angui přitažlivější, ani když se na ni dívala psíma očima.

"A na co?" zeptala se.

"Ta kost je nabitá výživným morkem," prohlásil uraženě.

"Zapomeň na to," řekla Angua. "Raději mi řekni, jak se obyčejně dostáváš do Cechu vrahů?"

"A co kdybysme si pak vyrazili na tu skládku u Zapudrovaný ulice?" řekl Gaspoda a jeho pahýlovitá oháňka vzrušeně narážela do země. "Jsou tam takový krysy, že při pohledu na ně by se ti naježily všechny chlupy na… No jo, tak teda ne, zapomeň, že jsem o tom vůbec začal," dokončil rychle, když Angui zeleně zahořelo v očích.

Povzdechl si.

"Z kuchyní vede krátká odtoková roura na dvůr," řekl.

"Protáhl by se jí člověk?"

"Ani trpaslík ne. Ale teď by to stejně nestálo za to. Dneska byly špagety. Ve špagetách moc kostí nenajdeš -"

"Jdeme."

Pokulhával vedle ní.

"Byla to náhodou skvělá kost," postěžoval si. "Sotva začala zelenat. Pch! Vsadím se, že bys neřekla ‚ne', kdyby ti pan Svalnatý nabídl bonboniéru, co?"

Uskočil, když se k němu prudce obrátila.

"O čem to mluvíš?"

"O ničem! To já jen tak!"

S tichým kňučením ji následoval.

Angua se také necítila nijak šťastně. Byl to vždycky problém, když vám za každého úplňku narostla srst, drápy a tesáky. A vždycky když měla předtím dojem, že ji potkalo štěstí, zjistila, že málokterý muž je šťastný s partnerkou, které za úplňku roste srst a která v noci vyje na měsíc. Přísahala sama sobě: už žádné takové vztahy.

A co se týče Gaspody, ten se smířil s životem bez lásky, či spíše spokojil s těmi letmými příležitostmi, které mu život občas poskytl, jako byla velmi překvapená zaběhlá čubička čivavy nebo krátká aféra s nohou místního pošťáka.

Střelný prach č. 1 tiše sklouzl z přeloženého papíru do kovové trubičky. Čert aby vzal toho Elánia! Koho by napadlo, že mu to dojde tak rychle a vyrazí rovnou na střechu budovy Opery? Ztratil tam celou sadu trubiček. No, naštěstí mu ještě tři sady zbývaly. Sáček prachu č. 1 a základní vědomosti o odlévání olova, to bylo všechno, co člověk potřeboval k ovládnutí města…

Ručnice ležela na stole. Její kov se modravě leskl. Možná že to ale nebyl obyčejný lesk, spíše jakési světélkování. Ale to bylo jistě jen tím, že byla pokryta vrstvičkou oleje. Musel věřit, že je to jen tím olejem. Vždyť to byla jen věc vyrobená z kovu. Nemohla být živá.

A přece…

Přece…

"Říkají, že tam v cechu to byla jen nějaká obyčejná žebračka."

Ano? A co má být? Stala se jen náhodným cílem. To nebyla moje vina. Já jsem přece obyčejné ‚nic'. Nic lidi nezabíjí. Lidi zabíjejí zase jen lidé.

"Zabilas Kladivbuše! Chlapec říkal, že jsi vystřelila sama od sebe! A to tě před tím Kladivbuš opravil!"

A co jsi čekal? Vděčnost? Byl by mohl vyrobit další, jako jsem já.

"A to byl důvod ho zabít?"

Samozřejmě. To ty ale nechápeš.

Zněl ten hlas skutečně jen v jeho hlavě, nebo v ručnici? Nebyl si jistý. Eduard říkal, že občas slýchává hlas… říkala prý, že ti může dát, cokoliv si budeš přát…

Proniknout do cechu bylo pro Anguu - bez ohledu na rozhořčené davy lidí - hračkou. Někteří vrahové ti z bohatých a vznešených domů, kde se povalovali velcí rozmazlení psi stejně jako u méně vznešených lidí koberce, si své miláčky přivedli s sebou. Kromě toho Angua vypadala jako vtělený rodokmen. Když probíhala mezi budovami, provázela ji celá řada obdivných pohledů.

Snadné bylo i najít tu správnou chodbu. Pamatovala si prostorovou situaci ze sousedního cechu a věděla, ve kterém patře hledat. Ale i kdyby nebylo toho, nemusela by hledat dlouho. Celou chodbu vyplňoval ostrý pach chemických látek používaných k přípravě ohňostrojů.

Kromě toho ji vyplňoval i zástup vrahů. Dveře onoho pokoje byly násilím vypáčeny. Když Angua vyhlédla zpoza rohu, viděla, jak právě přichází doktor Kruxminor, tvář zkřivenou hněvem.

"Pane Odkraglli?"

Bělovlasý vrah se napřímil do pozoru.

"Pane?"

"Chci, abyste ho našli!"

"Jistě, doktore -"

"Abych se vyjádřil přesně, chci ho inhumovaného! S maximálním pohrdáním! A cenu stanovuji na deset tisíc tolarů - zaplatím ji ze svého osobního konta, rozumíte? A bude vyplacena bez cechovní daně."

Několik vrahů se v té chvíli začalo elegantně a velmi nenápadně vzdalovat. Deset tisíc nezdaněných tolarů, to byly pěkné peníze.

Odkraglli se zatvářil rozpačitě. "Doktore, já myslím, že -"

"Myslíte? Nejste placen za to, abyste myslel! Jen nebesa vědí, kam až se ten idiot dostal. Dal jsem příkaz, aby byl prohledán celý cech. Proč ty dveře někdo nevyrazil už dávno?"

"Promiňte, doktore, ale Eduard nás opustil už před týdny a nemyslel jsem -"

"Ta vy jste nemyslel? A za co myslíte, že vás platím?"

"V životě jsem ho neviděl takhle rozzuřeného," zabručel Gaspoda.

Za hlavním vrahem se ozvalo zakašlání. Z místnosti se vynořil doktor Bělobrad.

"Ach, doktore," řekl doktor Kruxminor. "Myslím, že by bylo lepší, kdybychom celou tu věc probrali v mé pracovně, co říkáte?"

"Je mi to skutečně velmi líto, pane -"

"Nemluvte o tom. Ten mizerný… lump z nás obou udělal šašky. Oh, bez urážky, neberte si to osobně. Pane Odkraglli, šašci a vrazi budou střežit tuhle díru, dokud sem zítra nedostaneme nějaké zedníky. Nikdo jí neproleze, rozumíte?"

"Jistě, doktore."

"Dobrá."

"To je pan Odkraglli," řekl Gaspoda, když doktor Kruxminor a vrchní klaun zmizeli v chodbě. "Mezi vrahy číslo dvě." Pak se podrbal za uchem. "Odkrouhnul by starýho Kruxminora i za hrst bukvic, kdyby to nebylo proti pravidlům."

Angua tiše popoběhla kupředu. Odkraglli, který si právě otíral čelo černým kapesníkem, sklopil oči.

"Ahoj, ty jsi tady nový," řekl. Pak se podíval na Gaspodu. "A ten vořížek se zase vrátil, jak vidím."

"Haf, haf," řekl Gaspoda a několikrát klepl o zem pahýlem ocásku. "Abys věděla," obrátil se k Angui, "když ho zastihneš v té správné náladě, můžeš od něj častokrát dostat mentolový bonbon. Tenhle rok už otrávil patnáct lidí. S jedy je skoro tak šikovný jako sám starý Kruxminor."

"Myslíš, že je třeba, abych tohle všechno věděla?" Odkraglli ji pohladil po hlavě.

"Víš, vrazi by neměli zabíjet, dokud za to nedostanou zaplaceno. Právě tyhle maličkosti mají častokrát ten rozhodující význam."

To už se Angua dostala na místo, odkud zřetelně viděla vylomené dveře inkriminovaného pokoje. Byla na nich připevněna jmenovka v mosazném rámečku.

Eduard ze Mřelí.

"Tak Eduard ze Mřelí," řekla.

"To je jméno, které mnohým něco připomíná," řekl Gaspoda. "Jejich rodina žila na Královský cestě. Bejvali bohatí jako Kreosot."

"Kdo je Kreosot?"

"Nějakej cizozemskej tatrman, kterej byl hrozně bohatej."

"Aha."

"Jenže prapradědeček měl strašlivou žízeň a pradědeček zase pronásledoval všechno v šatech, tedy ve svých šatech, abys rozuměla, a starej hrabě ze Mřelí, no, tak ten sice nepil a byl čistotnej, ale přišel o poslední zbytek rodinejch peněz kvůli jedný svý chybičce. Když se začalo počítat, nedokázal totiž rozeznat jedničku od jedenáctky."

Nechápu, jak tě může někdo takového připravit o peníze?"

"Může, když si myslíš, že umíš hrát Mordýřovu sudou s Velkejma hošanama."

Vlkodlačice a vořížek tiše klusali chodbou.

"A víš něco o panu Eduardovi?" zajímala se Angua.

"Nic. Jejich barák teprve nedávno prodali v dražbě. Rodinný dluhy. Od té doby jsem ho neviděl."

"Jak vidím, tak ty jsi skutečně pravý důl na informace," zavrčela.

"To víš, docela mi to jde. Takovýho vořížka si nikdo nevšimne." Gaspoda svraštil čenich. Ten teď vypadal jako malý povadlý lanýž. "A sakra. Smrdí tady ‚nic', co?"

"To ano. Ale je na tom něco divného," dodávala Angua.

"Cože?"

"Něco tady není v pořádku."

Vinuly se tady i jiné pachy. Neprané ponožky, jiní psi, mastný krém doktora Bělobrada, včerejší večeře - to

všechno plnilo vzduch. Ale tím vším také pronikal ten zvláštní pach, kterému už teď Angua automaticky říkala ‚nic', kyselý jako šťovík.

"A co není v pořádku?"

"Nevím… možná je to ten pach ‚nic'."

"Houbeles. Ten tady byl vždycky. Ta věc, to ‚nic', tady byla uložená celé roky."

"Dobrá. Tak ano. Máme alespoň jméno. Třeba to bude pro Karotku něco znamenat-"

Angua seběhla ze schodů.

"Promiň…" začal Gaspoda.

"Ano?"

"Jak ty se vlastně měníš zpátky na ženskou?"

"Musím se ukrýt před měsíčním světlem a soustředit se. Pak to funguje."

"Bác! A to je všechno?"

"Když je úplněk, mohla bych se dokonce proměňovat i během dne, kdybych chtěla. Ale když mě ozáří měsíční světlo, musím se proměnit."

"Jo? A co takhle vlčí mor?"

"Vlčí mor? To je nějaká bylina. Myslím, že druh oměje. Co je s ním?"

"Copak vás ta kytka nezabíjí?"

"Podívej, nevěř všemu, co se říká o vlkodlacích. Jsme lidé jako všichni ostatní. Alespoň většinu času," dodala.

Mezitím vyběhli z cechu a zamířili do ústí temné uličky, která teď ovšem postrádala jisté důležité součásti, jež v ní byly, když ji Gaspoda s Anguou opouštěli. Tak především zmizela kompletní Anguina uniforma a s ní i Starý Smrďa.

"A sakra."

Podívali se na prázdný plácek.

"Máš někde nějaký jiný šaty?" zeptal se Gaspoda.

"To mám, ale doma, na Jilmové ulici. Jenže tohle je moje jediná uniforma!"

"Musíš si na sebe něco obléct, když jsi v lidské podobě, co?"

"Samozřejmě."

"A proč vlastně? Jeden by si myslel, že nahatá ženská se bude cítit dobře v každé společnosti, tedy bez urážky."

"No, já jsem raději oblečená."

Gaspoda nasál vzduch.

"Tak pojď," řekl. "Uděláme nejlíp, když chytíme Smrďu Ruma dřív, než vymění tvou kroužkovou košili za flašku Medvídkovy whisky, co?"

Angua se rozhlédla. Pach Starého Smrdi byl téměř hmatatelný.

"Dobrá, ale pospěšme si."

Vlčí mor? Když každý měsíc strávíte sedm dní se šesti páry bradavek a jedním párem nohou navíc, jak by vám ještě mohly život zkomplikovat nějaké hloupé byliny?

Kolem Patricijova paláce a Cechu vrahů se srotil dav. Všude se pohybovalo množství žebráků. Vypadali špinavě a zanedbaně. Vypadat špinavě a zanedbaně je jeden z výrobních prostředků každého žebráka. Ale tihle vypadali mnohem špinavěji než obvykle.

Domobrana nahlížela za roh.

"Jsou tam stovky lidí," referoval Tračník. "A před budovou Denní hlídky snad stovky trollů."

"Kde je dav nejhustší?" zeptal se Karotka.

"Všude tam, kde jsou vidět trollové," odpověděl Tračník. Pak se vzpamatoval. "To byl jen takový vtip."

"Dobrá," řekl Karotka. "Tak teď všichni za mnou."

Když se oddíl domobranců vydal k budově Denní hlídky, šum davu umlkl.

Do cesty se jim postavilo několik obzvláště vyvinutých trollů. Dav, plný napjatého očekávání, tiše přihlížel.

Každou minutu, pomyslel si Tračník, každou minutu už někdo hodí ten první kámen a pak všichni zemřeme. Zvedl oči k nebi. A zahlédl, jak se nad okapy pomalu a trhavě vynořují hlavy chrličů. Nikdo si nechtěl nechat uniknout nadcházející boj.

Karotka kývl na oba trolly.

Oba byli z větší části porostlí lišejníkem, jak si Tračník všiml.

"To je Modrojíl a Bauxit, že?" řekl Karotka.

Modrojíl proti své vůli přikývl. Bauxit byl tvrdší, takže jen mlčky zíral.

"Vy jste přesně ti, které jsem hledal," pokračoval Karotka.

Tračník si rukama sevřel helmu jako krab poustevník velikosti XXL, který se pokouší vlézt do skořápky mušle velikosti S. Bauxit vypadal jako lavina na nohou.

"Povolávám vás tímto do branné služby v městské domobraně," oznámil jim Karotka.

Tračník vyhlédl zpod spodního okraje své helmy.

"Ohlaste se u desátníka Nóblhócha, který vám vydá zbraně. Strážník Navážka vám přednese přísahu." Pak ustoupil. "Vítejte k městské domobraně. Pamatujte, že i každý strážník si nosí v tornistře maršálskou hůl."

Trollové se nehýbali.

"Já nejdu do domobrany," zaduněl Bauxit.

"Dokonalý materiál na poddůstojníka," usmál se Karotka.

"Hej, poslyšte, ty přece nemůžete naverbovat do Hlídky!" vykřikl jeden trpaslík ze zástupu.

"Ale! Zdravím vás, pane Silnoruko," zamával mu Karotka na pozdrav. "Jsem rád, že tady vidím hlavy městských komunit! A proč nemohou být ti dva v domobraně?"

Všichni trollové napjatě poslouchali. Silnoruka, který si uvědomil, že se najednou stal středem pozornosti, zaváhal.

"No… tak především, máte mezi sebou jenom jednoho trpaslíka…" začal.

"Já jsem taky trpaslík," upozornil ho Karotka. "Technicky."

Silnoruka znervózněl. Celé to Karotkovo nenásilně, nicméně důrazně proklamované trpaslictví dělalo mnoha politicky lavírujícím trpaslíkům potíže.

"Vy jste na to trochu velký," odpověděl nepřesvědčivě.

"Velký? Co má co velikost dělat s tím, kdo je a není trpaslík?"

"Ehm… hodně?" špitl Potroublo.

"Faktem je, že máte pravdu," přikývl ale v té chvíli Karotka. "Počet trpaslíků v domobraně je argument." Pak se rozhlédl po okolních tvářích. "Dobrá. Potřebujeme nějaké poctivé, zákona dbalé trpaslíky… vy tam…"

"Já?" otázal se onen nepozorný trpaslík.

"Bylo snad v minulosti ve vašem životě něco, co byste nám raději sdělil?"

"No, já nevím… snad jen to, že jsem vždycky pevně věřil tomu, že penny ušetřená je penny vydělaná -"

"V pořádku. A ještě vezmu vás dva… a vás. Čtyři další trpaslíky, ano? Nikdo nic proti, co?"

"Já do žádný domobrany nejdu," opakoval znovu Bauxit, ale hlas už mu zněl dosti nejistě.

"Vy, trollové, už můžete jít," řekl Navážka. "Jinak už příliš mnoho trpaslíků. To jsou počty, abyste věděli."

"Já nebudu členem žádné domobrany!" prohlásil jeden z trpaslíků.

"Málo odvahy, co?" ušklíbl se Potroublo.

"Cože? Já jsem zrovna tak dobrej a odvážnej jako každej z těch mizernejch trollů!"

"Prima, tak to bychom měli," přikývl Karotka a zamnul si ruce. "Svobodníku Potroublo!"

"Pane?"

"Hej," skočil Navážka Karotkovi do řeči, "odkdy on je svobodník?"

"Od chvíle, kdy velí trpasličím nováčkům," odpověděl mu Karotka. "A vy velíte trollím nováčkům, svobodníku Navážko."

"Já svobodník a velím trollím nováčkům?"

"Pochopitelně. A teď, strážníku Bauxite, kdybyste mi laskavě ustoupil kousek z cesty -"

Navážka, stojící za Karotkou, se zhluboka a velmi pyšně nadechl.

"Já do žádný -"

"Strážník Bauxit! Vy hnusný přerostlý trolle! Okamžitě se postavte do pozoru! A zasalutujte! Ihned ustupte z cesty desátníku Karotkovi! Vy dva trollové, ke mně! A raz! Á dva! Á tři! Á čtyři! Teď jste členy domobrany! No to snad… ani věřit nemůžu tomu, co vidím vlastníma očima! Bauxit! Odkud jste, trolle?"

"Z Dílový hory, ale -"

"Tak z Dílový hory! Z Dílový hory! Co vím já… " Navážka si chvilku prohlížel vlastní nehty a pak ruce rychle složil za zády. "Z toho blbého místa pocházejí jen dvě věci! Kamení… a… a…" zoufale zatápal v myšlenkách "Jiný kamení! Ke kterýmu druhu patříte vy, Bauxit?"

"Co se to tady, u všech čertů, děje?"

Dveře strážnice se otevřely a v nich se objevil kapitán Ucholub s mečem v ruce.

"Vy dva omezení trollové! Vy teď zvednete svoje pravé ruce a budete po mně opakovat přísahu trollů -"

"Zdravím vás, kapitáne," řekl Karotka. "Mohli bychom si chvilku promluvit?"

"Teď jste spadl do skutečného průseru, desátníku Karotko," procedil Ucholub mezi zuby. "Kdo si, k čertu, myslíte, že jste?"

"Budu vždycky dělat, co se mi přikáže -"

"Já nechci do žádný -"

Bumm!

"Budu vždycky dělat, co se mi přikáže -"

"Správný člověk na správném místě, kapitáne," odpověděl mu Karotka vesele.

"Dobrá, vy člověče na správném místě, já jsem tady nejvyšší důstojník a vy tady nemůžete, u psí nohy, ani -"

"Tak to je na tom právě to zajímavé," přikývl Karotka. Pak z kapsy vytáhl svou černou knížečku. "Zbavuji vás velení."

"- jinak mi bude nakopáno do koouhoolah."

"- jinak mi bude nakopáno do koouhoolah."

"Cože? Zbláznil jste se?"

"Ne, pane, ale raději si myslím, že vy ano. Pro ten případ existují přesné předpisy."

"Kdo vám k tomu dal právo?" Ucholub se rozhlédl po okolním davu. "Pch. Nechcete mi snad namluvit, že vám k tomu dává právo tady ta ozbrojená chátra?"

Karotka se zatvářil šokovaně.

"Ale jistěže ne. Dávají mi k tomu právo Zákony a řády města Ankh-Morporku, pane. Tady je to všechno psáno. Mohl byste mě informovat o tom, jaké důkazy máte proti vězni Koksichtovi?"

"Proti tomu zatracenému trollovi? Je to troll!"

"A?"

Ucholub se rozhlédl kolem.

"Podívejte se, nemusím vám to vykládat tady přede všemi -"

"Abych vám řekl pravdu, tak musíte. Říká se tomu veřejné svědectví. Veřejné znamená, že u toho může být kdokoliv z poctivých občanů."

"Poslyšte!" zasyčel Ucholub a naklonil se ke Karotkovi. "Je to troll! Můžete dát ruku do ohně za to, že je vinen. Něčím. Všichni jsou!"

Karotka se mile usmál.

Tračník už tenhle úsměv znal. Karotkova tvář se v té chvíli změnila v něco jako lesklou voskovou masku.

"A proto jste ho uvěznil?"

"Proto!"

"Aha. Už tomu rozumím."

Karotka se otočil.

"Nevím, co si o sobě myslíte -" začal Ucholub.

Lidé si skoro neuvědomili, že se Karotka pohnul. Něco se mihlo vzduchem, ozval se zvuk, jako když někdo pleskne silným biftekem o špalek, a bezvědomý kapitán ležel na dlažbě.

Ze dveří opatrně vyhlédlo několik členů Denní hlídky.

Všichni si najednou uvědomili, že slyší jakýsi chřestivý zvuk. Noby totiž roztočil svůj řemdih, a dopustil se tak vážné chyby. Ostnatá koule byla velmi těžká a rozdíl mezi Nobym a trpaslíkem byl spíše v druhu než ve velikosti. Spojeni řetězem obíhali teď stejným dílem koule kolem Nobyho jako Noby kolem koule. Kdyby ji byl Noby pustil, byla tady šance, že bude cíl zasažen ostnatou koulí stejně jako desátníkem Nóblhóchem. Ani jedna možnost okolostojícím na náladě nepřidala.

"Okamžitě to polož, Noby," zasyčel na desátníka Tračník. "Myslím, že už žádné potíže dělat nebudou."

"Já nemůžu, Frede!"

Karotka si olízl klouby.

"Myslíte, že to můžeme klasifikovat jako použití síly přiměřené okolnostem, seržante?" zeptal se. Zdálo se, že mu to dělá upřímné starosti.

Noby se změnil v rozmazanou čmouhu. Když roztočíte ostnatou kouli na řetězu, nemáte jinou možnost než se neustále pohybovat. Zůstat stát by byla možná zajímavá, ale velmi krátká demonstrace vzniku spirály v praxi.

"Ještě dýchá?" zajímal "se Tračník.

"Ale samozřejmě. Dával jsem pozor, abych ho neudeřil příliš silně."

"V tom případě bych řekl, že bylo použito síly minimální," odpověděl Tračník loajálně.

"Fredéé!"

Když koule svištěla kolem, Karotka se nepřítomně natáhl a zachytil řetěz. Pak odhodil kouli ke zdi, v níž uvázla.

"Vy tam, na strážnici," zavolal. "Vylezte ven!"

Z dveří vyšlo pět mužů a opatrně obcházeli nehybného kapitána.

"Výborně. Teď se někdo seberte a přiveďte Koksichta."

"Víte… on je ve velmi špatné náladě, desátníku Karotko," oznámil mu jeden z vojáků.

"To kvůli tomu, že je řetězem připoutaný k zemi," odvážil se dodat druhý.

"Tak aby bylo jasno," podíval se na ně Karotka "Je třeba ho okamžitě propustit." Členové Denní hlídky nervózně zašoupali nohama. Pravděpodobně si vzpomněli na ono staré přísloví, které se k téhle příležitosti tak dokonale hodilo. Karotka přikývl. "Netrvám na tom, že to musíte udělat zrovna vy, spíše bych vám navrhl, abyste si vzali nějaký ten den volna."

"Touhle dobou je moc krásně v Quirmu," snažil se být seržant Tračník užitečný. "Mají tam dokonce… květinové hodiny."

"Hm…, když už jste o tom začali… já jsem měl stejně už včera nastoupit na nemocenskou," řekl jeden z mužů Denní hlídky.

"No, jestli se tady budeš ještě chvíli zdržovat, je velmi pravděpodobné, že na ni opravdu nastoupíš," přikývl Karotka.

Vytratili se tak rychle, jak jim to slušnost dovolovala. Dav si jich skoro ani nevšiml. Pořád ještě bylo mnohem zajímavější pozorovat Karotku.

"Dobrá," zabručel spokojeně Karotka. "Navážko, vezmi si nějaké muže a přiveďte vězně."

"No, já tedy nechápu proč bychom -" začal trpaslík.

"Ty drž zobák, ty strašný člověku," osopil se na něj Navážka opilý mocí.

V jeho hlase jste mohli zaslechnout pád gilotiny.

V davu se množství různě velkých ztvrdlých rukou sevřelo na rozličných zbraních.

Všichni upřeli pohledy na Karotku.

Jak si Tračník později uvědomil, to bylo na tom všem to nejpodivnější. Všichni upřeli pohledy na Karotku.

Gaspoda očichal stojan lucerny.

"Jak vidím, Trojnožka Shep byl zase nemocný," prohlásil. "A starý Willy Štěňátko se vrátil do města."

Pro psa je dobře umístěný patník nebo lucerna společenskou kronikou.

"Kde to jsme?" zeptala se Angua. Pachová stopa Starého Smrdi se dost těžce sledovala. Všude kolem bylo příliš mnoho jiných stop.

"Někde na Stínově," odpověděl Gaspoda. "Je to cítit jako Drahoušova ulička." Očichal okolí. "Aha, tady je zase ten malý…"

"Nazdárek, Gaspodo…"

Byl to hluboký chraptivý hlas, něco mezi šepotem a skelným papírem. Ozval se odněkud z temnoty v uličce.

"A kdopak je ta fešanda, co je s tebou?"

Ozvalo se ošklivé uchechtnutí.

"Oh," ošil se Gaspoda. "Hm. Nazdar, hoši."

Z ústí uličky se vynořili dva psi. Byli opravdu obrovští. Rasa nedefinovatelná. Jeden z nich byl uhlově černý a vypadal jako pitbullteriér křížený se sekačkou na maso. Ten druhý… ten druhý vypadal jako pes, jehož jméno bylo téměř stoprocentně Trhej. Horní i dolní špičáky měl tak vyvinuté, že vypadal, jako když vyhlíží na svět přes mříže. Byl také silně křivonohý, ale pro případného komentátora by poznámka v onom smyslu byla pravděpodobně velmi nešťastná, ne-li poslední.

Gaspodova oháňka se nervózně zakývala sem a tam.

"To jsou mí přátelé Černý Robert a -"

"Trhej?" neudržela se Angua

"Jak jsi to uhodla?"

"Náhoda," uklidnila ho Angua.

Oba velcí psi je obešli a postavili se tak, že je měli mezi sebou.

"Ale, ale, ale," předl Černý Robert. "Takže kdo je to, Gaspodo?"

"Angua," odpověděl Gaspoda. "Je to -"

"- patřím k vlčákům," vskočila mu do řeči Angua.

Oba psi je hladově obcházeli.

"A Velkej Fido o ní ví?" napadlo najednou Černého Roberta.

"No, právě jsem se chystal -"

"Ale, ale," zavrčel temně Černý Robert, "myslím, že bude nejlepší, když teď půjdete s námi. Dnes máme cechovní noc."

"Jasně, jasně," souhlasil spěšně Gaspoda. "To není žádnej problém."

Jsem si jistá, že bych zvládla jak jednoho, tak druhého, pomyslela si Angua. Ale ne oba najednou.

Být vlkodlakem znamenalo mít dostatečnou sílu v čelistech a umět ten trik, s jehož pomocí jediným seknutím tesáků roztrhnete člověku krční tepnu. Ten trik znala od svého otce a pamatovala si, jak strašlivě to popouzelo její matku, zvláště když to dělal těsně před jídlem. Angua se nikdy nepřinutila ten trik zkusit v praxi. Proto dávala přednost vegetariánské stravě.

"Navdav," zasípal jí Trhej do ucha.

"Ničeho se neboj," zasténal Gaspoda. "My s Velkým Fidem jsme… vycházíme takhle."

"Co se to pokoušíš udělat? Přitisknout k sobě drápy? Nevěděla jsem, že to psi dokážou."

"My to taky nedokážeme," odpověděl jí zničeně.

Když byli Angua s Gaspodou napůl vedeni a napůl poháněni vedlejšími cestičkami, kterým už se ani nedalo říkat uličky, začali se ze stínů vynořovat další psi. Nakonec vyšli na velké otevřené prostranství, které nebylo ničím jiným než světlejším jezerem mezi temnými siluetami pokřivených domů. Na jedné straně stál v rohu dvou zdí velký sud a na něm ležel kus potrhané pokrývky. Před ním v polokruhu seděli a čekali psi všech velikostí ras i barev. Někteří z nich měli jen jedno oko, jiní jedno ucho, všichni měli těla posetá jizvami a tlamy plné zubů.

"Vy," zavrčel Černý Robert, "počkejte tady a nehněte se z místa."

"A ne aby váf napadvo pokufit fe o útěk," upozorňoval je Trhej, "pvotože když vám někdo žvejká ftveva, bejvá to doft nepvíjemný."

Angua sklonila hlavu na Gaspodovu úroveň. Malý pes se viditelně chvěl.

"Do čeho jsi mě to dostal?" zavrčela. "Tohle je Cech psů? Smečka zaběhlých voříšků?"

"Pssst! Mlč! Neříkej to! To nejsou zaběhlí psi! Pro všechny psí svaté!" Gaspoda se vyděšeně rozhlédl kolem. "Tady v cechu nenajdeš jen tak ledajaké psy! Oh, pro smilování, to ne! Tihle psi byli do posledního…" jeho hlas klesl do sotva srozumitelného šepotu, "… ehm… zkažení psi!"

"Špatní psi?"

"Jo. Zkažení, zlí psi," Gaspoda se zavrtěl strachem. "Ty zlé, nevychované zvíře! Dostane bití. Ošklivý pes," odříkával ta slova jako nějakou děsivou litanii. "Každý z těch psů, které tady vidíš, do posledního, rozumíš… utekli. Utekli od svých pánů!"

"A to je všechno?"

"Všechno? Všechno? Nojo. Jasně. Ty vlastně nejsi skutečný pes. Něco takového nedokážeš pochopit. Ty nevíš, co to znamená. Ale velký Fido… on jim to řekl. Odhoďte konečně své řetězy, řekl jim. Pokousejte tu ruku, která vás krmí! Povstaňte a zavyjte společně! Vrátil jim jejich hrdost," chrlil ze sebe Gaspoda a jeho hlas zněl směsicí strachu a obdivu. "To jim řekl. Pes, který nemá svobodného ducha - to je mrtvý pes. Minulý týden zabil dobrmana jenom proto, že zavrtěl ocasem, když kolem prošel člověk."

Angua si začala prohlížet některé z okolních psů. Byli zanedbaní. A byli zvláštním způsobem nepsí. Seděl tam malý a stále elegantní bílý pudl, na kterém byl ještě vidět zbytek dokonalého, i když přerostlého sestřihu, a pokojový mopslík, kterému ze zad visely cáry kostkované vestičky. Ale ani jeden ze psů nepobíhal kolem, neštěkal ani nekňučel. Všichni měli upřené a napjaté pohledy, které už viděla předtím. I když nikdy ne u psů.

Gaspoda se teď roztřásl jako osikový list. Angua se pomalu přesunula k bílému pudlovi. Ve slepené srsti na

jeho krku bylo vidět obojek posázený diamanty.

"Ten Velký Fido," navazovala hovor "je nějaký vlk, nebo co?"

"Ve své duševní podstatě jsou všichni psi vlky," odpověděl jí pudl, "ale díky bezohledné manipulaci lidí, kteří mají tlamy plné takzvané humanity, byli cynicky a krutě odděleni od svého přirozeného osudu."

To znělo jako citát.

"To řekl Velký Fido?" odvážila se Angua.

Pudl k ní obrátil hlavu. Poprvé spatřila jeho oči. Byly rudé a šílenější než nejstrašnější pekelné hlubiny. Jakýkoliv tvor s takovýma očima by dokázal zabít, cokoliv si umanul, protože šílenství, skutečné šílenství dokáže prohnat pěst stěnou z čtyřcentimetrových fošen.

"Ano," řekl Velký Fido.

* * *

Býval normálním psem. Panáčkoval, rád se válel na zádech, chodil u nohy a aportoval. Každý večer ho brali na procházku.

Neobjevil se žádný záblesk světla, když se to stalo. Jednoho večera si jen tak ležel ve svém košíku a přemýšlel o svém jméně, které bylo Fido, a o jméně na košíku, kde bylo také napsáno Fido. Myslel na svou přikrývku s nápisem Fido a misku s nápisem Fido a kdesi hluboko v mozku mu najednou něco udělalo "cvak", a on sežral svou přikrývku, pokousal svého pána a proskočil kuchyňským oknem. Venku na ulici se nad jeho zdobeným obojkem pohrdavě ušklíbl labrador čtyřikrát větší, než byl Fido, a za třicet vteřin už s kňučením běžel o život.

A to byl jen začátek.

Psí hierarchie, to byla jednoduchá věc. Fido se prostě a jednoduše poptal kolem, většinou poněkud nesrozumitelným hlasem, protože v čelistech svíral něčí nohu, a tak se nakonec dostal až k vůdci největšího gangu divokých psů ve městě. Mezi lidmi - tedy mezi psy - se ještě dnes vyprávělo o boji mezi Fidem a Šíleným Artušem Štěknou, rotvajlerem, který měl jedno oko a nevyslovitelně násilnickou povahu. Jenže většina zvířat nebojuje na život a na smrt jen do okamžiku, kdy jsou poražena, a Fida nebylo možno porazit. Změnil se ve strašlivě rychlou a vražedně nebezpečnou šmouhu s obojkem. Trhal ze Šíleného Artuše malé kousky tak dlouho, dokud se Artuš Štěkna nevzdal, a pak ho Fido ke svému vlastnímu úžasu zabil. V tom psu byla jakási nevysvětlitelná rozhodnost. Mohli jste ho na pět minut strčit do pískometu a to, co by z něj pak zbylo, by se nejen stále ještě odmítalo vzdát, ale udělali byste dobře, kdybyste se k tomu neobraceli zády.

Protože Fido měl svůj sen.

"Máme nějaký problém?" zeptal se Karotka.

"Tenhle troll inzultoval tady toho trpaslíka," oznámil trpaslík Silnoruka.

"Slyšel jsem svobodníka Navážku vydat rozkaz strážníkovi… Hrolfovi Pyžamovi," řekl Karotka. "A co má být?"

"Je to přece troll!"

"No a?"

"Urazil trpaslíka!"

"Abych vám to vysvětlil, ve vojenském názvosloví pro to existuje termín, který -"

"Ten zatracený troll mi dneska zachránil život," vykřikl Potroublo.

"A proč?"

"Proč? Proč? Protože to je můj život, proto! Abyste věděl, tak já na něm neobyčejně lpím!"

"Já jsem tím nemyslel -"

"Ty raději podrž hubu, Abbo Silnoruko! Co ty o tom víš, ty mizernej civile? To jsi fakticky tak pitoměj? Argh! Tak na takovýho skřepaslíka nemám žaludek!"

Ve dveřích se objevila nepravidelná silueta. Koksicht byl spíše tvaru horizontálního než vertikálního, temná hmota zlomových linií a hladkých kolmých ploch. Oči mu rudě plály a jeho pohled byl plný podezření.

"A teď tu obludu ještě pustíte," zasténal trpaslík.

"To proto, že nemáme jediný důvod, proč bychom ho tady drželi," vysvětloval Karotka. "Ať už pana Kladivbuše zabil kdokoliv, byl jen tak velký, že bez obtíží prošel trpasličími dveřmi. Troll jeho velikosti by to nikdy nedokázal."

"Každý ale ví, že je to zlý troll!" vykřikl Silnoruka.

"Ja nyc nedélal," prohlásil Koksicht.

"Teď ho nemůžete pustit, pane," sykl Tračník. "Roztrhají ho na kusy!"

"Ja nyc nedélal."

"Skvělý postřeh, seržante. Svobodníku Navážko!"

"Pane?"

"Zapište ho."

"To nemůžete udělat!" zařval Silnoruka.

"Já nechceš to šádná domosbráně!" zaduněl Koksicht.

Karotka se k němu naklonil. "Támhle je stovka trpaslíků. A všichni mají velké ostré sekery," zašeptal.

Koksicht zamrkal.

"Tak já potepýšu!"

"Vezměte ho do přísahy, svobodníku."
"Dáte mi povolení vzít do přísahy také dalšího trpaslíka, pane? Abychom zachovali rovnováhu sil?"
"Dejte se do toho, svobodníku Potroublo."
Karotka si stáhl helmu a otřel si čelo.
"Tak, myslím, že to bychom měli," oddechl si.
Dav na něj mlčky zíral.
Zářivě se na kolemstojící usmál.
"Nikdo, kdo o to opravdu nestojí, tady nemusí stát," řekl.
"Ja nyc nedélal!"
"No… možná…, ale podívejte," začal Silnoruka. "Když starého Kladivbuše nezabil on, tak kdo?"
"Ja nyc nedélal."
"Naše pátrání celkem slibně pokračuje."
"Takže víte houbeles!"
"Ale zjistím to."
"Jo? A kdy tak asi, můžu se vás zeptat?"
"Zítra."
Trpaslík zaváhal.
"Tak dobře," řekl nakonec s neskrývanou nechutí. "Tak zítra. Ale ve vašem vlastním zájmu se snažte, aby to zítra bylo!"
"Dohodnuto," přikývl Karotka.
Zástup se pomalu rozptýlil, nebo alespoň částečně prořídl. Trollové i trpaslíci stejně jako lidé, jednoduše řečeno občané Ankh-Morporku, jeví zvláštní nechutenství k odchodu, kdykoliv se na ulicích něco zajímavého děje.
Svobodník Navážka, hruď pukající pýchou a vzpřímený tak, že se klouby téměř nedotýkal dláždění, se obrátil ke svým podřízeným.
"Teď poslouchejte, vy budižkničemní trollové!"
Pak se na chvilku odmlčel a počkal, až se mu v hlavě všourala na své místo další myšlenka.
"Teď poslouchejte vážně moc dobře! Jste členové domobránící Hlídky, chlapi! To je zaměstnání, co vám nabízí velkou příležitost!" pokračoval Navážka. "Já jsem tady sotva deset minut a už jsem byl povýšený! A taky jsem dostal vzdělání a výcvik, abych mohl co nejlíp konat potřeby na ulicích v městě!
Tohle je váš obuš, co má v sobě hřebíky! Vy ho budete jíst! Vy na něm budete spát! A když Navážka řekne: postavte se na hlavu…, tak vy řeknete… komu? A my budeme to dělat podle čísel! A já znám moc čísel!"
"Já nyc nedélam."
"Ty pitomý Koksichte, přemýšlej rychle, ty máš v ruksaku maršálský vůl!"
"Any nyc nefzal."
Seržant Tračník si promnul můstek nosu. Zůstali jsme naživu. Troll urazil trpaslíka před zástupem jiných trpaslíků. Koksicht… ještě jednou, Koksicht, no to snad… Navážka je v porovnání s ním svatý muž… tak ten je teď volný a stal se z něj člen Hlídky… Domobrany. Karotka odstavil Majonézu. Karotka taky řekl, že se to všechno do zítřka vyřeší, a už je skoro tma. Ale zůstali jsme naživu.
Desátník Karotka je šílenec. Čert aby vzal ty psy. Štěkají jako pominutí. V tomhle horku je už nervózní kdekdo.

Angua poslouchala, jak ostatní psi vyjí, a myslela na vlky. Několikrát vyrazila se smečkou a vlky znala. Tihle psi neměli s vlky nic společného. Vlci jsou povšechně mírumilovná a navíc poměrně jednoduchá stvoření. Když o tom tak přemýšlela, napadlo ji, že vůdce smečky měl hodně společného s Karotkou. Karotka zapadal do města stejně dokonale jako vlk-vůdce do hustých lesů.
Psi byli chytřejší než vlci. Vlci inteligenci příliš nepotřebovali. Měli jiné dary. Ale psi… těm dali inteligenci lidé. Ať už o to stáli, nebo ne. Každopádně byli psi mnohem ničemnější a hříšnější než vlci. I to se naučili od lidí.
Velký Fido zformoval své uprchlíky do něčeho, o čem by si tvor neznalý věci pomyslel, že je to smečka. Byl to srstí porostlý vražedný stroj.
Rozhlédla se kolem.
Velcí psi, malí psíci, tlustí i hubení. Všichni napjatě poslouchali pudlovu řeč a oči jim plály.
Mluvil o osudu.
O ukázněnosti.
O přirozené nadřazenosti psí rasy.
O vlcích. Až na to, že ve vizích Velkého Fida nebyli vlci takovými vlky, jak je Angua znala. Byli větší, divočejší, chytřejší - vlci z velkého Fidova snu. Byli to Vládci pralesů, Postrachy noci. Měli jména jako Bleskový tesák nebo Stříbřitý hřbet. Oni byli to, čím se psi chtěli stát.
Velký Fido se velmi pochvalně vyjádřil o Angui. Velmi se podobá vlku, řekl.
Všichni přítomní jako v tranzu poslouchali malého psíka, který během řeči nervózně pouštěl větry a vykládal svému publiku, že přirozené psí tělo je mnohem větší. Angua by se byla smála, kdyby ovšem neměla silné pochybnosti, zda by se pak odsud dostala živá.
A pak přihlížela tomu, co se stalo malému ratlíkovi, kterého do středu kruhu přivlekli dva teriéři a obvinili ho z aportování kusu dřeva. Něco takového nedělali jeden druhému ani vlci. Vlci neměli žádný kód chování. Nepotřebovali ho. Vlci nepotřebují pravidla na to, aby byli vlky.
Když poprava skončila, zjistila, že Gaspoda sedí vzadu v koutku a snaží se vypadat nenápadně.

"Budou nás pronásledovat, když se teď vytratíme?" zeptala se.
"Myslím, že ne. Schůze končí, vidíš?"
"Tak pojďme."
Pomalu zmizeli v uličce, a když si byli jistí, že si jich nikdo nevšiml, dali se do běhu a prchali jako šílení.
"Dobrý bože," vydechla Angua, když mezi nimi a davem psů leželo několik ulic. "Je posedlý vzteklinou, nebo co?"
"Ne, vzteklej by byl, kdyby měl pěnu u tlamy," odpověděl jí Gaspoda. "On je šílenej. Má pěnu v hlavě."
"Všechny ty řeči o vlcích -"
"No, myslím, že i pes může mít svý sny, ne?" řekl Gaspoda.
"Ale vlci přece takoví vůbec nejsou! Nemají ani jména!"
"Každý se nějak jmenuje."
"Vlci ne. Proč by měli mít jména? Vědí, kdo je kdo, znají celou smečku. To všechno… jsou to jen jejich představy. Pach, tvar, zvuk. Vždyť vlci dokonce nemají ani slovo pro vlky! Je to všechno úplně jinak. Jména, to jsou lidské věci."
"Psi se musí pojmenovat. Já jsem dostal jméno Gaspoda. Tak se jmenuju," zamračil se Gaspoda poněkud umíněně.
"No… nedokážu ti vysvětlit proč," opakovala Angua, "ale vlci prostě žádná jména nemají."

Měsíc stál vysoko na obloze, černé jako hrnek řídké černé kávy.
Jeho světlo měnilo město na síť stříbřitých linek a stínů.
Kdysi dávno bývala Věž umění středem města, ale města mají sklony během času mírně cestovat, a tak teď ležel střed Ankh-Morporku o nějakých pár set metrů dál. Přesto byla věž stále dominantou města. Její temná silueta se tyčila proti noční obloze a dokázala se tvářit temněji, než by se slušelo na obyčejné stíny.
Na Věž umění se už málokdo podíval, protože tady stála od nepaměti. Tak je to vždycky. Lidé se málokdy dívají na věci, které znají od nepaměti.
Ozvalo se tiché cink, když zazvonil kov o kámen. Kdyby byl někdo v té chvíli blízko věže a zvedl hlavu, mohl na kratičký okamžik zahlédnout ještě temnější stín, nezřetelnou siluetu, která se pomalu, ale nezadržitelně blížila k věžnímu vrcholku.
Měsíční světlo se na vteřinu odrazilo od štíhlé kovové trubky, kterou měla postava pověšenou na zádech. Pak postava dosáhla horního ochozu a zmizela v temnotě.

Okno bylo zavřeno.
"Ale vždyť ho vždycky nechává otevřené," zakňučela Angua.
"Tak ho prostě dneska v noci zavřela," konstatoval Gaspoda. "Po ulicích se potuluje síla divnejch lidí."
"Ale ona o těch podivných lidech přece ví," zavrtěla hlavou Angua. "Většina z nich u ní bydlí!"
"Budeš se muset proměnit na člověka a to okno vyrazit."
"To nemůžu! Byla bych nahá!"
"No, ale teď jsi taky nahá, ne?"
"Jenže teď jsem vlčice! To je přece něco úplně jiného."
"Teda já na sobě v životě neměl ani kousek hadru. A taky mě to nikdy netrápilo."
"Strážnice," zamumlala Angua, "na strážnici určitě něco bude. Alespoň náhradní kroužková košile. Prostěradlo, nebo něco takového. A dveře špatně doléhají a snadno se otevřou. Jdeme."
Rozběhla se po ulici a za ní pracně sípal Gaspoda.
Někdo zpíval.
"No maucta," řekl Gaspoda. "Koukni na to."
Kolem prošli podivným krokem čtyři příslušníci Hlídky. Dva trpaslíci, dva trollové. Angua poznala Navážku.
"Fuj, fuj a ještě jeden fuj! Jste určitě ty nejšpatnější novaci z těch, co jsem pokaždé viděl! Zvedejte ty vaše nohy!"
"Já nyc nedélal!"
"Tak ty teď pro změnu poprvé v tom tvojem strašném životě ‚neco délal', strážníku Koksichte! To je chlapíckej život v Hlídce!"
Oddíl zahnul za roh.
"Co se to děje?" podivila se Angua.
"Copak já vím? Třeba bysme se dozvěděli víc, kdyby některej z nich odskočil vyvenčit lachtana."

Kolem budovy Hlídky v Pseudopolském dvoře stála skupinka občanů. Jak se zdálo, patřili i oni k Hlídce. Pod blikající lampou stál seržant Tračník, psal si něco do bloku a přitom hovořil s malým mužem, jehož tvář zdobil obrovský knír.
"A vy se jmenujete jak, pane?"
"SILAS PŘEPEČCHLEB!"
"Býval jste městským hlásným?"
"SPRÁVNĚ!"
"Dobrá, dejte mu jeho šilink. Svobodníku Potroublo? Máte jen jeden na celý váš oddíl."
"KDO JE SVOBODNÍK POTROUBLO?"

"Tady dole, pane."

Muž sklopil zrak.

"ALE VŽDYŤ VY JSTE TRPASLÍK! NIKDY MĚ NENAPADLO, ŽE -"

"Okamžitě se postavte do pozoru, když mluvíte se svým nadřízeným!" zařval Potroublo.

"Jak vidíte, tady v Hlídce nemáme trolly, lidi ani trpaslíky," upozornil muže Tračník. "Jen členy Hlídky. Tak to vždycky říká desátník Karotka. Ale jestli byste raději sloužil v oddílu svobodníka Navážky…"

"VŽDYCKY JSEM SYMPATIZOVAL S TRPASLÍKY," pospíšil si Přepečchleb. "VŽDYCKY. I KDYŽ V HLÍDCE VLASTNĚ ŽÁDNÍ NEJSOU, ŽE ANO?" dodal okamžitě.

"Učíte se rychle. V téhle malé armádě to mezi chlapy určitě dotáhnete daleko," přikývl Potroublo. "Jen si dávejte pozor na tu hůl, aby vám ji maršál nestrčil… no, to nic. Póó-zor! Čeléé-m vzad! A ráz, dva, ráz, dva -"

"Tak to už je pátý dobrovolník," obrátil se Tračník k desátníku Nóblhóchovi, když Potroublo se svými nováčky zmizel v temnotě. "Chtěl se dát nalejt dokonce i děkan univerzity. Neuvěřitelné."

Angua vrhla tázavý pohled na Gaspodu, který pokrčil rameny.

"Navážka už si je dovede přetvořit k obrazu svému," zabručel spokojeně Tračník. "Stačí mu deset minut a jsou v jeho rukách tvární jako jíl. I když," zamyslel se na okamžik, "v těch jeho prackách je po deseti minutách tvárný jako jíl všechno. Připomíná mi našeho seržanta. Toho, co vedl výcvik, když jsem byl nováčkem já."

"Hnusnej tvrďák? Pes?" nadhodil Noby a zapálil si cigaretu.

"Tvrďák? Pes? Hochu! Bylo to třináct tejdnů destilovaný mizérie. Každý ráno běh na patnáct kiláků, z toho půlku času po krk v blátě a sajrajtu, a on na nás řval kdejakou sprostotu, kterou si jen dokázal vymyslet. Jak ten dovedl nadávat! Jednou mě držel celou noc vzhůru a musel jsem pucovat latríny kartáčkem na zuby! Ráno nás budil tak, že nás tloukl klackem, do kterýho si nabil hřebíky! Kvůli tomu chlapovi jsme museli proskakovat obručema jako cvičený zvířata! Nenáviděli jsme ho k smrti, do poslední kapky krve, neexistoval mezi náma jedinej, kdo by si do něj nechtěl praštit, akorát že na to nikdo z nás neměl nervy ani odvahu, takže to nikdo z nás neudělal. Připravil nám tři měsíce pekla na zemi. Ale něco ti řeknu… víš…, když byla poslední přehlídka… a my se prohlíželi ve zbrusu novejch uniformách a tak dál, když jsme viděli, že jsou z nás opravdoví vojáci, kam jsme to nakonec dotáhli… no, večer jsme ho potkali v baru a víš… no koneckonců, co bych ti to neřekl, nemám se za co stydět…" Oba psi pozorovali, jak Tračník zamáčkl nenarozenou slzu. "Prostě já, Mlátička Janáček a Prasák Špulka jsme si na něj počkali ve vedlejší uličce a ztloukli jsme ho tak, že na to do smrti nezapomene. Tři dny se mně hojily klouby." Tračník se hlasitě vysmrkal. "Řeknu tě, to byly časy… Dáš si cukrdle, Noby?"

"Jo, docela rád, Frede."

"Dej taky tomu malýmu pejskovi," řekl Gaspoda. Tračník mu bonbon hodil a pak se divil proč.

"Vidíš?" obrátil se Gaspoda spokojeně k Angui. "Jsem skvělej! Fakticky brilantní!"

"Na tvém místě bych se raději modlila, aby se to nedozvěděl Velký Fido," upozornila ho Angua.

"Houby. Ten se mě nedotkne. Znepokojuju ho. Mám Moc." Zuřivě se poškrabal za uchem. "Hele, vždyť se k nim nemusíš vracet, můžeme vyrazit -"

"Ne."

"Můj život v kostce," zabručel Gaspoda. "Hele Gaspoda! Nakopni ho!"

"Myslela jsem, že máš tu velkou šťastnou rodinu, ke které se vždycky vracíš," řekla Angua, když se plecemi opřela o dveře. Otevřely se.

"Co? Jo ták. No to je pravda," přisvědčil Gaspoda spěšně. "Jasně. Ale mám rád určitou dávku tohohle… jakbychtoto… nezávislosti. Můžu vyrazit k domovu jako střela, kdykoliv se mně zachce."

Angua vyběhla po schodech a tlapami otevřela nejbližší dveře.

Byl to Karotkův pokoj. Jeho pach, který měl zvláštní zlatorůžový odstín, vyplňoval místnost od stěny ke stěně.

Na jedné stěně byl pečlivě připevněn obrázek trpasličího dolu. Na druhé visel obrovský arch laciného balicího papíru, na němž byl přesnými a jasnými linkami nakreslen plán města, plný škrtanců a gumou vydřených míst.

Pod oknem, v místě, kam by si ho byla postavila každá zodpovědná osoba, která by chtěla maximálně využít denního světla, aby zbytečně neplýtvala erárními svíčkami, stál malý stůl. Na něm bylo několik papírů a hrnek s tužkami. U stolku stará židle, která měla pod jednou nohou zasunutý kousek složeného papíru, aby se nekývala.

A kromě truhly na ošacení to bylo všechno. Místnost jí připomínala Elániův pokoj. Bylo to místo, kde jeho majitel přespával, ale nežil.

Anguu napadlo, jestli jsou chvíle, kdy je alespoň někdo z Hlídky skutečně, ale skutečně mimo službu. Nedokázala si představit seržanta Tračníka v civilních šatech. Když se jednou stanete strážným, jste strážným neustále, což je pro město jistým způsobem skvělý obchod, protože svým lidem platí maximálně deset hodin služby denně.

"Dobrá," řekla. "Stačí mi prostěradlo z postele. Teď zavři oči."

"A proč?" nechápal Gaspoda.

"Kvůli slušnosti!"

Gaspoda se na okamžik zatvářil nechápavě. Pak řekl: "Jo, já už to chápu! No jo, teď už vím, jak to myslíš. No bodejť, hochu, nemůžeš se přeci koukat na nahatou ženskou, kdepak! Házet po ní lačnejma očima! Mít nemravný nápady! Jézusku, jézusku!"

"Ty víš, o čem je řeč!"

"No to teda nevím. Jakpak bych věděl? Šatstvo nikdy nebylo něco, co by u psů hrálo jaksetoto… významnou roli." Gaspoda se poškrabal za uchem. "Ty tady mícháš lidi a psy, dvě naprosto odlišný proměnný, to se na mě nezlob."

"U tebe je to něco jiného. Ty víš, co jsem. A kromě toho, psi jsou nazí od přírody."

"To lidi taky -"

Angua se proměnila.

Gaspodovy uši se přitiskly k hlavě. Proti své vůli tiše zakňučel.

Angua se protáhla.

"Víš, co je na tom nejhorší?" zeptala se. "Moje vlasy. Pokaždé mi to dá strašnou práci, než je rozčešu. A nohy a ruce mám vždycky celé od bláta."

Stáhla z postele prostěradlo a obtočila si ho kolem těla jako improvizovanou tógu.

"Tak," řekla spokojeně. "Denně potkávám na ulici hůř oblečené ženské. Gaspodo?"

"No?"

"Už můžeš otevřít oči."

Gaspoda zamrkal. Na Anguu v obou krajních podobách byla radost se podívat, ale několik vteřin v mezičase, když morfologický signál hledal stanici určení, poskytovala obrázek, který by nebylo radno pozorovat s plným žaludkem.

"A já myslel, že zatímco se ti budou natahovat kosti a dorůstat vlasy, budeš se s bolestivým kňučením a vrčením zmítat po zemi," vypravil ze sebe.

Angua si před zrcadlem prohlédla vlasy, dokud přetrvávalo noční vidění.

"A proč bych to dělala?"

"Hele… celá ta záležitost… bolí to?"

"Je to tak trochu, jako kdyby sis najednou kýchl celým tělem. Co myslíš, bude tady mít někde kartáč na srst? Hm, hřeben? Každý má hřeben…"

"Myslíš jako… fakticky obrovský kejchnutí?"

Oba ztuhli, když se dveře otevřely.

Vešel Karotka.

V šeru si jich nevšiml a pomalu přešel ke stolu. Zablesklo se a místností protáhl závan síry, když zapálil nejdřív sirku a pak svíčku na stole.

Sundal si helmu a pak mu najednou poklesla ramena, jako kdyby teprve teď dovolil, aby mu na ně dopadla obrovská váha.

Slyšeli, jak říká: "To nemůže být pravda!"

"Co nemůže být pravda?" řekla Angua.

Karotka se otočil.

"Co tady děláš?"

"Ukradli ti uniformu, když jsi byla na výzvědách v Cechu vrahů," napovídal jí pohotově Gaspoda.

"Ukradli mi uniformu," řekla Angua. "Když jsem byla v Cechu vrahů. Na výzvědách." Karotka se na ni upřeně díval. "Byl tam takový stařík, který si pořád něco mumlal pro sebe," pokračovala zoufale.

"Strašlivě vlezlý? Mrňavý s vyzáblýma rukama?"

"Ano, to je on -"

"- Starý Rum Smrďa." Karotka si povzdechl. "Asi ji vyměnil za pití. Ale já vím, kde nocuje. Připomeň mi, abych za ním, až budu mít čas, zašel a promluvil s ním."

"Ať tě ani nenapadne, aby ses jí ptal, co měla na sobě, když byla v cechu na výzvědách!" řekl Gaspoda, který se právě plazil pod postel.

"Buď zticha!" řekla Angua.

"Prosím?" podíval se na ni Karotka.

"Zjistila jsem, jak je to s tím pokojem," zamlouvala to Angua rychle. "Bydlel tam někdo jménem -"

"Eduard ze Mřelí?" povzdechl si Karotka a těžce dosedl na postel. Zaskřípala prastará pera.

"Jak to víš?"

"Myslím si, že hrabě ze Mřelí ukradl to ‚nic'. Myslím si, že on zabil Ferdinanda. Ale… Vrah, který zabíjí, aniž by za to byl placen? To je ještě horší než trpaslík a jeho nářadí. Horší než klauni a jejich tváře. Slyšel jsem, že doktor Kruxminor je skutečně vyvedený z míry. Jeho vrahové pročesávají město a hledají toho mládence."

"Aha. No, v tom případě bych nechtěla být v jeho kůži, až ho najdou."

"Já bych nechtěl být v jeho kůži už teď. A je jasné, kde ta jeho kůže teď je. Má ji na svém ubohém těle. A oba jsou po smrti."

"Takže vrahové ho už našli?"

"Nenašli. Ale našel ho někdo jiný. A pak ho objevili Potroublo s Navážkou. Pokud to dokážu posoudit, je mrtev už několik dnů. Už chápeš? To je vlastně nemožné! Ale já mrtvému smyl Ferdinandův make-up a stáhl falešný nos a byl to každopádně on. A paruka je z těch správných zrzavých vlasů. Musel jít rovnou ke Kladivbušovi."

"Ale… někdo přece střílel po Navážkovi. A zabil tu žebravou dívku!"

"Tak."

Angua si sedla vedle něj.

"A to už nemohl udělat Eduard…"

"No!" Karotka si odepjal hrudní plát a stáhl kroužkovou košili.

"Takže hledáme někoho jiného. Třetího muže."

"Jenže tady nejsou žádné stopy! Je tady jen ten muž s ručnicí! Někde ve městě! Může být kdekoliv! A já jsem strašlivě unavený!"

Pera znovu zaskřípala, když Karotka vstal a přešel zpět ke svému stolku. Usedl, přitáhl si kus papíru, prohlédl tužku, zaostřil ji mečeni, chvilku se zamyslel a pustil se do psaní.

Angua ho tiše pozorovala. Karotka měl pod kroužkovou košilí koženou kazajku bez rukávů. Vysoko na levé ruce, těsně pod ramenem měl mateřské znaménko tvaru královské koruny.

"Ty si to všechno zapisuješ, jak to dělal kapitán Elánius?" zeptala se po chvíli.

"Ne."

"A co to tedy děláš?"

"Píšu domů našim," odpověděl.

"Vážně?"

"Často píšu našim. Slíbil jsem jim to. A kromě toho mi to pomáhá přemýšlet. A táta mi v odpovědích poskytuje skvělé rady."

Před Karotkou byla dřevěná krabička. V té byly pečlivě srovnány dopisy. Karotkův otec měl ten zvyk, že synovi odepisoval na rubu jeho vlastních dopisů, protože v hlubinách trpasličího dolu se papír získával jen velmi obtížně.

"A rady jakého druhu?"

"Obvykle o dolech a dolování. Nestabilní kameny. Pohyblivé písky. Vzpěry a výdřevy. V dole nesmíš nic odbývat. Všechno musí být uděláno naprosto správně."

Jeho tužka skřípala po papíře.

Dveře byly stále dokořán, ale v tom okamžiku se ozvalo nesmělé zaklepání, které se snažilo nenápadně naznačit, že klepající samozřejmě vidí, že Karotka má ve svém pokoji nedostatečně oblečenou mladou dámu, a proto se snaží zaklepat, aniž by byl prakticky slyšet.

Tračník si odkašlal. Bylo to potměšilé odkašlání.

"Copak, seržante?" řekl Karotka, aniž se otočil.

"Co si přejete, abychom udělali teď, pane?"

"Pošlete je ve skupinkách do města, seržante. Vždycky jeden člověk, jeden trpaslík a jeden troll."

"Rozumím, pane. A co budou dělat, pane?"

"Budou se snažit co nejvíce zviditelnit, seržante."

"Jistě, pane. Pane? Objevil se tady právě další dobrovolník… je to pan Zachmurný, pane. Z Jilmové ulice, ten upír, ale jak bych vám to… upír je jenom technicky, on pracuje na jatkách, takže vlastně ani není -"

"Hezky mu za nás všechny poděkujte a pošlete ho domů, seržante."

Tračník vrhl pohled na Anguu.

"Rozumím, pane. Dobrá," dodal váhavě. "Ale nebyly by s ním žádné potíže, u něj jde jenom o to, že potřebuje zvýšené množství hemoglobinu v kr -"

"Ne!"

"No dobrá. Fajn. Tak já mu teda řeknu, aby šel pryč."

Tračník za sebou zavřel dveře. Panty potměšile zaskřípěly.

"Oni ti říkají pane," ozvala se Angua. "Všiml sis toho?"

"Já vím. Není to ale správné. Kapitán Elánius říká, že by lidé měli myslet samostatně. Potíž je ale v tom, že oni myslí samostatně, jenom když jim to řekneš. Jak píšeš ‚eventualita'?"

"Taková slova já nepíšu."

"Hm." Karotka se pořád ještě neohlédl. "Budeme držet město až do rána. Myslím, že to všichni pochopili."

To tedy těžko, pomyslela si Angua v soukromí své hlavy. Ale viděli při tom tebe, takže se budou snažit. Je to jako hypnóza.

Lidé žijí tvoje představy. Ty sníš stejně jako Velký Fido, jenže on si nechává zdát noční můry, zatímco ty se snažíš snít to nejlepší pro všechny. Ty si myslíš, že ve své podstatě jsou všichni dobří a laskaví. A oni tomu na ten krátký okamžik, kdy jsou ve tvé přítomnosti, věří také.

Odněkud z ulice sem dolehl zvuk kloubů rytmicky dopadajících na dláždění. Navážkův oddíl začínal další obchůzku.

Tak dobře. Stejně se to dříve nebo později dozví.

"Karotko?"

"Hmm?"

"Podívej…, když jsme Potroublo, Navážka a já nastoupili k Hlídce - prostě, víš, proč jsme to byli právě my tři?"

"Samozřejmě. Zastoupení menšinových skupin. Jeden troll, jeden trpaslík, jedna žena."

"Hm. Angua zaváhala. Venku stále ještě zářil měsíc. Mohla mu to říci, seběhnout dolů, proměnit se a zmizet z města dřív, než se rozední. Musela by to udělat. Na útěky z měst byla expert.

"Ono to tak přesně nebylo," pokračovala váhavě. "Víš, ve městě je poměrně dost nemrtvých a Patricij trval na tom, aby -"

"Co kdybys ji hezky políbil?" ozval se zpod postele Gaspodův hlas.

Angua ztuhla. Karotkova tvář na sebe vzala ten vzdáleně nepřítomný výraz člověka, jehož uši slyšely hlas, o němž je jeho mozek přesvědčen, že neexistuje. Začal se červenat.

"Gaspodo!" vykřikla Angua v psovštině.

"Vím, co dělám, ne? Muž a žena. To je osud," odpověděl Gaspoda.

Angua vstala. Karotka vyskočil tak rychle, že převrátil židli.

"Už musím jít," řekla.

"Ehm. Nechoď ještě -"

"Tak a teď stačí natáhnout ruce," napovídal Gaspoda.

To nemůže fungovat, pomyslela si Angua. Nikdy to nefungovalo. Vlkodlaci by se měli držet ostatních vlkodlaků, protože jedině oni chápou, o co…

Jenže…

Na druhé straně, když už tedy bude muset stejně utéci z města, tak…

Zvedla prst.

"Okamžik," řekla klidně, jediným rychlým pohybem se natáhla pod postel a vytáhla Gaspodu za kůži na krku ven.

"Potřebuješ mě," kňoural pes, když ho nesla ke dveřím. "Copak nechápeš, že on vůbec neví, co to znamená užít si? Jeho představa správný jízdy je ukázat ti Kolos ankh-morporskej! Okamžitě mě polož na -"

Dveře se zabouchly a Angua se o ně opřela čelem.

Skončí to stejně, jako to skončilo v Pseudopolisu a v Quirmu a…

"Anguo?" nadechl se Karotka.

Obrátila se.

"Neříkej nic," odpověděla. "A možná se to podaří."

Po nějaké chvíli pera ve staré posteli znovu zaskřípala.

A ještě o chvilku později se s desátníkem Karotkou zachvěla Zeměplocha. A roztočila se tak rychle, že se neunavovala ani tím, aby odřekla čerstvý chléb a noviny.

Desátník Karotka se probudil ve čtyři hodiny ráno, v onu tajemnou hodinu, kterou znají jen noční tvorové, jako zločinci, policisté a jiné ztracené existence. Ležel na své polovině úzké postele a zíral do stěny.

Byla to rozhodně velmi zajímavá noc.

I když byl skutečně jednoduchý, nebyl hloupý a z doslechu věděl, že existuje něco, čemu se říká technika styku muže a ženy. Spřátelil se s několika mladými dámami a bral je tak dlouho na různé procházky, kde jim ukazoval umělecké mříže, kašny a zajímavé veřejné budovy, až ztratily zájem. Mnohokrát patroloval v Kurví díře, i když se paní Dlaňová a Cech švadlenek pokoušely přesvědčit Patricije, aby tu oblast přejmenoval na ulici Dohodnuté náklonnosti. Zatím však ženy nikdy neuváděl do konkrétních souvislostí se svou osobou. Abychom tak řekli, nikdy si nedokázal představit, kde a jak by do nich zapadl on.

Tohle pravděpodobně není věc, kterou by měl psát svým rodičům. Oni už to téměř určitě stejně znají.

Vyklouzl z postele. V místnosti se zatažennými závěsy bylo strašlivé vedro.

Za ním se Angua překulila do prázdného dolíku, který zůstal v posteli po jeho těle

Pak oběma rukama současně trhl závěsy a vpustil dovnitř měkké stříbřité světlo měsíce v úplňku.

Zazdálo se mu, že zaslechl, jak za ním Angua vzdychla ze spaní.

Někde na pláních za městem musela být bouře. Karotka viděl, jak vzdálený obzor osvětlují blesky, a cítil ve vzduchu déšť. Město však bylo stále ještě rozpálené jako pec a naděje na přicházející bouři pocit vedra ještě zhoršovala.

Nedaleko před ním se tyčila Věž umění. Vídával ji denně. Bylá dominantou poloviny města.

V posteli za ním zaskřípala pera.

"Myslím, že bude -" začal a otočil se.

Přitom minul záblesk měsíčního svitu, který se odrazil na vrcholku věže od něčeho kovového.

Seržant Tračník seděl v horkém nočním vzduchu na lavici před strážnicí.

Odněkud zevnitř se ozývaly dunivé zvuky. Potroublo se před deseti minutami vrátil s pytlem nářadí, několika helmicemi a odhodlaným výrazem. Tračník neměl nejmenší ponětí o tom, na čem ten malý ďábel pracuje.

Znovu se dal do počítání a velmi pomalu kontroloval jména ve svém bloku.

Není o tom pochyb. Noční hlídka teď měla skoro dvacet členů. Možná i víc. Navážka se dostal do mírně euforického stavu a vzal do přísahy další dva lidi, jednoho trolla a dřevěného manekýna, který stál před obchodem Korková punčocha - Natty a comp. Jestli to takhle půjde dál, budou muset otevřít starou strážnici vedle Hlavní brány jako za starých časů.

Nepamatoval si, že by za jeho časů měla Noční hlídka dvacet mužů.

Zatím to vypadalo jako dobrý nápad. Rozhodně se tak podařilo udržet věci v klidu. Jenže ráno se o tom dozví Patricij a bude chtít vidět velícího důstojníka.

A o to právě šlo. Seržant Tračník si totiž nebyl tak docela jistý, kdo v té chvíli byl velícím důstojníkem. Cítil, že by to měl být buď kapitán Elánius, nebo, z jakéhosi blíže nedefinovatelného důvodu, desátník Karotka. Jenže kapitán nebyl po ruce a Karotka byl jenom desátník. Alfréd Tračník nabýval stále silnějšího a nepříjemnějšího dojmu, že až si lord Vetinari zavolá onu zodpovědnou osobu, neodpustí si ironické otázky typu: "Mohl byste mi říci, kdože bude platit jejich mzdu?" A bude to on, seržant Tračník, a pěkně se v tom poveze. Bez pádla.

A taky jim docházely hodnosti. Pod hodností seržanta byly jen tři nižší hodnosti. Noby začínal být velmi nedůtklivý, když se začalo mluvit o tom, že by se měl ještě někdo povýšit na desátníka, takže na nižších stupních dojde k pěkné skrumáži. Kromě toho někteří z nováčků si vzali do hlavy, že nejsnadnější a nejrychlejší cesta k povýšení je přesvědčit ke vstupu do Hlídky půl tuctu dalších mužů. Při rychlosti, jakou to praktikoval Navážka, by musel být tenhle troll do konce měsíce generálporučíkem - velitelem štábu.

A nejdivnější na tom všem bylo, že Karotka je stále jenom -

Když se ozvalo zařinčení skla, zvedl Tračník hlavu. Horním oknem vyskočilo něco zlatého a nezřetelného, dopadlo to do stínů a uteklo dřív, než poznal, co to bylo.

Dveře strážnice se otevřely a vyběhl z nich Karotka s taseným mečem v ruce.

"Kam to běželo? Kam to zmizelo?"

"Nevím. Co to, u ďábla, bylo?"

Karotka se zastavil.

"Hm. Nejsem si jistý," odpověděl.

"Karotko?"

"Seržo?"

"Na tvým místě bych na sebe hodil nějakej hadr, hochu."

Karotka stál a upíral oči do šera časného rána.

"Víte, otočil jsem se a ono to tam bylo a -"

Pak se podíval na meč ve své ruce, jako kdyby si teprve teď uvědomil, že ho má.

"Ale k sakru!" zachmuřil se.

Vyběhl zpět do pokoje a chopil se svých spodků. Když se do nich chvatně soukal, uvědomil si, že mu v hlavě zní myšlenka čistá a jasná jako led.

Ty jsi ale trouba, co? Sebral jsi ten meč docela automaticky, ne? Tos to, fuj, vymňoukl! Teď vzala roha a už ji nikdy v životě neuvidíš!

Otočil se. Od prahu ho upřeně pozoroval malý šedý voříšek.

Takový šok mohl taky způsobit, že už se nedokáže přeměnit zpět, hovořily k němu dál myšlenky. Copak na tom záleží, že je vlkodlačice? Dokud jsi to nevěděl, bylo ti to šumafuk. A abys věděl, tak náhodou, kdybys měl u sebe suchar, bylo by užitečný hodit ho tomu malýmu pejskovi na prahu, jenže v tyhle situaci asi žádnej nemáš, co? No tak nic, zapomeň na to. Teda, hochu, tys to ale fakticky pohnojil, to ti řeknu, co? …myslel si Karotka.

"Haf, haf," řekl umolousaný voříšek.

Karotkovi naskočily na čele vrásky.

"Takže to ty, co?" řekl a ukázal mečem.

"Já? Psi přece nemluví," odpověděl Gaspoda spěšně. "Hele, já bych to měl vědět nejlíp, sám jsem pes."

"Řekni mně, kam utekla! Okamžitě! Nebo…"

"Nebo co? Poslyš," odpověděl mu Gaspoda zachmuřeně, "první věc, kterou si v životě pamatuju, je, že mě někdo hodil do řeky. S cihlou. Mě. A to jsem měl nemotorné nožky a ucho vesele obrácené naruby. Víš co? Byl jsem heboučké štěňátko. No dobrá, byl to Ankh, a mohl jsem dojít na břeh. Taky jsem to udělal. Ale tak to začalo a prakticky se to už nikdy nezlepšilo. Došel jsem sice na břeh, ale v pytli, a tu cihlu jsem táhl s sebou. Trvalo mi tři dny, než jsem se prokousal ven. Tak pokračuj. Klidně mi vyhrožuj dál."

"Prosím?" řekl Karotka.

Gaspoda se poškrabal za uchem.

"Možná že by se mi ji podařilo vystopovat," řekl. "Ovšem, kdyby se mi dostalo, rozumíš, té správné pobídky."

A tázavě pozvedl obočí.

"Jestli ji najdeš, dostaneš, co budeš chtít," sliboval Karotka.

"Á-ha. Jestli. No samozřejmě. To je ovšem pěkně ožehavá věc, tohlecto ‚jestli'. A co takhle nějakou zálohu? Podívej se na tyhle tlapky! Unavené a ušlé. A tenhle čenich nečenichá sám od sebe! Ne, pane! Je to velmi jemně naladěný nástroj!"

"Jestli se do toho okamžitě nedáš," sykl na něj Karotka, "tak tě osobně -" zaváhal. Nikdy v životě nebyl krutý ke zvířatům.

"Tak tě osobně předám seržantu Tračníkovi, aby tvůj přečin posoudil."

"To se mi líbí," přikývl Gaspoda. "Stimulace. Zainteresovanost."

Pak přitiskl svůj trudovitý čenich k zemi. Bylo to všechno pouhé divadlo, protože Anguin pach se táhl vzduchem zřetelný jako duha.

"Umíš vážně mluvit?" ujišťoval se ještě Karotka.

Gaspoda obrátil oči k nebi.

"Samozřejmě, že ne," zavrčel.

Postava dosáhla vrcholku věže.

Po celém městě svítily lucerny a svíce. Ta světla ležela všude pod ním, kam oko dohlédlo. Desetitisíce malých, k zemi připoutaných hvězd… a on mohl zhasnout kteroukoliv z nich. Bylo to jako býti bohem. Slyšel vytí psů, zvuky hlasů. Tu a tam některý z nich zazněl silněji než ty ostatní a vznesl se k nočnímu nebi.

Tohle byla moc. Ta moc, kterou vládl tam dole, moc říci: Udělej to nebo ono… To bylo jen lidské, ale tohle… tohle bylo jako býti bohem.

Přitáhl si ručnici k rameni, zasunul do ní šest trubiček s náboji a namátkou zamířil na jedno ze světel. A pak na jiné. A na další.

Neměl ji nechat zastřelit tu žebravou dívku. To nebylo v plánu. Představení cechů, to byl plán ubohého Eduarda. Pro začátek představení cechů. Nechat město bez vůdců a ve zmatku a pak uvést svého nesmyslného kandidáta a říci: Běž a panuj, je to tvůj osud!

Tenhle druh myšlení, to byla stará nemoc. Lidé ji většinou chytí, když si na hlavu vloží královskou korunu

nebo když čtou příliš mnoho hloupých historek. Ty jsi věřil… pch… ty jsi věřil, že nějaký hloupý trik, jako třeba to, že někdo vytáhne meč z kamene, je kvalifikace pro královský úřad. Meč z kamene? Ručnice byla mnohem kouzelnější než taková věc.

Ulehl na střechu, pohladil ručnici a čekal.

Začal nový den.

"Ja nykdy nyc nefzal," zabručel Koksicht a obrátil se na své kamenné desce na druhý bok.

Navážka ho udeřil přes hlavu obuškem.

"Vstaňte, vy vojáci! Jedu, jedu, jedu! Začal další překrásný den v Hlídce! Strážník Koksicht, vstaňte, vy hrozně líný chlape!"

O dvacet minut později přehlížel seržant Tračník nevyspalýma očima své muže. Všichni se krčili na svých lůžkách s výjimkou svobodníka Navážky, který seděl vzpřímený jako pravítko a na tváři měl výraz úřední dychtivosti.

"Dobrá, chlapi," začal Tračník, "takže protože jste se -"

"Vy, chlapi, teď moc dobře poslouchejte!" zaduněl Navážka.

"Děkuju vám, svobodníku Navážko," řekl Tračník unaveně. "Kapitán Elánius se dnes žení. My mu uděláme čestnou gardu. Tak jsme to dělávali za starých časů, když se některý z mužů Hlídky ženil. Takže chci, abyste si vyleštili helmice a hrudní pláty. A vaše kohorty budou jako z cukru, rozumíte! Nechci vidět ani flíček… Kde je desátník Nóblhóch?"

Ozvalo se zařinčení, když si svobodník Navážka srazil z hlavy svou novou helmu.

"Už se tady neukázal celé hodiny, pane!" hlásil.

Tračník zvedl oči k nebi.

"A někteří z vás… Kde je strážnice Angua?"

Břinnk. "Nikdo ji neviděl od včerejšího večera, pane."

"Dobrá. Přežili jsme noc, přežijeme i den. Desátník Karotka říká, že musíme vypadat přísně a schopně."

Břinnk. "Rozkaz, pane!"

"Svobodníku Navážko?".

"Pane?"

"Co to máte na hlavě?"

Břinnk. "To mi udělal svobodník Potroublo, pane. Speciální myslící helmice s hodinovým strojem."

Potroublo si odkašlal. "Ty velké věci, to jsou chladicí plochy, vidíte? Natřené načerno. Získal jsem od svého bratrance jeden hodinový stroj, který pohání, tady ten větrák a žene vzduch na -" Když viděl Tračníkův výraz, umlkl.

"Tak to je to, co jste vyráběl celou noc?"

"Ano, pane. Zjistil jsem totiž, že trollí mozek se v našich podmínkách -"

Seržant ho umlčel pohybem ruky.

"Takže my máme vojáka, kterej funguje na hodinový pero, co?" zašklebil se. "Takže teď můžeme říct, že jsme skutečně modelová jednotka."

Gaspoda byl místopisně zmatený. Věděl, více méně, kde je. Byl někde za Stínovem, v bludišti doků a ohrad pro dobytek. I když si myslel, že mu patří celé město, tohle nebylo jeho teritorium. Potulovaly se tady krysy skoro tak velké, jako byl on sám, a on podobou vzdáleně připomínal teriéra. Ankh-morporské krysy byly dost inteligentní na to, aby si toho všimly. Už ho pokopali dva koně a málem ho přejel vůz. A ztratil pachovou stopu. Kličkovala sem a tam, putovala po střechách a několikrát přešla řeku. Vlkodlaci měli od přírody dar ztratit se svým pronásledovatelům, koneckonců ti, kteří přežili, byli potomky těch, kteří dokázali utéci rozzuřenému davu. Ti, kteří to nedokázali, neměli nejen žádné potomky, ale ani hroby.

Mnohokrát se mu její pach ztratil u vysoké zdi nebo u nízké budovy a on pak pracně v kruzích pokulhával kolem, dokud stopu znovu nenašel.

Rozpolcenou psí myslí mu probíhaly nesourodé myšlenky.

"Chytrej pes vám rozjasní den," mumlal si. "Všichni říkají hodnej pejsek. Ne, to neříkají. Dělám to jenom proto, že mi vyhrožoval. Ten úžasný čenich. Nechtěl jsem to udělat. Dostaneš kostičku. Jsem jenom troska na moři života. Kdo je hodnej pejsek? Drž hubu."

Zatímco po obloze pomalu postupovalo slunce, Gaspoda ještě pomaleji postupoval po zemi.

Jeefes roztáhl závěsy a do místnosti se vlila sluneční záře. Elánius zasténal a pomalu se posadil na pomačkané posteli.

"Dobrý bože, člověče," zamumlal, "kolik je to hodin?"

"Téměř devět dopoledne, pane," odpověděl komorník.

"Devět ráno? A proč mě budíte v tuhle nekřesťanskou hodinu? Nikdy nevstávám dřív, než odpoledne ztratí svůj lesk!"

"Ale, pane, pán už přece není zaměstnán, pane!"

Elánius se podíval na chumel smotaných dek a prostěradel. Měl je omotané kolem nohou a zadrhnuté na uzel. Pak si vybavil ten sen.

Procházel městem.

No, možná že to nebyl ani tak sen, jako podvědomá vzpomínka. Vždyť takhle procházel městem každou noc. Nějaká část tam uvnitř něj se nevzdávala; jedna Elániova část se učila být civilem, ale ta druhá stále ještě kráčela - ne

-pokračovala - jiným krokem. Myslel si, že celé město vypadá opuštěnější a temnější než obvykle.

"Přeje si pán, abych ho oholil, nebo se oholí sám?"

"Jsem nervózní, když mi někdo mává kolem obličeje nahou čepelí," odpověděl Elánius. "Ale jestli mi zapřáhnete koně do vozu, pokusím se přesunout na druhý konec koupelny."

"Velmi vtipné, pane."

Elánius měl vlastní vanu hlavně proto, že to teď byla velká novinka. Uvědomoval si všeobecný ruch, který signalizoval, že celý dům s bzukotem směřuje k hodině S. Lady Sibyla věnovala přípravám své svatby všechno to přímé a konstruktivní myšlení, které obvykle vkládala při chovu svých draků do odstranění takové vrozené vady, jako byly převislé uši. Už třetí den se v kuchyni otáčelo půl tuctu kuchařů. Pekli celého vola a prováděli neuvěřitelné věci s cizokrajným ovocem. Až donedávna si Elánius představoval pod pojmem skvělé jídlo ledvinky s těstovinami a haute cuisine pro něj byly kousky sýra na párátku napíchané do půlky grapefruitu.

Měl jakýsi vzdálený dojem, že budoucí novomanžel by neměl ráno před sňatkem vidět svou nastávající, snad proto, aby ještě náhodou nepráskl do bot. To byla smůla. Byl by si rád s někým pohovořil. Kdyby si mohl s někým popovídat, třeba by mu to všechno dalo nějaký smysl.

Uchopil břitvu a podíval se do zrcadla na tvář kapitána Samuela Elánia.

* * *

Tračník zasalutoval a pak se na Karotku lépe podíval.

"Jste v pořádku, pane? Vypadáte, jako kdybyste se potřeboval pořádně vyspat."

Městem se začaly rozléhat první pokusy o odbití desáté hodiny a zvuk zvonů rychle sílil. Karotka se odvrátil od okna.

"Byl jsem venku a rozhlížel se po městě."

"Dnes ráno se objevili další tři nováčkové, pane," ohlásil mu Tračník. "Dožadovali se vstupu do Karotkovy armády." Zdálo se, že mu to dělá poněkud starosti.

"Výborně."

"Navážka jim poskytl velmi základní výcvik," pokračoval Tračník. "Zatím to funguje. Když jim skoro hodinu hulákal do uší, dělají teď všechno, co jim řeknu."

"Chci, aby všichni muži, které můžeme postrádat, zaujali postavení na střechách mezi Palácem a univerzitou," řekl Karotka.

"Už jsou tam vrazi," upozornil ho Tračník. "A Cech zlodějů tam poslal svý chlapy taky."

"Jsou to vrazi a zloději. My ne. A dohlédněte na to, aby byl někdo i nahoře, na Věži umění -"

"Pane?"

"Ano, seržante?"

"Říkali jsme si… jako s mládenci… a víte…"

"No?"

"Ušetřilo by nám to hodně starostí, kdybysme zaskočili k mágům a požádali je -"

"Kapitán Elánius si s magií nikdy nic nezačínal."

"Ne, ale…"

"Žádnou magii, seržante."

"Rozumím, pane."

"Čestná garda připravena?"

"Ano, pane. Jejich kohorty jen září purpurem a zlatem, pane."

"Skutečně?"

"Jistě. Udržované čisté kohorty jsou velmi důležité. To dokáže nepřítele vyděsit k smrti."

"Výborně."

"Jenže nemůžu najít desátníka Nóblhócha, pane."

"A komplikuje nám to nějak situaci?"

"No, znamená to, že čestná garda bude o něco chytřejší, než se počítalo, pane."

"Pověřil jsem ho zvláštním posláním."

"A… ehm… nemůžeme najít ani strážnici Anguu."

"Seržante?"

Tračník v duchu ztuhl. Na ulicích pomalu odeznívaly zvony.

"Věděl jste vy, že je to vlkodlačice?"

"Ehm… kapitán Elánius něco takového naznačil, pane…"

"Jak to naznačil?"

Tračník o krok ustoupil.

"No, on tak nějak řekl: ‚Frede, ta ženská je zatracená vlkodlačice. Nelíbí se mi to víc než tobě, ale Vetinari trvá na tom, abychom přijali i jednoho z tamtěch, a vlkodlak je pořád lepší než zombie nebo upír. Nic s tím nenaděláme.' To mi naznačil."

"Aha."

"No… je mi to líto, pane."

"Tak teď abychom zvládli ten den, Frede. To je všechno -"

-cink, cink a-link-ping -

"Zapomněli jsme kapitánovi předat jeho hodinky," řekl Karotka a vytáhl z kapsy látkový sáček.

"Odešel a jistě si myslel, že je nám to jedno. Pravděpodobně čekal, že dostane hodinky. Vím, že to byla vždycky tradice."

"Těch několik posledních dnů bylo pěkně rušných, pane. Víte co, můžeme mu je dát hned po svatbě."

Karotka vsunul sáček zpět do kapsy.

"Asi ano. Dobrá, a teď k organizačním věcem, seržante."

Desátník Nóblhóch pomalu tápal temnotou pod městem. Jeho oči už přivykly šeru. K smrti toužil po cigaretě, ale Karotka ho před něčím takovým důrazně varoval. Vezmi pytel, drž se té cesty, po které jsme šli, a přines zpátky tělo. A ne abys mu ukradl nějaké šperky.

Lidé už pomalu plnili Velkou síň Neviditelné univerzity.

V tom byl Elánius neoblomný. Byla to jediná věc, ve které odmítl ustoupit. Nebyl v zásadě ateista, protože na světě s několika tisícovkami bohů patřil ateismus k základnímu předpokladu vyhynutí postiženého jedince. Neměl prostě bohy rád a nechápal, co je jim do toho, že on se žení. Odmítl všechny kostely a chrámy, ale Velká síň měla ten chrámový vzhled, o kterém si většina lidí myslí, že je vhodný pro podobnou příležitost. A není pravděpodobné, že by se tam objevil některý z bohů, i když by se tam většina z nich pravděpodobně cítila jako doma.

Elánius se tam vydal napřed, protože na světě není méně užitečná a zbytečnější osoba než ženich těsně před svatbou. Zaměnitelné Emy ovládly dům.

V síni už bylo několik ceremoniářů připravených vyzpovídat hosty a zjistit, na které straně stojí.

Také se tam zdržovalo několik starších mágů. Na takovém společensky důležitém sňatku, stejně jako na svatební hostině potom, byli samozřejmě automaticky hosty. Snad bude jeden pečený vůl stačit.

Navzdory své hluboké nedůvěře k magii měl Elánius mágy docela rád. Nepůsobili žádné obtíže. Tedy přesněji řečeno, nepůsobili nikdy takové obtíže, kterými by se on musel zabývat. Pravda, občas nalomili časoprostorové kontinuum nebo zajeli s kanoí reality příliš blízko ke zpěněným bílým vodám chaosu, ale skutečný zákon neporušili nikdy.

"Dobré ráno, arcikancléři," řekl.

Arcikancléř Vzoromil Výsměšek, svrchovaný pán a vládce všech ankh-morporských mágů, kdykoliv mu byli ochotni naslouchat, zakýval vesele na pozdrav.

"Dobré ráno, kapitáne! Musím říct, že dnes je na to obzvláště krásný den!"

"Hahaha, je na to krásný den!" zasmál se pobaveně kvestor.

"No nazdar," zabručel Výsměšek, "už je zase mimo sebe. Já tomu chlapovi nerozumím. Máte někdo pilulku ze sušených žab?"

Pro Vzoromila Výsměška, muže předurčeného přírodou k životu pod širým nebem a k tomu, aby šťastně hubil cokoliv, co se šustlo v křoví, bylo naprostou záhadou, proč je kvestor (muž předurčený přírodou, aby seděl někde v malém kumbále a sčítal nekonečné řady čísel) tak strašlivě nervózní. Pokoušel se ho z toho, jak sám říkal, dostat už všemi možnými způsoby. Ty způsoby zahrnovaly kanadské žertíky, nečekaná ranní buzení doplněná přespolním během nebo takové legrace jako vyskočit na kvestora v masce upíra Krváka. To vše, jak arcikancléř vždycky říkal "jen proto, aby toho chlapa vytáhl z ulity jeho vlastního já".

Obřad měl sloužit děkan, který si ho velmi pečlivě vymyslel. V Ankh-Morporku totiž neexistoval žádný vžitý civilní svatební obřad; nižší vrstvy to většinou odbývaly nějakým tím "no tak tedy ano, když už to musí být". Děkan na Elánia nadšeně zamával.

"Dali jsme speciálně k téhle příležitosti vyčistit náš nástroj," volal a ukazoval ke starodávným varhanům.

"Nástroj, hahaha!" chechtal se kvestor.

"A je to překrásná věc, jak už to u těchhle starých nástrojů bývá -" Výsměšek se odmlčel a pokynul několika mágům-studentům. "Odveďte kvestora a dohlédněte na to, aby si na hodinku lehl, ano?" požádal. "Obávám se, že ho zase někdo nakrmil masem."

Na vzdáleném konci Velké síně se ozval sykot a pak přiškrcené zakvičení. Elánius zíral na obludnou spleť píšťal.

"Ke šlapání měchů je zapotřebí osmi studentů," pokoušel se Vzoromil překřičet sípot a pískání. "Ten skvostný nástroj má tři klávesnice a stovku rejstříků. Dvanáct z nich je označeno ‚?'."

"To mi připadá jako něco, na co nemůže nikdo umět hrát," odpověděl Elánius.

"Právě. Ale tady jsme měli velké štěstí -"

Zvuk varhan na okamžik zesílil tak, že se sluchové nervy většiny přítomných preventivně odpojily. Když se po nějaké chvíli při poklesu síly zvuku znovu připojily v oblasti prahu bolesti, zachytily výjimečně pokřivené akordy Mandlesynova Svatebního pochodu. Bylo jasné, že skladbu hraje někdo, kdo zjistil, že nástroj nemá jen klávesnice, ale také celou škálu speciálních zvukových efektů, od zvuků vydávaných při nadýmání po komický kachní kvakot. Mezi sonickými explozemi bylo možno tu a tam zaslechnout nadšeně užaslé "ook!".

Elánius vykřikl odkudsi zpod stolu na Výsměška: "Úžasné. Kdo je postavil?"

"Nevím! Ale na víku klávesnice mají jméno Z. H. Johnson!"

"Ozvala se sestupná sekvence, zaškytalo několik posledních efektů a nastalo ticho.

"Ti mládenci pumpovali zásobníky celých dvacet minut," chlubil se Výsměšek, který se zvedl ze země a teď se pomalu oprašoval. "A u Vox Dei nezapomeňte na tu pauzu, buďte tak laskav."

"Ook!"

Arcikancléř se obrátil zpět k Elániovi, jenž měl na tváři klasický předsvatební výraz, který by byl ozdobou každého voskového panoptika. Síň se rychle plnila.

"Já se v těch věcech příliš nevyznám, ale prsten máte?"

"Mám."

"Kdo povede nevěstu?"

"Její strýc Žertomyl. Je tak trochu senilní, ale ona na tom trvá."

"A svědek?"

"Kdo?"

"No přece svědek! Nevíte? Podá vám prsten a musí si vzít nevěstu, kdybyste náhodou utekl, nebo tak nějak. Děkan si o tom četl nějakou knihu, že děkane?"

"Jistě," přikývl děkan, který celý předchozí den strávil pohroužen do Velké knihy o etiketě sestavené lady Deidre Vagónovou. "Když už je jednou nažhavená, někoho si vzít musí. Nemůžeme dovolit, aby nám nevdané nevěsty pobíhaly jen tak volně kolem a ohrožovaly celou společnost."

"Na svědka jsem úplně zapomněl!" zasténal Elánius.

Knihovník, který momentálně opustil varhany, protože je bylo třeba znovu napumpovat, se rozzářil.

"Ook?"

"Tak běžte a někoho si najděte," řekl Výsměšek. "Máte na to pořád ještě skoro půl hodiny."

"Ale to není jen tak! Svědci přece nerostou na stromech!"

"Ook?"

"Vůbec mě nenapadá, koho bych o to měl požádat!"

"Ook."

Knihovníkovi se líbila povinnost svědka. Mohli jste líbat nevěsty a ony před vámi nesměly utéci. Když si ho Elánius nevšímal, byl knihovník opravdu zklamaný.

Svobodník Potroublo pracně vystoupil po schodech na Věž umění a cestou si pohoršeně brumlal. Věděl, že si nemohl stěžovat. Tahali los, protože Karotka řekl, že nikdo nemůže chtít od svých mužů nic, co není připraven vykonat sám. A on si vytáhl nejkratší sirku, chechtychechty, takže musel na nejvyšší věž. To ovšem znamenalo, že když se někde něco semele, on u toho nebude.

Tenkému lanku, které viselo od padacích dveří vysoko nahoře, nevěnoval pozornost. A i kdyby se nad ním byl zamyslel… tak co? Vždyť to bylo jen tenké lanko.

* * *

Gaspoda opatrně nahlédl do stínů.

Odněkud z temnoty se ozvalo zavrčení. Nebylo to obyčejné psí zavrčení. Takové zvuky museli slyšet pravěcí, dnes už dávno mrtví lidé v hlubokých jeskyních.

Gaspoda se posadil a nejistě zavrtěl oháňkou.

"Věděl jsem, že tě nakonec najdu," řekl. "To ten můj starý dobrý čenich. Nejjemnější nástroj, jaký pes zná."

Ozvalo se další zavrčení. Gaspoda slabě zakňučel.

"Jde tady o to," začal, "věc je totiž v tom… přesněji řečeno, abys tomu rozuměla… to, proč mě sem poslali, je…"

Podobné zvuky mohl zaslechnout i dnešní člověk. Těsně předtím, než se stal mrtvým.

"Jak vidím… nemáš teď zrovna chuť do řeči," pokračoval Gaspoda. "Ale věc je v tom… poslyš, já vím, co si myslíš, myslíš si, takže ten Gaspoda teď poslouchá rozkazy lidí'?"

Gaspoda se spiklenecky ohlédl přes rameno, jako kdyby se tam mohlo objevit ještě něco horšího než to, co měl před sebou.

"To je právě celý ten zmatek když je jeden psem, rozumíš?" řekl. "To je ta nepřekonatelná zátěž, které se ani Velký Fido nedokáže zbavit. Viděla jsi psy v cechu, jo? Slyšela jsi je výt. Smrt lidem, no jasně. Ale pod tím vším je strach. Pořád ještě slyší hlas, který jim říká: Ošklivý pes! A ten hlas přichází přímo z nich, z jejich kostí, protože psy stvořili lidé. Já to vím. Přál bych si to nevědět, ale je to ve mně. To je ta Moc, tohle vědění. Přečetl jsem knihy, věř mi. No, nebo jsem se jimi alespoň prokousal."

Tma mlčela.

"A ty jsi vlk a člověk najednou, chápeš? To je velmi ošidné. Je mi to jasný. Tak trochu rozdvojení osobnosti. To z tebe dělá něco hodně blízkýho psu. Protože pes je vlastně taky rozdvojenej. Napůl vlk a napůl člověk. Měla jsi pravdu. Máme dokonce jména! Aha! Takže naše těla nám říkají jednu věc a hlavy jinou. Je to psí život, když je jeden psem. A já bych se vsadil, že od něj utéct nedokážeš. Nikdy ne doopravdy. Je to tvůj pán."

Tma dál mlčela. Gaspoda měl dojem, že zaslechl tichý pohyb.

"Chce, aby ses vrátila. Potíž je v tom, že jestli tě najde, promluví na tebe a ty ho budeš muset poslechnout. Když se ale vrátíš o své vlastní vůli, je to jen tvé rozhodnutí. Budeš jako člověk mnohem šťastnější. Podívej, co ti například můžu nabídnout já kromě krys a celé škály blech? Tím chci říct, ne že bych to věděl, bejt člověkem nevidím jako tak velikej problém. Prostě jenom nějakejch šest sedm nocí v měsíci zůstaneš zavřená doma a -"

Angua zavyla.

Zbytek chlupů, který ještě Gaspodovi zbýval na zádech, se mu naježil. Pokusil se vybavit si, která že je to ta jugulární žíla.

"Moc nerad bych tam pro tebe lezl dovnitř a tahal tě ven," řekl. Jeho slova doslova zvonila pravdou.

"Ale pravda je… pravda je…, že bych to nakonec udělal," dodal a roztřásl se. "Je to život pro kočku, bejt psem."

Ještě chvilku přemýšlel a pak si povzdechl.

"Jo, už si vzpomínám. To je ta na krku."

Elánius vystoupil do slunečního světla. Háček spočíval v tom, že ho mnoho nebylo, protože vítr hnal od středu hustá mračna.

"Navážko?"

Břinnk. "Kapitáne Elánie! Pane!"

"Co je to všechno za lidi?"

"To jsou členové Hlídky, pane."

Elánius užasle zíral na skupinku strážných.

"Jak se jmenujete?"

"Strážník Hrolf Pyžamo, pane."

"A jak se jme- Koksicht?"

"Já nyc nedélal."

"Já nyc nedélal, pane!" zařval na Koksichta Navážka.

"Koksicht? V Hlídce?"

Břinnk. "Desátník Karotka říká, že v každém z nás je někde pohřbenej kus něčeho dobrýho," odpověděl Navážka.

"A jaký je váš úkol, Navážko?"

Břinnk. "Inžinýr - velitel výkopových prací ve velkých hloubkách, pane!"

Elánius se poškrabal za uchem.

"Kdybych vás neznal, řekl bych skoro, že to byl vtip."

"To ta nová helmice, co mi udělal kámo Potroublo, pane. Ohó! Lidé už nemůžou říkat: Támhle jde ten hloupý troll! Teď říkají: Kdo je ten troll, co on tak skvěle vojensky vystupuje, co už je svobodníkem, co má velkou budoucnost a svůj skvělý osud popsaný po tom celém velkém těle?"

Elánius ta slova pracně vstřebal. Navážka na něho vrhl zářivý úsměv.

"A kde je seržant Tračník?"

"Tady, kapitáne Elánie!"

"Potřebuju svědka, Frede."

"Dobrá, pane. Zavolám vám desátníka Karotku. Ten si pamatuje všechno. Právě sice kontroluje střechy -"

"Frede! Znám tě déle než dvacet let! Dobrý bože, vždyť stačí, když tam budeš jen tak stát. Nemusíš nic dělat. Frede, v tom jsi byl vždycky nejlepší!"

Klusem přibíhal Karotka.

"Promiňte, že jsem se opozdil, kapitáne. Ehm. Víte, chtěli jsme, aby to bylo opravdu překvapení -"

"Cože? Jaké překvapení?"

Karotka vylovil z kapsy plátěný sáček. "Takže, kapitáne… na památku od Hlídky… tedy od většiny členů Hlídky -"

"Počkejte chvilku," přerušil ho Tračník, "támhle přijíždí jeho lordstvo."

Klapot podkov a cinkot postrojů signalizoval příjezd kočáru lorda Vetinariho.

Karotka se ohlédl tím směrem. Pak se tam podíval znovu. A zvedl hlavu.

Na střeše Věže umění se kovově zablesklo.

"Kdo je na věži, seržante?" zeptal se.

"Potroublo, pane."

"Aha. Dobře."

Karotka si odkašlal. "Takže, kapitáne… prostě jsme se všichni složili a -" odmlčel se.

"Výkonný svobodník Potroublo, ano?"

"Ano, pane. Je naprosto spolehlivý."

Patricijův kočár už byl na poloviční cestě k náměstí Náhlého osvícení. Karotka rozeznával hubenou, tmavě oblečenou postavu na zadním sedadle.

Znovu obrátil pohled k obrovské šedé hmotě věže.

Pak se najednou rozběhl.

"Co se děje?" zeptal se Tračník. V té chvíli se rozeběhl i Elánius.

Navážkovy kotníky zabubnovaly na dláždění, když se pustil za nimi.

A pak to Tračníkovi došlo - bylo to takové náhlé osvícení, jako kdyby mu někdo foukl přímo do mozku.

"A do prdele!" sykl.

V prachu tiše zaskřípěly drápy.

"Vytáhl na mě meč!"

"A cos čekala? Jednu minutu je ten mládenec na vrcholu světa, objevil právě úplně novou oblast skvělých celoživotních zájmů, něco, co mu pravděpodobně připadá ještě lepší než procházky po historických památkách, a pak se otočí a uvidí na místě svého štěstí vlka. Mohlas ho opatrně připravit. Víš, tohle je můj čas, nebo tak něco. Nemůžeš

mu mít za zlé, že ho to zaskočilo, fakticky ne."

Gaspoda vstal. "Tak a teď se tě naposled zeptám: Vyjdeš ven dobrovolně, nebo musím jít já za tebou a nechat se brutálně zmasakrovat?"

Když lord Vetinari viděl, jak k němu pádí několik mužů Hlídky, vstal. Proto mu první kulka proletěla jen stehnem místo hrudí.

Pak Karotka vytrhl dvířka kočáru a zakryl Patricije vlastním tělem. Proto druhý výstřel proletěl Karotkou.

Angua se pomalu vyplížila ven. Gaspoda se poněkud uvolnil. "Nemůžu se vrátit," řekla Angua. "Já -" Najednou strnula. Uši se jí vztyčily. "Co je? Co je?"

"Něco se mu stalo!" Angua vyrazila.

"Hej! Počkej na mě!" vyštěkl Gaspoda. "Běžíš směrem ke Stínovu!"

Třetí výstřel odštípl úlomek z Navážky, který narazil do kočáru, převrátil ho na bok a přetrhal postraňky. Vyděšení koně se dali na útěk. Kočí si v duchu provedl bleskový rozbor momentálních pracovních podmínek ve vztahu k výši své gáže a zmizel v davu.

Elánius se vrhl za převrácený kočár. Další výstřel vykřísl jiskry z dlažby těsně vedle jeho lokte.

"Navážko?"

"Pane?"

"Jak jste na tom?"

"Trochu sáknu, pane."

Další výstřel narazil do kola nad Elániovou hlavou a roztočil ho.

"Karotko?"

"Průstřel ramene, pane."

Elánius se opřel o lokty.

"Dobré ráno, vaše lordstvo," prohlásil poněkud nepříčetně. Pak se překulil a vytáhl z kapsy mírně pomačkaný doutník. "Nemáte někdo oheň?"

Patricij otevřel oči.

"Ah, to je kapitán Elánius. A co bude dál?"

Elánius se usmál. Je to legrační, pomyslel si, jak jediné chvíle, kdy mám dojem, že opravdu žiju, jsou ty, ve kterých se mě pokouší někdo zabít. V těch okamžicích si člověk všimne, že je nebe modré. No, teď právě moc modré není. Je dost zataženo. Ošklivá mračna. Ale všímám si jich.

"Teď počkáme na poslední výstřel a rozeběhneme se do nějakého pořádného úkrytu."

"Zdá se, že ztrácím… poměrně dost krve," řekl lord Vetinari.

"Kdo by si byl pomyslel, že v sobě vůbec nějakou máte?" odpověděl Elánius s upřímností těch, kteří vědí, že pravděpodobně stejně zemřou. "A co ty, Karotko?"

"Dokážu pohnout rukou. Bolí to… jako mrcha, pane. Ale vy vypadáte mnohem hůř."

Elánius se podíval na sebe.

Přední část šatů měl prosáklou krví.

"Musel mě poranit nějaký úlomek kamene," řekl. "Vůbec jsem to necítil."

Pokusil se představit si v duchu "nic".

Šest trubiček, všechny v jedné řadě. Každá má na jednom konci olověnou kulku a uvnitř náplň prachu č. 1. a posouvají se do ručnice jako střely do kuše. Přemýšlel, jak dlouho může trvat, než se do ní nasadí dalších šest…

Ale vždyť jsme ho konečně dostali tam, kde jsme ho chtěli mít! Z věže vede jen jediná cesta!

Takže! Možná že my budeme dřepět tady na otevřeném prostranství a on po nás bude střílet olověné koule, ale máme ho tam, kde jsme ho chtěli mít!

Namáhavě sípající Gaspoda s nervózním pšoukáním pokulhával Stínovem a najednou mu srdce pokleslo ještě níž než předtím. Kus před sebou zahlédl chumel psů.

Prodral se skrumáží těl a překlopýtal množství nohou.

Angua byla v pasti, obklopená kruhem vyceněných zubů.

Štěkot umlkl. Dvojice největších psů ustoupila stranou a kupředu postoupil téměř tanečním krokem Velký Fido.

"Takže," řekl, "to, co tady máme, vůbec není pes. V tom případě to bude nejspíš špeh? Nepřátelé jsou všudypřítomní. Číhají neustále. Vypadají jako psi, ale uvnitř, uvnitř to psi nejsou. Co jsi měla v úmyslu?"

Angua zavrčela.

Oh bože, pomyslel si Gaspoda. Dokáže jich strhnout několik, ale přece jen, jsou to pouliční psi.

Prodral se pod několika dalšími těly a vykulhal do kruhu. Velký Fido k němu obrátil pohled rudě planoucích očí;

"A Gaspoda také," pokýval hlavou. "Mohl jsem to čekat."

"Nechte ji na pokoji," řekl Gaspoda.

"Ale? A co uděláš? Budeš o ni bojovat s námi všemi?" ušklíbl se Velký Fido.

"Mám Moc," odpověděl Gaspoda. "Ty to víš. Udělám to. Použiju ji."

"Na tyhle hlouposti teď není čas!" zavrčela Angua.

"To neuděláš," zamračil se Velký Fido.

"Udělám."

"Zvedne se proti tobě každá psí tlapa ve městě -"

"Mám Moc, to teda mám. Takže teď všichni ustupte."

"Jakou Moc?" zeptal se Trhej. Z tlamy mu vytékal pramínek slin.

"Velký Fido ví," odpověděl Gaspoda. "On to studoval. Takže my dva, ona a já, teď odsud odejdeme, jasný? Pomalu a v klidu."

Psi se nejistě podívali na Velkého Fida.

"Na ně," pobídl je.

Angua vycenila tesáky.

Psi zaváhali.

"Vlčí čelisti jsou čtyřikrát silnější než čelisti psa," řekl Gaspoda. "A to mluvím jen o obyčejném vlku -"

"Co jste vy všichni dohromady?" vyštěkl najednou Velký Fido. "Jste přece smečka! Nemilosrdná smečka! Na ně!"

Ale jak už Angua řekla, smečka se tak nechová. Smečka, to je společenstvo nezávislých jednotlivců. Smečka se na nikoho nevrhne na povel - smečka na svou oběť zaútočí v okamžiku, kdy se každý jednotlivec a všichni najednou rozhodnou skočit.

Pár velkých psů se přikrčilo…

Angua otáčela hlavu ze strany na stranu a čekala, odkud přijde první útok…

Jeden ze psů zaškrábal drápy na dláždění.

Gaspoda se zhluboka nadechl a cvičně zahýbal dolní čelistí.

Psi se vrhli kupředu.

"SEDNI!" zvolal Gaspoda slušnou lidštinou.

Rozkaz se úzkou uličkou odrážel sem a tam a minimálně polovina psů uposlechla. Většinou to byla ta zadní polovina. Psi v polovičním odrazu najednou zjistili, že se pod nimi jejich zrádné zadní nohy najednou skládají -

"OŠKLIVÝ PES!"

- a tento zážitek byl najednou následován neodbytně mocným pocitem rasového studu, který je automaticky přinutil nežádoucí pohyb přerušit ve vzduchu.

Zatímco kolem pršeli na zem zmatení psi, vrhl Gaspoda pohled na Anguu.

"Říkal jsem ti přece, že mám Moc, ne? A teď - zdrhej!"

Psi nejsou jako kočky, které sice se špatně tajeným pobavením tolerují lidi, ale budou to dělat jen tak dlouho, dokud někdo nevynalezne automatický otvírač konzerv, který se dá ovládat tlapkou. Psa stvořili lidé, vzali vlky a dali jim lidské věci - jistou dávku inteligence, jména, touhu někam a k někomu patřit a svědící komplex podřízenosti. Všichni psi sní vlčí sny a vědí, že ty sny vyjadřují jejich touhu pokousat svého Stvořitele. Každý pes si hluboko v srdci uvědomuje, že je Ošklivý pes.

Fidovo zuřivé zaštěkání však zlomilo momentální kouzlo.

"Na ně!"

Angua se rozeběhla po dláždění. Na slepém konci uličky stál starý vůz a za vozem zeď.

"Tamtudy ne!" zavyl Gaspoda.

V patách se jim hnali psi. Angua vyskočila na vůz.

"Tam se já nedostanu! Nedokážu to!" vykřikl za ní Gaspoda. "Ne se svou nohou!"

Seskočila zpět na zem, uchopila ho za kůži na krku do zubů a jediným skokem se vrátila na vůz. Za zdí byla střecha jakési kůlny přisedlé k domu a nad ní římsa. Další skok, pod nohama jí ujelo několik tašek, které spadly dolů do uličky, a ocitla se na střeše nízkého domu.

"Je mi z toho špatně!"

"Uď chticha!"

Rozběhla se napříč střechou, přeskočila uličku a ztěžka dopadla na další střechu ze starých došků.

"Šmankote co -"

"Už hu-u!"

Jenže psi je pronásledovali. Uličky Stínová nebyly příliš široké.

Mihla se pod nimi další ulička.

Gaspoda se ve vlkodlaččiných čelistech nebezpečně kýval.

"Máme je pořád v patách!"

Když Angua napjaly svaly, Gaspoda zavřel oči.

"Oh ne! To ne! Ne ulici Melasového dolu!"

Po prudké akceleraci následoval kratičký okamžik zdánlivé nehybnosti. Gaspoda pevně zavřel oči…

…Angua dopadla. Přední nohy divoce zaškrabaly na mokré střeše. Do ulice se zřítil celý vodopád tašek, ale to už Angua hbitě vybíhala ke hřebeni.

"Už mě můžeš položit," ozval se Gaspoda. "Okamžitě mě polož! Už jdou!"

Psi běžící v čele právě dorazili na protější střechu, spatřili široký volný prostor a pokusili se obrátit. Na střešních taškách zaskřípaly drápy.

Angua se obrátila a těžce lapala po dechu. Pokoušela se během toho šíleného útěku příliš nedýchat. Byla by vydechla Gaspodu.

Slyšeli, jak Velký Fido popuzeně štěká.

"Zbabělci! Vždyť to není ani sedm metrů! Pro každého vlka je to maličkost!"

Psi si vzdálenost pochybovačně měřili. Někteří z nich v tom okamžiku velmi rychle klesali z duchovních výšin a ptali se sami sebe: "Ke kterému druhu opravdu patřím?"

"Je to snadné! Já vám to dokážu! Dívejte se!"

Velký Fido se kousek vrátil, obrátil se, zastavil, rozeběhl… a skočil.

Vyletěl do vzduchu. Jeho skok nevedl obloukem, byl téměř rovný. Malý pudl byl spíše než silou svých svalů poháněn silou toho, co ho pálilo v duši.

Předními nohama dopadl na krajní tašky, zlomek vteřiny se pokoušel na kluzkém povrchu najít něco, čeho by se mohl zachytit, ale nic takového nenašel. V hromovém tichu mu přední nohy pomalu klouzaly k okraji střechy…

…, kde se jeho pohyb náhle zastavil. Obrátil oči vzhůru, ke psu, který ho zachytil zuby.

"Gaspodo? To jsi ty?"

"Jachně," odpověděl Gaspoda plnými čelistmi.

Pudl skoro nic nevážil, ale háček byl v tom, že Gaspoda také ne. Vrhl se kupředu a zapřel se nohama, ale na hladké mokré střeše se nebylo o co zapřít. Nezadržitelně klouzal k okraji střechy, až se jeho přední nohy ocitly v okapovém žlabu, který začal ošklivě skřípat.

Gaspoda měl najednou výjimečně čistý výhled na ulici, která se prostírala o tři patra níže.

"A-e k chak-u!" zavrčel Gaspoda.

Cítil, jak se mu na oháňce svírají zuby.

"Uchť o," řekla Angua.

Gaspoda se pokusil zavrtět hlavou.

"Chechtaň che-ou chukat!" vycedil koutkem úst. "O-ážný ech ach-án-e! Chch-a-ečný ech Ch-ešní hlí-y! Ne-uchtím!"

Okap znovu zaskřípal a o něco povolil.

Utrhne se, pomyslel si Gaspoda. To je příběh celého mého života v kostce.

Velký Fido s námahou napůl otočil hlavu.

"Za co mě to vlastně držíš?"

"A új o-ojek," odpověděl Gaspoda zaťatými zuby.

"Cože? K čertu s ním!"

Pudl se začal kroutit a zmítat ve vzduchu.

"Ech-aň, y ito-ý u-le! Chcho-ích nách chech-chy!" Anguiny drápy zanechávaly na střešní krytině bílé rýhy.

Velký Fido znovu pootočil hlavu, zkroutil ji v nepřirozeném úhlu a pokoušel se dosáhnout na sponu obojku.

Ta nakonec povolila.

Pes se otočil ve vzduchu a na zlomek vteřiny, než se ho zmocnila přitažlivost, zůstal viset na místě.

"Konečně svobodný!"

A zřítil se do ulice.

Angua zabrala nohama a Gaspoda vyletěl nahoru a dopadl o kus výš na střechu. Oba pomalu vylezli na hřeben a tam se udýchaně zastavili.

Pak Angua vyrazila na další cestu a byla na druhé straně další ulice dřív, než se ztratila rudá kola, která se Gaspodovi dělala před očima.

Vyplivl obojek Velkého Fida a kožený proužek posázený diamanty pomalu sklouzl po střeše a zmizel za jejím okrajem.

"No, tak ti tedy pěkně děkuju!" vykřikl za Anguou. "Fakticky ti moc děkuju. Jo! Jen mě tady nech, co jinýho? Mě, kterej má v pořádku jenom tři nohy! Jen si se mnou nedělej starosti! Když budu mít štěstí, tak spadnu a zabiju se dřív, než tady umřu hladem. No jasně! Celej můj život v kostce. Ty a já, bejby! Společně! Dohromady jsme to mohli dokázat!"

Pak se vztekle obrátil k řadě psů, kteří lemovali protější střechu.

"A vy tam! Táhněte domů! OŠKLIVÝ PES!"

Pak sklouzl po odvrácené straně střechy. Byla tam ulička, ale dláždění se zdálo strašlivě hluboko. Opatrně se přesunul na sousední střechu, bohužel ani tam nenašel žádnou cestu dolů. Jediné, co vzdáleně připomínalo únikovou cestu, byl balkon o patro níž.

"Logické myšlení," zamumlal nakonec. "To je ono. Uvažujme. Kdyby tady byl vlk, tedy vlk základního typu, ten by skočil, a kdyby nemohl skočit, tak by tady uvízl, zatímco já díky své výjimečné inteligenci mohu shrnout a probrat všechny možnosti a dojít k řešení jen na základě logické úvahy." Strčil do chrliče sedícího nad ohybem okapu,

"O che-ch?"

"Jestli mi nepomůžeš na ten balkon, načurám ti do ucha."

VELKÝ FIDO?

"Prosím?"

K NOZE.

Později se objevily dvě teorie o konci Velkého Fida. Jedna z nich, kterou na základě pozorování šířil pes Gaspoda, byla ta, že pudlovy zbytky našel krátce po jeho smrti Starý Rum Smrďa a během pěti minut je prodal kožešníkovi a že nakonec Velký Fido znovu spatřil světlo světa jako překrásné klapky na uši a pár palcových rukavic.

Ta druhá, které věřili všichni ostatní psi, byla založena na tom, co bychom mohli romanticky nazvat pravda

srdce. Ta mluvila o tom, jak se Fido při svém pádu zachránil, opustil město a nakonec se stal vůdcem obrovské smečky horských vlků, kteří děsili a terorizovali opuštěné usedlosti. To vyprávění, jak se zdálo, dodávalo jiné chuti jejich potulkám po smetištích a žebrání u zadních dveří pochybných hospod. Působilo, že všechny ty ponižující věci byly o něco lépe snesitelné. Vždyť to budou dělat jen tak dlouho, dokud se Velký Fido nevrátí…

Jeho obojek byl ukryt na tajném místě a psi to místo pravidelně navštěvovali. Nakonec na něj zapomněli.

Seržant Tračník strčil do dveří koncem své píky a ty se se skřípěním otevřely.

Věž kdysi mívala patra. Teď byla až ke střeše prázdná a křižovaly ji světelné paprsky podobné reflektorům, které do ní vnikaly v různých výškách starými úzkými okénky po obvodu.

Jeden z nich, zdánlivě zhmotnělý myriádami třpytných prachových částeček, ozařoval to, co ještě přednedávnem bylo svobodníkem Potroublem.

Tračník do těla opatrně strčil. Nepohnulo se. Nikdo, kdo vypadal takhle, se nemohl pohnout. Vedle těla ležela pokroucená sekera.

"Ale ne!" vydechl.

Shora viselo tenké lanko, jaké používají vrazi. Kývalo se sem a tam. Tračník zvedl oči k šeru nahoře a vytáhl meč.

Viděl celou výškou věže až nahoru a po lanku nikdo nešplhal. To znamená, že…

Nepokusil se ani ohlédnout a to mu zachránilo život.

Vrhl se k zemi a přesně v tom okamžiku kdesi za ním vybuchla ručnice. Později přísahal, že cítil závan větru způsobený kulkou, která mu proletěla kolem hlavy.

Pak z oblaku dýmu vystoupila jakási postava, a než vyběhla otevřenými dveřmi do deště, udeřila ho strašlivou ranou do hlavy.

SVOBODNÍK POTROUBLO?

Potroublo se oprášil.

"Aha," zabručel. "Tak je to jasný. No, já si hned myslel, že to nepřežiju."

SPRÁVNÁ ÚVAHA. Neskutečný svět živých se pomalu rozplýval, ale Potroublo upíral zrak na pokroucené zbytky své sekery. Zdálo se, že ty mu dělají mnohem větší starosti než pokroucené zbytky svobodníka Potroubla.

"No věřil byste tomu?" řekl. "Tu sekeru pro mě vyrobil můj otec. Tak to je teda fakt moc pěkná zbraň, kterou si má člověk vzít na onen svět!"

TO JE NĚJAKÝ ZVLÁŠTNÍ POHŘEBNÍ ZVYK?

"Vy to nevíte? Jste snad Smrť, nebo ne?"

TO NEZNAMENÁ, ŽE MUSÍM VĚDĚT VŠECHNO O POHŘEBNÍCH OBŘADECH. SETKÁVÁM SE S LIDMI PŘEDTÍM, NEŽ JSOU POHŘBENI. TI, SE KTERÝMI SE OBČAS SETKÁM POTOM, CO BYLI POHŘBENI, BÝVAJÍ VĚTŠINOU VELMI ROZČILENÍ A NEMAJÍ CHUŤ SI O TAKOVÝCH VĚCECH POVÍDAT.

Potroublo si založil ruce.

"Jestli nebudu pohřben pořádně," prohlásil, "nejdu. Má zmučená duše se bude v bolestech toulat světem."

ALE NEMUSÍ.

"Ale může, když chce!" odsekl Potroublův duch.

"Navážko! Nemáš čas zkoumat, jak sákneš! Pokus se dostat do věže! Vezmi si s sebou pár lidí!"

Elánius doběhl k bráně Velké síně s Patricijem přes rameno a s Karotkou, který jim klopýtal těsně v patách, aby je chránil. Kolem dveří se tísnil chomáč mágů. Z nebe se začaly snášet první velké dešťové kapky a se sykotem dopadaly na rozpálenou dlažbu.

Vzoromil Výsměšek si vyhrnoval rukávy.

"U pekelných zvonů! Co mu tak pošramotilo nohu?"

"To ta ručnice! Okamžitě ho ošetřete! A desátníka Karotku také."

"To není potřeba," odpověděl Vetinari, pokusil se usmát a postavit se. "Je to jenom rána do -"

Noha se pod ním podlomila.

Elánius zamrkal. Tohle nečekal. Patricij byl přesně ten muž, který měl vždycky po ruce odpověď, který nebyl nikdy překvapen. Elánius měl najednou pocit, že historie se začíná uvolňovat…

"Poradíme si s tím, pane," odpověděl Karotka. "Mám muže na střechách a -"

"Mlčte! Zůstaňte na místě! To je rozkaz!" Elánius se chvilku horečnatě přehraboval ve váčku u pasu, vytáhl z něj svůj odznak a připjal si ho na potrhaný kabátec. "Hej, vy… Pyžamo! Potřebuju meč!"

Pyžamo se zatvářil odmítavě.

"Přijímám rozkazy jen od desátníka Karotky -"

"Okamžitě mi dejte svůj meč, vy odporný mrňavý chlape! Tak! Děkuji vám! A teď rychle do věž -". Dveře zakryl velký stín.

Dovnitř vešel Navážka.

Všichni sklopili pohledy k bezvládnému tělu, které nesl v náručí.

Položil ho opatrně a bez jediného slova na lavici, poodešel a sedl si do rohu místnosti. Zatímco se ostatní shlukli kolem pozemských pozůstatků svobodníka Potroubla, troll si stáhl z hlavy onu podomácku vyrobenou helmici a sklopil k ní oči. Díval se na ni, jako by ji viděl poprvé, a znovu a znovu jí otáčel v rukou.

"Ležel dole na zemi," hlásil seržant Tračník. "Někdo ho musel shodit až seshora, ze schodiště v ochozu. Pak se

spustil dolů po laně, a když jsem tam přišel já, praštil mě pořádně do hlavy."

"No, spadnout dolů z věže, to za mizerný šilink nestojí," řekl nepřítomně Karotka.

"Bylo lepší", pomyslel si Elánius, "když se tady vloni objevil ten drak. I potom, co někoho zabil, to byl pořád ten samý drak. Odletěl sice někam jinam, ale vy jste pořád mohli říkat, je to drak a nic jiného. Nemohl přelézt zeď a stát se něčím, nebo někým jiným. Vždycky jste věděli, proti čemu bojujete. Nemuseli jste -

"Co to má Potroublo v ruce?" zeptal se najednou. Uvědomil si, že se na tu věc už nějakou chvíli dívá, aniž by ji viděl.

Zatáhl za ni. Byl to útržek černé látky.

"Věcičky z takové látky nosí vrahové," řekl Tračník s nehybnou tváří.

"Jenže taky spousta dalších lidí," upozornil ho Výsměšek. "Černá je černá."

Elánius zamával útržkem látky Vetinarimu před očima.

"Všude samí vrazi," zavrčel, "na stráži! A jak se zdá, nevšimli si ničeho, co? Vy jste jim dal tu proklatou ručnici, protože ji dokážou nejlíp uhlídat! Nikdy vás ani nenapadlo dát ji mužům Hlídky!"

"Nebudeme ho pronásledovat, desátníku Karotko?" zeptal se Pyžamo.

"Pronásledovat koho? A kam?" řekl Elánius. "Praštil starého Freda do hlavy a práskl do bot. Mohl zaběhnout za roh, ručnici přehodit přes zeď a kdo mu co dokáže? Nemáme ani tušení, koho hledáme!"

"Já to vím," odpověděl Karotka.

Vstal a jednou rukou si svíral rameno.

"Je snadné utíkat," řekl, "a my jsme se nautíkali až až. Ale tak se přece neloví! Chcete-li něco ulovit, sednete si na pečlivě vybrané místo a trpělivě čekáte! Kapitáne, byl bych rád, aby seržant zašel ven a řekl lidem, že už vraha máme."

"Cože?"

"Jmenuje se Eduard ze Mřelí. Ať seržant řekne, že jsme pachatele zajistili. Chytili jsme ho, v zápase byl těžce zraněn, ale zůstane naživu."

"Ale my přece nemáme -"

"Je to vrah."

"My nemáme -"

"Máte pravdu, kapitáne. Já strašlivě nerad lžu. Ale myslím, že v tomhle případě to za to stojí. V žádném případě to ovšem není váš problém, pane."

"Ne? Jak to, že ne?"

"Za necelou hodinu odcházíte ze služby, pane."

"Jenže zatím jsem stále ještě kapitán Městské stráže, desátníku. Takže vám teď přikazuji, abyste mi řekl, co se děje. Tak se věci mají."

"Na to teď nemáme čas, pane. Běžte a proveďte, seržante Tračníku!"

"Karotko, téhle Hlídce stále ještě velím já! Já jsem ten, od koho se očekává, že tady bude vydávat rozkazy!"

Karotka svěsil hlavu.

"Promiňte, kapitáne."

"Dobrá. Takže si konečně rozumíme. Seržante Tračníku?"

"Pane?"

"Běžte a oznamte lidem, že jsme zatkli Eduarda ze Mřelí. Ať už je to kdokoliv."

"Rozkaz, pane."

"A co dál, desátníku Karotko?" zeptal se Elánius.

Karotka se podíval na shromážděné mágy.

"Promiňte, pane?"

"Ook?"

"Nejdřív se potřebujeme dostat do knihovny -"

"Nejdříve," přerušil ho Elánius pohybem ruky, "mi někdo půjčte helmu. Když nemám helmu, necítím se ve službě tak docela ve své kůži. Díky, Frede. Tak… helmu… meč… odznak. A teď…"

Pod městem byly slyšet zvuky. Pronikaly dolů různými cestami, ale byly vzdálené jako bzukot včelího úlu.

A bylo vidět jemné světélkování. Vody Ankhu, abychom ten výraz použili v nejširším významu slova, oplachovaly, když onen význam napneme až na hranici únosnosti, tyto tunely celá staletí.

Teď se tady ozýval zvuk jiný, cizí. Na dnech kanálů zazněly kroky, které ovšem dokázalo lidské ucho rozlišit až tehdy, když si přivyklo na šum a hukot v pozadí. Šerem pomalu postupovala nezřetelná postava, která se nakonec zastavila před polokruhem temnoty, který představoval začátek menšího tunelu…

"Jak se cítíte, vaše lordstvo?" zeptal se desátník Nóblhóch, který se objevil v Patricijově zorném poli.

"Vy jste kdo?"

"Desátník Nóblhóch, vaše lordstvo!" odpověděl Noby a zasalutoval.

"A my vás zaměstnáváme?"

"Ano, pane!"

"Aha. Takže vy jste trpaslík, že?"

"Ne, pane. To byl nebožtík Potroublo! Já jsem jedním z lidských příslušníků Hlídky!"

"A vy jste v Hlídce zaměstnán v důsledku nějaké… výjimečné náborové akce?"

"Ne, pane," odpověděl Noby pyšně.

"No tohle," zavrtěl Patricij hlavou. Cítil, jak se mu kvůli ztrátě krve mírně točí hlava, měl pocit lehkosti, chtělo se mu smát. Kromě toho mu dal arcikancléř pořádnou sklenici něčeho, o čem tvrdil, že je to skvělý lék, i když se nevyjádřili nijak konkrétně, z čeho má onen lék Patricije vyléčit. Pravděpodobně z vertikální polohy. Patricij ovšem sebral co nejvíc pevné vůle a zůstal sedět. Byl to dobrý nápad. Ukázal tak lidem, že je pořád ještě naživu. Okolo dveří se shromažďovala spousta zvědavců a všichni nahlíželi dovnitř. Bylo důležité ujistit je, že zvěsti o jeho smrti byly opravdu velmi přehnané.

Desátník Nóblhóch, sám sebe prohlašující za lidskou bytost, a několik dalších členů Hlídky se na Elániův rozkaz shromáždili kolem Patricije. Někteří z nich se Vetinarimu zdáli mnohem mohutnější, než jak si členy Hlídky pamatoval.

"Vy tam, příteli. Dostal jste králův šilink?" zeptal se jednoho z nich.

"Ja nyc néfsal."

"Skvělé, skvělá práce!"

A pak se dav najednou rozptýlil. Lidé prchali před něčím nazlátlým, co vzdáleně připomínalo psa. S čenichem u země to proletělo zástupem, doběhlo ke dveřím Velké síně, tam se to najednou obrátilo a dlouhými plavnými skoky vyrazilo směrem ke knihovně. Patricij si uvědomil, že někde nablízku probíhá následující rozhovor:

"Frede?"

"Noby?"

"Nepřipadal ti nějak známej?"

"Vím, co myslíš."

Noby chvilku nejistě přešlapoval.

"Měl jsi ji pořádně seštěkat za to, že nebyla v uniformě," řekl.

"Trochu riskantní, nemyslíš?"

"Kdybych tady pobíhal bez hadrů já, okamžitě bys mi strhnul ze žoldu aspoň půl tolaru za nedbalou ústroj a -"

"Tady máš půltolar, Noby, a buď už konečně zticha."

Lord Vetinari se na ně usmál. Pak si všiml toho strážného v rohu místnosti, byl to další z těch opravdu urostlých -

"Všechno v pořádku, vaše lordstvo?" zeptal se znovu Noby.

"Kdo je tamten gentleman?"

Noby sledoval Patricijův pohled.

"To je svobodník troll Navážka, pane."

"Proč tam tak sedí?"

"Přemýšlí, pane."

"Nějakou dobu už se nepohnul."

"Myslí pomalu, pane."

Navážka vstal. Ve způsobu, jakým to udělal, bylo něco, co se podobalo, počínajícímu tektonickému pohybu kontinentů. Máme na mysli onen pohyb, jehož výsledkem je děsivé stvoření nebetyčných skalních masivů, před nimiž zůstávají stát lidé v němém úžasu. Ani jeden z přihlížejících v životě nebyl svědkem toho, jak vzniká hora, ale teď začínali nabývat mlhavé představy, jak by to mohlo vypadat. Vypadalo by to, jako když vstává Navážka s pokroucenou Potroublovou sekerou v ruce.

"Ale občas velmi důkladně," dodal Noby a očima zkoumal nejbližší možné únikové cesty.

Troll se chvilku díval na zástup lidí, jako by přemýšlel, co tam dělají. Pak vykročil kupředu a dlouhé paže se mu rozkývaly podél těla.

"Svobodníku Navážko… ehm…, protože jste byl…" pokusil se Tračník.

Navážka si ho nevšímal. Nevypadalo to tak, ale postupoval kupředu poměrně rychle, tím ošidným a zdánlivě pomalým pohybem lávy.

Došel ke zdi a jediným nedbalým mávnutím ji odstrčil z cesty.

"Nedával mu náhodou někdo síru?" řekl Noby.

Tračník se obrátil ke zbývajícím strážným. "Strážník Bauxit! Strážník Koksicht! Zadržte svobodníka Navážku!"

Oba trollové se nejdříve zadívali na siluetu vzdalujícího se Navážky, pak jeden na druhého a nakonec obrátili oči zpět k seržantu Tračníkovi.

Bauxitovi se podařilo zasalutovat.

"Žádám o povolení k odjezdu. Zemřela mi babička, pane!"

"Jak zemřela?"

"Musela. Buď ona, nebo já."

"On by nám nakopal do koouhoolah," odpověděl Koksicht, jehož myšlení bylo mnohem jednodušší.

Vzplála sirka. V podzemí to vypadalo jako vznik novy.

Elánius si nejdříve zapálil svůj doutník a pak lampu.

"Doktore Kruxminore?" řekl.

Představený Cechu vrahů ztuhl na místě.

"Desátník Karotka, který je se mnou," pokračoval Elánius, "má v rukou kuši. Nevím, jestli by ji skutečně použil. Je to hodný člověk. A myslí si, že jsou hodní i všichni ostatní. Já hodný nejsem. Jsem zlý, rozzuřený a unavený. A teď, doktore, když jsem vám dal chvilku na rozmyšlenou, vím, že vám bude stačit, jste inteligentní člověk… Mohl

byste mi říci, co tady dole děláte? Nemůžete tady přece hledat tělesné pozůstatky mladého Eduarda, protože ty odnesl náš desátník Nóblhóch dnes ráno do márnice v budově Hlídky. Pravděpodobně ho cestou obral o všechny drobné cennosti a šperky, ale takový už náš Noby je. Má zločinnou mysl, to tedy on má. Ale jednu věc mu přiznat musím - nemá zločinnou duši. Doufám, že tomu chudákovi smyl z obličeje ten falešný klaunský make-up. To jsou věci! Vy jste Eduarda využil, že? On zabil ubohého Ferdinanda a pak ukradl ručnici. Byl u toho, když ta věcička zabila chudáka Kladivbuše, nechal dokonce kus Ferdinandovy paruky zachycené na trámech v Kladivbušově dílně. A právě ve chvíli, kdy potřeboval nějakou dobrou radu, jako například, aby se nám dobrovolně přihlásil, zabil jste ho. Je tady ovšem jedna věc, a to je na tom to nejzajímavější, že totiž mladý Eduard nemohl být tím mužem, který před chvílí střílel z věže. Rozhodně ne s tou bodnou ranou v srdci a tak dále. Vím dobře, že když v tomhle městě někdo zemře, nemusí to vždycky znamenat, že si nemůže tiše a po svém užívat dál, ale nevěřím, že by to byl případ mladého Eduarda. Ten útržek látky - to bylo skvěle vymyšleno. Ale víte, já na takové věci nikdy moc nevěřil - šlápota v květinovém záhonu, výmluvné knoflíky a tak dále. Dost lidí si myslí, že právě tyhle věci patří k práci policajtů. Ne. Práce policajtů, to je většinou směska štěstí, náhod a hlavně dřiny. Ale hodně lidí tomu věří. No, chtěl jsem říci, že Eduard je mrtev… kolik? … dva dny a tady dole je dost chladno… teď byste ho mohl vynést nahoru a troufám si říci, že byste oklamal většinu lidí, kteří by si jeho mrtvolu pořádně neprohlédli. A kdo by to dělal, když už by Eduard ležel na mramorové desce v márnici, že? A měl byste muže, který zastřelil Patricije. Ale když dovolíte, v tě chvíli už by jedna polovina města bojovala s druhou polovinou. Byli by jistě další mrtví. Zajímalo by mě, jestli je vám to všechno opravdu úplně jedno." Elánius se odmlčel. "Pořád ještě jste nic neřekl."

"Vy tomu vůbec nerozumíte," odpověděl mu doktor Kruxminor.

"Ne?"

"Eduard ze Mřelí měl pravdu. Byl šílený, ale měl pravdu."

"V čem, doktore Kruxminore?" V tom okamžiku vrah zmizel ve stínech. "K sakru, ne!" sykl Elánius. Pak se onou jeskyní, vytvořenou lidskýma rukama, rozlehl šepot.

"Kapitáne Elánie? Jedna z prvních věcí, které se dobrý vrah naučí, je -"

Ozval se hromový výbuch a lampa v Elániově ruce zmizela.

"- že nikdy nesmí stát blízko světla." Elánius se vrhl k zemi a převalil se stranou. Další střela dopadla půl metru od něj a cítil, jak na něj vystříkla voda. I on ležel ve vodě.

Ankh stoupal a podle zákonů starších, než byly zákony města, si hledal cestu zpět podzemními tunely.

"Karotko?" zašeptal Elánius. "Ano?" Hlas se ozýval z neproniknutelné temnoty po jeho pravici.

"Vůbec nic nevidím. Mám ještě oči oslněné potom, co jsem zapálil tu mizernou lampu!"

"Cítím, že voda pomalu stoupá."

"Měli bychom -" začal Elánius, ale zarazil se, protože si v duchu představil, jak ukrytý doktor Kruxminor míří na ten ostrůvek zvuku.

Měl jsem ho při prvním pohledu zastřelit, pomyslel si. Je to vrah!

Musel se mírně zvednout, aby udržel ústa nad stoupající vodou.

Pak zaslechl tiché zašplouchání. Kruxminor postupoval směrem k nim.

Ozval se škrabavý zvuk a pak se objevilo světlo. Kruxminor zapálil pochodeň a Elánius v blikavém světle zahlédl jeho hubenou postavu. Doktor držel pochodeň v jedné a ručnici v druhé ruce.

Elániovi najednou z paměti vyplulo něco, co se naučil ještě jako mladý strážný. Když už se vám stane, že se musíte dívat na šíp nebo střelu v kuši z toho nesprávného konce, když jste někomu vydáni na milost a nemilost, pak doufejte ze všech sil, že onen člověk je zlý. Protože ti zlí milují moc, moc nad lidmi, a chtějí vidět, jak se jich bojíte. Chtějí, abyste si uvědomil, že zemřete. Proto budou mluvit. Budou se pást na vaší situaci. Chtějí vidět, jak se svíjíte strachem. Budou si tu chvíli šetřit, odkládat okamžik, kdy vás zavraždí, jako si muž šetří dobrý doutník.

Proto doufejte co nejúpěnlivěji, že váš vrah je zlý člověk. Dobrý muž by vás zabil beze slova.

Pak Elánius ke své hrůze uslyšel, jak Karotka vstává.

"Doktore Kruxminore, zatýkám vás pro vraždu Znovuzroda Kladivbuše, Eduarda ze Mřelí, klauna Ferdinanda, Leticie Klipsové a svobodníka Potroubla z Noční hlídky Městské stráže."

"No tohle? Za ty všechny? Obávám se, že klauna Ferdinanda zabil Eduard. Ten chudák šašek, to byl jeho nápad. Tvrdil pak, že to nechtěl udělat. A jestli tomu dobře rozumím, pak byl Kladivbuš zabit jen náhodou. Hloupou náhodou. Zkoumal ručnici, ta náhodou vystřelila, kulka se odrazila od Kladivbušovy kovadliny a zabila ho. Tak to říkal Eduard. Potom přišel za mnou. Byl velmi rozrušený. Chtěl celou tu věc otevřeně přiznat. Proto jsem ho zabil. No řekněte, mohl jsem dělat něco jiného? Byl naprosto šílený. S takovým člověkem se nedomluvíte. Mohl bych navrhnout, abyste o krok ustoupil, pane? Byl bych raději, kdybych vás nemusel zastřelit! Ne! Ne, dokud k tomu nebudu donucen!"

Elániovi se zdálo, že se doktor Kruxminor pře sám se sebou. Ručnice sebou divoce trhala.

"Blábolil," pokračoval doktor. "Tvrdil, že Kladivbuše zabila ručnice sama. Já se ho zeptal, jestli to byla náhoda, a on mi odpověděl, že to žádná náhoda nebyla, Kladivbuše prostě zabila ručnice."

Karotka, postoupil o další krok kupředu. Zdálo se, že se doktor Kruxminor pohybuje ve svém vlastním světě.

"Ne! Ručnice zabila i tu žebračku. To jsem já neudělal! Proč bych dělal něco takového?"

Kruxminor o krok ustoupil, ale ručnice se otočila ústím ke Karotkovi. Elániovi se zdálo, že se pohybuje o své vlastní vůli jako divoké zvíře, které nasává vzduch.

"K zemi!" vykřikl Elánius. Natáhl ruku a pokoušel se najít svůj samostříl.

"On tvrdil, že ručnice žárlí! Kladivbuš by byl vyrobil další ručnice! Zůstaňte stát, kde jste!" Karotka udělal další krok. "Musel jsem Eduarda zabít! Byl to romantik, chápal by to všechno úplně jinak! Ale Ankh-Morpork

potřebuje krále!"

Ručnice sebou trhla a vystřelila přesně v okamžiku, kdy se Karotka vrhl stranou.

Tunely doslova zářily pachové stopy, hlavně nakysle žlutým a hlinitě oranžovým zápachem prastarých kanalizací. A nebyly tam naštěstí téměř žádné vzdušné proudy, které by tyhle hutné clony byť by jen zčásti rozehnaly.

Linka, kterou za sebou nechával Kruxminor, se klikatila těžkým vzduchem. A souběžně s ní se táhl zápach ručnice, ostrý a živý jako čerstvá krvácející rána.

Tam v cechu, to jsem cítila ručnici, pomyslela si, hned potom, co kolem prošel Kruxminor. A Gaspoda řekl, že je to v pořádku, protože ručnice byla předtím uložena v cechu - ale ze z ní v cechu nikdo nestřílel. Omyl. Cítila jsem ji právě proto, že tam z ní naopak někdo vystřelil.

Se šplouchánim proběhla vodou do velké prostory a okamžitě uviděla - svým čenichem - celou trojici. Neurčitou postavu, která byla cítit jako Elánius, padající postavu, to byl Karotka, a postavu s ručnicí, která se právě otáčela…

Pak přestala přemýšlet hlavou a vlády se zmocnilo její tělo. Vlčí svaly ji hnaly kupředu a pak ji zvedly do skoku, z husté srsti jí odletovaly kapky vody a očima se vpíjela do šíje doktora Kruxminora. Ručnice vystřelila. Vystřelila čtyřikrát a ani jednou neminula.

Dopadla na něj s těžkým nárazem a srazila ho k zemi.

Elánius vyskočil v dešti vodních krůpějí.

"Šest výstřelů! Vystřelil jsi šestkrát, ty bastarde! Teď tě mám!"

Když Elánius vyrazil kupředu, Kruxminor se otočil a s hlasitým šplouchánim vody se rozběhl k tunelu.

Elánius vytrhl Karotkovi kuši, bleskově zamířil a stiskl spoušť. Nic se nestalo.

"Karotko! Ty idiote! Vždyť ty jsi tu zatracenou věc ani nenatáhl!"

Elánius se otočil.

"Tak rychle, člověče! Nesmíme ho nechat uniknout!"

"To je Angua, kapitáne."

"Cože?"

"Je mrtvá!"

"Karotko! Poslouchej! Najdeš odsud ven cestu sám? Nenajdeš. Pojď se mnou!"

"Já… nemůžu ji tady přece nechat. Já -"

"Desátník Karotka! Za mnou!"

Elánius napůl běžel a napůl se brodil stoupající vodou k ústí tunelu, ve kterém zmizel doktor Kruxminor. Bylo to do svahu a Elánius cítil, jak z něj v běhu opadává voda.

Nikdy nesmíte pronásledovanému poskytnout čas k odpočinku. To se naučil hned prvního dne, kdy nastoupil k Hlídce. Když už někoho musíte pronásledovat, tak se ho opravdu držte. Dejte pronásledovanému čas zastavit se a přemýšlet a za nejbližším rohem potkáte pytel písku, který letí opačným směrem.

Stěny se přibližovaly a strop klesal.

Objevovala se ústí dalších, menších tunelů. Karotka měl pravdu. Stovky lidí musely pracovat mnoho let, než se podařilo vybudovat něco takového. Ankh-Morpork byl vybudován na Ankh-Morporku.

Elánius se zastavil.

Nikde se neozývalo šplouchání a všude kolem se otvírala temná ústí tunelů.

Pak v jednom z postranních tunelů zahlédl záblesk světla.

Elánius těžce vykročil tím směrem a ve světle padajícím dolů otevřeným poklopem stačil zahlédnout pár nohou.

Vrhl se k nim a zachytil jednu botu právě v okamžiku, kdy mizela v místnosti nahoře. Noha po něm vykopla a Elánius zaslechl, jak Kruxminor nahoře dopadl na podlahu.

Elánius se zachytil okraje padacích dveří a s námahou se vytáhl nahoru.

To už nebyl tunel. Vypadalo to jako sklep. Uklouzl na mokvající podlaze a narazil do stěny pokryté nazelenalým slizem. Na čemže to byl Ankh-Morpork postaven? Správně…

Kruxminor zatím stačil urazit jen několik metrů, protože teď právě se pracně škrabal vzhůru po prastarých kamenných schodech v rohu místnosti. Na vrcholku schodiště bývaly kdysi dveře, ale ty už dávno zpráchnivěly.

Byly tam další schody a další místnosti. Ohně a záplavy, záplavy a přestavby. Podzemní tunely se měnily ve sklepy, sklepy v základy. Nebylo to nijak příjemné pronásledování. Oba muži klouzali a padali, pracně se zvedali na nohy a prodírali se hustými závěsy mnohaleté špíny, pavučin a prachu. Kruxminor si tu a tam nechal hořící svíci. Dávaly právě dost světla na to, aby si Elánius pomyslel, že by mnohem raději postupoval potmě.

Pak pod nohama ucítil suchý kámen a tohle tady před ním, to nebyly dveře, ale díra, kterou někdo prorazil ve stěně. V místnosti byly sudy a kusy nábytku, staré krámy, které sem někdo odložil a pak na ně zapomněl.

Kruxminor ležel o několik kroků dál, lapal po dechu a vkládal do ručnice další řadu trubiček. Elániovi se podařilo zvednout se na ruce a kolena a zhluboka se nadechnout. Do štěrbiny opodál byla zastrčená hořící svíčka.

"Mám… tě…" zasípal.

Kruxminor sevřel ručnici oběma rukama a pokusil se vstát.

"Jsi příliš… starý…, než abys mohl… takhle běhat," vypravil ze sebe Elánius.

Kruxminor se pracně zvedl na nohy a pomalu vykročil dál. Elánius se zamyslel. "Já jsem příliš starý, než abych mohl takhle běhat," prohlásil a vrhl se na Kruxminora.

Oba muži se váleli v prachu s ručnicí mezi sebou. Teprve mnohem později napadlo Elánia, že poslední věc,

kterou by soudný člověk udělal, by bylo pustit se do boje s vrahem. Vrazi měli ukryty zbraně po celém těle. Jenže doktor Kruxminor se nechtěl za žádnou cenu vzdát ručnice. S pochmurným odhodláním ji svíral oběma rukama a pokoušel se Elánia střídavě udeřit hlavní a pažbou.

Je to dosti zvláštní, ale vrazi prakticky neznají boj holýma rukama. Byli totiž všeobecně tak dobří v boji vyzbrojenýma rukama, že se o něco takového vůbec nestarali. Gentlemani nosili zbraně, jen nižší třídy používaly své ruce.

"Mám tě," vyrážel ze sebe namáhavě Elánius. "Jste zatčen. Odevzdejte zbraň a přestaňte se bránit."

Jenže doktor Kruxminor zbraň nepustil a Elánius se ji pustit neodvážil. V zoufalém zadýchaném soustředění se o ni přetahovali sem a tam.

Ručnice vybuchla.

Z jejího ústí vyletěl jazyk rudého plamene, zápach chemikálií a ozvalo se třikrát po sobě ostré zink, jak střela narazila do tří stěn. Něco narazilo do Elániovy helmy a s hlasitým zink odletělo ke stropu.

Elánius upíral pohled na křečovitě stažený obličej doktora Kruxminora. Pak sklonil hlavu a ze všech sil se do ručnice opřel.

Vrah vykřikl, pustil zbraň a sevřel si oběma rukama nos. Elánius uskočil, zakopl a i s ručnicí přepadl na záda.

Ručnice se pohybovala. Najednou se mu pažba opřela do ramene a prst se ocitl na spoušti.

Jsi můj.

Jeho už nepotřebujeme.

Šok, který pocítil, když zaslechl ten hlas, byl takový, že vykřikl.

Později přísahal, že kohoutek nestiskl. Ten se pohnul o své vlastní vůli a Elániův prst strhl s sebou. Ručnice ho kopla do ramene a ve stěně těsně vedle vrahovy hlavy se objevila patnácticentimetrová díra, a hlavu doktora Kruxminora zasypala prská omítky.

Rudou mlhou, která mu začala rychle zastírat pohled, viděl Elánius, jak se doktor Kruxminor dopotácel ke dveřím, prošel jimi a zabouchl je za sebou.

Všechno, co nenávidíš, všechno, co je špatné - to dokážu napravit.

Elánius došel ke dveřím a vzal za kliku. Bylo zamčeno.

Obrátil ručnici a aniž přemýšlel, dovolil spoušti, aby znovu trhla jeho prstem. Velký kus dveří a dveřního rámu se změnil v otvor lemovaný třískami.

Elánius kopnutím odstranil zbytek a vykročil za ručnicí.

Ocitl se v chodbě. Z několika pootevřených dveří na něj v úžasu zíral tucet mladíků. Všichni byli v černém.

Byl uvnitř Cechu vrahů.

Jeden ze starších posluchačů se na Elánia podíval nosními dírkami.

"A vy jste kdo, ptám se?"

Ručnice se okamžitě stočila jeho směrem. Elánius ji stačil zvednout vzhůru ve chvíli, kdy vystřelila, takže střela zničila jen velký kus stropu.

"Já jsem zákon, vy zkurvysyni!" vykřikl.

Nevěřícně na něj zírali.

Postřílej je všechny. Vyčisti svět!

"Drž hubu!" Elánius s očima podlitýma krví, pokrytý prachem špínou a slizem z podzemí, upíral pohled na vyděšené studenty.

"Kam šel doktor Kruxminor?" Hlavu mu obestírala mlha. Ruka praskala úsilím nevystřelit.

Mladík bleskově ukázal roztřeseným prstem ke schodišti. Když ručnice vystřelila, stál student velmi blízko, takže jeho černý plášť teď pokrýval vápenný prach podobný pekelným lupům.

Ručnice znovu vyrazila a vlekla Elánia kolem studentů a vzhůru po schodech, na kterých byly vidět zasychající blátivé šlápoty. Nahoře byla další chodba. Dveře se otvíraly. Když ručnice znovu vystřelila a zničila velký svícen, začaly se zase rychle zavírat.

Chodba vyústila na rozlehlé odpočívadlo na vrcholu mnohem vznešenějšího schodiště. Na jeho protější straně byly vidět velké dubové dveře.

Elánius vystřelil zámek, rozkopl je dokořán a pak chvilku bojoval s ručnicí, než mu dovolila se sehnout. Nad hlavou mu se svistotem proletěla střela z kuše a zasáhla někoho daleko v chodbě.

Zastřel ho! ZASTŘEL HO!

Kruxminor stál u svého psacího stolu a horečnatě se pokoušel vložit do samostřílu další střelu -

Elánius se snažil umlčet ten naléhavý zpěv v uších.

Ale nakonec… proč ne? Proč nevystřelit? Kdo je tenhle muž? On, Elánius, vždycky toužil po tom vyčistit město, udělat z něj lepší místo, takže proč by nemohl začít právě tady? Pak si lidé uvědomí, co jsou to zákony…

Vyčistit svět.

Bylo poledne.

Prasklý bronzový zvon v Cechu učitelů začal odbíjet a měl celé poledne jen pro sebe alespoň sedm úderů, než se k němu připojily mnohem rychlejší hodiny na Cechu pekařů, které ho dohonily.

Kruxminor se narovnal a začal se pomalu sunout do bezpečí za jedním z masivních sloupů.

"Nemůžete mě zastřelit," řekl s pohledem upřeným na ručnici. "Znám zákony. Stejně jako vy. Vy jste důstojník Hlídky. Nemůžete mě chladnokrevně zabít."

Elánius ho pozoroval přes hlaveň zbraně.

Bylo by to tak snadné. Spoušť ho zatahala za prst.

Začal odbíjet další zvon.

"Nemůžete mě jen tak zabít. To říká zákon. A vy jste důstojník," opakoval doktor Kruxminor. Pak si olízl oschlé rty.

Hlaveň se o kousek sklonila. Kruxminor se téměř uvolnil.

"To je pravda. Jsem důstojník Hlídky."

Hlaveň se znovu zvedla a zamířila představenému vrahů přímo na čelo.

"Ale až dozní poslední úder, přestanu být."

Zastřel ho! ZASTŘEL!

Elánius si násilím zasunul pažbu do podpaží, aby si tak uvolnil jednu ruku.

"Uděláme to podle pravidel," řekl. "Tak to uděláme. Musí to být podle pravidel."

Aniž odvrátil zrak, odepjal si odznak ze zbytků blůzy. I když byl pokryt blátem, stále ještě se leskl. Vždycky ho měl dokonale vyleštěný. Když s ním dvakrát třikrát otočil jako s mincí, měď se načervenale zaleskla.

Kruxminor odznak pozoroval jako kočka.

Zvuk zvonů slábl. Mnoho hodin umlklo. Teď už bylo slyšet jen gong v chrámu Malých bohů a zvonkohru Cechu vrahů, která se vždycky elegantně opožďovala.

Gong dozněl.

Doktor Kruxminor položil samostříl pomalu a opatrně na stolní desku vedle sebe.

"Vidíte? Odložil jsem ho."

"Hm," řekl Elánius. "Jenže já bych se rád ujistil, že už ho nikdy nezvednete."

Černý zvon, který končil zvonkohru umístěnou na budově Cechu vrahů, si konečně prozvonil cestu polednem.

A umlkl.

Ten slabý kovový zvuk, který zazněl, když Elániův odznak dopadl na zem, naplnil celou místnost od stěny ke stěně.

Kapitán pozvedl ručnici a jemně a pomalu uvolňoval ruku a prst na spoušti.

V tom se ozval zvonek.

Byla to stříbrně zvonící veselá melodie, kterou bylo možno zaslechnout snad právě jen v tomhle jezírku ticha…

Cink-a-link, cink-a-cink, pink…

…, která však byla mnohem přesnější než přesýpací a vodní hodiny, přesnější než hodiny se závažím.

"Odložte tu ručnici, kapitáne," řekl Karotka, který pomalu stoupal po schodech.

V jedné ruce svíral meč a v druhé dar mužů Hlídky - malé bicí hodinky.

…cink-a-link, cinky-link…

Elánius se nepohnul.

"Položte ji. Položte ji teď hned, kapitáne."

"Mohl bych počkat, než dozvoní další zvon," bránil se Elánius.

…cink-cink, link-cinky…

"Nemohu vám to dovolit, kapitáne. To by byla vražda."

…klink, cink…

"Vy byste mě zastavil, že?"

"Ano."

…cink… cink…

Elánius maličko pootočil hlavu.

"Zabil Anguu. To pro vás nic neznamená?"

…cink… cink… cink…cink…

Karotka přikývl. "To ano. Ale osobní, to neznamená vždycky totéž co důležité."

Elánius se podíval podél své paže. Na konci hlavně se chvěla tvář doktora Kruxminora s ústy široce otevřenými hrůzou.

…cink…cink…cink…cink…cink…

"Kapitáne Elánie?"

…cink.

"Kapitáne? Odznak číslo 177, kapitáne. Nikdy ho nepošpinilo nic víc než trocha prachu!"

Tvrdě neodbytný duch ručnice, který proudil vzhůru Elániovými pažemi, se srazil s armádou tvrdohlavě spravedlivé elánijštiny, která postupovala opačným směrem.

"Já bych ji odložil, kapitáne. K ničemu ji nepotřebujete," pokračoval Karotka, jako když mluví k dítěti.

Elánius upřel pohled na věc, kterou svíral v rukou. Její křik pomalu slábl.

"Okamžitě odložte tu věc, člověče! To je rozkaz!"

Ručnice se zaduněním dopadla na zem. Elánius zasalutoval a pak si uvědomil, co dělá. Zmateně zamrkal na Karotku.

"Osobní vždycky neznamená důležité?" zeptal se.

"Poslouchejte," začal Kruxminor. "Té… té dívky je mi líto, ale byla to nešťastná náhoda! Chtěl jsem jen… Mám důkaz! Já mám -"

Kruxminor oběma přítomným skoro nevěnoval pozornost. Sebral ze stolu koženou brašnu a zatřásl s ní ve vzduchu.

"Všechno je to tady! Všechno, sire! Důkazy! Eduard byl hlupák, myslel si, že jde o korunu a ceremoniály; netušil vůbec, co vlastně našel! A včera večer, najednou… bylo to, jako když -"

"To mě nezajímá," odpověděl Elánius.

"Město potřebuje krále!"

"Ale nepotřebuje vrahy," ozval se Karotka.

"Ale -"

Pak se Kruxminor vrhl kupředu a znovu se zmocnil ručnice.

V jednom okamžiku se Elánius pokoušel soustředit své myšlenky, vzápětí se mu rozeběhly do těch nejvzdálenějších koutů podvědomí. Zíral přímo do ústí ručnice, která se na něj zlomyslně šklebila.

Kruxminor klesl na zem vedle stolu, ale ručnice se ani nepohnula. Mířila na Elánia sama.

"Je to všechno tady, sire," pokračoval Kruxminor. "Všechno sepsáno. Celá ta věc. Mateřské znaménko, proroctví, genealogie a další věci. Dokonce i váš meč. To je ten meč!"

"Opravdu? A mohl bych ty věci vidět?" naklonil Karotka hlavu stranou. Sklonil meč a k Elániově hrůze přešel ke stolu a vytáhl z brašny balíček dokumentů. Kruxminor souhlasně přikývl, jako kdyby chválil hodného chlapce.

Karotka si přečetl jednu stranu a otočil list.

"Tohle je skutečně zajímavé," přikývl.

"Samozřejmě. Ale teď se musíme především zbavit toho obtížného policajta," řekl Kruxminor.

Elánius měl pocit, že vidí celou délkou hlavně až k malému kousku olova na konci, který se proti němu v nejbližší chvíli vymrští.

"Je to ostuda," pokračoval Kruxminor, "vždyť stačí, abyste měl -

Karotka se postavil přímo před ústí ručnice. Jeho ruka proletěla vzduchem jako blesk. Neozval se skoro žádný zvuk.

Modlete se, abyste nikdy nestáli tváří v tvář hodnému muži, pomyslel si Elánius. Zabije vás bez jediného slova.

Kruxminor sklopil oči. Na jeho blůze se rychle šířila krvavá skvrna. Pracně zvedl ruku a dotkl se jílce meče, který mu vyčníval z prsou, a pohledem vyhledal Karotkovu tvář.

"Ale proč? Mohl jste být."

A zemřel. Ručnice mu vypadla z rukou a vystřelila do podlahy.

Rozhostilo se ticho.

Karotka uchopil rukojeť meče a vytáhl zbraň z rány. Tělo kleslo k zemi!

Elánius se opřel o stůl a namáhavě lapal po dechu.

"Čert aby vzal… ty jeho… hádanky," vyrazil ze sebe.

"Pane?"

"Říkal vám sire," pokračoval Elánius. "A co bylo v té -"

"Máte zpoždění, kapitáne," vskočil mu Karotka do řeči.

"Zpoždění? Jaké zpoždění? Co tím myslíte?" Elánius stále ještě bojoval se svými myšlenkami, které měly snahu prchnout z reálného světa.

"Touhle dobou už jste měl být -" Karotka se podíval na hodinky, pak je zavřel a podal Elániovi, "- dvě minuty ženatý."

"Aha. Ano. Dobrá. Ale on vám říkal sire, slyšel jsem ho -"

"To si s vámi jistě pod touhle klenbou jen tak zahrála ozvěna, pane Elánie."

Najednou se Elánia zmocnila velmi podivná myšlenka. Karotkův meč byl poměrně dlouhý. Probodl Kruxminora tak, že nebohému vrahovi vyčníval z prsou jen jeho jílec. Jenže Kruxminor stál tak, že se zády opíral o -

Elánius se zadíval na pilíř. Byl žulový a skoro čtyřicet centimetrů silný. Nebyla na něm jediná prasklina. Jen plochý otvor po čepeli, který jím procházel skrz naskrz.

"Karotko -" začal.

"A vypadáte hrozně, pane. Musíme vás dát trochu do pořádku."

Karotka si přitáhl koženou brašnu a přehodil si její řemen přes rameno.

"Karotko -"

"Pane?"

"Přikazuji vám, abyste mi okamžitě vydal tu -"

"Ne, pane. Vy už mi rozkazovat nemůžete. Protože teď už jste, pane, bez urážky, jen obyčejný civilista. To je nový život."

"Civil?"

Elánius si omámeně přetřel čelo. Teprve teď se mu všechno v hlavě spojilo - ručnice, podzemní stoky, Karotka a skutečnost, že ho v akci udržoval jen čistý adrenalin, který mu brzo předloží účet a na úvěr nedává. Ramena mu poklesla.

"Ale tohle je můj život, Karotko! Moje práce!"

"Potřebujete horkou koupel, pane, a hlt pořádného pití. To vám udělá dobře. Pojďte."

Elánius pohledem přeletěl Kruxminorovo tělo a ručnici ležící vedle něj. Popošel tím směrem, aby ji zvedl, ale v posledním okamžiku se zarazil.

Něco takového nemají ani mágové. Jeden výbuch hlavně, a mrtvá oběť klesne k zemi.

Žádný div, že se nikdo neodhodlal něco takového zničit. Nemůžete zničit něco tak dokonalého, jako je tohle. Vyvolávalo to něco zvláštního z nejhlubších koutů duše. Vezměte ručnici do rukou a máte moc. Víc moci, než vám

poskytne jakýkoliv luk nebo samostříl - ty vlastně jen využívají sílu vašich svalů, když se nad tím zamyslíte. Ale ručnice, ta získávala sílu odjinud, zvenčí. V tomto případě jste nevyužívali vy ručnici, ale ona vás. Kruxminor možná nebyl zlý člověk. Pravděpodobně klidně a laskavě vyslechl Eduarda, pak vzal do rukou ručnici a stal se jejím majetkem.

"Kapitáne Elánie? Myslím, že bychom odsud měli zmizet," řekl Karotka a sehnul se pro zbraň.

"Ať chcete udělat cokoliv, nedotýkejte se té věci!" varoval ho Elánius.

"Proč ne? Je to jenom zbraň," usmál se Karotka. Zvedl ručnici za hlaveň, chvilku si ji prohlížel a pak s ní udeřil o stěnu. Kousky kovu se rozletěly na všechny strany.

"Jediná svého druhu," zabručel. "Jediný exemplář svého druhu je vždycky výjimečný, říkával můj otec. Tak pojďme."

Otevřel dveře.

Pak je zase rychle zavřel.

"Dole u schodů stojí aspoň stovka vrahů," řekl.

"Kolik střel do kuše s sebou máte?" zeptal se Elánius. Pohled při tom upíral na zničenou ručnici.

"Jednu."

"No, alespoň nemusíte litovat, že nebudete mít čas znovu nabít."

Ozvalo se opatrné zaklepání na dveře.

Karotka se podíval na Elánia, který pokrčil rameny.

Byl to pan Odkraglli a už ve dveřích pozvedal prázdné ruce.

"Můžete klidně odložit zbraně. Ujišťuji vás, že je nebudete potřebovat. Kde je doktor Kruxminor?"

Karotka ukázal rukou.

"Ach." Odkraglli pohlédl na oba členy Hlídky.

"Mohli byste, laskavě, nechat jeho tělo tady? Inhumovali bychom ho v naší hrobce."

Elánius na tělo ukázal.

"Ale on zabil -"

"A teď je mrtev. Musím vás požádat, abyste odešli."

Odkraglli otevřel dveře. Široké schodiště lemovala dvojitá řada vrahů. Nikde nebylo vidět jedinou zbraň, ale v přítomnosti vrahů to nebylo třeba.

Na úpatí schodiště leželo Anguino tělo. Oba muži Hlídky pomalu sešli dolů, Karotka poklekl a zvedl je do náručí.

Pak kývl na Odkraglliho.

Zanedlouho pošleme někoho pro tělo doktora Kruxminora," řekl.

"Ale já jsem si myslel, že jsme se -"

"Ne. Lidé musí vidět, že je mrtev. Věci musí být viditelné. Nic se nesmí odehrávat v temnotě nebo za zavřenými dveřmi."

"Obávám se, že nemohu vyhovět vaší žádosti -"

"To nebyla žádost, pane."

Když přecházeli nádvoří, pozoroval je více než tucet vrahů.

Černá brána zůstávala zavřená.

Nezdálo se, že by se ji někdo chystal otevřít.

"Souhlasím s vámi, ale možná, že jste to měl vyjádřit trochu jinak," obrátil se Elánius ke Karotkovi. "Nezdá se, že by z toho měli nějakou zvláštní radost -"

Vrata jako by vybuchla. Kolem Karotky a Elánia proletěl dvoumetrový železný šíp a pobořil obrovský kus zdi na druhé straně dvora.

Několik ran odstranilo zbytek brány a na nádvoří vkročil Navážka. Rudě světélkujícíma očima se pomalu rozhlédl po shromážděných vrazích. Pak zavrčel.

Inteligentnějším vrahům v té chvíli došlo, že ve všech svých zbrojnicích nemají nic, co by mohlo zastavit, nebo dokonce zabít trolla. Měli štíhlé, smrtelně nebezpečné dýky, ale potřebovali by kovářská kladiva. Měli šipky napuštěné nejdokonalejšími jedy, ale z těch na trolly nezabíral ani jediný. Nikdy nikoho nenapadlo, že by se mohl objevit troll tak důležitý, aby stálo za to objednat jeho vraždu. A Navážka byl najednou nesmírně důležitý. V jedné ruce měl Potroublovu sekeru a v druhé svůj dobývací samostříl.

Někteří z chytřejších vrahů se otočili a dali se na útěk. Někteří tak chytří nebyli. Od Navážkova hrudního plátu se odrazilo několik šípů. Navážka se otočil směrem k jejich majitelům, a když zmínění vrazi spatřili jeho tvář, odhodili zbraně.

Navážka potěžkal obrovský kyj.

"Svobodník Navážka!"

Slova se odrazila od stěn nádvoří.

"Svobodník Navážka - póó-zor!"

Navážka velmi pomalu zvedl ruku k pozdravu.

Zinnk.

"Poslouchejte mě, svobodníku," pokračoval Karotka. "Jestli existuje nějaké nebe pro členy Hlídky - a bohově vědí, jak doufám, že ano -, pak svobodník Potroublo tam v téhle chvíli je. Je zťukaný jako datel, v jedné ruce má tučnou pečenou krysu a v druhé láhev Medvídkovy whisky, dívá se sem nahoru na nás a říká: Můj přítel, svobodník Navážka, nezapomene, že je mužem Hlídky. Navážka nikdy."

Nastal dlouhý, tichý a nebezpečný okamžik a pak se ozvalo další zinnk.

"Děkuji vám, svobodníku. Doprovodíte pana Elánia na univerzitu," Karotka se rozhlédl po vrazích.

"Přeji vám hezké odpoledne, pánové. Možná se vrátíme."

Trojice mužů Hlídky překročila trosky brány.

Elánius mlčel, dokud nevyšli na ulici, a pak se obrátil ke Karotkovi.

"Proč vám ten člověk říkal -"

"Kdybyste byl tak laskav a omluvil mě, odnesl bych ji zpět na strážnici."

Elánius se podíval na Anguino tělo a cítil, jak se vlak jeho myšlenek vydal po vedlejší koleji. O některých věcech se tak těžce přemýšlelo. Chtěl by se alespoň na hodinku uklidit někam do tichého soukromí, aby si mohl všechno promyslet. Osobní neznamená totéž co důležité. Jaký člověk může myslet tímhle způsobem? Pak ho napadlo, že zatímco v minulosti zažil Ankh dlouhou řadu zlých, krutých nebo jednoduše špatných vládců, ještě nikdy se neocitl v rukou vládce dobrého. Možná že to by bylo ze všeho to nejhorší.

"Pane?" upozornil na sebe Karotka opatrně.

"Hm. Pohřbíme ji u Malých bohů, co říkáte?" přikývl Elánius. "Je to v Hlídce více méně tradice…"

"Jistě, pane. Vy běžte s Navážkou. Je dobrý, když mu dáte potřebné rozkazy. Obávám se, že to na svatbu nestihnu, jestli vám to nevadí. Víte, jak to chodí."

"Jistě, Rozumím. Samozřejmě. Hm. Karotko?" Elánius zamrkal, aby zahnal podezření, která se mu neustále vtírala do myšlenek. "Na Kruxminora bychom neměli být příliš tvrdí. Nenáviděl jsem toho bastarda jako samo peklo, takže bych se k němu teď rád zachoval spravedlivě. Na vlastní kůži jsem zažil, co ručnice dokáže s lidmi udělat. Pro ručnici jsme všichni stejní. Byl bych stejný jako on."

"Nebyl, kapitáne. Vy jste ji odložil."

Elánius se smutně usmál.

"Teď už jsem jenom pan Elánius."

Karotka došel ke strážnici a odnesl Anguu do provizorní márnice, kde ji uložil na mramorový stůl. Jejího těla se pomalu zmocňoval rigor mortis.

Donesl si vodu a vyčistil a učesal jí srst, jak nejlépe to dokázal.

Pak udělal něco, co by asi překvapilo trpaslíka, trolla a všechny, kdo nevědí, jak reaguje lidská psychika na těžce stresující situace.

Napsal hlášení. Pak zametl podlahu na strážnici - střídali se a dnes byla řada na něm. Vypral si. Vzal si čistou košili a ošetřil a zavázal si zraněné rameno. Pak si vyčistil a vyleštil pancíř - nejprve na hrubo hrstí kovových špon a pak sadou hadrů - tak, že se v něm zase viděl.

Zdáli zaslechl Mandlesynův Svatební pochod v provedení pro obludné varhany a směs zvuků venkovské farmy. Pak vytáhl z poloviny plnou láhev rumu, o které si seržant Tračník myslel, že je v bezpečném úkrytu, a nalil si slabou dávku. S rukou pozvednutou směrem k univerzitě pronesl přípitek: "Na zdraví pana Elánia a lady Berankinové!" Jeho hlas byl jasný a upřímný a jistě by přivedl do velkých rozpaků každého, kdo by ho slyšel.

Ozvalo se zaškrabání na dveře. Pustil Gaspodu dovnitř. Pejsek se mlčky schoulil pod stolem.

Pak Karotka odešel do svého pokoje, sedl si na židli a díval se z okna.

Odpoledne pomalu ubíhalo. Kolem páté přestalo pršet.

Po městě se začala rozsvěcet světla.

Nakonec vyšel měsíc.

Otevřely se dveře. Angua vešla docela potichu.

Karotka se otočil a usmál.

"Nebyl jsem si tak docela jistý," řekl. "Ale napadlo mě, no - víš, neříká se, že je dokáže zabít jenom stříbro? Doufal jsem, že je to pravda."

* * *

Bylo o dva dny později. Pršelo. Déšť byl nejen nezvykle prudký, ale řinul se ze šedých mračen tiše a umíněně a tvořil stružky na rozmoklé zemi. Naplnil Ankh, který se spokojeným bubláním znovu obsadil své podzemní království. Řinul se z úst chrličů. Narážel do země tak prudce, že na čtyřicet centimetrů nad ní tvořila odražená voda hustou mlhu. Odrážel se od náhrobků na hřbitově za chrámem Malých bohů a zaléval malou jámu, která byla vykopána, aby pojala tělo svobodníka Potroubla.

Na pohřbu mužů Hlídky jsou vždycky jen muži Hlídky, pomyslel si Elánius. Jistě, někdy přišli i nějací příbuzní jako teď lady Berankinová nebo Navážkova Rubína, ale nikdy se tady neshromáždil zástup. Možná měl Karotka pravdu. Když se jednou člověk stane strážníkem, přestane být vším ostatním.

I když tady dnes byli i jiní lidé. Stáli kolem hřbitovní zdi. Nebyli na pohřbu, ale pozorovali jej.

U hrobu stál malý kněz, který pronesl klasickou řeč ve stylu budiž-zde-zesnulému-země-lehká a odsloužil jakýsi obřad, který byl vymyšlen tak, aby vzdáleně uspokojil každého boha, který by náhodou naslouchal. Pak Navážka spustil rakev do země a kněz na ni hodil obřadní hrst hlíny. Jediný rozdíl proti normálnímu průběhu každého pohřbu byl v tom, že místo nárazu země na víko rakve se ozvalo vlhké plesk.

A k Elániovu úžasu pronesl Karotka řeč. Nesla se nad promočenou zemí až ke stromům, ze kterých stékaly stružky vody. Vycházela z jediného tématu, který se dal použít při téhle příležitosti: byl mým přítelem, byl jedním z nás, byl dobrým poldou.

Byl to dobrý polda. To bylo řečeno na každém pohřbu někoho z Hlídky, kterého se kdy Elánius účastnil.

Pravděpodobně to bude řečeno i na pohřbu desátníka Nóblhócha, i když všichni budou klopit oči, červenat se a někteří si dokonce opatrně osahají nos. Bylo to něco, co se říci muselo.

Elánius se díval na rakev. A pak ho najednou zachvátil podivný pocit, právě tak neodbytný jako déšť, který mu stékal za krk. Nebylo to tak docela podezření. Kdyby ta myšlenka setrvala v jeho mysli dost dlouho, mohlo by nějaké podezření vzniknout, ale teď to bylo jen něco jako vzdálený záchvěv neurčité myšlenky.

Musí se zeptat. Nikdy by na to nedokázal zapomenout, kdyby se nezeptal.

Když odcházeli ze hřbitova, připojil se k desátníku Karotkovi. "Desátníku?"

"Pane?"

"Takže ručnici skutečně nikdo nenašel?"

"Ne, pane."

"Někdo říkal, že poslední, kdo ji měl v rukou, jste byl vy?"

"Musel jsem ji někam založit. Víte, kolik jsme toho museli zařídit a kolik bylo práce."

"Jistě. Samozřejmě. Jsem si ale skoro jistý, že jsem vás viděl většinu kovových kusů vynášet z budovy cechu."

"To bylo třeba udělat, pane."

"Pochopitelně. Ehm. Doufám, že jste ji uložil na nějaké opravdu bezpečné místo. Jste si… jste přesvědčen, že jste ji nechal někde v bezpečí?"

Nedaleko za jejich zády začal hrobník zasypávat hrob mokrým a ulepeným ankh-morporským jílem.

"Myslím, že jsem něco takového musel udělat, pane. Věříte? Bylo třeba zařídit to tak, aby ji opravdu nikdo nenašel. Tedy, víte, co myslím? Kdyby ji někdo našel, velmi brzo bychom se o tom dozvěděli, že?"

"Možná že je to tak nejlepší, desátníku Karotko."

"Pevně doufám, že ano, pane."

"Byl to dobrý strážný."

"To byl, pane."

Elánius se stále ještě nevzdával.

"A… víte, zdál se mi, když jsme nesli tu jeho malou rakev… takový nějaký… těžší, vám ne?"

"Skutečně, pane? Tak to nevím, já si ničeho takového nevšiml."

"No, alespoň měl správný trpasličí pohřeb."

"Samozřejmě, pane. Na to už jsem dohlédl."

Déšť s bubláním a šuměním stékal ze střech paláce. Chrliče zaujaly svá postavení v každém rohu a po stovkách cedily komáry a mouchy ušima.

Desátník Karotka setřásl vodu ze své kožené kápě do deště a vyměnil si pozdrav s trollem na stráži. Prošel mezi úředníky v několika kancelářích a uctivě zaklepal na dveře Oválné kanceláře.

"Vstupte."

Karotka vstoupil, došel ke stolu, zasalutoval a postavil se do pohovu.

Lord Vetinari cítil, jak v něm narůstá slabé napětí.

"Ach ano," řekl. "Desátník Karotka. Abych se přiznal… něco takového jsem čekal. Jsem si jistý, že jste přišel s nějakou žádostí, že?"

Karotka rozložil kus špinavého papíru a odkašlal si.

"Víte pane… velmi bychom potřebovali nový terč na šipky. Rádi si je na strážnici zahrajeme, když jsme mimo službu."

Patricij zamrkal. Nemrkal často.

"Prosím?"

"Nový terč na šipky, pane. Mužům to pomáhá uvolnit se po službě, pane."

Vetinari se poněkud vzpamatoval.

"Další? Vždyť jste už jeden dostali vloni!"

"To knihovník, pane. Noby mu dovolil hrát s námi a on se vždycky nakloní kupředu a zaráží šipky do terče rukou. To terč strašlivě ničí. A pak, Navážka jím jednu šipku prohodil. A stěnou za ním jak by smet."

"Dobrá. A dál?"

"No… svobodník Navážka by měl být zproštěn závazku, který mu ukládá zaplatit svůj hrudní plát, protože v něm má pět děr."

"Souhlasím. Řekněte mu, ať takové věci příště nedělá."

"Dobrá, pane. No, když o tom tak přemýšlím, tak to je asi všechno. Ano, ještě novou konvici na vodu."

Patricij si zakryl ústa rukou. Pokoušel se neusmívat.

"No tohle? Konvici taky novou? Copak se stalo s tou starou?"

"Hm, tu pořád ještě používáme, pane. Ale budeme potřebovat novou, kvůli té reorganizaci, pane."

"Promiňte, ale teď nechápu …, jaké reorganizaci?"

Karotka rozložil druhý, mnohem větší kus papíru.

"Městská stráž nechť je rozšířena na počet padesáti šesti mužů. Původní strážnice u Vodní brány, Deosilovy brány a Středové brány nechť jsou znovu otevřeny a obsazeny systémem čtyřiadvacetihodinových služeb -"

Patricijův úsměv se nezměnil, ale jak se zdálo, jeho tvář se od něj distancovala a nechala jej na světě zcela ztracený a opuštěný.

"- a nechť je vytvořeno oddělení pro - víte, zatím jsme pro něj ještě nenašli jméno -, ale něco jako oddělení pro

hledání stop a věcí, jako jsou vražedné předměty nebo mrtvá těla, zjišťování, odkud pocházejí a jak dlouho jsou mrtvá a podobně. Pro začátek do něj budeme potřebovat nějakého schopného alchymistu a nejspíše taky ghúla, tedy pokud nám dá slib, že si nic neodnese domů a nesní to. Měla by se zřídit zvláštní skupinka používající psy, kteří mohou být velmi užiteční, a té by měla velet strážnice Angua. Jistě by si s tím snadno poradila, když často dokáže být sama sobě - ehm - psovodem. Pak je tady žádost desátníka Nóblhócha, aby mohli členové Hlídky nosit zbraně v počtu a druhu dle vlastního výběru, i kdybych vám byl velmi zavázán, kdybyste jeho žádost zamítl, pane. Dále -"

Lord Vetinari mávl rukou. "Dobrá, dobrá," řekl. "Vidím, kam tím vším míříte. A co kdybych řekl ne?"

Nastala další z těch dlouhých, předlouhých odmlk, během nichž může člověk zahlédnout několik možných budoucností.

"A víte, pane, že jsem ani neuvažoval o tom, že byste řekl ne?"

"Skutečně?"

"Ne, pane."

"To mě zajímá. A proč ne?"

"Protože všechno je pro dobro města. Víte, kde se vzalo slovo policista, pane? Znamenalo to původně ‚muž města', pane. Je to odvozeno od starého slova ‚polis'.

"Ano, já vím."

Patricij se podíval na Karotku. Zdálo se, že si v hlavě míchá možné budoucnosti. Pak řekl:

"Dobře. Vyhovuji všem žádostem s výjimkou žádosti desátníka Nóblhócha. A vy, myslím, byste měl být povýšen na kapitána."

"A-ano. Souhlasím, pane. To bude pro Ankh-Morpork prospěšné. Ale nebudu velet Hlídce, pane, jestli jste měl na mysli něco takového."

"Proč ne?"

"Protože bych mohl velet Hlídce. Jenže… lidé by měli dělat věci proto, že jim to přikázal důstojník Hlídky. Ne proto, že to říká desátník Karotka. Ne proto, že desátník Karotka je… dobrý v tom… být poslouchán." Karotkův obličej byl promyšleně bezvýrazný.

"To je zajímavý názor."

"Ale za starých dnů tady byla jedna funkce spojená s hodností. Velitel Městské hlídky. Navrhuju do té funkce kapitána Samuela Elánia.

Patricij se opřel ve svém křesle. "Ach ano," přikývl. Velitel stráže. Samozřejmě, tahle funkce se po těch záležitostech s Lorenzem Laskavým stala velmi nepopulární. Tehdy tu hodnost zastával nějaký Elánius. Nikdy se mi nějak nechtělo zeptat se kapitána, zda to byl nějaký jeho předek."

"Byl to jeho předek, sire. Zjistil jsem si to."

"A myslíte, že by to přijal?"

"Je nejvyšší kněz offlián? Vybuchne drak v hlubokém lese?"

Patricij sepjal štíhlé prsty a podíval se na Karotku přes jejich špičky. To byl zvyk, který mnohé lidi neobyčejně znervózňoval.

"Poslyšte, kapitáne, víte sám, že potíže se Samem Elániem jsou v tom, že dokáže popudit spoustu důležitých lidí. A já si myslím, že velitel Městské hlídky se bude muset pohybovat ve vysoce postavených kruzích, dohlížet na některé funkce cechů…"

Oba muži si vyměnili pohledy. Patricij na tom vydělal, protože Karotkova tvář byla větší. Oba dva se pokoušeli zadržet úsměv.

"Abych řekl pravdu," přikývl Patricij, "je to skvělá volba."

"Dovolil jsem si, sire, napsat vaším jménem dopis kap- panu Elániovi a přinesl jsem jej s sebou. Jen abych vám ušetřil práci a starosti. Předpokládám, že byste se na něj rád podíval?"

"Vy myslíte opravdu na všechno, že?"

"To doufám, sire."

Lord Vetinari si přečetl dopis. Jednou nebo dvakrát se při tom usmál. Pak zvedl pero, dopis podepsal a podal ho zpět Karotkovi.

"A to je poslední z vašich požad- žádostí?"

Karotka se poškrabal za uchem.

"Abych se přiznal, sire, tak je tady ještě jeden. Potřeboval bych domov pro malého pejska. Měla by tam být velká zahrada, teplé místečko u ohně a pár šťastných, rozesmátých dětí."

"Dobrý bože! Vážně? No, myslím, že něco takového určitě najdeme."

Patricij vstal a pomalu odkulhal k oknu. Venku se šeřilo. Po městě se začínala rozsvěcovat světla.

Se zády obrácenými ke Karotkovi Vetinari řekl: "Řekněte mi, kapitáne… ta záležitost kolem toho, že jste dědicem trůnu… co si o tom myslíte?"

"Já o tom nepřemýšlím, sire. To všechno je ten známý nesmysl o modré krvi a mečích v kameni. Králové se nevynořují odnikud, nemávají mečem a nenapravují staré křivdy. To ví každý."

"Ale mluvilo se dokonce i o nějakých… důkazech?"

"Jenže, jak se zdá, nikdo neví, kam se ty důkazy poděly."

"Když jsem mluvil s kapitánem - s velitelem Elániem, říkal, že jste je měl vy."

"V tom případě jsem je musel někam založit, sire. Je to hrozné, sire, ale vůbec si nepamatuji kam."

"Aha, chápu, doufám jenom, že jste je ve své roztržitosti odložil na nějaké bezpečné místo."

"Jsem si jistý, že jsou… dokonale střeženy, sire."

"Myslím, že jste se toho od kap- velitele Elánia naučil opravdu mnoho, kapitáne."

"Můj otec vždycky říkal, že se učím rychle, sire."

"Možná že by město přece jen potřebovalo krále. Nepřemýšlel jste o tom?"

"Asi tak jako ryba potřebuje… tu věc, co pod vodou nefunguje, sire."

"Ale král by dokázal působit na city a emoce svých poddaných, kapitáne. Stejně… velmi podobně, jak jste to v poslední době dělal vy, podle všeho, co jsem slyšel."

"Jistě, pane. Ale co by dělal další den? A potom? Nemůžete s lidmi zacházet jako s loutkami na nitích. Ne, pane. Kapitán Elánius říká, že každý člověk by měl znát hranice svých možností. Kdyby existoval nějaký král, pak nejlepší, co by mohl dělat, by bylo snažit se každodenně odvést kus poctivé práce -"

"Jistě."

"Ale kdyby vznikla nějaká opravdu ošemetná situace… tak by o celé té věci mohl třeba začít znovu uvažovat..." Karotkovi se rozjasnila tvář. "Víte, sire, je to jako být dobrým členem Hlídky. Když nás potřebujete, tak nás opravdu potřebujete. A když ne… pak nejlepší, co můžeme dělat, je chodit po ulicích a křičet ‚všechno je v pořádku!'. Pokud ovšem je samozřejmě všechno v pořádku."

"Kapitáne Karotko," řekl lord Vetinari, "protože si navzájem opravdu dokonale rozumíme - a já doufám, že si opravdu dokonale rozumíme, rád bych vám něco ukázal. Pojďte prosím se mnou."

Vedl Karotku do trůnního sálu, který byl v téhle denní době prázdný. Když pomalu kulhal napříč rozlehlou prostorou, ukázal před sebe.

"Předpokládám, že víte, co to je, kapitáne?"

"Jistě. Proslulý zlatý trůn ankh-morporských králů."

"A několik set let už na něm nikdo neseděl. Přemýšlel jste o tom někdy?"

"Nevím, sire, co tím máte přesně na mysli."

"Tolik zlata, když lidé ukradli i většinu mosazi z Mosazného mostu? Byl byste tak laskav a podíval se za trůn?"

Karotka vyšel po stupních nahoru a sklonil se za trůn.

"Dobrý bože!"

Patricij mu nahlédl přes rameno.

"Je to jen pozlacené dřevo…"

"Tak, tak."

A už to skoro nebylo ani dřevo. O poslední biologicky rozložitelné zbytky sváděli lítý boj červotoč a prácheň. Karotka do dřeva opatrně strčil mečem a další kousek se s tichým zašuměním sesul a rozplynul v obláčku jemného prachu.

"Co si o tom myslíte, kapitáne?"

Karotka se narovnal.

"No, celkem vzato je podle mě dobře, že to lidé nevědí."

"To jsem si vždycky myslel i já. No, nebudu vás dál zdržovat. Jsem si jistý, že musíte zařídit spoustu věcí."

Karotka zasalutoval.

"Děkuji vám, pane."

"Pokud tomu dobře rozumím, pak vy a, ehm, strážnice Angua spolu velmi dobře vycházíte?"

"Skutečně, sire, skvěle si rozumíme: Samozřejmě, jsou tady nějaké drobnější obtíže," dodával Karotka, "ale když se na to podíváte z té lepší stránky, našel jsem konečně někoho, kdo bude ochotný se mnou často chodit na dlouhé procházky městem."

Ve chvíli, kdy Karotka položil ruku na kliku dveří, lord Vetinari na něj zavolal.

"Prosím, pane?"

Karotka se ohlédl na vysokého hubeného muže, stojícího uprostřed obrovského prázdného sálu vedle zlatého trůnu zničeného rozkladem.

"Vy jste, kapitáne, muž, jenž se zajímá o slova. Rád bych vaši pozornost obrátil k jednomu výrazu, který váš předchůdce nikdy tak docela nepochopil."

"Sire?"

"Přemýšlel jste někdy o tom, jak vzniklo slovo ‚politik'?"

"A pak je tady ještě výbor Sluneční svatyně chorých draků," ozvala se Lady Berankinová ze své strany stolu. "Tam tě musíme dostat. A taky do Asociace majitelů pozemků. A do Spolku ohňometných přátel. Tak hlavu vzhůru, hochu! Uvidíš, že si vyplníš čas tak dokonale jako málokdo."

"Jistě, drahoušku," přikývl malomyslně Elánius. Nový den se před ním natahoval do nekonečna, vyplněný jakoby cizími povinnostmi ve výborech, spolcích a sdruženích dobré vůle… cizími povinnostmi. No, možná že to je lepší než chodit po ulicích. Paní a pan Elániovi. Hm.

Povzdechl si.

Sibyla Elániova, bývalá Berankinová, se na něj podívala s výrazem mírné účasti. Za tu dobu, co ho znala, už přišla na to, že Sam Elánius se chvěje vnitřní touhou zatknout i bohy proto, že to nedělají správně, ale pak odevzdal svůj odznak a… prostě a jednoduše už to nebyl ten Sam Elánius.

Hodiny v rohu místnosti odbily osmou. Elánius vytáhl z kapsy hodinky, které dostal od svých kolegů, a otevřel je.

"Ty hodiny se o pět minut předcházejí," řekl do stříbrného cinkotu zvonků. Pak zaklapl víčko a přečetl si

slova, která na něm byla vyryta. Drahému kapitánovi hodinky za krásné hodinky - kamarádi z Hlídky.

Ten nápis na víčko nejspíš vyryl sám Karotka. Elánius se už dávno naučil znát tu lhostejnost ke tvarům "i" a "e" a krutou přímost pomlčky.

Rozloučili se s tebou, vyškrtli tě z rozvrhu svých dní a dali ti hodinky…

"Promiňte, madam."

"Ano, Jeefesi?"

"U vchodu je jeden z mužů Hlídky, madam. U vchodu pro služebnictvo."

"Vy jste poslal člena Hlídky ke vchodu pro služebnictvo?" zeptala se lady Sibyla.

"Ne, madam. On k němu přišel sám. Je to kapitán Karotka."

Elánius si přetřel oči rukou. "Byl povýšen na kapitána, a když něco potřebuje, přijde ke vchodu pro služebnictvo. Tak to je opravdu celý Karotka. Přiveďte ho."

Nebylo to skoro vidět, ale Elánius si přesto všiml, že Jeefes vrhl na lady Berankinovou nenápadně tázavý pohled.

"Udělejte, co pán říká," řekla galantně.

"Já nejsem, ničí p-" začal Elánius.

"No tak, Same," řekla.

"No, stejně nejsem," odpověděl jí Elánius tvrdohlavě.

Vešel Karotka a postavil se do pozoru. Jako obvykle v tom okamžiku celý pokoj jako by ustoupil a stal se pouhým Karotkovým pozadím.

"To je v pořádku, chlapče," řekl Elánius tak příjemně, jak jen dokázal. "Tady nemusíte salutovat."

"Ale ano, pane, musím," odpověděl Karotka. Podal Elániovi obálku. Byla zapečetěna Patricijovou pečetí.

Elánius vzal nůž a pečeť odstranil.

"Asi mi posílá dodatečně účet za poškozenou kroužkovou košili," zabručel.

Při čtení tiše pohyboval rty.

"No páni," řekl nakonec. "Šestapadesát?"

"Ano, pane. Navážka už se těší, jak je bude zacvičovat."

"Včetně nemrtvých? Tady se říká, že sloužit může každý bez ohledu na druh, a to živý nebo mrtvý."

"Ano, pane," přikývl Karotka. "Jsou to občané."

"To chcete říct, že byste mohl mít v Hlídce třeba i upíry!"

"Jsou skvělí na noční služby, pane. A také jako vzdušný průzkum."

"No snad máte pravdu. Hlavně aby jim nedělal potíže Ať'sepicnu."

Elánius pozoroval, jak jeho nepříliš zdařilý vtip prošel Karotkovi hlavou, aniž spustil jeho myšlení. Obrátil oči zpět k dopisu.

"Hmm. Penzion pro vdovy? A to se podívejme."

"Ano, pane."

"A znovuotevření starých strážnic?"

"Tak to se tam píše, pane."

Elánius četl dál:

Došli jsme k názoru, že rozšířená Hlídka bude potřebovati do svého čela zkušeného muže, kterého by respektovaly a chovaly v úctě všechny vrstvy sociální. Jsme si jisti, že vy jste pravý muž pro tuto funkci. Z výše uvedených důvodů proto s okamžitou platnosti převezmete povinnosti velitele ankh-morporské Městské hlídky. Tato funkce s sebou tradičně nese titul rytíře, který vám tímto udělujeme.

Doufám, že vás můj dopis v dobrém zdraví zastihnouti ráčí.

S pozdravem váš

Havelock Vetinari

(Patricij)

Elánius si znovu přečetl poslední část dopisu.

Zabubnoval prsty na stůl. Nebylo pochyb o tom, že podpis je pravý. Jenže…

"Des- kapitáne Karotko?"

"Pane!" Karotka upíral pohled přímo před sebe a budil dojem člověka připraveného okamžitě a dokonale splnit všechny své povinnosti a vyhnout se jakékoliv přímé otázce, která by mu mohla být položena.

"Já -" začal Elánius, znovu vzal do rukou dopis a pak ho podal Sibyle.

"No ne!" usmála se. "Takže šlechtický titul? No, právě včas!"

"Ne! Já ne! Víš dobře, co si myslím o takzvaných aristokratech tohohle města - tedy kromě tebe, Sibylo, samosebou."

"No tím spíš už bylo načase, aby se jim vylepšil průměr," řekla lady Berankinová.

"Jeho lordstvo ještě vzkazuje, že žádná část tohoto uspořádání se nesmí změnit ani vynechat. Víte, co myslím, pane. Znamená to buď všechno, nebo nic, rozumíte."

"Všechno…?"

"Ano, pane!"

"…, nebo nic."

"Ano, pane."

Elánius znovu zabubnoval prsty na stůl.

"Takže jste vyhrál, co?" řekl. "Vyhrál jste."

"Pane? Nerozumím, pane," řekl Karotka a z obličeje mu vyzařovala upřímná nevědomost.

"Co tím myslíte, pane?"

Elánius si přitáhl svícen a píchl prstem do dopisu.

"No, tak se podívejme, co se tady říká. Tady, mluvím o otevření těch starých strážnic. To myslíte ty u bran? Jaký to má smysl? Tak daleko? Až na okraji města?"

"Oh, jsem si jist, že tyhle drobnosti se dají samozřejmě změnit a upravit, pane," řekl Karotka.

"Obvyklou strážní povinnost u bran samozřejmě. Ale chcete-li držet prst na tepu … podívejte, budete potřebovat strážnici někde v okolí Jilmové ulice, blízko Stínova a doků a další tak v polovině Krátké ulice a možná ještě jednu malou na Královské cestě. Nebo alespoň někde v okolí. Musíme myslet na místa s největší hustotou obyvatelstva. Kolik mužů počítáte na jednu strážnici?"

"Myslel jsem tak deset, pane. Aby mohli sloužit na směny."

"Ne, tak by to nešlo. Použijte maximálně šest. Jednoho poddůstojníka a jednoho muže na osmihodinovou hlídku. A střídat na strážnicích, hm, řekněme po jednom měsíci. Chcete je přece udržet ve formě, ne? Tímhle způsobem každý z nich pozná celé město, každou ulici. To je velmi důležité. A… přál bych si tady mít plán města… oh… děkuju ti, miláčku. Výborně. Tak a teď se podívejte sem. Máte tedy k dispozici šestapadesát mužů, ano? Jenže vy přebíráte i Denní hlídku, pak musíte počítat s nějakým tím volnem, dva pohřby babičky na muže a rok - bozi vědí, co si na tohle téma vymyslí ti vaši nemrtví - možná že budou chtít volno na svůj vlastní pohřeb. Pak sem tam nemoc a tak dále. Tak… Chceme, aby se městem neustále pohybovaly čtyři hlídky. Nemáte oheň? Díky. Nechceme, aby se střídaly najednou ve stejný čas. Na druhé straně, je třeba dát veliteli každé strážnice jistou dávku pravomocí a ponechat mu vlastní iniciativu. Pak bychom měli mít v Pseudopolském dvoře zvláštní oddíl pro případ nouze… půjčte mi tu tužku. Tak a teď ještě blok. Dobrá…"

Doutníkový kouř začal v místnosti vytvářet šedou mlhu. Darované hodinky melodicky zvonily čtvrthodinu za čtvrthodinou, ale nikdo si jich nevšímal.

Lady Sibyla se usmála, tiše za sebou zavřela dveře a vydala se krmit své draky.

"Nejdražší mami a tati,

tak teď vám píšu neuvěřitelnou novinku! Stal jsem se kapitánem!! Byl to namáhavý a rušný týden, jak vám napíšu dále…"

A nakonec ještě jednu věc…

V jedné z nejkrásnějších čtvrtí Ankhu stojí velký dům obklopený rozlehlou zahradou, v níž je dětská besídka. V domě je krb a u něj pohodlné teplé místo.

V tom domě se najednou vysypalo okno…

Gaspoda přistál na trávníku a jako šílený se rozeběhl k plotu. Z chlupů mu odletovaly duhově opalizující mýdlové bubliny. Kolem krku měl širokou stuhu uvázanou na mašli a v tlamě nesl misku na žrádlo s nápisem PAN MAZLÍK.

S neuvěřitelnou rychlostí vyhrabal díru pod plotem a prodral se jí na ulici.

Hromádka čerstvého koňského trusu rychle překryla květinovou vůni a pět minut umíněné práce zadní tlapkou odstranilo mašli..

"Nezůstala mi ani jediná všivá blecha," zakňučel a upustil misku. "A už jsem měl téměř kompletní sbírku! Haúúú! Ale už jsem z toho venku!"

Gaspoda se rozveselil. Dnes bylo úterý. To znamenalo, že v Cechu zlodějů se podává paštika z masa a různých podezřelých orgánů. A Gaspoda navíc věděl, že tamější kuchař málokdy odolá vrtícímu ocásku a upřenému pohledu. Když k tomu bude Gaspoda ještě držet v tlamě prázdnou misku na žrádlo a vypadat dostatečně pateticky, má to v kapse. Tím si byl při svých zkušenostech stoprocentně jist. Odřít z misky nápis PAN MAZLÍK by nemělo trvat dlouho.

Možná že to takhle být nemělo. Ale tak to prostě bylo.

Koneckonců, pomyslel si, mohlo to všechno dopadnout mnohem hůř.

Terry Pratchett
MUŽI VE ZBRANI
Z anglického originálu
Men at Arms,
vydaného nakladatelstvím
Victor Gollancz Ltd.
v Londýně v roce 1993,
přeložil Jan Kantůrek.

Copyright © 1993 by Terry and Lyn Pratchett
Translation © 1997 by Jan Kantůrek
ISBN 80-7197-122-7